

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 03497 8869

GL
9292974
TURK
11-15-95
11-17-95

100

1724

Cenap Şehabettin

اوروپا مکتوبلری

Cenap Şehabettin Maketupları

استانبول — مطبعة عامرة

۱۳۳۵

۱۳۳۵ [ ]

Grand

D

719

.030

1919

B. 44

۱۰۱
۱۰۱

اوروپا مکتوبی

استانبول — مطبعه عامره

۱۳۳۵

برهیت مخصوصه طرفدن طبع ایتدیراهدرد.

کچن سنه وبوسنه ویانه و برلینه قدر اجرا ایلدیکنم.
سیاحتره عاڈ خاطر اتمی « تصویر افکار » ده (آوروپا
مکتوبلری) نامیله نشر ایتشدم. اونلرک جریده ستونلرنده
ترک ایدلنسفی ایسته مین بعض محبان ادب کتاب شکلنه
وضعی توصیه ایتدیلر . تشویق واقع سایه سنده شو اثر
بی قیمت وجوده کلدی .

بچه کالین

صوفيا ، ۲۳ آگستوس

[اخیتمان] جوارنده اویاندم ؛ ایکی ساعت صوکره
سوفیاده بولونه جغز ... تره ن تارلار ، اورمانلر ، کویلر
و کویلولر آره سندن گچیور .

یاری ، ایکی تارلا ، ایکی کوی ، ایکی کویلو برئی برینه
نه قدر بکنزییور : اختیار دوداقلر کبی مورارمش ، یاخود
آغارمش کیره میدلر آره سنده چوروک دیشلر کبی قارارمش
اوجاقلر ، کنارده بر کوبره بیغینی اوستدن قطارک کچیشنه
باقان برقاچ چوجوق ، براز اوتوده درت بش سرو ایله
کولکه لئمش بر قبرستان ... ایشته هر کوی علی التقریب
بو ! قاعده تناظره بیکانه ، چیلل و شاشی پنجره لردن
کاه و بیکاه الماخق کیکلری یاغلی و یاغلی صاچلری طولاشیق
قادین باشلری چیقیور ، هنوز تامایله اویانماش نظر لرینی
واغونلره سوروندوریورلر .. کویلرک اک ذی حیات
یرلری ، بکاویله کلیورکه ، مزارلقلردر ؛ سرولر سانکه یر

آلتی ایله کوك يوزی آره سنده برجریان حیات تأمین ایدرلر؛
 روحلر ومدقلر اوستنده آغاچلر بررنهال اعتکاف ، بررنهال
 تفکر ، بررنهال ماتم ودعادر ؛ کویا کوكلرینه صاریلان
 تشنه ضیا و کرسنه سما روحلری کوكلره چیقارمق ایچون
 یوکسلیرلر ویوکسلیرلر ... باخصوص شرقك پك چوق
 کویلرنده کویلورك عبادتکاهی قبرستانلردر؛ برکوی ایچون
 معبد بر بیوک نشانه ثروت عد اولنور !.. ذاتاً برکوی شهر
 ایله قبرستان آره سنده متوسط برقرار کاهدر : کویلرده
 حیات اوقدر آزدرو اورالرده دیریلر سکوتلری و فقر الاملری
 ایله اولولره اوقدر بکزرلر !. کوی حیاتی براز طاوول
 سسی کبی در : اوزاقدن طاتلی کلیر ، آغزینی شاپرداته رق
 کوی حیاتنک کوزللكلرندن بحث ایدن بر آدمه تصادف
 ایتدی کز می ، امین اوله بیلیر سکز که ... استانبول لیدر !
 هر کویلونک بر تک املی واردر : کویندن قور تولمق !.. حامد
 کویلو اولسه یدی « صحرا » بی یازمازدی . ایشته قارشیدندن
 کچدی کم شو بولغار کویلورلرینک غبطه ایله مایالانمش نظرلری
 قطاری سوزرکن امینم که قلبلری : « هانیا بزی کویدن
 قورتاره جق کردونه تقدیر !..» دییور . حس ایدیورم که
 بتون بو کویلورلرک کوكسلرنده خواهشکر فیضان ، فقط

محبوس هراس برزهر عصیان وار . بطن محرومیت ،
 هیچ شبهه یوق ، غرضله مملودر . کویلرده افنک
 کنیشلکی یأس آور ، طارلنی ینه یأس آوردر : اونک
 ایچون کویلولر نادراً اطرافلرینه باقارلر . بر معتاد کوزلی
 طوپراقده وعقللری ... بیه جکلرنده در ! بکا اویله کلیرکه
 کویلرده قادین قوجه سنه دائماً : « سن چوق بیورسک : »
 دیرو قوجه سندن دائماً : « سن آزالیشیورسک ! » جواخی
 آلیر . کویلو قادین خسیس ، کویلوارکک طمعکاردر ؛ بری
 متدایاً مصارف ویده سنی قیصمق ، اوتنه کی لایتقطع واردات
 موصلغنی آچق ایستر ! ایکسی ده طویمق بیلمز . اونک
 ایچون آچلقدن شکایت ایتمه ین کویلو به پک نادراً تصادف
 ایدرسکنز . کویلولرک بر خصوصیتی ده کندیلری آچلقدن
 حایقیرکن بتون جوارنده کیلری مستغرق برکت ظن
 ایتمه لیردر . بر تارلادن اوتنه کنه اک منتشر حس ، شبهه یوق ،
 حسددر . پاره دن باشقه برشیده کوزلی اولمایان کویلولر
 بری برینک کوزینه محاسده سز باقمازلر . قورقولقلرک
 قیرلرده یکدیگرینه قارشلی طوروشلرنده بیله برچکه مه منزلک
 معناسی استشمام اولنور .

یازین بری برنی ترلرایچنده قیصقانانلر قیشین اوجاق

باشنده چکیشدیر لرلر. بوزلر آره سنده دیلر لر کسکین
 قیلیج اولور ... برازد قلیجه شو کویلو قارینک کوزلرینه
 باقکیز؛ نظرکز آز چوق غضوب بر جواب آله جقدر:
 او قادین سزه ازلی بر غرض بسیلر؛ چونکه سز کویلو دکلسکز،
 چونکه اعتقاد نجه او چالیشیور، سز بیورسکز؛ او چالیشمق
 اچون طوبراغی محیط یکانه طانیر؛ اونک فکر نجه زراعتک
 خار جنده نه وارسه آز چوقا کلنجه در؛ ایش یالکز تارلاده
 کورولور؛ او او یله ایسترکه هر انسانک الی، اکمکی، پاره سی
 وحقی عشقی طوبراق قوقالیدر ... مع مافیه ظن ایتمه ییکزکه
 کویلو طوبراغک عاشقیدر، خایر، عاشقی دکل، فقط محکومی،
 فقط اسیری در. احتیاج قابلان کبی یر تیجی پنجه سیله کویلونک
 ا کسه سنی تار لایه ا اگر: ایشته کویلو دیلرکه بو پنجه هر
 ا کسه یی بویله مغلوب ایتسین ...

کویلردن و کویلولردن براز اوزونجه بحث ایدیشمک
 سببی شوکه بولغارستان بر قاج بیک کویدن و بولغارلر بر قاج
 میلیون کویلودن مر کبدر. اوت واقعا بتون بولغارملتی چکرکه
 سورولری کبی تارلاره طاغنیق دکل؛ فابریقه لرده، مغازه لرده
 وقلملرده چالیشانلرده وار، فقط هپسی طوبراق اوستنده کی
 بر کویلو جهد و توکللی ایله چالیشیور. هپسی کویاسینیر سز

برر مجموعه عضلات! .. برسس اوکا : « چالیش! » دیمش؛
بولغار هر یرده وهر ایشده بو امری خاطر لار واجرا ایدر.
بی تأثر، وهان همان بی تفکر، چالیشیر و چالیشیر، فکر وحسی
سی ایچنده موقوف کبی در .

هر بولغارده کویلو لکک نقایص و فضائلنی کور یورسکز.
اونک صعب التسکین بر اشتهاسی واردر: نه قدر واسع اولورسه
اولسون آلرینک ایردیکی و کوزلرینک کوردیکی طوبراق
کندیسه آز کلیر؛ افقک اوتنه سنده وسعت اشتهاسیله متناسب
وسعتلر آرار .

بوسودای اتساع بولغارک و بولغارستانک محور
مساعیسیدر . قرق سنه دنبری بتون ملت بو هدفه قوشیور.
بوهدت ظرفنده ترقی نامه هر نه تحقق ایتدیسه سببی «بیوک
بولغارستان» خیالی اولدی .

*
**

پروسیا مستثنی اولمق اوزره اوروپا خریطه سنده هیچ
برملت یوقدرکه صوک یاریم عصر ظرفنده بولغارلر قدر
چالیشمش، بولغارستان قدر آثار ترقی کوسترمش اولسون.
بالقانلرده بر قوه غالبه اولمق ایچون بتون قوم بتون متانت
عرقه سنی استخدام ایتدی؛ تعب ناشناس و تغیر ناپذیر

بر عزم ایله قوللر سیواندی و آبدۀ ملیه نك امر انشاسنه باشلانیدی .

بزم برفضیلت مهلكه من و اردر : زیر دستائمزك دینه طوقونماز ، قومیتنه طوقونماز ، آثار فعلیه سنی اظهار ایتمدکجه آمال ملیه سنه ده طوقونماز ؛ اونلر بزه براز خراج ویرسین ، باندیر امرن سمت رأسلرنده طالع لانسین : بوقدر جقله بزم احتیاج حا کیتمز تسکین ایدیلیر ، باشقه برشی ایسته میز .

بش عصر قدر زیر اداره مزده قالان بولغارلزده عثمانلی سنجاغی آلتنده بولغار تاریخی یا شامش لردی ؛ ماضی ایله وابطۀ روحیه لری هیچ کیسیلمه مشدی . تخطر تخلیک والده سیدر : بولغارلرده ده خاطرات ماسبق خیالات استقبالی طوغوردی . هر بولغار حیات اجدادینی خاطر لادجقه حیات احفادینی کوزی اوکنده بولیوردی . ماجرای اسلاف طالع اخلافه مفتاح اولدی . عادات قومیه محفوظ ، وقایع قومیه محفوظ ، افکار و تصورات قومیه محفوظدی ؛ بزم بایراغمز بونلرک هپسنگ اوستنده نیم شفاف بر اورتو ایدی ؛ او قالفجه بکروبی قصور بولغار ملیتی میدانه چیقدی . بیوک والده لرك نئیلری ، آکلایلیدی که ، ادبیات

ملیه ایمش؛ بولغار کلیساری، آکلادق که، بر رمرضه ملیت
ایمش؛ بولغار مکتب لری، تحقیق ابتدی که، تدریس دکل
تسالیح ایدیورمش. کونش بر صباح بالقان شاهقه لرندن
طلوع ایدنجه بتون لوازم ملیه سی مستحضر بر جمعیت جدیده
کوردی: بولغارستانی؛ بر خیال، پراشتها، بر عزم
و قرار بر بولغارستان ...

*
*
*

بولغارلر - اکثریت مزك ظن ابتدیی کبی - اسلاو
دکل، فقط دیل لری، عادت لری و اعتقاد لری اعتبار یله
اسلاولانمش مونغول لردر. روسلر، صرپلر، لهلر کبی
حقیق اسلاو جندوری ایله بولغارلر آره سنده آنجق قرابت
لسانیه و دینی بوله جقسکز. قرابت عرقیه لری او یغورلر
و طولانی سیله بزمله در. «بولغار» لفظی «وولغار» دن
محر ف اولدینی وزیرا بولغارلرک «وولغا» ساحلندن نشأت
ایتدکلری روایت اولونیور. بولغارلرله آره مزده شوفر ق
بدائی واردر که آلتای حوالی سندن غربه طوغر و کلیر کن بحر
حزرک شمالندن کچمشلردر. کیم بیلیر، بزم اجداد مزده
اثنای هجرت لرنده عینی طریقی اختیار ایتسه لردی بلکه بزم ده
بتون بتون باشقه بزرگ گذشت اجتماعیمز اوله جقدی ...

آرامزده کی مناسبت دمویه به رغماً بولغار لر بزہ بکزمہ
 منزل: بولغار پک آ ز خیالپرور؛ پک چوق چالیشقان در؛
 نظام و اطاعتی سور؛ کوچہ لکله اصلا علاقہ سی حس اولنماز؛
 بولندیقی موقعه ایلیشمز، میخلانیر: اک حقیر و فقیر بولغار
 قولوبہ لرنده بیله بر منظره حضرت کورولورہ بولغار طریق
 منفعتی بیلیر و آرار؛ تعدیل و تبدیلی قبول ایتمه یں قطعی
 و مطلق دستور لری قبول ایتمز؛ ایجاب و قوعات ایله ایجاب منافع
 هانکی طرفه سوق ایدرسه اورایه توجه ایدر. سوسه، ظواهره،
 نمایشه ملتفت دکلدرد، «الس» ی آراماز، «سیرتو» سی
 ایله اکتفا ایدر، الویررکه قارنی طوق اولسون! اهم و الزمی
 دوشونور، اونه سنه قولاق آصماز. کسب و کارک عاشقی
 فدا کاریدر: قازانچ یولنده یورولور و ایجاب ایدرسه سلاحه
 صاریلیر؛ ترینه آجیماز، حتی قاننه آجیماز، بآن شرطکه
 قازانسین!.. بولغار پک صبور و متحملدر: استانبولوفه بیله
 ییللرجه تحمل ایتدی. هنوز خاطر لرده در، بوخونخوار
 آدم بولغارستانی بر بیوک مقتل یاپمشدی، کندی اللری
 کسلنجہ یه قدر ووردی، آصدی، کسدی، هیچ بر بولغارک
 صدای شکایتی طویولمقسزین... بولغار نادراً نادم اولور،
 چونکه هیچ برایشه علی العجله قرار ویرمز. دیورلرکه:

« بولغارلر بوقدر احتیاطکار دکلدیلر ؛ بو استعداد تائی اونلره چارلرندن کچدی! » فی الحقیقه فردیناندهر حرکتیله تبعه سنه درس بصیرت ویرر. ناپولئون دیرمش که : « اولا حربه کیریلیر، نتیجه سی بالآ خره دوشونولور! » ببولغار ایچون بودستوری قبول ایتمک پک زوردر. بولغارک اعتقاد نیجه اولادوشونولور، صوکره ... برکره دها دوشونولور! باقیکنز، حرب حاضرک بدایتدنبری طونه ایله مریج آره سینده دوشونولورودها کیم بیلیرنه قدرمدت دوشونیله جک! فقط برکره قرار ویرلسین ؛ آرتق اوهرچه باد اباد اجرا اولتور.

*
**

صوفیا!.. دیدیلر. شهرک هنوز کنارنده ایدک : سیرک ویالین قات اوجکز لر زیر نظر مزده ازیلیوردی . براز تعجبله تحتهدن وحقی غازتیکه سندن قولوبه لر بیله کوردم ... شمدی آرتق صوفیا آلتون قابلی قبلری ، مرتفع و محنتم بتالری ، جسیم اما کن رسمیه سی ایله کوزمک اوکنده ایدی .

یاربی ، نه بیوک تحول! یکر می بش سنه اول کوردیکم صوفیادن بوکون هیج بر اثر بوله میورم . اوکهنه وچوروک،

بری برینه یاصلانان اخشاب اولر ، اوطار و طولاشیق سو قاقلر زرده . ؟ غاره آچیلان کنیش بولواردن ، اونی تمقیب ایدن تمیزه نفیس ، ذی حیات جاده لردن کچرکن کنیدی کندیمه صورویوردم : « بوتر وتازه جاده لردن ، بومحکم ومجددبنالردن وشوکنج آغاجلی بارقلردن مترک بر ، یکریمی عصرلق صوفیا میدر ؟ » ماضیدن ، دیبه بیلیم که ، کینه بر یادگار بیله قالماشدی .

صوفیا هر معناسیله بربلده ... بیلیم نصل دیبه می ؟ بربلده عوام در! .. هر گوشه سی - حالی وقتی برنده برکوی دلیقانلیسنی خاطر کزه کتیرر : سوسلنمکی او کرشم ، فقط کینمکی بیلیمور . بارقلرنده کیزلی برچفتلک قوقوسی وار ؛ سرایلرینی کورنجه « یاناقلی واغون » قومپانیاسنک بیوک اوتلاری عقلکزه کلیر ...

صوفیا شبهه یوق که آرتق برشرق شهری دکل ، هنوز برغرب شهری ده دکل در ... سیما بر آدمک آینه روحی اولدینی کبی برشهرک منظره سی ده سکنه سنک معکس حیاتی در : صوفیانک چهره سنده صوفیا لیلرک حس وفکرینی سیر ایدر سکنز .

بوراده صوقاقلردائما تنها ، کلنلر و کچنلر همان هر زمان

ساکت ... هر کس چالیشیورویا چالیشمغه کیدیور؛ پارقلره
 واکلنجه لره کیدنربیله، صانیرسکنزکه، برقرار یقده ایشه
 کیدیورلر: هرجه او قدر مستور تفکر و هرسیا اویله
 مستغرق جدیت ... باشر علی العموم براز اوکه مائل. هپ
 اوموزلر حموله صبر و تحمله آلیشقین؛ پوس بیقلر آلتنده
 آغیزلر نادراً کورولور و سوزلر ده نادراً ایشیدیلیر!
 ایلك نظرده بوجمیتده برصفوت حیاتیه حس ایدرسکنز:
 بتون دوداقلرظن ایدرسکنزکه سکوت ایچنده اینجیل شریف
 گوہ لیور! فقط لدنیات محلیه یی بیلنر ادعا ایدیورلرکه
 گوہ لدکری آزچوق هرشیدر؛ کوندوز ایشن یورولان
 قوللر کیجه مع الممنونیه قدحی باده یی اوزاتیلر؛ اخلاق
 نامنه چالیشیر و اخلاق پاراواناسی ارقه سنده اکلنیرلر؛
 معدله لرنده کی اسپرتویی جبهه لرنده کی ترکی کوره مزسکنز.
 ... اوکلندن صوکره «بولغاری» اوتلندن چیقدم.
 سرای قرالی اوکلندن کچهرک جوارده کی عمومی باغچه یه
 کیدیوردم. سرای بریوجک باغچه ایچنده؛ پنجره لری
 سوفاغه دکل، افقه ناظر: آکلایورسکنزکه چارک کوزلری
 اجانبده، انجق قولاقلری ملتده در؛ صوفیائی دیکلر، فقط
 نظرخی دیار اجنبیه دن آیرماز... باغچه شدت شمسی

کولکەر سانکه رطوبتلندی بیورو کولکەلری خفیف برلمتم
 کویا طالغانادی بیوردی . غالباً بوراده خیلی زماندنبری
 یاغمور یاغمامش: هر آغاچ برتوز قوقلاسی ... ملتم دالری
 قیملداندجه اوزرکزه اینجه برتوز یاغموری شه نیور ...
 جابجا تخته وتوزلو قانا په لر اوستنده شیشمانجه قادینلر یاغلرینی
 دیکلندی بیورلر: کنج واختیار، هپسی بهار و خزان چیچکلی
 کبی رنگا رنگ کینمشلر؛ کوزلری برر خیابان خویاده
 اوزانیور، اوزانیور ... سکوتلر و نظرلر تا اوزاقلرده
 کولکەر آره سنده آریور.

باغچه قبه ضیا آلتنده بر بیوک چیچک کبی رنگین :
 هندسی تارلارده به غونیا، ساردونیا، میموزا، گل ،
 تورنسول رایجهلرینی بری برینه مزج ایده رک اطرافه بر عطر
 مههم نشر ایدیورلر؛ آغاچلر کولکەر اوستنده دالریله
 بری برینه طه تونیور؛ یا اراقلر بروضع نواز شله یکدیگرینه
 سورونیور؛ دوداقلر یکزده هوا، توز، کولکە و قوقودن
 مرکب برشی حس ایدیورسکنز .

باغچه نک حقمده کی ای بیوک لطفی بنی عزیز بروطنداشه
 قاووشدیر ماسی اولدی: بودامش طفلانلرک قبه سی آره سنده

یورورکن قارشیده اوزون بر سر وک مناره سکوتی آلتنده
سلیم سری بکی کوردم. اووخ ایشته کیمسه لکدن قور تولشدم!

*
**

سلیم سری بک، مشروپیتک بوا بک قومیسری، صوفیایی
طانیور، صوفیانک مشاهیرینی طانیور، جسمنی وروحنی
طانیور، هرشیئنی طانیور. کندیسنه تصادف بنم ایچون
بر نعمت غیر مترقبه اولدی. نزا کتندن صایفسزجه
استفاده ایده رک ایستدیکم معلوقی کاملاً آنجه یه قدر اونی
یوردم، صیقدم، اوصان دیردم. [*]

[*] بومکتوب انتشار ایتدیکی صره ده بولغارستان هنوز
حرب عمومی یه اشتراک ایتمه مشدی.

صوفیا،

صوفیانك اما كن مهمه سی صوبرانیا، سرای، پوسته
خانه و با خصوص اخیراً انشا ایدیلن « الكساندر نفسکی »
كلیسای در. قره ملین سر ایندن قوبارلمش بر بارچه یه بکنزه ین
بومعبده باقنجه خاطر کنزه دین و عبادتدن اول دیوار جیلر،
بانکرلر و ... شکر جیلر کلیر . منظره خارجه سی
اعتباریه مر مردن بر مسقوف باسته سی در . آلتون قابلی
قبه لری چیل لیرا کبی پارلایور: بر بیوک بانقه نك قاصه لری
بوشالمش ظن ایدرسکنز . دیوار لری تشکیل ایدن
مر مر پارچه لری اویله بری برینه انطباق ایتمش که هیأت
عمومیه یه یگپاره لك اعاره ایدیور؛ باقانه صنعتدن زیاده
زیاده قدرتی خاطر لاتیور. کوزللیکی بالخاصه متانتده آرایان
بولغار ذوقنی بوراده ده بوله جقسکنز : اکر جماده ابدیت
حیات موعود اولسه یدی بوصومعه یه بر آبدۀ لایموت
دیبه بیلیردم، او قدر صاعلام... فقط متانت بر بنایه برابرنده

قلتی کتیرمه می . حال بوکه بوکیسه مرمره بتو غیوخی
 حس اولونیور: آتنده کی طورق سنکه زیتش! بناک
 قیسه داخله می ده بک زوده مزین و سایدز . مینغه
 زیت پاره نک چوقلندن زوده ذوقه آرتقه دلالت ایدر:
 صنه تصرف یاز شیر، اسراف دکن .. مرمر، آتون، وینه
 او قدر مبدول که بناک شعر معمارسنی قاجیرمش . بوتشهر
 زوتی بن قووجی جامکانلرنده کورمک ایستم . بر آبد
 صنت بکا ضرر محابه بی خاطر لایمالی ؛ بر حسن معازی
 قرشیسنده بن آتجق شعر محاسنی دوشونه بیلملی یم .

بوندن باشقه انشا آتده — بکا اویله کلیر که ماژمه نک
 بروحی واردر: نخته براز عوامی ، طوغله صنغی ، مرمر
 بانکر و زننده ، بانکر لری یاد ایتدیرر . بو مرمر کلیسا
 کویا هر کچه : « بکا باقسه ک آ! » دییور ، هر کوزدن بر
 سلام نگاه ایستیور ! ...

ضابطلر مستثنی اولمق اوزره الدیون طاشیان برار که
 راست کلمدم ، سوس یوق ، شیقلق یوق .. بک نادراً ایکی
 درهم بر چکر دک کینمک ایسته ینلره تصادف ایدیور سکز .
 سویله دم و تکرار ایده یم : بولفار جسور ، غیور ، ولود
 بر کویلودر .

وبولغارستانك قوتى كويلولكده در . بولغار كندى
 سعادتى صاباندىن وبولغارستان كندى سعادتى كويلردن
 وكويلولردن بلكر . بز بولغارلى باغچوان ، سودجى ،
 چوبان ياخود چفتجى اولق اوزره طائيرز . فى الحقيقه
 وازوف كجى ، اسلاوييه ف كجى بيوك شاعرلرینه ، شایان
 دقت رساملرینه ، ماهر هيكلتراشلرینه رغماً بولغارلر حیات
 اجتماعیه لری اعتباریله چفتجى وچوبان درلر . مع مافیه
 بولغارستانده بيوك چفتلكلر آراماييكنز . باشقه لرینك
 آلن تریله سرخوش اولق ایسته ين چورباچیلر بوراده
 يرلشه مز . بوراده حكومتك مسلكى هیچ كيمسه به أ كوب
 بيجه بيله چكندن زیاده ير ويرمه مكدر . هر كس كوزى ایله
 باقق ووسعتی ایله غرور لانتق ایچون دكل ، چاپاسيله حیاتلا-
 ندیر مق ایچون اراضی ایدینیر . ولو بك كوچوك اولسون
 بر تارلايه مالك اولمایان بولغار ، دییه بیلیرم كه ، یوقدر .
 هر كس كندى طوبراغنى قازار ، كندى مالكانه سنك
 رنجبری در . بولغارى بولغارستانده ير صاحبی ایتمك بولغار
 حكومتی ایچون بر دستور سیاست اولمش : بوكون مملكت
 ملكت آبارتمانی حالنده در . بولغارستانك سعادت وفلا كنده
 هر بولغار كندى حصه سعادت وحصه فلاكتنى حس

ایدر. و مملکتک مدافعہ سی موضوع بحت اولنجه، طبعیدر که هیچ بر بولغار سینہ سنی اسپر که مز .

بویله چفتاکلرک ضررینه اوله رق تارالاری چوغالتمانک
اگرچه محذوری یوق دکل در : هرعائله نك غداسی بر قاچ
دونم طوپراقده اولدیغندن بولغار تارالاری، دیکلنمک
ایچون وقت بولامیور؛ هر سنه هر تارالا اکیلیور، ییجیلیور؛
قوة نباتیه لایقطع آمیلیور؛ بر مدت صوره بولغار طوبراغنک
درین بر یورغلق ووخیم بر خست کوستر مه سندن قورقانلر
صانیورم که حقیدر .

بولغارلر حیات مدنیه لرینک بر مدنیت زراعیه اوله جغه
ایمان ایتمدکلری ایچون هر واسطه ایله چفتجیلری و چفتجیلکی
تشویق و تشجیع ایذرلر . دولت ایلك دفعه اوله رق زرع
ایدیان اراضیدن اون ایکی سنه هیچ بر ویرکی آلاز . . .
مکاتب رسمیه و غیر رسمیه ده وحق مناسترلر کی مکاتب
روحانیه ده زراعت درسلی مجبوریدر . معلومات زراعیه نك
تعممی سایه سنده اسکی خسیس و نانکور چفتجیلک
اونوتولیور، ویرینه فنی و عمیم التوال چفتجیلک قائم اولیور .
چوجوقلر دده لرندن کوردکلرینی دکل، خواجه لرندن
اوکرندکلرینی تطبیقه چالیشیورلر . اسکی صاپانلر کیتدکجه

آزالیور، آلات زراعیه پیدرپی انتشار ایدیور .
بوندن باشقه حکومت مراحجه جیلره قارشیده چفتهجیلرک
حمایه سنی درعهده ایتشدرد: مینی مینی بولغارستانده زراعت
بانقه سنک ایکی یوزه قریب شعبه سی اولدیغنی اوکره نلر
حمایه حکومتک وسعتنی آکلار لر . زراعت بانقه سنک هنوز
شعبه آچامادیغنی یرلرده قوئوپراتیف شرکت مالیه لری
وارکه عین شرائطله زراعت بانقلرینک یرینی طوتیور لر .
شمدی بولغار چفتهجیسنک قورقدیغنی یالکز آفات
جویه دره . هرکویلینک کوزی خوف ورجا ایله سایه مرکوز
طورور : حیاتی ویره جک کوك یوزی، اولومی کتیره جک
ینه کوك یوزی در . هله هواده برآزالکتریقیت آرتسین ،
یاغمور طولویه وروزکار فیرطنه یه دونسین : درحال کویلرده
یوقسوللق مشئوم سیماسنی کوسترر !

حیوانانک تکثیر و اصلاحی ده بولغارستانجه شدتله التزام
اولونیور . برطرفدن مراحله هر نوع تکالیفدن آزاده
طوتلشدرد . دیگر جهتدن حکومت اصلاح حیوانات ایچون
هیچ بر معاوتی دریغ ایتمز : هر سنه مسابقه لر آچیلیر ؛
حیوانلرنده اک زیاده آثار صلاح کوسترنلر مکافات آلر لر .
یالکز تکثیر و اصلاح حیواناتی تعلیم ایچون آچیلمش

اوروپا مکتوبلری

مؤسسہ لر، خاارلر، چفتلکلر واردر . بوندن باشقہ ملتدہ حکومتہ معاونتدہ قصور ایتیمور : جابجا زراعت قولوبلری ، زراعت جمعیتلری وارکہ غزنتہ لر ، رسالہ لر ، خطبہ لرلہ کویلوپہ ایجاب منافعی آکلایر وکار یوللرینی کوسترلر .

طیعتک تارلا یتشدیرمکہ مساعد اولمادیفی یرلردہ اورمانلر یتشدیریلیور ؛ ترہ نہ کلیرکلن بولغارستانک هر طرفدہ اورمان یاورولری کوردم . واونلرہ باقارکن خاطرہہ بزم غافل کویلولر من کلدی ، انکار ایدہ میزکہ بزده کوی سکنہسی براز کچیلرہ بکزرلر ، طاغلرہ یشیلک یاشاما زلر : یاقق ایچون کسرلر ، حیوان بسیلہ مک ایچون کسرلر ، بلکه کسمک ایچونده کسرلر ؛ آلریتہ کجن طاغلری آوچ ایچی کبی چپلاق براقتجہ یہ قدر کسرلر : المزدہ کی نظر فریب بر اورماندن یالچین وبی مروت قایالر یاد کار قالیر . مملکتتمزک ثروت مشجر یہ سی ہب بویلہ غفلتیر سیئہسی اولہرق اسراف اولندی . . شہہ یوق کہ بولغار کویلولری بز میکیلردن زیادہ قدر شناس دکلدیلر ؛ اونلردہ اورمانلری او جاقلرک غدای مشروعی عد ایدیورلردی ؛ فقط حکومت هر واسطہ یہ باش

وورہ رق - قانون ایله ، جزا ایله ، تہدید ایله ، اقتاع ایله
 حمایتہ مشاجرینہ موفق اولدی؛ بوکون بولغار اورمانلری
 کویلولرک دست تخریبندن قورتارلمشدرہ الیوم بولغارستانده کی
 اورمانلرک سعہسی اوچ میلیون هکتاردن آشاغی تخمین
 اولمیور . بو پک شایستہ دقت در : چونکہ اورمانلر
 مدینتک مقیاسلرندن بری عد اولونیور .

زراعت بولغار حکومتک بتون صحابتنی مص ایتمز ؛
 صنایعده اونوتولمامشدر : ممالکتده نہ وجودہ کتیرمک
 ممکنسہ یتشدیریلور . اجنیدن پرشی آلامق بورادہ
 اساس اقتصاد اتخاذا یدلمش . « براز قابا اولسون ؛ باس
 یوق ؛ کندیمز یاہلم ا ، دییورلر . بومسلاک ثمرہسی
 اولہرق ہر سہہ اخراجات آرتیور؛ ادخالات اکیلیورہ
 الیوم بولغارستان داخلندہ الی قدر صنایع مختلفہ ایچون
 مؤسسات اعمالہ واردر . وقتیلہ یوک ایدہ بوکولور ؛
 دستکاہلردہ طوقونوردی؛ یکر می سہ دنبری ایکلر طوردی ،
 دستکاہلر بوزولدی ؛ چونکہ بوکھنہ آلتلر افلاس
 ایدیور وافلاس ایتدیریوردی . شیمدی صنایع نسجیہ
 فابریقلری یوکلری آلیر ، بوکر ، طوقور ، قماش حالندہ
 بازارہ کوندیریر . فابریقلر برر مقتل عملہ اولمامق ایچون

تفتیشات دائمیہ تابع طوٹولیور ؛ باخصوص قادینلر
وچو جو قنلر عواقب تمدن وقایه اولونیورلر ؛ هرگن
ایچون ساعات مساعی تحدید اولونمش .

معمول به برحایه صنایع و تجارت قانونی ، ارکه مکمل
دینه بیلیر . بو قانون ایله حکومت داخل مملکتده ترقی
وانکشافنی ممکن ومفید کوردیکی صنایعک حمایه سنی درعهده
ایتمشدر . کمرک تعرفه لری متیقظ بر قاراغول وظیفه سی
ایفا اییدیور ؛ اصول حمایه نتیجه سی اوله رق آوروپانک
سوسلی اشیاسی بولغارستانه کیره مز . احتیاجات محلیه
محصولات محلیه ایله تهوین اولنسون : ایشته بولغارلرک
هدف صنایعی بودر .

توسیع تجارت ایچون بولغارستان - لیمان، یول ،
شمندوفر، هیچ برلازمی اهامال ایتمور: بورغازه وارنه
لیمانلری اک مشکلبسندلری خشنود ایده جک قدر مکمل
ایمش؛ شوسه لرینک ود میر یوللرینک ثروتی ایسه ناقابل
انکاردر . بوکون بولغارستانده هپسی دولتہ عائد اولمق
اوزره ایکی بیک کیلومترویه قریب شمندوفر خطوطی
وار ؛ شوسه لری ایسه ییلان کبی مملکتک هر طرفنی

طولاشیور . بونلرک ثمره سی اوله رق ارقام معاملات هر سنه
آرتیور و آرته جق !

*
**

بو مکتوبمک صوک سطر لرینی معارفه تخصیص ایده جکم .
بولغار لرک معارفه بیوک حرمتی و نفع فنونه درین بر ایلمانی
وارد در : چونکه بو کونکی سعادت استقلالیه سنی مکتبلره
و کتابلره مدیون اولدیغنه هر بولغار اعتقاد ایدیور . راهب
[پایسی] نك - بولغار روحنه آرزوی استقلاللی ایلك
آشیلایان بر آینه روز پاپاسی در ، - مشهور « بولغار تاریخی »
ایله او یانان بولغار دماغی ناقابل اشاع بر اشهای مطالعه حس
ایتدی . بر عصر دنبری بولغار زنکینلری مکتبلر آچارلر ،
معارفی حمایه ایدرلر ؛ بر عصر دنبری بولغار چو جو قلیرینه
هر تورولو غدای عرفان توزیع اولتور . [۱۸۳۵] ده
غبرو واه . آ . یلوفک بتون مصارفنی در عهده ایده رک آچدینی
مکتب ایلك معلملرک منشائی اولدی . بولغارستان ایلك
ضیای دماغینی اورادن آلمشدر . روس محاربه سندن بر ایکی
سنه اول بولغارستانده شو قرارلر ویرلمشدی : هر کویده
بر مکتب اوله جق ، چو جو غنی مکتبه یوللامایانلر تأدیب
اوله جق ، آنجق درجه تالیه تحصیلنی اکمال ایدنلر معلم

اوله بیله جکله ، الی آخره . . . بوسره لرده زیستووده بر تجارت مکتبی، طرنووده برزراعت مکتبی ، برده علوم الهیه مکتبی آچیلمشدی. محاربه نك عقبنده تحصیل ابتدائی هر کس ایچون مجبوری اولدی .

الیوم بولغارستانده درت طبقه مکاتب ابتدائی واردرد:

« ۱ » ۷ : ۴ یا شنده کی چو جوقلر ایچون آچیلمش « فره بل » مکتبلری که محترم ساطع بك دوستمزك آچدینی چو جوق یوواسی بو نوعدندر . « ۲ » مکاتب ابتدائی بسیطه که عددلری بولغارستانده اوچ بیکی متجاوزدر ؛ بو مکتبلرک قادین وارکک طقوز بیک قدر خواجہ سی واردرد . « ۳ » مکاتب ابتدائی عالیہ که عددی یوز اللی وعدد سا کردانی بش بیک قدردر . « ۴ » مکاتب ابتدائی خصوصیه ایسه مکاتب رسمیه یله رقابت ایده بیله جک بر مقدار مهم تشکیل ایدیبور . بوراده توقفله براز دوشونہ لم . بز آلتی عصرده نه یابدق ، بولغارلر یاریم عصردن آز زمانده نه یامشدر؟ . . .

شیمدی شهرک بر بیوک کلیدسانده چاک بر اولو ایچون ایکلیبور . فقط دقت ایتدم ، بو اینن هیچ برسپاده بر حرکه الم تولیدی ایتمه دی . . . بوراده هر کس من الازل متسلی ایشنه وکیدیشه دوام ایدیبور . . .

صوفیه - بکرش

عنها منها بولغارلره بک مساعد برفکر وقرار ایله
صوفیه دن چیقیورم . بولغارستانده هرشی کوستریبورکه
محافظه ملیت ادعالتینه رغماً بولغارلر اوتوز سنه دنبری
بولغارلقدن چیقمه چالشمشردر . بولغارلر بولغارقالدجه
تمدن ایده مزلردی . ایجاب تجارت مبادله امتعه اولدیغی
کبی لازمه مدنیت ده کندی صرقه مخصوص فضائل و نقایصی
اقوام متمدنه نک نقایص و فضائل ایله دکیشدیرمکدر .
یکرمی اوتوز سنه اول طانیدیغمز بولغارلره بو کونکیلر
آره سنده ، یاربی نه بیوک فرق وار!

فقط طریق ترقیده طی ایتدکلی مسافه هر نه اولورسه
اولسون ، بکاویله کلیورکه ، بولغار هیچ بر زمان «شیق»
اولامایه جق . او ، قریستوفل چانالی بیفتکه باتیریرکن ،
ظن ایدرسکزکه ، چانالک دیشلری بر پارمق کبی قالینلاشیور .
چانالی ایله یرکن آلی ایله بیور ، صائیرسکز . بولغارلرک

چوغی نازک آدملر؛ فقط نزا کتلی، بیلیم فصل اولیور،
 «کنارک دلبری» نی خاطر لاتیور. حیات معاشرته برشی
 وار که شمرده وزن کبی تمام اولماسی لازم کلیر؛ قصانه
 و فضله به تحملی بوق، برشی که هیچ بر مکتبه اوکره نیلمز
 و حساب تمامی و قاضی ایله کشف اولته میور، برشی که
 انسان اونو بیلهرک طوغار و یا خود بیلیمه رک تولکه مجبور
 اولور. مثلا تواضع پک مقبول بر خصلت در، بوهر کسجه
 معلوم و مسلم .. فقط تواضعک حدودی وار. اورایه
 قدر کیده جک، اوراده طوره جقسکز. و اوحدودی
 هیچ برخریطه ده و هیچ بر جغرافیا کتابنده بولامازسکز.
 اکر اونو فطرة بیلیمورسه کز یا اوتنه سنه کچرسکز،
 یا برینده قالیرسکز هر ایکی حالده ده - تشیه جا تراپسه -
 وزن بوزولور .. ینه مثلا صاچلر کزی یاندن آپیرمق
 ایستیورسکز، در حال آینه کزدن بر سوال وارد اولور :
 خط فاصلی نره به وضع اتملی! تجربه ایدرسکز : شوراسی
 پک آشغی، بوراسی پک یوقاری، ایکیسی اورته سی ده پک
 صوؤق! بر نقطه وار که خط فاصل اورادن باشلامق لازم
 کله جک... لکن اونقطه بی سزه هیچ بر هندسه کو ستر میور.
 دماغک دلالت و هیسه سیله بارماق لکز اونقطه به کیدرسه

قہا ! والاونی کشفہ مدت عمرکز کفایت ایتمز۔ بولغار لرم
چوق دقت ایتم : ہان ہیج بریسی شابقہ یی باشنہ
قوندورامامش ، ہپسی باشلرینی شابقہ لرینک ایچرینسہ
صوقشلم۔ ومراحل مدنیقی بویلہ کوزلری شابقہ لرینک
کولکھسی ایچندہ قطع ایدیورلر !

بوندن باشقہ بتون بولغارستاندہ ا کینلرک قہقہ برکتندن
باشقہ اثر شطارت یوق . ظن ایدرسککز کہ بتون ملت
برفاجہ تماشایدیور۔ وظمجہ بوفاجہ بولغار تاریخی دورہ
فی الحقیقہ بولغار تاریخندہ ہان ہر صحیفہ یی برجایت امضاید۔
دھاروسوفللرک دونکی غازینو ہائلہ سی ہیج کیمسہ نک
خاطرندن چیقمامشدر .

اگر میزان اخلاق حقیقہ عدلیہ ایستاستیقی ایسہ
معارف سایہ سندہ تأمین خلاقت ایدیلمہ میہ جکنہ یکی برمثال
اولہرق بولغارستان کوستریلہ بیلیر : فی الواقع ملی کتبخانہ لرینہ ،
بولغارستانک ہر طرفنہ منتشر سکز یوز اللی مطالعہ خانہ یہ ،
عدد شاگردانی بش یوز بیکی تجاوز ایدن مکتبلرینہ رغماً
بولغارک ... - نصل آ کلاتہ یم ، بیلیم - ہنوز طیرناغی
کسیامہ مشدر ! بولغارلرک ا کرچہ شاعرلری وشعرلری ،
رساملری ورسملری ، وحقی ہیچدہ استحقار ایدیلمہ میہ جک

متفکرلری وار؛ مع مافیہ بونلرک ہبسی چار فردیناندی:
« آہ ، برسیرپام اولسیدی ! » تحسرندن قورتارہ میور؛
ایجریسندن نفس چیقماہ جق، سس طویولماہ جق، اوزاق،
اوزاق برسیرپا: بولغارلر حس ایتدیریورلرکہ اونسز
چارلق اولماز!

بولغار شمدیلک ظرافت و نزاہتی دوشونمور؛ عسکرینی
ورنجیرینی اوروپا عسکری و اورپا زنجیری یایمق: ایشتہ
بتون هدف مساعیسی بو!.. بولغارستانک شعشہ ترقیسنی
قیشلہ لردہ و تارال لردہ آراییکمز . بورادہ اسرار ترابدن
بی خبر برچفتجی و یا خفایای حربہ بیکانہ برضابط یوقدرہ،
دینہ بیلیر. بولغار شمدیلک بالخاصہ پارہ قازانمق ویر قازانمق
ایستیمور، و دیورکہ: « آووجی آلتون طولدور؛ باق
یومروغم نہ قوتلی اولور! » لیرالرک ورید ظفر اولدیغنه
بولغارلر نابولٹوندن زیادہ اینامش لدر. بز: آق پارہ قارہ
کون ایچون در! دیرز؛ غالباً بولغارلر صاری لیرا قیزیل
کون ایچوندر، دیورلر. و قیلیجلریلہ بیچمک ایچون
صاپانلریلہ آکیورلر ...

*
*
*
صباحہ قارشی بلونہ جوارندن کچورددق . آلاجه

قارانلقده پنجره بی آچدم. پلونه اووه سنی کورمک، ارض
اوزرنده حقیر بر مزاری بیله قالمایان زواللی بابامک روح
منفا نشینی براز تنفس ایتمک ایستیوردم . ایواه، یوکسک
وزنکین ا کینلری اوقشسایان کیجه روز کاری - ماده
وحقیقت کبی انصافسز، - دیدی که : « بابا ک قاتی آمن
بو طوبراق شمدی بابا ک جسم وروخدن یا با نجی آچلقاره
سنبله غدا حاضر لایور .. »

شمدی افق شرقی قیزاریبور، قیزاریبودی ؛ عثمانلی
بیراغی کبی آل، قان کبی آل اولمشدی؛ بر روح شهید ایچون
بو افق صباح نه کوزل کفندی : « بابا، سنی بو آغستوس
آینک صوک سحرانده پلونه افقنک بو کینش قانلی مندیلی
ایچنده قوقلادم ! »

*

**

جوارده را کد صولر یا خود کوبره لی تار لار اولمالی:
چونکه قومار تیمانم آچیق پنجره بی سؤ استعمال ایدن سیوری
سینک بولوکلرینک تعرضنه اوغرامش .. بو بر تعرض ده دکل،
براستیلا : هپسنک سونکولری بورونلرنده ؛ بریسی
زمنمه ظفریله قولاغکنزک حدودینی چیزکن اوتنه کی
چورابک اوزرندن آیاغکنزی ده لیور؛ بری ا کسه کزه،

بری شاقا غکزه ، بری بیا ککزه بایشیور ؛ بری
 طامار کزی ، اوتکی سیگر کزی اویور... جلدک نازک
 ققطه لرخی بیلور لر ، اعصابک زک کذرکاهنی طانیور لر ؛
 بشره نك انجلدیکی وقتک زنکینلشدیکی رلری بر مشر
 کچی بولیور لر .. یاربی ، نه ملعون حشره ! وسعت علمی
 وجرأت ظلمی ایله انسانی چیلد بر ته جق ! خرطوملریله
 قائمه اویله برتهور بر اقدیلر که شمدی قارشیمده انسان ،
 حیوان ، حتی اووه بیله قاشینیور کچی کلیوردی ؛ نارالرده
 طیرمقلر ، صیریققلر ، قابار جقلر ، قیزارتیلر کشف
 ایدیوردم ...

کوچک بر موقفه کلدک ، برچاک تانغیرتیبسی موقفک
 آرقه سننده کیزله تن بر کویده بر حیات عبادت اویاندیغنی
 اشاعه ایتدی. تره نك حرکتدن سوکره بودور و طویوز
 کلباسی ایله ، صاری بویالی پنجره لر نده آصیل کلنجک کچی
 قرمزی چاشیرلری ایله کوی کوردم ؛ بر اودون مکچی
 اوستنده قوجامان بر خروس باشنی اُ کش یان نظریله
 آشاغیده توزلری غاغالایان اوطه لقلرینه باقیوردی ! ...
 قریه نك سر حدنده ، میوه آغاجلری آره سننده متناوباً یاغ مور
 و کونشک هجوم و تعبرضنه و توز بلوطلری نك تعرض و محاصره سنه

اوغرامقدن آرتق آجی براستهزای قیافت حالی آلمش بر
 قورقولق بکلیوردی : صیرینی اوستده مصلوب، بدبخت
 وسفیل شابقهسنی سرخوش کی یانه بیقمش، یاربی، بو
 قورقولق نه کولونجیدی ونه قدرآز قورقوتیوردی، امینم که
 فوشلر چوقدنبری اوکا قارشی آتجق مرحمت حس
 ایدیورلر . ... تارلالر آرهسنده کنیش شابقه لری
 ا کسه لرینه آتمش قهوه رنگی ائوابلی ا کینجیلر،
 شبیلر کی صاری وقرمزی کینمش قادینلر آهسته خطوه لر لره
 کزینیوروشوراده چومه له رک طویراغی قاشیور، اونه ده
 ا کیه رک ا کینلری او قشایورلر . . . .

شمدی لوقنطه و اغوننک سالوننده صوک کوچک موقفدن
 بینن قالابالق برعائله یه باقیوردیم: پدر، والده، درت چوجوق...
 یاربی، هپسی ده نه قدر یورغون، صولغون واولکوندیلر
 ایجمدن: « ایصتمه! » دیدم. بو یایشقان علت اوغرادینی
 یری برتابوت حیات حاله کتیرر: ایصتمه لی اراضیده
 انسانلر خسته، قلوبه لر جیلیز، چیچکلر صولوق، صولر
 طورغون در؛ بیوک کوچوک هر کس تتره، یانار،
 یاخود ترلر؛ والده آتشی ایچنده طوغورور، چوجوق
 رعشه حی ایله طوغار؛ پدر ایصتمه دن ترلیه رک خسته

عائلی بی بسا ... شو قارشمده کی بدبختر صانکه بتون
جوارمی ایصتمه ایله احاطه ایتشدی : واغون ایصتمه ایله
طولش ، بتون تارلارده و اووالرده ایصتمه توتیوردی .
اوزرندن کچدی کمز سیاہ ، یاغلی و صیجاق طوبراق بر
« ایصتمه لق ، دی ... »

اوکلنه طوغرو حار و مزعج برکون باشلادی . قیوبلیجیمی
تول کبی آتشین برتوز یاغور ! هوا کونشک اوکنده
توزلانیور و کونشک توزلرک ایچنده صانکه توز اولیور .
هوا قورو ، طوبراق قیزغین ، سمان بر رایحه ییوست .
وزمیدن بر رایحه سخونت تنفس ایدیوروز . تارلار محرق
بر طبقه رماد آتسده عادتاً برچول حزن ووقاری ایله
قاورولیوردی ...

*

بعدالظهر ساعت برده طونه بی کچمک اوزره روسیچدن
واپوره بیندک . بش دقیقه صوکره واصل اوله جغمز قارشیک
کوی - قره رمضان کوی ایله رومانیا باشلایوردی . قره
رمضان کوی ! اووخ ، سینئه وطندن قوباریله رق دیار اجنیه یه
آتیلان و آنجیق آدی تورک قالان بو یرلر . . . اورالردن
لاقید و بی تأثر کچمک بزم ایچون ممکن دکدر : شوارسی

متحمر برهمشیره کبی سزی در آغوش ایدیور، اوتہسی
متروک بروالدہ کبی مغبر وسرزنشکار کوزلرکزہ باقیور؛
صوکرہ سز ہدسنہ عاجز وسا کت بر تہیت نظر دن باشقہ
بر نشانہ صدق و وفا کوسترہ میورسکز . . . بو او قدر
الیم کہ . . .

آرتق رومانیا ترہنندہ، افلاق اوواسی ایچندہ بگرشہ
توجہ ایتمشدک . . . اووا، اووا، ینہ اووا، دہا اوواودائما
اووا، کوزلرکز کوردیکی قدر اووا و حدود رؤیتکزک
اوتہ سندنہ ینہ اووا .. تا اوزاقدہ افق زمین ایلہ افق
سہا آرہ سندنہ کوموش بر سیس وارکہ اگر جغرافیایی
خاطر لامامش اولسہ کز دکز ظن ایدرسکز؛ اوراسی دہ
اووا . . .

اووا بلکہ نامتہای، فقط بیلیم نیچون بیوکلکی سزہ
بر بیوکلک حسی ویرمیور: دیہ بیلہ جکم کہ ابعادی وار،
عظمتی یوق . . .

وبتون اووا چول کبی واسع و باعجہ کبی مزروع بر
تارلادر: اوتہدہ بریدہ صاری، یشیل، خام واولغون
اُکینلر رنگین ورا کدلاقلر تشکیل ایدیور؛ ویریر
یوغولر توتیور، اویلہ کہ اووا نفس آلیور صانیرسکز . . .

اطرافك سكوت و خلوتی ایچنده كندی ولولهٔ جماعتندن
 مست اولمش کبی قطار ، دومان صورغوجی تپهنده ،
 کیدیور و کیدیوردی ؛ گاه و بیگاه چالی و چاموردن
 یایلمش بر قولوبه قابوسنده چلاق آیاقلری ایصلاق طوبراقلره
 یایشمش بر چوجوق ، اوتلر آره سنده باغداش قورمش
 وسازلردن سبت آورن برقادین ، چامورلورلر ده یووارلانمقدن
 یالکیز کوزلری ونظرلری تمیز قالمش برکوپك ، دهاصوکره
 بو کوپکدن دهاکیرلی - فقط فال کبی ذکی و بو یو قدر
 اسرار آمیز بر چنکانه قیزی کوریوردق . چنکانه لر بوراده
 بیکلرله ، اون بیکلرله دکل ، یوز بیکلرله تعداد اولنور .
 هپسی رزوکار کبی سرسری و رزوکار قدر سریع المرور
 افلاق اوواسنک رطب و لزوج سطحی اوزرندن قایوب
 کیدیور و قایوب عودت ایدیورلر . حق سیاسیلری یوق ،
 حیات سیاسیلری یوق ، قوشلر کبی مست استقلال ، آغستوس
 بوچکلری کبی مترنم حریت ، بر فقیر هند کبی متوکل ، و بر
 حکمدار هند کبی مستغنی ، هر چنکانه کندی نفسنک عبد
 وامیری ، هر فردا اوزرنده طور دیهی نقطه نك اجیر و وزیر
 همان همان شایان غبطه بر حیات لاقید و بی پروا یاشایه رق
 ایکی یوز بیکدن متجاوز چنکانه - اولاحلرك الحان مدنیتی

آره سنده برنقرات بداوت کزدیررلر! بو طاغیر صاتیلسین،
چیچکلر صاتیلسین، قوزولر وقوشلر صاتیلسین: چنکانه
بونى آکلاماز. هر کسک مالی اولان آکینلر، سورولر،
طوپراقلر چنکانه نک، هیچ کیمسه نک مالی اولمایان قایالره
اوتلر، حیوانلر چنکانه نک در. چنکانه راست کلدیکی قویونک
مه لرندن سودی آلیر، صیرتندن یوگی آلیر، تصادف
ایتدیکی آغاجی یاقار، ایصینیر، وبوش بولدیغی یرده اوطورور
یالکنز برقانون طانیر: قانون حیات! ...
قوندوکتور حایقیردی: بوکرهش! ...

— بکرش —

ساعت بشه دوغرو بکرش غارینه کیردک . . بوندن
یتمش سنه اول ینه بوساعتده عینی شهره کیرن برفرانسز
سیاحی - ستانسلاس بللائزه ، - دیورکه :

— قورومش دوه دیکنلرندن متشکل برجیت اوکنده
توقف ایتدک . چیتک اورتہ سنده مانیوه لایله حرکت ایدن
بر صیریق قالدی : بوراسی بکرشک قپوسی ایدی . . .
هوسپو دارلرک مقر حکرمتی روحه صیقتی ویریور !

او زمان شهرک بویوک جاده لری - اوزرلرینه غلاص
تخته لری اوزادلمش چوقورلردن متشکل ایمش وتخته لرک
آلتنده سوپرونسولر وچامورلر بریکیرمش . . سواقلر ،
واسطه تنویریه اولمق اوزره ، آنجق بویارلرک اولرنده
یانان مشعله لرک ترشحاتیله قناعت ایدرمش . یاغمور آیلرنده
بکرشک چاموری اونسبتی آلیرمش که شهر داخلنده یابان
اوردکی اولارلرمش ! . .

اولاخلر اللی سنهده بو ویرانه اوستنده بر کوچک ویانه
 اعلان ایتدیلمر . بکرش ویانه کبی شیق ، ویانه دن زیاده شن
 وشو خدر ؛ کوچکلکی کنجکلکنه باغیشلانه بیلیر . بوراده
 هر شی یکی ، هر شی تازه کورونیور . شهرک اطرافنده
 اورمانلر یشیل ، ایجریسنده باغچه لر یشیل ، بولوارلرنده
 آغاجلر یشیل ، وبو محیط سبزین ایچنده بنالر برر طاش
 تبسم کبی ظریف ومسعوددر . بکرشک اینه سی آره سنده
 اویله لری وار که برلینده وپارسنده بیله نظر دقتی جلب ایدر :
 ملی باقنه ، مبعوثان دائره سی ، خارجیه نظارتی ، عدلیه
 نظارتی ، پوسته خانه . . باخصوص پوسته خانه وسعتی ایله
 پری حکایه لرنده بزم چوقولغمزی آیقلاشدیران سرایلیری
 خاطره کتیریور .

بتون شهر صاحب ذوق سلیم بر قویو بچی آلدن
 چیقمش صانیرسکنز ، اویله ایشلمش او قدر اویناقدر .
 بوراده هر شی دیسورکه بر بلده کنه کار ایچنده سکز :
 ارککلرک هر نظری دعوت وقادینلرک هر تبسمی اجابت ،
 سواقلر بر ناز کبی منحنی وبنالر کویا ذنوب عشق ایله مملو .
 هر یرده آشکار بر پودرا وکیزلی بر بوسه رایحه سی وار .
 بوراده دائمی بروه نوس یورطیسی یاشیور! . . هر طرفده

حیات و سرخوش بر حیات! . آنحق اعتراف ایدلمش کناهلرله
 مملو کلیسالرده تولومی تخطر ایدیه بیلیر سکنز . بکرشده عمومی
 بر منظره مسعودیت وار؛ کونش : « بختیارم ! » دییور؛
 ارض علاوه ایدیور : « بنده ! » . . بومسعود زمین و بو
 مسعود سما آره سنده انسانلر برر چیچک کبی سوسلو و برر
 عاشق کی شیدا ، بر میخانه سعادتن بر حدیقه شطارتہ
 کچیور و هر کس اطرافنده کی نور و هوایی قلبنده بر بادہ
 سرورہ قلب ایدیور .

جناب حق بو کونکی صوفیائی خلق ایتدیکی زمان
 سانکه : « چالیشکنز ، وا کلنکنز ! » دیمش ؛ حال بوکه
 بکرشه کویا : « ا کلنکنز و چالیشکنز ! » امرینی و . مش . .
 صوفیاده هر کس چالیشمق ایله ا کلنیر ، بوراده ا کلنمک
 ایچون چالیشیر . . بولغارستانده میخانه یه تارلادن عودتده
 اوغرارلر؛ رومانیاده ، برقهوده دیکلنمکسزین چفتلکه
 کیدن نادر در . نشاط اوراده سعی ایله کلیور ، بوراده سعی
 کتیریور . صوفیاده کونشدن یا نمش جبهه لر بر منظره تفکر
 اولور؛ بوراده کونشه چیقه جق چهره لر بر نیشم کبی پارلار . .
 فقط اعتراف ایتلی یم که سوسک مبالغه سی هر شیئی براز
 موقع طبیعیسندن چیقارمش : چو جو قلو بیکلشمش ، قادینلر

قو قلا لاشمش، وار ککله... قادی نلا شمش! نظر لرده عمومی
بر یلان معناسی وار: ارباب مساعی بیله، اویله ظن ایدیو-
رسکز که، تقلید مساعی ایدیور.

عطرو زینت مراقی چو جو قوده واختیارده، ار ککده
وقادینده، و بلکه هپسندن زیاده ضابطلرده بر نسبت مجنونانه
آلمش.. یاری، بو ضابطلر نه قدر قیوراق! دشمن اردولرندن
اول مملکتک کنج قیزلری ایچون دائمی بر مخاطره!.. حکایه
ایدیورلر: بوراده بر کبار مجلسنده مدعوین بر معتاد ایکی
فرقه یه آیرلمش: حرب طرفدارلری، حرب خلافکیرلری..
مناظره نك مشاجره یه انجرا رندن قورقان صاحب خانه
خلریف بر چاره ایله مناقشه یه نهایت ویرمک ایچون هنوز
اون آلتیسنده بر ماده، ازاله صورمش:

— مادموازل، سز؟

— حرب طرفداریمی! چونکه...

— چونکه؟

— چونکه حرب اولماسه ضابطلر اولمازدی، ضابطلرده

اولماسه....

قهقهه عمومیه مادموازلک جمله سنی کسمش!
اولاخلر سوسی یالکز حیاتلرنده دکل تولد کدن

صوکره بیله سویورلر؛ آخرته بیله بسیط بر آراهه ایچنده
 کچمکه راضی اولمایورلر. شیقلق ابتلاسی جنازه لرك
 اوزرندهده کورولیلور. زنکین، فقیر هپسنگ ٹولوسی
 الك آشغی درت آتلی عربه ایله قبرستانه کچور. بر جمعیت
 خصوصیه تشکل ایتش، بر نوع سیغورطه شرکتی. فقرا
 کروهی آیدن آیه بو شرکتک صندوقه بر قاج فرانق ویرمک
 شرطیله کندیسنه سوسلو بر آیین تدفین تأمین ایدیور!

فقرا، اوو، بودبدبه وتووالتی ایچنده بکرشک فقرا سی
 اغنیاسندن آز دکلدور. بوراده بیوک ثروت بیوک ضرورته
 یان یانه یورور وسمیز اوکوز ضعیف اوکوزله عینی آراهه یه
 قوشولو طورور. بکرشک صحیفه مالیه سنی سیر ایدرکن
 حضرت یوسفک رؤیاسنی خاطرلارسکنز.

اولاخ کرباشقه لرینی چالیشدیرتوب کندیسنی قازانه جق
 قدر زنکین دکلسه چالیشماز، قازانماز و زنکین اولماز،
 دکانلرده فابریقه لرده حتی چفتلکلرده چالیشانلر هب
 اجنبی درلر. صنایع آلمانلرک و مجارلرک اللرنده؛ تجارت
 روملرک، فرانسلرک، اوستریالیرک اللرنده؛
 مؤسسات مالیه موسویلرک اللرنده. . . طاشی ایتالیان
 یونتیور؛ میخانه یی آرناوود اداره ایدیور؛ بوستانلری

بولغارلر اُکوب ییچورلر؛ اولاخلر . . . بومناسبتله تخطر
ایتدیکم بر فقره وار :

استانبولی زیارته کلن یر اوروپالی هر کیردیکی دکان
مغازه ، لوقظه ، بیراخانه ، اوتل و بانقائک مستخدمینه
صورارمش « تورکیسکز ؟ » و منتظماً جواب منی آندی
ایچون آد مجوزه برشیپه عارض اولمش : « عجباً استانبوله
تورک یوقی ؟ » نهایت ، حل معما ایچون مراجعت ایتدیکی
ذات دیمش که :

— اورالرده تورکه راست کله مزسکز ؛ شورالره

باقکز . . .

ودواتر رسمیه منی کوسترمش ! . . . اولاخلرده بزم
کچی حیات مأموریتدن خوشلانورلر ؛ هرشیی ایدی
« اجانبه براقشله ؛ فقط وظائف سیاسیه کندی الرنده طورویور
و بودجه کندی ممده لرینه کیریور ! رومانیا لیری بولق
ایچون اما کن دولته کیرملی ؛ یرلیر اوراده بولنور ، اوده
هر ساعتده دکل آنجق اون بردن بره ، و بشدن یدی به
قدر . . . رومانیا ده هر کس گچ یاتارو گچ قالفار ؛ ساعت
اوندن اول هیچ برداره رسمیه آچیلماز ؛ سو قافلر
وداره لرده حیات آنجق اوکلنه طوغرو باشلاز ،

وباشلادیغنه نادم اولمش کبی بر ساعت صوکره منقطع اولور!
 شهرک حمای فعالیتی غروبہ یقین باشلایور: ساعت
 بشدن اعتباراً قاله نا ویقتوریانک یایا قالدیرملری آیاق
 پاطیردیلمی و فستان خیشیرتیلری ایله طولار؛ سوسلو
 جامکانلرک اوکنده، موزیقہلی باغچہ لرک ایچنده توقف
 ایتمہ یئلر جاده نک ایکی طرفنده کولن، سویلہ شن، قایناشان
 بررشریان اجتماعی تشکیل ایدر لر . رومانیا لیلرک لسانی
 - براز کوزلر کزی قاپاییکنز و دیکلہ بیکنز، - عاداتا
 ایٹالیانجه در، فقط صائٹلری برازدها بوغوق و صامتلی بر آرز
 دهاخشین بر ایٹالیانجه، خیایجه ناصیر لانمش بر ایٹالیانجه در.
 رومانیا لیلرک اسکی بر لاتین جماعت متروکه سی اولد قلیرنی
 هر کس بیلیر: بو جماعت صفوت لسانیہ سنی محافظه ایدہ مامش؛
 مناسبته بولندیغنی اقوامک هر برندن یا دکار آلدیغنی کلمہ لرله
 کندیسنه زنکین فقط پک مخلوط بر لهجه یا بمش و شمدی
 قاله نا ویقتوریانک یایا قالدیرملرنده یو وار لانان امواج الفاظ
 آرہ سنده صیق صیق روس، روم، مجار، تورک کلمہ لرینہ،
 باخصوص تورک کلمہ لرینہ تصادف ایدر سکز ...

جاده نک یایا قالدیرملری آرہ سنده کی آسفالت پارچه سنی
 انقطاع سنز آرابه زنجیری لری حیاتلان دیر لر لر. مشهور دررکه

دنیاده بالنسبه آرابه سی اک میذول مملکت بکرش دره . بکرش بلریایا یورو مکی سومزلر . شهرک هر طرفده پیاده لر عددجه آرابه ده کیلرک دوننده قالر لر . براز کبارطا ورا نطق ایسته ین ، قطع ایده جکی مسافه نه قدر قیصه اولورسه اولسون بر « سقویچی » چاغیرر . بو « سقویچی » دیدکلری بکرش آرابه جیلری شهرک غرائب خصوصیاتندن برینی تشکیل ایدر . تصور ایدیکز که کنیش سیاه ، قهوه رنگی ، لاجورد قطیفه ففتانلرینی بیاض یا خود آل قوشاقلریله صیقمش ؛ سمیز و تویسز ، بکرش آرابه جیلرینک هپسی روس وهان هپسی ... خادم در! سقویچی خادم ، باباسی خادم و اوغلی خادم در! اجدادی ابردی ، واحضادی ابر اوله جق در . ایضاح ایده ییم: بکرش آرابه جیلری « لیووان » دیدکلری روس مذهبه سالک ایمش ، علم حاللرنجه برکت ذریت حرام ایمش . بو مذهبه تابع بردلیقانی هر دلیقانی کبی تاهل ایدیور؛ فقط بر نهایت ایکی چوجوق باباسی اولدقدن صوگره کندیسینی عملیات جراحیه ایله امکان اوتدن قور تار بیور؛ و بو عملیات جراحیه ایچون بزده کی سورختانه معادل بر دو کون یاپیلور . . . بو عادت عجیبه یی کندیلرینه ترک ایتدیره . دیکی ایچون روسیه بتون لیووانیلری حدود

اوروپا مکتوبلری

خارجہ طرد ایتیش؛ مطر و دالر اوزون-نہ لردنبری بکرشک
اجہزہ سفاهتدن بری اولشکردر .

قالہ نا و یقتوریانک آسفالتنی طولدوران بو آرابہ زنجیرلری
ہمان کاملاً « کیسہ لف شوسہ سی » نہ کیدرلر . ویانہ نک
« پراتر » ی، پارسک « شاترلیزہ » سی وارسہ بکرشک دہ
« کیسہ لف شوسہ سی » واردر کہ علی اکثر قیصہ جہ
« شوسہ » دیورلر ، شوسہ ایکی طرفی بیوک اخلامور ،
کستانہ وصالقم آغا جلریلہ مزین ، کنیش و اوزون بر
تفرجکا ہدر . ہر آقشام شوسہ یہ یوزلر جہ و یوزلر جہ آرابہ لر
شہرک بتون شیقلرینی و بتون . . . شیلقلرینی طوبلار!
بو آرابہ دہ براولاخ پرنسی ، اوتہ کندیہ بر مولداویا آشفٹہ سی
دہا سوکرہ بر بانکر ، بر ناظر ، ہر کس و حتی قرال . . .
شوسہ اوزرنده بتون بکرشہ راست کلک احتمالکنز واردر
شہرک طبقات مختلفہ سنی بر زنجیر شکلندیہ دیزلمش کورمک
ایسترسہ کنز شوسہ اوزرنده آت میدانہ قدر آرابہ ایلہ بر
تفرج اجرا ایدکنز .

شوسہ دن عودتدہ آرتق بکرشک کیجہ حیاتی باشلامش
اولور . اووخ ، بکرشک کیجہ حیاتی ! بونک تصویرینی
بلدہ نک الکتعصب غرتہ سنہ - [ژورنال دہ بالقان] ہ براقیورم :

« کیجه اولنجه بکرش بتون شعشه حیاتی انظار
 « عامه یه دیکر . اولرک بیاض یاخه د سنجابی جبهه لرنده
 « بر جالر تشکیل ایدن پنجره لرک ایچنده روحلر وفکر لر کبی
 « کولکلر یاشار و اویناشیر . . . فقط بکرشک حقیقی کیجه
 « حیاتی کورمک ایسترسه کز شو یالدر قاقه لی قرمزلی
 « قطیفه قابلی قابودن کیرکز . . . دیوارلری الکتریک
 « ضیاسیله صولمش بر مردیونک طولاماجنی دونه رک
 « اینه جکسکز . بوراسی - بر آلتی قونسری در . حضار
 « آره سنده ایچکی قدحلری چانیردایور ؛ صحنه اوستنده
 « سیغاره دومانلرینک کثیف سیسی آره سنده آلر کینمش
 « بر شانتوزک بویالی دوداقلری - چاپقین ، حیاسز ،
 « مسهجن بر کفته بی تماملارکن بوتون دوزکونلو
 « و آلقلی وجودی ، بلوزدن طاشان کوکسی ، تنوره
 « آلتنده کبزی طورامایان بالدرلری ، هرعضوی دها
 « چاپقین ، دها اوتانماز ، دها چرکین ، اوضاع ایله ثقیل
 « و بی آهنگ طالعه لانیور . . . ناکاه توتون دومانلری
 « قاریشدی ، آووچنر آووچله چارپدی : صنعتکار
 « آلفیشلانیوردی ! . . فقط ایشه اووخ ، قادین کیدیور ؛
 « رذالت نهایت بوله جق . . . لکن ، خایر ، آووچلر

« آو وچلری باطلاتیور، آلفیشلری دها چیلغین آلفیشلر
 « تعقیب ایدیور : ایشته عودت ایتدی ، خندان ونازان
 « ینه معهود مادام !... اوو، بوکا تحمل ایدیله مز، چیقالم،
 « قاچهلم !.....»

« خار جده کیجه نك هوای صافی ایچنده سو قاقلر
 « پر حیات در . غزته لرك صوك طبعنی او قومق ایچون
 « برقهوه اوکنه او طور ورسکنز . ملوث ایشلر کورمه
 « آلیشمش آدلره مخصوص یا پیشقان نظری وصولوق
 « سپاسیله بر شخص سزه یا قلا شیر ، و شراب بخاریله مملو
 « نفسنی بورونکنزه طولدوره رق تکلیف ایدر :
 « — اقدی ، شفاف اسقانیل کاغدلری .. و ایستر -

« سه کز رسملرك جانلیسی !

« اوسزه بونلری سویلرکن عادتاً مفتخر در ؛ یوزینه
 « دقت ایدیکنز : قارشیکنزه کنی ایمپراطور (تیر) ک
 « مدیر مشتهاتی چه زونیوس پریسکوس ظن ایدرسکنز !
 « شهر ایچنده می کز مک ایستیورسکنز ؟ ایلک تنها
 « سو قاقلرده قرمزی دوداقلی قیزلر اُتکلر کزی چکرلر،
 « و سو قاقک ظلمتندن دها مظلم کوزلرینی سویلتمکه چالیشیرلر.
 « ایگرنج ، ایگرنج ... ایشته بکرشک حیات لیلیه سی !

« برکت ویرسون که ایجریسنده کنج قیزلرک کوزل
« موسیقیسی وکنج قادینلرک طاتلی مصاحبهسی ایشیدیلن
« تمیز اولر واردر. آنجق اونلردن ظلمت بلده اوسته
« براز نور خیال طاغیلیر!... »
علاوه ایدیم که کتبخانهلر، قونفرانسلر، ضررسز
تیاترولرو... هریده اولدینی گبی یتمز توکنمز سینامالردم
بکرش کیجهلرینه حیات ویرن مؤسسه لردر .

- بکرش -

بوکون رومانیاده باشلیجه درت مهم مسأله واردر:
«۱» کویلو وازاضی مسأله سی «۲» مسأله موسویه «۳»
طونه مسأله سی «۴» بسارایا - ترانسیلوانیا مسأله سی...
بو مکتومی بونلره تخصیص ایده جکم .

روح اعتباریه رومانیاده شهرلیله کویلولر آره سنده
شایان دقت برفرق یوقدر . بکرش خلقنی طانیان افلاق
وبغدان کویلولرینک روحنه نقوذایتش اولور . واقعا افلاق
کویلولرینک دها وقور ، دها عصی ، دها ذکی و دها
حساس اولدقلرینی و بغدان کویلولری ایله آره لرنده شایان
حرمت برمسافه بولندیغی ادعا ایدنلر اولدی . فقط بوادعا
ایدیلن مسافه بی رومانیا مبعوثلرندن بری شوکا ارجاع
ایتمشدر :

— افلاق کویلولری صاچلرینی اوزاتیرلر ؛ بغدان
کویلولری صاچلرینی کسمزلر !

کویلرده و شهرلرده اولاخلر موزیقه‌ینی سورلر ،
 وماصاله بایلیرلر . الکزده برآلت موسیقیه ایله کویلرده
 طولاشمق براحتیاطسزلق در . وفاتندن برقاچ سنه اول
 مشهور اولاخ شاعری آلکساندری ایله مشهور اولاخ
 موسیقی شناسی قوستا کی نغری طاغلرده تفرجه چقیمشله؛
 موسیقی شناسک کیتاره سی قولتوغنده ایدی ، کیجه‌ینی
 کچیرمک اوزره اوغرادقلری کویده دوکون وارمش .
 کلینک آرزوسی اوزرینه گوکی قوستا کی نغری به :
 « چال ! » دیر و بیوک شاعره امر ایدر : « سن ده چاغیر ! »
 ایکی صنعتکار برنظرده آکلاشهرق درحال اطاعت ایدرلر :
 دوکونک نغری سازنده سی ، آلکساندری خواننده سی
 اولور . باقیر ، کوموش ونهایت آلتون بخششیر یاغیر ! ...
 قصبه‌ده وقریه‌ده ، هریرده اولاخ برعاشق کی خیال پروردر :
 قلبنده شعر ، دوداغنده ترانه ، دائماً خیالاً ویا حقیقهً بر
 دلشکاری تعقیب ایدر . کویلرده بالخاصه اقشاملر رقص
 وافسانه‌یه تخصیص اولتور : غر و بدن صکره اللرنندن
 ارککلر قازمه‌لری وقادینلر ایکلری آتارلر ؛ طوب آغا جلرک
 آلتنده تازهلر چومه‌لیر ، اختیارلر اوطورور ؛ قوشلر آرتق
 صوصمش ویا پراقلر کولکلرینی طوبلامشدر . قولوبهلر

آره سنده بررچوخه پارچه سی کبی خاوی وسا کت یاراصهر
 دوزکن یابیله زیکلر شیقردایه رق کنج اللر بری برینی
 طوتار و شعر رقصه باشلانیر یاخود مداح داستان روایاتدن
 بر صحیفه آچار . قوزولرک مه له مه سی کسیدل کدن صکره
 افلاق پرنسسرینک ماجرای قلبی ، بغدادن چوبانلرینک
 حکایه هجراتنی دیکله مک بو کونکور و مانیا لیر ایچون بر تغدی
 حسیات در . مداح اوغرام و فرقت ماصاللرینی سویلرکن
 سکوت اطراف او قدر دریندرکه یالکز کویلولر دکل ،
 یتون کوی ، بتون اووا و حتی قاواق داللی آره سندن
 آی و سکودیا پراقلری اوستندن ییلدیزلر دیکلیور ، صانیرسکنز .
 بری بری ایچون ییللرجه وییللرجه یانان ایکی چفت
 پرنس و پرنسس دوداغنک ایلک بوسه ایچنده تسلیم روح
 ایتدکلرینی دیکلرکن کویلو قیزلرک صبر اعصابی توکه نیر :
 سیاه کوزلر سمای شب کبی انجم آلامنی و ماوی کوزلر برک
 سنبل کبی قطرات تأثراتی دوکر ! بو حسیت الک فقیر اولاخ
 کویلو سنه بیله بر حب صنعت ویرمشدر : الک حقیر و خراب
 قولوبه نک ایچنده برهوس ترین و بر میل سفاهت حس اولنور .
 دیوارلر ایکی باشی نقشلی محرمه لرله اورتولو و کره وتلر
 رنگین سجاده لرله سوسلودر . ییه جک ا کمکی پک بول

اولمایانده بیله - دقت ایسه کز - کیزلی ، کوچک ، او جوز
 برپرایه کشف ایدرسکز : پارماقده برعقیق یوزوک ،
 کردندده برزینت آلتونی ، کوکسده برصلیب . . . . فقط
 کوکسنده صلیبی کوروبده کویلوئی متعصب ظن ایتمه ییکز ؛
 اودیندار بیله دکل در ؛ خالق اعظم ایله مناسبتی یاغمور
 و برکت دعاسنه منحصر قالیر ؛ کویلو جناب حقندن یالکز
 برشی دیلر : محصول قضایه اوغرا ماسین . . . کویلو آره صره
 - باخصوص سویکی [*] بی زیاده جه قاجیردقجه - قاریسی
 توقاتلامقده برابر عاٹه سنه قارشی بیگانه دکل در . محبتی
 بالخاصه ایکی شی آره سنده تقسیم ایدر . : فاملیاسی ، تاو لاسی .
 اون طقوزنجی عصرک نصف اخیرینه قدر افلاق
 و بغدادنده تارلا صاحبی کویلو به پک نادر آ تصادف اولنیوردی .
 بر معتاد کویلولر بیوک بویازلرک چفتلکلرنده رنجبردیله .
 اونلرک سرمایه اوله رق آنجق بازولری وقوتلری واردی .
 طوپراق همان دایما برچور باجی به عانددی . کویلو ا کر ،
 ییجر ، یتشدیرر ، محصولی تارلا صاحبی آلیردی .
 (۱۸۶۴) ده بویازلرک حیات سلطنته ختام ویرمک ایچون
 حکومت بیوک چفتلکلرک بر قسم مهمنی استملاک ایدرک
 [*] مصر بغدادیندن چیقاریلان سرت راقی .

بدلنی تقسیط سنوی ایله یاواش یاواش تادیه ایتملری شریله پارچه پارچه کویلولره توزیع ایتدی. بوضورتله یاربم میلیون کویلولوچ میلیون هکتار تارلای پابلاشدیلر. آرتق اسکی رنجبرلر تارلاصاحی اولمشدیلر. فقط، دیدک یا، اولاخ بولغار کبی باغچوان بالطبع دکلدر؛ اوصاپاندن زیاده بیلدیزلری وقازمه دن زیاده شعر و صنعی سور. اکثریت عظیمه بور جلی بنک تقسیطنی اوده یه بیلیمک ایچون تارلارینی کیرایه ویرمهک مجبوریتم حس ایتدیلر. فرصتن اغتام ایدن روم مستأجر لر اولدی... بو نتیجه اقتصادیه مواجهه سنده اولاخ کندی تنبلکنی اتهام ایده جک یرده تارلاسنک طارلغندن، آئنده کی اراضینک عدم کفایه سندن شکایته باشلادی. حکومت یکیدن استملاک و توزیع اراضی یه مجبور اولدی، مع مافیله ینه کویلو تمامیله خشنود اولمادی؛ زیرا وفات ایدنلرک ورته سی آره سنده تقسیم ایدیلنجه ینه تارلا کوچولمش، غیر کافی قالمش اولیوردی... و بویله جه نه زمان تمامیله حل اولنه بیله جکی معلوم اولمایان برمسأله اراضی چیقدی.

حکومتک بومسأله اراضیده مسلکی بیوک چفتلک صاحبلیینه قارشی کویلولی حمایه ایتمک، اونی رنجبر لکدن قورتاروب چفتجی یا بمق در. بومقصدله برسلسله قوانین

وضع اولنمش که بر طرفدن کویلولرک بیوک چفتلک صاحبلیینه نارالاصتاملرینی منع ایدیور، دیگر طرفدن بیوک چفتلک صاحبلینی کویلولره قارشلی بعض تکلیفاته تابع طوتیور. بر کویلولو نارالاسنی آنجق کندی کبی بر کویلولیه صانه بیلیر؛ چفتلک صاحبلی ایچون توسیع اراضی احتمالی قالماشدر. بوندن باشقه چفتلک صاحبلی اراضیسندن حکومتک تقدیر ایده جکی قسمنی مرعی نامیله کویلولرک دست استفاده سنه ترک ایتمکه مجبوردر. کویلولو بوک قارشلی یینه قانوناً معین بر اجاره جزئیه ویرر. کندی نارالاسنده وظیفه سنی بتردکن صوکره چفتلکلر ده رنجیر لکه کیدن بر کویلولونک یتشدیردی محصولک عشرینی اجرت مساعی اوله رق آلماسی ده قانوناً تأمین ایدلی.

کویلولرک طمع و اشتها سنی، وامل و احتراضنی بیلنلر پک اعلی تخمین ایدرلرکه اونلر ایچون طریق انتفاعده منزل قناعت یوقدر؛ بولدجه بونارلر.. اولاخ کویلولرینی ده ممنون ایتمک قابل اولمادی، حکومت ویردکجه اونلرده ایستدیلر ومسؤللری اسعاف اولنمایچه عصیان ایتدیلر. صوکره کویلولو عصیاننک تاریخنی [۱۹۰۷] درکه چفتلک صاحبلینی بیوک ضررلره اوغراندی و آنجق قوه مسلحه ایله تسکین

اولته بیلیمشدی ، آکلاشیلورکه مملکتده بیوک چفتلک
براقانجیه قدر کویلولرک مطلبی دوام ایده جک و مسأله
اراضی حل اولته میه جق...

*
**

افلاق کویلوسی قحط اراضیدن شکایت ایدرکن بغداد
کویلوسی ده برکت موسویه دن خشنودسزلق کویستر.
وبوبله جه مسأله اراضی اوستنه برمسأله موسویه آشیلانمش
اولیور .

وهله اوله ظن اولتورکه برملت خرستیانیه ایچنده
ظهور ایدن مسأله موسویه برحادثه دینه در . حال بوکه
بومسأله بی رومانیا ده برشکوفه تعصب ظن ایدنلر آلدانیرلر .
براز یوقاریده سوبلدم یا ، اولاخ امور دینه ده مبالاتسزدر .
رومانیا ده دینک نه لهنده ، نه علیهنده بر جریان حس اولتماز .
بورانک قرالی قاتولیک ، قرالیچه سی پروتستان ، ولی عهدی
اورتودوقس در . کلیسالر مسجد وسیناغوغله مخصوصه ده
لزوم کورمیور . مع مافیهروسییه ده اولدینی کبی رومانیا ده ده
آره صره موسویلر قتل عامه اوغرارلر .

موسویلر مجادله معیشتده رومانیا لیلری بیلدر مشلردر .
اولا بو عنصر ولوددر ؛ برکت ذریتی ایله تهدید ایدر ؛ ثانیاً

فعالیت تجاریه و مالیه لری مهیب بر رقوت در. مجادله عناصر
 آچیق و سربست اولسه یدی هیچ شبهه یوق قیصه بروعه
 نهایتده غلبه اقتصادی موسویله میسر اوله جقدی. ایشته
 بویله جه اولاخلموسویله شکار مهارتی اولمقدن قورقدیلر
 و بوقورقو مسأله موسویه بی تولد ایتدی .

یدی میلیون رومانیا لیک اوج یوز بیکی موسویدر. برلین
 قونفره سنه قدر بونلره تمامیه اجنبی معامله سی اجرا
 اولنوردی. چونکه مملکتک قانون اساسی خرستیانلی
 بر شرط تمل [۱] اتخاذ ایتشدی. دیگر جهتدن افراد
 ملتدن باشقه سی اموال منقوله صاحبی اوله مامقده
 قانون اساسی احکامندندی. بناء علیه رومانیا ده موسویله
 هم حقوق ملیه دن استفاده ایده میور، هم ده املاک
 ایدیته میورلردی. برلین قونفره سنده بر طرفدن لورد
 بیقونسفلدک، دیگر طرفدن فرانسه مرخصی وادینتقونک
 مساعی مشترک سیله رومانیا قانون اساسینک تمللی خرستیانلره
 حصرا یدن ماده سی اعدیل اولندی. بالا خره نشر ایدیله جک
 بزقانون دائره سنده، بلا تفریق جنس و مذهب، هرکس
 رومانیا ده حقوق سیاسی به نائل اوله بیله جکدی. فقط

[۱] تملل naturalisation قارشیلنی در .

بالآخره نشر ایڈیلن قانون بر جندره اولدی که موسویلر ایچون اوندن کچهرک رومانیاالی اولق همان همان متعذردره . فی الحقیقه بوقانون دیوردی که رومانیاده تملل ایتمک ایسته ین هر فرد حقد، خصوصی بر قرار حکومت و خصوصی براراده قرالی لازمدر .

شمدی آکلادیکز : بر موسوی ایچون رومانیاده خصوصی بر قرار حکومت استحصالی اوزون ایشدر . بوجهته قرق سنه ظرفنده « رومانیاالی » اولابیلن بر قاج موسوی پارماقله کوستریلیورلر .

مع مافیہ موسویلر چیقماز سواقاقلرده اصرار ایتمکی سومزلر ؛ ایچریسنده بولندقلری شرائط حیاتیہ کوره منفعتلرینه اک موافق اولان خط حرکتی کشف واتخاذا ایدرلر ، رومانیاده ده وظائف سیاسیہ دن واز کچدیله ، امور تجاریہ یه کیردیله ؛ قیرلری و کویلیری ترک ایندیله ؛ شهرلرده یرلشدیلر ؛ حقوق ملیه قازانه مادیلر سه ده پاره قازانمه باشلادیله ، باخصوص خدمت عسکر یه دن آزاده لک مصارعه تجاریه ده موسویله بر سلاح اولیوردی . رومانیا لیلرک ایشنه بوده کلدی . یهودیلره حقوق سیاسیہ و یرمکسزین خدمت عسکر یه بی یوکتمه نک چاره سنی

آرادیلر و بولدیلر: یکی بر قانون!... بویکی قانون موجبجه رومانیاالی اولمایوب رومانیاده ساکن عائله لرك دیگر بر مملکتده خدمت عسکریه ایفاسنه مجبور اولمایان اولادی هیچ برحق سیاسی به مالک اولقسزین رومانیاده خدمت عسکریه ایفاسنه مجبور طوتیلوردی .

بوعادتا : « یهودیلر، سزه دواثر دولت قاپالی ؛ فقط ایشته قیشله لر آجیق ! » دیمکدی ..

دنیا نك هریرنده حقوق سیاسیه خدمت عسکریه نك مکافاتنی کبی تلقی ایدلدیکنه نظراً بوقانون جدیدك عدالتله عدم مناسبتی آشکاردی . بر طرفدن بویله قانونلره تضییق دیگر طرفدن قتال ایله تهدید رومانیاده متسکن موسویلرک بر قسمنی - روس یهودیلری کبی ، - آمریقایه هجرته مجبور ایتدی . بوراده قالانلر یا بیوک شهرلرده معاملات تجاریه و صرافیه ایله کچینورلر، یا خود اولاخ کویلولرینک تارالارینی یوکسک فیاتلرله استیجار ایدرک محصولات زراعیه ایله یا شامغه چالیشورلر .

کچن عصر میلادینک نصفنه قدر رومانیاده بر مسأله موسویه یوقدی ، چونکه عناصر موسویه شایان اهمیت برکیتده دکلدی . موجودلرده همان کاملاً ایکنجی فیلپ

زمانندہ اسپانیادن طرد ایدیلن یہودی لردن مرکبدی .
 بالآخرہ بونلرہ پولونیا، غالیجیا و روس موسوی لری التحاق
 ایدہ رک بر جمعیت مهمہ تشکیل ایتدیلر . پک آزی کوی لردہ
 اقامت ایتدیکی ایچون موسوی لر بعضی شہر لردہ اکثریتی
 قازانمشلردر . از جملہ یاشدہ اہالینک نصفندن زیادہ سی
 یہودی لردر . وشاید حقوق سیاسیہ مالک اولسہ لری بیوک شہر
 مبعونلری همان کاملاً موسوی اولہ جق ، بعضی نظارتلر
 موسوی لر کائہ کچہ جک ، وموسوی لر رومانیا لیلردن دہا
 ذکی ، دہا فعال ودہا کار آشنا اولدقلر ایچون بر مدت
 سوکرہ مملکتدہ حاکمیتی اونلر آلہ جقدی . ایشتہ بواندیشہ درکہ
 رومانیا لیلری موسوی لر زیادہ سیور . فی الواقع لاهو واری ،
 قارپ ، تا کہ یونسقو کبی بر قاج کشی مستثنی اولمق اوزرہ
 بتون رومانیا موسوی لر زدر . مع مافیہ آلیانس اسراہ لیت
 جمعیتک ہمتیلہ اوروپادہ پک چوق کشیلر رومانیا موسوی لری نہ
 تأمین عدالت ایچون چالیشیور لرو امید اولونیور کہ تشبثلرندہ
 موفق اولہ جقلر وبویلہ جہ رومانیا دہ مسألہ موسویہ حل
 اولنہ جق .

*
 * *

بومملکتک محتاج حل بر مسألہ سی دہ طونہ در .

اوروپانک کوبکندن نبعان ایده رک المانیا ، آوستریا۔
 مجارستان، صربستان، رومانیاء، بولغارستان و حتی برازده
 روسیه دن کچن بونه رده سیرسفان مسأله سی بتون علاقہ دار
 دولتری اشغال ایتدی. طونه نک منبع جهتده ماین دره سنه
 مجاور اولماسی۔ بوکون بو بیوک نهرک بحر سیاه ایله بحر شمال
 آره سنده بر مهم بول اولاجنی وعد ای دییور، باخصوص که
 ازمنه قدیمه ده رومالیرک رهن و طونه نهر لرندن سفان
 حربیه کچیر دکلری وانکلیر، فلنک و آلمان امتعه سنک
 استابوله قرون وسطاده طونه اوزرنده کلدکلری تاریخاً
 مضبوطدر. بوانجه اوزون دکز اوزرنده سیرسفان حتی
 کیمک اوله جق؟ ایشته بین الملل طونه مسأله سی بودر ...
 آقکرمان معاهده سنده روسیه طونه منصبلرینه وضع بد
 ایتمش و اورالده کمی طولاشدی بر مق حقی کن دیسنه تخصیص
 ایلشدی. فقط اولا ویا نه، بعده پارس معاهده لرنده طونه
 اوزرنده سیرسفان حریتی تأمین اولوندی. شو قدر واکه
 شمدی اورادن کچیر ملک ایسته نیان سفینه لر اسکی زمانک یلکن
 کیمیلری دکلدی. بناء علیه نهری سفان حاضره نک سیرینه
 مساعد بر حاله قویق لازم کلوردی. باخصوص ایکی مانع
 واردی که اول بول رفیع ایلملی ایدی: بری دمیر قابولرده کی
 قایار، دیکری منصبلرده مترا کم قوم بیغیلری .

عملیات لازمه نك اجراسنه نظارت ایتك اوزره بر قومیسون تشکیلی پارس قونفره سنده تکلیف وقبول اولندی .
 بو قومیسون آوروپالی اوله جقدی . دیگر جهتن بر قومیسون دها تشکیل ایدلدی که سیرسفائنه متعلق معاملاتنی تنسیق و مراقبه ایله اشتغال ایده جکدی و بو قومیسونده منحصر آساحل نهرده مقیم دولترک مرخصلری بولنه جقدی .
 آوروپالی قومیسونک اجرا آتی تعقیب ایتك ده صوک قومیسونک جمله وظائفنددی . چونکه برنجی قومیسون ایکی سنه دوام ایده چکی تخمین اولتان عملیاتك ختامنده لغو ایدیاه جك و آنجق ایکنجی قومیسون باقی قاله جقدی .
 حال بوکه عکسی اولدی . مراقبه قومیسونی لغو اولندی آوروپا قومیسونی ابقا ایدلدی ، چونکه مراقبه قومیسونی پارس معاهده سی احکامنه مخالف اوله رق سیرسفائن حقی آنجق علاقه دار دولتره تخصیص ایتمش ، دول سائره به یالکز نهر دن سرور حقی بر اقمشدی . آوروپالی قومیسون که بالاخره مختلط طونه قومیسونی دینلدی ، هر وظیفه نی درعهده ایتدی .

براین قونفره سنده قومیسون به برده رومانیا یالی دلکه علاوه اولندی .

مختلط قومیسون کلیاً مستقل اوله رق یعنی هیچ بر دولتک زیر نفوذنده اولمایه رق اجرای وظیفه ایدیوردی .
 یالکز روسیه صوک سنلرده طونه قومیسونک الفاسنی طالب کوروندی . [نوویه وره میا] طونه نک براسلاو نهری اولدیغنی واسلاو اولمایان حکومتلرک حق مداخله سی اولامایه جفنی ادعا ایدیوردی . [۱۹۰۴] سنه سندن اعتباراً اوروپا لیلرک قومیسوندن چکیلهری موضوع بحث اولدی .

شبهه یوق که الیوم طونه مسألهری حل اولنما مشدر و حرب حاضری تعقیب ایده جک قونفرانسی اشغال ایده جکدر

*
* *

بسارابیامی ، ترانسیلوانیامی ؟ شکسپیرک دیدیکی کی :
 ایشته مسألهر بودر ، رومانیا نک بوکونکی مسألهر سیاسیهری ...
 بومملکت ، مشنوم بالقان حرب بدن بری ، حاضر لوپ یومور -
 طه یه آلیشمش ، شمدی بر طرفنده بسارابیایی ، دیکرنده
 ترانسیلوانیایی کورویور ؛ وقلبی بر ساعت رقاصی کی ایکی
 قطعه آرهنده ساللانیور . بسارابییا اتفاق و آلمان پولتیقه سی
 دیمکدر ؛ ترانسیلوانیا ایتلاف مربع وروس پولتیقه سی
 دیمکدر ؛ بسارابیادن واز کچه میورلر ، ترانسیلوانیایی فدا

ایده میورلر. برسنه ذنبری رومانیا سیاستی گاه پرت اوستنده یوزدی، گاه قاریات تپه لرنده اوچدی؛ قوشمیدر، بالقمیدر؛ ماهیتی آکلاشیلما دی . روبه لرك ویردیکی سرخوشلقله شهبه سز ترانسیلوانیایی ایستیه جك، فقط آوستریا سونکولری وار... همان همان غیر مسلح طوران بسارا بیایه ال اوزاته جق، فقط آووجه آلتون طولدور میورلر! سیاست مملکت قوت ایله ثروت، پاره ایله آتش آزه سنده قالمش، باده رشوتله دون باشلر قوته حرمتی اونوته جقلمی، یوقسه طوب کورولتوسی ایله آییله رق طریق حکمته کیر جکلرمی؛ مسأله هنوز حل اولنه مامش اولقله برابر شمیدن کورولپور که پاره نك کرامتنه اینانانلر بوراده اکثریت تشکیل ایدی میورلر. دوشونمه لی که روسیه نك رومانیا ده کی اردوسی بو کون اون میلیون لیرا تخمین اولونیور؛ بو قدر صاری چیزمه لی محمد آغا هانکی باشده عقل براقیر؟... شمیدلک مملکت صاریلق حماسی ایچنده زره یه کیتدیکنی بیلمیور. اعتراف ایتلی که روسلر هم استاد فساد، هم استاد افساددر!

- بکرش -

برمنونیت مخصوصه ایله خبر الدم که بوکرش « بلده
سرور » دیمکیش. اسم ایله مسعی آراسنده بو قدر مطابقت
بک نادراً کورولور. فی الحقیقه بوکرشک سکنه سی برر
سرور ذی روح و بوکرش برسرور بی روح در. فقط
بوکرش بتون کوزل دیشلرینی کوسته رک کورونمک ایچون
کونش ایستر. کونش آلتنده بیوک وتمیز جاده لر سانکه
هپ بر حدیقه تلافی به آچیلان مجوه کچیدلر اولیور.
وبالعکس یاغمور باشلادیمی، اوزمان « بلده سرور » بتون
جماعتی کریه استغفار ایله اغلایان بر صومعه ماتم حالتی آیر:
سوقاقلرده کی سوسلر و خنده لر صاچاقلری یاش دوکن اولره
چکیلیرلر، آرتق قلبلر برر دماغ کبی متفکر و سینه لر برر
باش کبی اندیشه نا کدر؛ کول رنگی سونکرلر کبی بولولطر
سهاده صیقلدقجه آناغیده مملکت کول رنگی بر حسن موت

ایچنده صیقیلیر؛ برر تابوت سکوت قسوتیله بری برینی تعقیب ایدن سیاه آرابه لردن باشقه اثر حرکت و حیات کورولمز. یاغمور شن و شوخ شهرلرده برقات دهها مزعج اولور... باخصوص بوجمه ایرتسی آقشامی پیاغان یاغمور بزه مستثنی برجان صیقیتینی کتیردی: فرداسی بازار کونی ایچون اعلان ایدیلن آت یاریشنه مانع اولابیلیردی. بو آت یاریشنده همه حال اثبات وجود ایتملی ایدک: چونکه نجیب و محترم وطنمداشمز رشید عیاض بکک آخوری ده مسابقه یه اشتراک ایده جگدی.

شمدی اوتلک کیمش دهلیزینی طولدوران بو کرشیلیری سیرایدیوردوم. اولاخ - پاردون،... روملر! چونکه اولاخ «کویلو» دیمکمش؛ رومانیا لیر کندیلیرینه «اولاخ» دینلره قیزیورلر. اکر «اولاخ» کویلو دیمکسه اعتراف ایتملی تز که روملر آرتق «اولاخ» دکل در «اولاخ» دینلر کیری. زمان نصلدیلر؛ بیلمم. فقط بو کونکو روملر کویلو لکدن چیقمق ایچون نه لازمه هپسنی ایدینمشر. بغدادی و مصر برکتی قولایلقله کندیلیرینی زنکین ایتمش و ثروت سایه سنده برفر قه مهمه سی آوروپا حیاتی یا شامش. دیگر جهتدن بو ملتده بیوک بر استعداد تمثل وار. ایکی سنه آلمانیا ده تحصیل

کورن بررومانیالینک هر طور ننده بر صلابت عسکریه حس
ایدرسکنز؛ لاتین روحی جرمن شیرازہ سیلہ در لنوب طوبلانمق
ایچون ایکی سنه جک کافی کلیور۔ فقط یکر می آی پارسده
اوطور مش بکرش کنجک دوداقلرینی فرانسز استحقاری
ایله بوکولمش وسوزلرنده بتون فرانسز خفتنی یرلشمش
بوله جسکنز۔ قرابت عرقیه نفوذینی کوستریبور: روملرده
هنوز یارس ظرافتی یوق، فقط بولوار کومہ زه لکی زیاده سیلہ
واردر؛ بیوک جاده لرده ، دقت ایدیکنز ، هر کس سویلر ،
دیگه ین کورولمز؛ نصل آکلاندقلرینی آکلایه مازسکنز۔
سوزلری کولدور مسده شوخ وشن در ، کولر ؛ ماتم
سیاهلنی ایچنده کزنلرده بیله الموماتم آجیلنی حس اولنماز،
کدرلری سطحی اولمق کرکدر۔ روملر جمعیتی واجتماعی
سویبورلر؛ سواقلرده تک باشنه کیدن بر آدمه تصادف
ایتدیکنمی ، همان همان امین اولابیلیرسکنز که اجنبی در۔
یایا قالدیرملرینی بر رفئه شطارت حالنده قطع ایدرلر ...
رومنلرک بتون ملکات جدیتلری احضار اذواقه صرف
اولتور۔ همان هررومانیالی کوکسندہ بردون ژوان قلبی
طاشیر؛ دکانلرده بیله دفتر حساباتی، بن اویله صانیورم، نثر
تجارتدن زیاده شعر محبت طولدوریبور۔ بوندن باشقه

رومانیا لیلر هر مبتلای عشق کبی طالع و تصادفه ایمان ایتمش در در:
 هر رومن قمار باز در ، دینه بیلیر. زار واسقانیل بو کر شده
 بر قوت تشکیل ایدر؛ و حیاتده بر بو کر شلی او یون ماصه سنده
 بر قمار باز کبی طاورانیر. دیگر جهتن حیات بوراده بر نوع
 یضهای هوسات حسی ویرییور. رومنلر دیگر اقوام شرق کبی
 قفس قواعد ایچنده حبس اخلاق ایتمیورلر؛ بوراده ، نصل
 دییهیم ، بر نوع رقص اخلاق وار؛ بو کر شلیلر فضیلتدن
 خطوات موزونه ایله اوزا قلاشیورلر . . شرق ایله یالکنز
 مناسبت جغرافیه لری قالمش ادعاسنده درلر: کندیلرینی آرتق
 اک ایجه مناسیله آوروپالی وحتی پارسلی عدایدرلر. وهر
 رومن بر پارسلی کبی بزى ، بز شرقیلیری بییق آلندن
 کولومیسه رک کوزدن کچیریرر؛ قارشیکزده اویله اوطورورکه
 سزه حرمت وظیفه سنی آلتنه صاندالیه ایتمش ، دییه بیلیرسکنز.
 سزک آباغکنزه با صدقچه بویلرینک بر آزدها یوکسهلر جکنه
 ایسانیرلر . نه دیملی ؟ کنجک ! .. بو کر شک روحی بر قاج
 عصرلق تارینخه رغماً هنوز یکر می یاشنده در؛ وقور قارم که
 هر زمان بوشاب ایچنده براز چیلغین قاله جق ... بوراده
 قیلجیلدانتلا کبی سوسلو وپوطورلر ژوپون کبی شیق ..
 ارککلرک چوغنی صیرمه بیقلی وایپک صاقالی مارکیزلردر؛

دلیقانلیلرک سسی ایچنده قادینلرک سوزینی دیکلر سکنز .
وبوسسلر وبوسوزلر، هپسی برنشیده نی تماملار: نشیده
معاشقه !

بوکرش بتون معناسیله برره ژانس دوری یاشیور .
هرکوشده والووا خانداننک بر آپارتمانی حس اولونیور .
هرخطومه بر دوروتیه ، برمانون لسقویه ، برورتره ،
یاخود بر آرمان دوواله راست کله جکم ، ظن ایدرسکنز
بکا اوپله کلیورکه بوراده هرشینک براز عشق ایله
مناسبتی وار: مثلا شو دهلیز ، شو اوتل ، شو میدانلر وشو
بانچه لر هب برر موقع تلاقیدر؛ ومثلا کچن پوسته آراهه سی
منحصراً محبت مکتوبری طاشیور؛ ومثلا شوژاندارمه نک
سور وکله دیکي مجرم بر احتراض عاشقانه اوغرنده قانلی
اولمشدر . . . . . هر آغزک هر قولاغه فصیلدادینی ،
صانیورم که، آنجق بر ماجرای قلب اولاییلیر. هانکی یاشده
اولورلر سه اولسونلر قارشی قارشی یه کلن بر قادینلر رومانلی
برار ککه دقت بیورکنز: بری بلبل کبی لاینقطع سوبلرکن
اوته کی کل کبی دائماً کولر ، اوقدرکه آره لرنده بر رابطه
عشقیه شبه لیمکه مجبور اولورسکنز ، بوراده هر نظرده
عشقک بتون صفحاتی اوقونور؛ هان هر کنجک کوزی

هر تازمه نك حدقه سنده هب حیاتی وهب کاشانی آرار .
 بوراده هر کوکل هر کوکلدن هیجان طوبلار و طولق بیلمز .
 شاقاقلرده چیز کیلو و کردنلرده بوکلوملر یوروجی سوکیلرک
 نشانه تخریباتی و برر صاپان کبی روحی حفر ایدن کریان
 وسوزان بوسه لرک خاطر اتیدر . ایکی جنس هر حرکتیه
 بری برینه آتیلور ؛ بتون الیونلی بارماقلر قطیفه پنجه لر
 کبی بری برینی یا قلامق ایستبور . ارککلرمی دها زندوست
 یوقسه قادینلرمی دها مرد دوست کسدیر یله مز . بوراده
 عشق بر سلاح و بوسه بر ظرفردر ؛ فلسفه حیات بتون ثقات
 اصطلاحاتدن آزاده بر راز نسوان خفتی آلمش . . . بوکرشده
 یالکز برالم تخمین ایدیورم : فدا ایتک ایستدیکی قلبی بر
 قلب دیکره آته مامق و ایستدیکی اضطراب ایله مضطرب
 اولامامق ! بوراده نزهه باقسه کنز صید ایدلمک هوسیه وضع
 صیاد آلان بر مخلوق کورورسکز و دییه بیلیرسکز که بتون
 خلق بر عمان سودا ایچنده اتجاره کیدیور .

اووخ ، بو عملکتی میزان فضیلت و حقیقتیه طارتمق بر
 ظلمدر ! مارکی دوغریونک و لادام او قالمیانک کناهلرینی
 نصل عشقه باغشلا یورسوق بوکرش خلقنی ده قومرولر
 و کوکر جینلر کبی تلقی ایدلم ؛ و بیوک برر عشه اخلاق حس

ایدنلر تسکین اعصاب ایچون دیوان ندیمی او قوسونلر! ...
 رومنلر ییزانس روملرندن خلیجه میراث یمشورد .
 روملردن شکایت ایدرکن دیلارنده روم کفرلری طولاشیر .
 بالخاصه ایکی شی وارکه ییزانسدن کلدیکی ادعا اولونیور :
 رشوت ، پولتیقه جیلق !.. مأمورلر آزه چوغه باقیورلر ؛
 یرلیدن آلیورلر ، اجنیدن آلیورلر ، صاغدن وصولدن
 آلیورلر ، منبع و رایحه سنه باقمسزین آلیورلر ، آلیورلر ؛
 بر مأمور زردینه کیرنلرک ، بیلت کیشه سنه یا قلاشیر کچی ،
 اللری جیلرنده در . ورفه انتخاب ساتیلیر ، رأی ساتیلیر ،
 قناعت وجدانیه ساتیلیر ، حق و حقیقت ساتیلیر ، سیاست
 داخلیه و خارجیه ، هپسی ساتیلیر . بوراده آلتون آناختارله
 آچیلمایه جق برقانی یوقدر ! پولتیقه چوق قازانجلی بر صنعت
 کچی تلقی اولونیور . هر رومن - قادین ارکک ، کنج ، اختیار ،
 برغزته او قویان هر رومن بر سیاستک خدمتکاری ، جترالی ،
 قهرمانی ، یا خود .... سمساریدر ! مکاتب ، دواثر ، معابد -
 ایچریسنده بر طبقه کاغد و بر دمیر قلم بولنان هر یر پارتی
 غوغاسی ایچون مناسب عد ایدیلیور . و بوغوغالر او قدر
 کوروتلولوکه تسکین ایچون « بودجه فرسا » فدا کارلقلر
 لازم ...

رومنلر بری برینی سور؛ فقط آره لرنده حرمت
 متقابله یوقدر. هر بری اوته کینک تربیه سنی دون، علمنی
 ناقص، ذکاسنی محدود، دعوا یوقوفنی تحماسوز بولور.
 مع مافیله طوغروسنی سویله مک لازم کلیرسه؛ پک تربیه لی،
 عادتا عالم، غایت ذکی، وقوفلرینه نسبتله متواضع رومنلرده
 یوق دکل در.

*
 **

بازار صباحی لرلی ایصلاق، فقط، سہابی قورو و کونشلی
 بولوق. اوکلندن صوکره عزیز وطنداشمزک اوتوموبیلی
 ایچنده آت میداننه کیدیوردق. برابر مزده ایکی کنج
 همشهر مزله علی صبری بک نامنده رومانیا ضابطلرندن بر
 دینداشمز واردی. یولده علی صبری بک شهر حقنده بزه
 معلومات ویریوردی:

— دیمبوویچا نہری بوکرشی غیر مساوی ایکی پارچه یه
 آیرر. ویانده طونہ، برلینده شبرہ، پارسده سہن نہ ایسه
 بوکرش ایچون دیمبوویچا اودر. شہری شمال غربیدن
 جنوب غربی یه طوغرو برقوس مایعلہ قطع ایدن بودرہ
 داخل بلده بی خارج بلده ایله برارتباط دائمیدہ بولوندور.
 بیور. بتون بیوک شہر لردن کچن نہر لر کبی دیمبوویچا دہ

تزییندن زیاده منفعته خادمدر . بوکرشک بتون لوازم
یومیه سی دیمبویچانک ریختلموندن طاغلییر . هانکی بیوک
جاده فی تعقیب ایتسه کز همان ساحل نهره واصل اولورسکنز
مهم سوقاقلر آج آغیزلر کبی هب دیمبویچایه آچیلمشدر...
بیلمم ، تقسیمات بلدییه حقیقده معلومات آلدیکزمی؟ اوده
غریبدر ، بوراده هر دائره بلدییه بررئک آدی ویررلر :
شهرک اورته سنده قرمزی دائره ، شمال غریبسنده صاری
دائره ، شرقنده سیاه دائره ، جنوبنده ماوی دائره ، شمال
شرقیسنده یشیل دائره ... بزشوآنده صاری دائره
ایچنده یز!...

گذرکاهمزده اویله سوسلو قوناقلره تصادف اییدیورزکه
هر برینی دراغوش حیاته حاضرلانیمش طاشدن برر کلین
صانیرسکنز . صانکه بونلرک معماری خیال ، مهندسی شعر
ورنجبری ذوق سلیمدر . هر بیوک اؤک دیمردانتلاکبی اویمهلی
برپارماقلق آرقه سنده هندسی کوبکلر و منهر شطرنج لوله
دونامش بر آولوسی وار؛ بنا ایکی جناحی و برصدری ایله
آولوک چیچکلرینی ، آغاچلرینی و کولکه لرینی قوجاقلایور .
دیوارلر کویا کیرچ طاشی زنکنه بویانمش فیل دیشی .
اویمه لردو . سوس طاشک قفتنی اونوتدوریور . پارماقلر

و پرچم کبی سیما ی بنای نازلان دیرن یشل لکر آرقه سنده بلور پنجره نر سیاه کوزلر قدر جانلانیور . دمیرله بلوردن مرکب مار کیزلر ایچنده قاپیلر دیورلرکه : « بوقصر لره اختیارلق کیره مز ، خسته لق کیره مز ، هیچ برچیر کین شی کیره مز ! » هر خانه مجرم محبتلر ایچون یایلمش برسوسلو اخفا کاهدر ، دییه جککنز کلیر .

بوراده هر شی کبی معبدلرده برر شاتوقدر سوسلودر . یونلر یامری یومر و قبه لرینک شعشه تروتی ایله برر سرطان مذهبی خاطر لاتان روس کلیسالرینه بکنزه مز لر . رومانیا معبدلری ییزانس اسلوبنده ، کینیمش قوشانمش ، و بر خشوع دیندارانه ایله یرده دیزچو کمش در ؛ آنجق چاک قوله سی بر بازوی راهب کبی سمایه طوغرو متقلص طورور ....

آرتق کیسه نف شوسه سنی کچمش ، آت میدانه کلشده . بوراسی آورپانک اپسوم ، لونشان کبی بیوک یاریش یرلرینک کوچک بر موده لی ایدی . شمدی بوراده بوکرشک هر طبقه سندن متعدد نمونه لری طوبلانمش کور ییوردق : عوام ، خواص ، امرای عسکریه ، کبار مأمورین ، سفرا ، وکلا و حتی ... قرال ! .. فقط حضار اره سنده حکم سورن قرال دکل ، شایان حیرت برتکلیفسز لک در .

قادین، ارکک، پرنس و ژاندرمه نفری، قوقوت و پرنسس ،
براز مختلط و کاملاً قیوددن آزاده ، سلاملاشیور ،
قونوشیور و کولوشیورلر ...

قورسازلری سینهلرندن آزاد اولمق ایستین قیبلرله
شیشکین، کنج قیزلرک قهقهه لری ایله قیلجکلرک شیقیردیلمی
قارشیور، متدایاً ارکان حربیه رئیس نایسی ایله قونوشان
قرالک اوکندن شمدی بری برینی بلندن قاورامش ایکی
کنج ، شمدی بی حیا و بی پروا کولن بر آلفته کچیور !
بومنظره قارشیسندن چابوق حکم ایدرسکیزکه بو آت
میداننده حیاتده هر کسی آلداتان محبتدن باشقه شایان
ایمان برشی بوله میه جقسکز و یاریش هپ ملاحظه حسیه
اوکنده بر نوع برده و پاروانه در : بری برینه قارشی
آتشله ن دوداقلر ایچون مارکیلومانک یاغیزندن یاخود
قبر آتک سواریسندن بحث ایتمک بر نوع کریمه و خنده یی
صاقلایان باتیست مندیلم برینی طوتیور . مع مافیله زواللی
یاریش آتلی نه ایش کوردکلرینی و هانکی مناسبات
بشریه خدمت ایتمککلرینی اکلامقسزین بشر ، اوز
قوشیورلر و قوشیورلر .

حیوانلر دائره مسابقه اوزرنده دوزکن قیبلر قارشی

فارشیه باقیشیور و تتره شیور و سواده بولو طلر کبی گاه بری
 برینه سورونه رک سکوتدن باشقه برشی تولید ایتمکسزین
 کنزینیور لر و گاه مصادفه دن برنءاء، برنور و کزلی بر حرارت
 طوغیور . تصادف اوتده کوزلری قارشلاشدیریور ،
 بریده کوللری قوجا قلاشدیریور . هرشی کبی عشق کده
 یاریسی تحفه تصادفدر، اوته کی یاریسی ... ثمره جرمت! ..
 باقیورم ، محجوبلر نصل حلقه معاشقه خارچنده متروک ،
 بدبخت ، محزون و مستحققر ! عشقده و حیآده نهب و غصب
 ایده جک قدر کستاخ اولمایانی هیچ کیمسه شایان احسان
 کورمز !

فقط بوراده محجوبلر پک محدود نوادردن عبارت .
 همان بتون جمعیت بار فضیلتی او موزندن آتمش، و معاشقه یی
 صنایع نفیسه طبقه سنه اعلا ایتمشدر .
 « رومانیا قادینلری منور میدرلر ؟ » دیه بر رومانیا لی
 سوسیالیسته سورمشدم .

— عشقی و معاشقه یی پک ای بیلیرلر ، و بو کافیدر !
 دیدی و علاوه ایتدی :

— بنی آکلایان قادین بنجه هر شیئی آکلایور ،
 دیمکدر . بر قادین هم بنی هم هر شیئی آکلا سین : بوسکز

قنادلی برکو کرچین آرامغه بکنزر! بزم اعتقاد مزجه قادین قلبنی درین معلومات براز سر سمله تیور! . . . قادی نك دماغی بزجه بالخاصه دوداغنده در: آلتی جلد فلسفه یازه جفته طاتلی بر تبسم ای تسین ، ترجیح ایده رز . . . فستانك فلکیات ایله مناسبتنی بز پك آکلاما یز . قادین ییلدیزلری رصدخانه ده وکوکده دکل ، یرده وکوزلرده صایمالی ، دیورز .

سوسیالیستک بوفکر لرینه هیچ شبهه یوق که بتون اردو اشتراک ای دیور . بزم « جاذبه » دیدیکمز تأثیر ملاحظتک رومنجه سی - پك جدی سو بوله یورم ، - : « کل بوزایه ! » ایمش . . ضابطلره قارشى بتون تازه لرده بو « جاذبه » پك ایی حس اولونیور . عسکرینه لری قادین نظر لرینه او یله آچیلور که « بر نوازشه ایشته بتون نشانلرم ! » دیورلر ، ظن ایدرسکز . آکلا شیلور که رومانیا قیشله لرنده طیرناق یاراسی پك نادر برمدالیه دکل در ! . . .

شوات میداننده ایکی شی بکا حقیقه بیوک برحس ممنونیت ویردی : بری ذکی سیاسی و ظریف اندامی ایله یاریش جمعیتی ایچنده کزن پك ممتاز سفیر مزك هر کبار

زمره سی طرفدن شایان حرمت کوروله سی ، دبکری
محترم دوستمز رتید عیاض بکک عقل وسعی ، تربیه وکار
آشنالی سایه سنده کندیسنه بوکرشک جمعیت زادکانی
ایچنده شایان غبطه بر موقع تأمین ایتمش اولماسی . . .

بوکرشی تبسمله تماشا ایتدم ؛ تبسمله ترک ایدیورم .
تبسمده بلکه بر نقش استغراب واردر .
شهری ترک ایله غاره کلدیکم زمان مسموم عنبر بر هوا
تنفس ایتمکدن باشی طوتمش بر آدم حالنده ایدم . . .
بوکرش بی شبهه کوزل ؛ وهر کوزل کبی ، طیبیدرکه
قصودلری اولاجق . . .

- بوكرش - پشته -

غروبہ یقین بر ساعتہ « بلدہ سرور » ی ترک ایتمہ۔
شمدی آغاچلر، طونہ و اووہ آره سندنہ بیلانقاوی
قیورانان دمیر بولی تعقیب ایده رک غریبہ طوغر و کیدیوردق۔
طونہ بورادہ خشین و لاجورد آقیور، بریدہ دالارک
آره سندنہ برچنزار کچی یشیل و اوته ده بیاض بولوطلرک
آلتنده کیرلی بریلکن بزى اولیور۔ اطراف همان دائماً
مستوی۔ نادراً بیاض قویونلرله بنکلنمش برتبه، یاخود
سمور صاچ رنکنده کی آقشام کولکه سیله مملو برچوقور
کور بیورم۔ آره صره یوکسکده بریل دکر متک سیاه
قوللری کر بلیور: سانکه غریب الدیار بر یولجی طرفندن
خاطره اوله رق رکنز ایدلمش بر صلیب اشارتی!

علی التخمین هر ساعتہ بر کره بر کوچک بیاض بنا
اوکنده طور بیورز؛ برچاڭ، بر دودوک و بر قاچ مأمور
سندن مرکب موقف موسیقیسی ایشید بلیور!

صوؤق بر روزكار صوك بهارك صولغون اوتلرینی
 وصاری یاپراقلرینی تتره تیوردی . موسمه نسبتله مستتی
 بر برودت ایچنده واغونك گوشه لرینه بوزولمشدك . هرشی
 اوشوتیوردی . کونشك اوروپا اوزرندن یوللادیغی
 شعاعاتی بیله صاری بر روزكار صانیردیکنز ؛ او قدر
 سریندی .

تصادفك بخش ایتدیگی یول آرقاداشرلم : رومانیا
 بردوقتور ، صوفیه لی بر مهندس ، وروسجقلی بر موسوی
 تاجرکه : « قاحی اقدینك شریکی یم ! » دیدی .
 قومبارتمانك ایصنامش اولماسندن شکایتله آچیلان
 مصاحبه بك آز صوکره بوکرشك احوال اقلیمیسه نه
 انتقال ایتدی . دوقتور آکلاتیوردی :

— بر معتاد بوکره ش وجوارینك اك کوزل موسی
 صوك بهاردر . شهرهیچ بر طاغك تحت حمایه سنده اولمادیغی .
 ایچون درجه حرارت اسن روزكارك جهت ورودینه تابع
 قالیر . بو کونکو فوق العاده صوؤق شالدن کلدی . بوکا
 باقوبده بو قطعنه ک قیشنی تصور ایدن آلدانیر . مملکتتیزک
 سهای شتاسی ظن اولنه بیله چکندن زیاده ملایمدر .
 بوملایمتی آره صره روسیه چوللرندن هجوم ایدن قریوه چ

بوراسی اخلال ایدر . قریوه چ هوا شکنه کیرمش
 بر بوزدر ، دیه بیلیرم . بالطوکز نه قدر قالین . البسه کزک
 اورگوسی نه قدر صیقی اولورسه اولسون وجود کزی
 قریوه چک نفوذندن وقایه ایده مز ؛ اومهش روز کارک
 مرورینه مانع اوله جق قماش یوقدر . قریوه چ اُسمکه
 باشلانجه حرارت بردنبره اون ، اون بش وحتی یکرمی
 درجه دوشر ؛ یاغمورله قار آره سنده برشی ، بر نوع صولو
 یوز یاغار ؛ وبونک ثقلتیله تلغراف تللری ، دالیر قیریلیر ،
 وحتی کویلرده طاملر چوکر .. قریوه چ اُسدیکی صره لرده
 میزان حرارت صفک تختنده یکرمی یکرمی بش درجه لری
 کوسترر ؛ شهرلرده صوقاقلر بوشالیر ؛ قیرلر قار آلتنده
 قائب اولور ؛ تام برسبریا حیاتی یاشارز .

شمدی آرتق صولر قارارمش واورمانلر قارارمشدی ؛
 سیاه یاراهلر کوندوزک ونکین قوشلرینه خلف اولمشدیلر :
 کویا صولر ؛ واورمانلرله برلکده قوشلر قارارمشدی .
 دو قنور بزه بوکرهش آراهه جیلری حقنده تفصیلات
 متممه ویردی :

— [لیووان] لر خرسیتیاندرلر ، فقط پک خصوصی
 بر مذهبیلری واردر . کلیسالیرینه مذهبداشلرندن باشقه

برکیمسه بی سوقازلر . آیین عبادتلینی یالکنز کندیلری
 بیلیرلر . معلومکزدرکه حضرت عیسی اوتوز اوچ یاشنده
 ارتحال ایتمشدر . بو یاشه کیرن هر [لیووان] قوه
 حیاتیه دن وجودینی تحریم ایچون خادم اولغه دیناً مجبور
 اولور .

بن صوردم :

— بوجبوریت هیچ شبهه یوق قانونی دکلدر .
 او حلاله عصیان ایدنلر ، تمامیت طیبه سنی محافظه ایتک
 ایسته ینلر کورولزمی ؟

— خایر ، ده ا دوغروس ی پک نادراً ... و بو
 جرئتکارلرده بر قوه خفیه تک تحت قهرنده محو اولمده تأخر
 ایتزلر . آداب مذهبه رعایت اعتباریله دنیانک اک تنقید
 قبیله سی بو [لیووان] لردر . امور دینیه ده مبالاسزلق
 کوسترنلره و باخصوص اوتوز اوچ یاشنه باصان ارککلرم
 متحتم وظیفه بی ترک ایدنلره قارشی تشکل ایتمش برکیزی
 جمعیت وارددر؛ بوجمیت رجولیتدن محروه قالمق ایسته مین
 [لیووان] ی حیاندن محروم ایدر ...

[سینایا] استاسیونته کلشدهک . بوراسی هر کس
 بیلیرکه بو کره شک صیفه سیدر . یازین قرال ، مأمورین

حکومت، سفارات اجنیه، ممتازا ئه لر، الحاصل بو کره شک
بتون یوکسک طبقه سی بورایه کلیر . بوراده عا ئله
حکمدارینک قصری ، وکلانک کیشکری ، سوسلو
اوتلر ، غازینو ، پارقره ، آقارصور ، موزیقه لی باغچلر ،
برصیفه ایچون لازم شیلرک هپسی بولنورمش . [۱۸۵۴]
تاریخنده سلطان مجیدک بکره شدن صوکره [سینایا] بی
کزدیکی واهالی طرفدن پک صمیمی بر مسرتله استقبال
ایندیکی روایت اولونیور .

براز صوکره — جاملره سورونن دالدر آره سندن
چکهرک [پرده آل] ه کلدک . بوراسی مجارستان
حدودیدر . استانبولدنبری بشنجی دفعه درکه چانطه لرم
کومروک معاینه سندن کچور . هرملتک معامله رسومیه سنی
کوردم و مقتضراً ادعا ایده بیلیرم که بزم حدودده کی
کومروک مأمورلر من قدر ایفای وظیفه ده قید و نزاکتی
نسبت لازمه ده محافظه ایدن یوقدی .

* *

صباحلین او یاندیغم زمان قارباتلری کریده ، دون کیجه
ایچنده براقشدرق . [ترانسیلوانیا] ده ، صووق ، سیسلی
وسنجایی برطیعت اورته سنده ایدک . کثافت بخار آره سنده

چاملر ، قاواقلر ، وسرویلر اورپر مش ، بیوک ویشیل
دیکنلر کبی حس اولتیوردی . کونش افقده شبه یوق که
خلیجه یوکسلمشدی . فقط کوندوز آیدینلنی هنوز تامیله
طوغمامشدی .

سیسلر ایچنده متردد برصباح بلکه آلتی ساعتدن
زیاده دوام ایتدی . بوغو دالغه لرندن وبوغو کوپوکلرندن
پایلمش درت عظیم دیوار ایله محدود براق ایچنده براز
محبوس کبی ایدک . ساحه نظر او قدر طاردی که واغونک
نیجره سندن المی اوزاتسه م افقی طوته جیم ، صانیوردم .
وبوقحطوسعت بتون روحلرده سانکه بی حدود بر رماد
ملال بوغولاندیریوردی . کول رنگی پاموق بیغینلری
حالده دالرده طوبلانوب طاغیلان سیس پارچهلرینه
نه قدر آز علاقه دار اولیورسه ق بر موقوفده بینه رک ایکی
ساعت صوکره قومپار تیمیزی ترک ایدن [ترانسیلوانیا] لی
یوجلیره آنجق او قدر دقت ایدیوردق .

کاه ونا کاه قطار توقف ایتدیجه — دینلی بیلمدیکم
برقالبق ، دستره دیشلری کبی ، روحده غیجر دایوردی ؛
بکاهیچ برشی سویله مه مک ایچون بک چوق سسلر که وه لین
بو آغیزلره قارشی عادتا قیزیوردم . همزی عصبی ایدن

ایکی مهم سبب واردی : آچلق ، صوؤق . . . مغموم
 و سنجابی بر محیط اورته سنده کینکلر من برودت رطبه دن
 پوزولیور ، معده من کیندکجه تیتزله ن بر بوشلقدن
 قیورانیوردی . یاناقلی واغون یوق ، لوقنطه واغونی
 یوقدی ؛ بوندن اللی سنه اولکی قطارلردن برنده ایدک .
 صربستان سفرینی حاضر لاق ایچون متفق اردولر تیمور
 یوللرک بتون وسائط ترفیہی مص ایتمشدی . کیجه بی هان
 هان او قوسنر کچیردک ، کوندوزی هیچ شبهه یوقا ککسز
 کچیره جکدک .

بر موقوفده ا کک دبلملری ، طاووق بودلری وطولمغه
 آماده جای فنجانلری کورونجه بتون یولجیلرک نه صیمی
 برتهالکله بوضیافته آتیلدقلرینی تصور ایدرسکز !

اطرافه باقدم ؛ سیس هر شینک سطوت حیاتی براز
 تنقیص ایتمش کبی ایدی : یاپراقلر بر رخسته پی ، طوپراق
 برجان صیقتیسنی خاطر لاتیوردی . . . بقته پرحیات
 و بر سطوت بر تره ن لوقنطه اوکنده کورله دی : بو ،
 صربستان حدودینه اینن بر آلمان عسکری قطاری ، رعد
 و برقی ، برق وصاعقه سیله سیاه بر بولوط سلسله سی ،
 سیس ایچنده بتون بر فیرطنه جهازی ایدی ؛ طوپرل

پارلایور ، نرلر ترنم ایدیور ، آتلیر کیشنیور ،
 لوقوموتیف خوموردایور ، وبتون بو منظومه قوتک
 فوقده کیزلی برکونش کبی هوهنزولرن آرمه سی حس
 اولونیوردی ..

اووخ ، قوت ... صانیورم که بین الملل قانون حقیقی
 بودر . تلین قوت اکر بر اثر ریا دکلسه هیچ شبهه یوق که
 حماقتلرک اک وخیمی در . اوت ، قوت بر قانون اولمازدی ،
 اکر هیچ بر جمعیت محتاج تادیب اولماسه یدی ... بن ،
 کندی حسابمه ، قوته قارشى نه محبت ، نه نفرت حس
 ایدرم ؛ قانونه قارشى ده بویله یم . ایکی سنک ده لزومنه قائلیم :
 ایشته ایکی سی ایله ده مناسبتم بوندن عبارتدر . ایشیدیورم ،
 صوریورسکنز : « حق ایله قوت تعارض ایدنجه ؟ .. »
 اوزمان کندی کندیله شوسؤالی ایراد ایدرم : عجباً قوت
 برحق دکلی در ؟ آلمانیا سنه لرجه وسنه لرجه چالیشمش ،
 شو افراد معلمه بی ، شوممتاز ومنور ضابطلری ، شو مخوف
 سلاحلری یتشدیرمش ؛ بونلرک مجموعی ملت ایچون بر بازو
 اولیور : بوقوت بر محصول مساعی اولدیغنه کوره بوقوتک
 ویره جکی ظفر برحق مساعی اولمق لازم کلزمی ؟ اما
 بو آهینن یومروق جیلانز صربستانک حق حیاتی آزرمش ،

نه یاپه لم! طبیعت هر طرفده هر آن کوستریور که حق حیات آنجق قوته موعوددر . یاشامق ایچون ایستر فرد ، ایسترملت اول ، قوتی برحق طانیه جقسک؛ والاحق حیاتکی غائب ایتمک عقوبته اوغراسک ... حق وقوت قیلججه قین کبی در : ایچنده قیلج اولمایان قینه هیچ کیمسه حرمت ایتمز . تکرار ایدیورم : قوتدن فقرتی آکللام ؛ فقط ضعه ، ضعف اولدیغی ایچون ، محبتدن نفرت ایدرم . ضعیف شایان حرمت کورنلر بیلمه لیدرلر که ضعهده قوت اولنجه قوتک یادیغندن باشقه برشی یاپه جق دکلدر : ایکی اوج سنه اولکی صربستانی تخطر ایدکز . ضعهده محبت خصوصنده بن آنجق سمیز قوزی بی لاغرچاقاله ترجیح ایتمکی آکللام ؛ فقط بونده لاغرچاقالده بنمله متفقدر! ... علم ، ذکا ، اخلاق ، ثروت ، هپ بونلر مجادله اجتماعیهده برر قوتدر ؛ بو قوتلری برر حق اولمق اوزره هر کس قبول ایدر . قوت چیریل چبلاق قوت شکلنده قارشیمزه چیقنجه ایشته اوزمان اونی برحق طانیماق ایستیورز و : « قانون ، قانون ! » دیه استمداد ایدیورز . اوت ، قانون بین الافراد و بین الملل بعضی حقوق تأمینته چالیشور ، مثلا قونداقده کی بیکک بیله باباسنه قارشى قانوناً حقوق

واردرد : فقط حیات غائبه ده بوحق آنجق پارماغنی نه مرکن
آغلانغه منحصر قالیر !...

روس اسپرلری دمیر یول بویجه صیجاق برر تولو

کچی صولفون چالیشیورلردی : ایشته ضعف ، دیدم .

آرتق سیس صیرلش وایکندی کونشی مجارستان

تارالارینک عید برکتنی یالذیزلایوردی . هر قاریش

طوپراقده کوردیکم فیض نباتی بکا دییوردی که : « مجارلر

بزم سایه مزده استقلال قازاندیلر ! » بوسمیح تارالارده

کوزلری کونش وامید ایله مملو ، غیور و متین قادینلر ،

نه قدر شایان حرمت کورونیورلر ؛ اوغللری ، قوجهلری ،

قاردشلی ، اوتده ، خریطه لک حدود دیدکلری سیاه

تقطه لری قانلریله صولایه رق میوه فتوحاتی یتیشدیررکن ،

بوراده قیزلر ، زوجلر ، ووالده لر کوسلرینک بتون

شفقت و حسرتیله طوپراغه اکیلمشلر ، تری و تارالاری

ایله قهرمانلره اکمک یوغورییورلر ... بوشعر مساعیده

هر قادین بر بدیمه تراب کچی کوزل اولیور ، تأمین ایدرم .

مجارستان اووه سی خفیف وتدریجی تموجاتی ایله

افقه طوغری مهملتیرکن صباحک بقیه رطوبتی آرایان

قاز سورولری ، یوزلرجه و یوزلرجه قازلر مغرور

ومتکبر ساللانیورلر . بزم عالم ادبیاتمز مستنا اولمق اوزره
هیچ بر یرده بو قدر مغرور ومتکبر قانلر کورمدم .

تمام اون درت ساعت تأخرله کیجه سکنزده بشته به
واصل اولدق .

- بشته - ویانه -

چاك طنطنه لری، فابریقه ایصلقلری و تقلبات چاتیردیلریله
سوقاقلرینی طولدوره رق صباحك بوغوسی ایچنده بشته
شهری او یانیرکن - ویانه یه کیده جك ایلك قطاره یتشمك
اوزره غاره کیدیورددم ... موقفه بر یارالی تره نی ککش،
بوشانیوردی . لوقوموتیف دو مانلری ایچنده سیاهلانش
و وحشیلنمش عمله چهره لری آره سنده مجروحلرك قانسز،
بالمومی سیالری برر نعش نجات کچی شایان حرمتدی .
بتون بو قهرمان بقیه لری، ایشته کوزمک اوکنده یاشیورلر:
بری کوزلری براز یورغون، مور بر حلقه ایچنده چوکوک،
آقی برکنن کچی بیاض وحدقه سی کویا بی اشتهای نظر؛
آغزنی برالم مکتوم ایله کلیدلنمش؛ صارغیلی باشنده یالکز
بورونی آهسته آهسته آچیلوب قاپانه رق بر اثر حیات
کوستریبور . اوته کی - کوزنده کویا بتون مناظر حرب
وقولاقلرنده سانکه حالا بورولرك فغانی، طوبلرك

کورلمه سی ، سوفکولرک نجیردیسی ، بتون ولوله و غا -
 یاراسنی کندی اوزرینه یاشمش بردشمن قلبی کبی براز
 ضرور و براز استقال ایله طاشیور . اوچنجیسی همان همان
 نمون ؛ بدبخت ارقاداشلرینک تشکیل ایتدکلری خرابه
 اضطراب اوسته کوچک ، فطین وشوخ کوزلرینک
 تبسملرینی طاغیتور ؛ براقسه لر بلکه تسکره سندن فالقه رق
 بتون شکسته حیات قارداشلرینه برامید وقوت قانی توزیع
 ایده جک ... صوکره دیکری ودیکری ، هربری قاتندن
 بر پارچه پی بر یاقوت افتخار کبی البه سی اوسته چیقار .
 مشدی . هر مجروحی مشفق ، اعتنا کار و پر نوازش قادین
 وارکک اللری پک نازک و نازنین برنجبه صنعت ، آماده
 انکسار بر بدیعه بلور کبی بیک احتیاط ایله ، طوته رق
 ایندیریور ، کوزلرینی همشیره و برادر تبسملریله
 وقولاقلرینی والده و پدر سوزلریله طولدوریورلر :
 سرحدک موت و آتش ایچنده کی قهرمانلنی ایله مرکزک
 الم سکوت و الم انتظار آره سنده کی قهرمانلنی قوجا قلاشیور .
 ویانه تره ننک حرکتی مانع دوام اولدی ؛ یارالیرک
 مناظر حماستی تعقیب ایده مدم .

اینجه ، صوؤق و کویا عصبی بر صبح ایچنده پشته دن

چیتقدق . بر آقصیرلیق سرپنتیسی کبی کسیک و طاغنیق
بر یاغمور توزی غیر منتظم فاصله لی طائفه لرله و اغون
نیجره لرنده چیتردایوردی ؛ سانکه هر موجّه هوا بر آووج
مایع قومدی .

آره سره یاغمور خیرچینلغی ترک ایده رک بر شکل
مادی آلپور و سما ایله زمین آره سنده صوک بهارک زلف
شفافی اولیور ؛ اوزمان دمیر بولک ایکی طرفنده کی مسلسل
آغاچلر ایکی اوزون طاراغک ایصلاق دیشلر نی خاطر لاتیرلر .
صیق صیق تره نمز طور بیوردی و هر موقفده آوستریا
ویا آلمانیا نك جنوب شرقی به اینن بر عسکری قطاری ایله
قارشیلایشوردق . هوانک رطوبته و غماً استاسیونلرده
بر حوبدن اونه کی حربه کیدنلری سلاملاق آرزوسی
و بلکده کچنلر آره سنده « کندینککنی » کوره بیلمک
امیندی ایله بریکمش اختیارلر ، قادینلر و چوجوقلر
بکلشیورلردی . هر توقفده هان هان عینی مناظر حماسه
و هجرانک شاهده اولیوردق : آلمان قطارلرینه آلقشله
« هورر ! » لر ، چیرینسان اللر ، ساللانان مندیللر ،
واغونلر ایچنه آتیلان مینی مینی دمتلر ، نظرلر ، تبسملر ،
پوسلر .. آوستریا تره نلرینه قوشوشمه ر ، صوروشمه لر ،

آراشدیرمه لر، علی العجله مصافحه لر، تسلیم ایدیلن کوچک پاكتر، تودیع ایدیلن سپارش لر، سلام لر، چقیقلر .. صوکره پنجره لر دن سرپیلن و پنجره لره کوندریلن وداع بوسه لر ی آره سنده تره ن حرکت ایدرکن - چکه لر ی آ لنده دو کومله ن قویولا جور د یمنیلرله باشلری اورتولو سیاه پوش قادیئر بارماق لر ی آره سندن مندیللرینک ایصلاق بیاضلنی فیشقره رق کوزلرینی سونکر لیور لر و بی شبهه هر قادیئر کندینک کندن آریلرکن طویدیغی آجینی بر کره ده ا طا سوردی ..

بتون آریلق فجایعنک، تنوعی ایچنده، بر وحدتی واردر: کوز یاشی، زهر آلود بر بوشلق حسی، مؤلم بر حیرت ... بیلمم کیم - غالباً آلفرد دوموسه، - دیمشدی: آریلق براز ٹولمک در! ...

کنج وجسور عسکر، سن بلکده هیچ آرقه که باقمسزین وظیفه که کیدرسک؛ اوته کیلر قالیر، کویا هپسی آرقه کده، شاشقین، دیم دیک، آیاقده قالیرلر؛ آرتق کوزلری مدهش برثبات انتظار ایله افقه صابلی در، سن دونوب کلنجه به قدر کیمسه، هیچ کیمسه بوسونکولر کبی کسکین و آهین نظرلری افقدن چکوب چیقاراماذا! ...

سن دوداقلر کده الحان وطن وقولاقلر کده موسیقی
 شرف کیدرسک ؛ اونلر طاغیرک و دکزلرک اوته سنده ،
 پت ائی آکلایه مادقلری بره ائله نک ظلمتی ، جمهوری
 ودهشتی ایچنده ، کوره مدکلری فاجعه نک آرزوی تماشاسنه
 میخلائمش ، یاریم یارالی ، یاریم ئولو ، یاریم حساس
 و یاریم جامد قالیرلر .... سن کوکسک عشق ملتله ملو
 کیدرسک ؛ یاجوجوقلر ؛ سنی کونده یوز کره اونوتوب
 ایکی یوز کره خاطر لایان ، اوینارکن اطرافلرنده کی
 یاناقلردن یاشلر یووارلاندیغی کوره رک قهقهه لرینی
 صوصدوران و شطارتلرینی یوتان ، صوکره کوردیکنی
 اونوته رقینه قوشوب اوینایان ، دیرکن ناکاه آغلایان
 و اطرافنه صوران چوجوقلر : « بابام ؟ ... بابام ؟ .. »
 اوو ، الم و فرقت ایچنده برر بیوک عسکر کبی بیوک
 کورون بو عسکر چوجوقلری ! ... سن کیدرسک ؛
 سنککیلر بکلرلر ، بکلرلر ، بکلرلر که برس کندیلرینه :
 « ایشته ! » دیسین ؛ اونلر آرتق پاره ایسته مز ، صحت
 و سعادت ایسته مز ، یالکنز خبر ایستر ، سندن خبر !
 بیلسه ک ، شمدی بوسکوت ایدن سمایه ، بو ابکم بولو طوره ،
 بو کتوم قوشلره ، مغازمز میرلئیسسی ایله قولاقلری

تیتزلندیرن دره یه وروزکاره او یله قیزیورلر ، او یله قیزیورلرکه ... سن کیتدکدن صوکره بیلسهک اونلر نه قدر کوچولور ، و او نه قدر بویور ! کویا سن چیققدن صوکره او شیشدی ، ایچنده کیلر بوزولدی . وکریده قالانلرک نظرندمه بیلسهک سن نه قدر بویودک ؛ ودها اوزاقلاشدقجه ، ودها آیلر کچدکجه ، ودها مکتوبلرک سیرکلشدکجه ، اوو ، دها نه قدر ، دها نه قدر بویویه جکسک ؛ واونلر سکا نسبتله جر مسزلکلرینی نه قدر آکلایه جقلر ! سن اونلر ایچون بر عسکر دکل براردوسک ! ... سن کیتدک کیده لی اؤک ایچنده هر کس یاواش سوبلیور ، صانکه برش براقدیغک یر خسته ، یاخود اؤک ایچنده خیالک او بویور . اوده کیلر ، هپسی کوزه کورونمه یین عزیز بر روحی ییحضور ایتمکدن قورقیورلر . چوجوقلر بر آ ز چوجو . قلقلرینه عودت ایده جک اولسه لر واده پارمانغی دوداقلرنده کندی سکوتیله اونلری اسکات ایدیور . یمک ساعتده سفره اطرافه دیزدکلری یاخود کیجه لامبانک قارشیسنده طوبلانداقلری وقت ، اووخ ، ایشته بونلر برر فجع دقیقه در ؛ سنک آ یریلغکی او آنده ایکی کره حس ایدرلر ، کوندوزک کورولتوسو ایله صارلمش کی اولان یازالری برالم

متضاعفه تکرار آچیلیر؛ بری برلرینه باقارلر، هر کوز
 اوته کنده کیزلنمک ایسته یین بر یاش حس ایدر . و یاشلر
 کیزلنمک ایچون باشلر اوته یه قارا کلک کوشه لره چویریلیر،
 فقط نره یه باقسه لر اوراده بر کوز یاشنک کولکهنی کورور
 کبی اولورلر . لقمه لر بوغازلرنده ایرکیلیر، سوزلر سکوتلری
 ایچنده بورقولور، وظالم برسس قولاقلرینه لایبقطع
 تکرار ایدر : « ایشته بو آقشام ده یوق، ایشته بو آقشام ده
 یوق ! » اوزمان سفره ، لامبا ، پنجره لر ، قاپیلر ، صانکه
 هر شی اوظالم سسی تکذیب ایچون منکسر ، مغبر و چیلغین
 سنی آرار و سنی چاغیرر! سویله ، بوده حرب ، صبر و توکل
 ایچنده حربلرک اک الیمی دکلی ، عسکر ؟ .. اوو ، سن
 شیمدی اونلرک اللرینه کچسه ک ، سکا نصل آ تیلاجقلر !
 سنک کو کرد ، سپر و سلاح قوقان باشکی نصل درین
 قوقلا یه جقلر ! سن اونلر ایچون اونیفورما ایچنده قوجامان
 برچوجوق کبی آنجق بوسه یه لایق کوروله جکسک ؟
 بیقلر کدن قورو اوت پارچه لری دوشرکن یاناقلرک
 و دوداقلرک دوداقدن دوداغه کچه جک ... و سن ، او
 انکلیز زره لیلرینک ، اوفرانسز طوبلرینک ، اورو
 قازاقلرینک مغلوب ایدمدیکی قهرمان ، بوشفقت شرابنلری

التده منهزم ومضمحل ، بتون وارلفکی اوزاته جق ،
 و « آلكز ! » ديه جكسك ! ... اونلر سنی شمدي
 حدوددن چككم ايتيورلر: « كل ، سن كل ، باشقه لری
 حرب ايتسين ! » ديورلر ؛ صوكره برقی برندا متله سنی
 دشمن قارشيسنه ايتيورلر و حاقير يورلر : « خاير ! طور ،
 اوراده ، خصمك او كنده قلعه كبی طور ؛ بزم ناموسمه ،
 چو جو قلك حياته ، مكبلره ، معبلره ، هپسنه سپر
 اول ! » زواللیر نه يابد قلرینی بيليورلری ؟ سن كیده لی
 اونلر ك ياشاد قلری حیات دكل ، بر رؤیا ، بر رؤیای
 حیات در ؛ يورلر ، ايجيورلر ، نفس الیورلر ، يورويورلر ،
 دوشونيورلر ، فقط هپ رؤیاده كبی ... سن كیده لی افقك
 منظره سی دكشدی ، كله لرك معالری دكشدی ، بتون
 سنككيلر ك روحی دكشدی ؛ اسكیدن اويناتان قانطولر
 شمدي آغلایور ، كچن سنه كولدورن ماصال بوسنه
 حد تلندیر ييور . سانكه هر شينك شلكی شو سؤالره
 صاپلامش : « اونصل ؟ اونزه ده ؟ اونه ياييور ؟ » سنككيلر
 ايجون عالم سن ، وقوعات سن ، تاريخ سن ، حیات سنسك .
 هر نغمه ده سنی و هر سكوتده سنی دوشونورلر . سنك
 ايجون قورقيور و سنك حسابكه سوينيورلر ؛ كندی

جسملری ایچنده کویا سنک حیاتیکی یاشاتیورلر . . . .
 بعضاً خراب و پریشان بئلکلرینی طوبلامق ایستیورلر ؛
 اونلره او یله کلیورکه اوزاقدن ، نوبت قولوبه سندن ، سپر
 ایچندن سن کندیلرینی کورو یورسک . سکا صبور ، متین ،
 سنک سلامتکدن امین کورونمک لازم ا چابوق ، چابوق ،
 مندیللریله ، یکلریله ، اللریله کوزلرینی قورولارلر ، کوز
 بیکلرینه براز تبسم سرپرلر ، دوداقلری شوخ و شن
 کلمات ملاقات آرامغه باشلار ، قوشلر کبی پرمسرت ،
 صیحه لر کبی ناقمر سینهدن چیقه جق جانیلی « اویناق
 و صیجاق کله لر ؛ سنی اوراده ایصیته جق ، لقمان روحی
 کبی براز فرحلاندره جق ، نفسلندیره جک کله لر ، او یله
 کله لر که سن اونلری سرحددن ایشیدنجه : « اوو ، بز میکیلر
 مسعود ! « دییه سک . . . سویله عسکر ، بوده حرب ،
 صبر و توکل ایچنده حر بلرک الک الیمی دکلی ؟
 اووخ ، عسکر بن سنی استانبولده ده کوردمدی .
 تعلیم میدانک خاشاری کونشی براز یوزیکی یاقشدی ؛
 قابالاغک کولکسی ایچنده کوزلرک بررسیاہ قور کبی
 پارلایوردی . یورویشکده او یله برمتانت ، باقیشکده ا یله
 برعزم قطعی ، دوداقلر کده او یله عصی بر بوکلوم واردی که

ایچمدن : « چلیک ... خایر ، بومغلوب اولماز ! » دیدم .
 فقط سنی تعقیب ایدن آرقاداشک ، اوندن صوکره کلن
 نفر ، اوککزده ویانکزده کیدن ضابطلر سندن دها آز
 عزمکار ، دها آز متین ، دها آز جسورمی ایدیلر ؟ سز ،
 بتون طابور ، اومدهش و مؤثر سکوت عسکری ایله
 سوقاغی تپه لر کن بر طرفدن سزک آره کزه کیره رک سزکله
 برلکده سزک کیتدی ککز یره کیده مه مکدن متولد حزن
 وانکسار ، دیکر طرفدن سزی ٹولومک و آتاشک قارشینه
 یوللامغه مجبور اولدیغمزی دوشونمکدن نشأت ایدن
 بررعه شے درون ایله بز ، بتون سوقاق یولجیلری سکوت
 ایدیوردق . فقط صانیورم که ایچکزدن بریسی ، طابورک
 برنفری ، کوچک بر اثر ضعف کوسترسه یدی بز ، هپمز ،
 بتون قالدیرملرده ایکی کچلی سزی سیره طویامایانلر بردن
 نحیف والدہ لر وعصبی همشیره لر کبی هیچقرقلرله اوزرکزه
 آتیه جق وسزی قوللر من آره سنده دلجه صیقه جق ،
 صیقه جقدق . سز سر حده کیدرکن بز حدود فریاده
 گلشدک ... بزه سپر اولمق ایچون سپرله کیدرکن سز
 نظر مزده برکویلو دکل ، برنفر دکل ، قیود مراتبک فوقده
 برشی ، برعسکر سکز . حربہ کیدرکن عسکر بزم ایچون

رقیق و متین برشی ، برنوع نقش آهن ، برنوع شعر پولاد ،
 ناقابل تعریف برخلیطه حسن وقوت در . حدوده کیدن
 عسکر کوز مزده اویله اینجه لیر و اویله کوز لله نیر که هر نفری
 بر منظومه نك بر گله سی ، بر بیوک غنجه نك بر پاراغی کبی
 تلقی ایده رز و بزجه اردو سینئه وطنده قوجه بردمت
 چیچک حالی آلیر ... آه ، بیوک عسکر لر ، کیم بیلیر ،
 بو حسیات و بو خیالات سزک شجاعت کزده ، و سزک صلابت
 مردانه کزده نه قدر شایان استخفاف بر چو جوقلق کلیر .
 نه یابلم ، بز شاعر لر براز چو جوق یاشارز و تا اولونجه یه
 قدر براز چو جوق قالیرز و اونک ایچون سزک قهرمانلغ کزده
 برر چو جوق کبی حیرانز ! ...

*
 *

پشته ایله ویانه آره سنده بر موقفدن بر موقفه ، بر لوحه
 حسرتدن اوتنه کنه کچر کن چیسيله یین یا غمورک فوقده شمال
 روزکاری و کورک کور و لتوسی اویله مهیب یو واران نیوردی که ،
 دب اکبر اولویور ، ظن ایدرد کز . بر قطار بر مجار
 استاسیونندن تازه بر طاقم آلدی : کنج - هنوز اون
 سکزنده وار ، یوق - عسکر کردنلرینه کلیدله ن عصبی
 والده و همشیره قوللری هیچقر قارله چوزولیور ، سوکیلی بی

وطنه براقیورلردی . بو اونلرک سانکه براز قانی ایدی ؛
 قانلرینی ملته ویریور ؛ کندیلری یالکز کندی کوز
 یاشلری و کندی المریله قالیورلردی . بوفدا کارلقلرک
 صرارت و علوتنی حس ایتمه مک ممکن دکدی ... قهرمان
 بجاردیقانلیرینک کوز یاشلری آره سندن نصل صیرلدقلرینی ،
 بزه ضعف و یرن او یاشلرک اونلری نصل قوتلندیردکلرینی
 کورمیددی !... تأمین ایدرمکه ، دقت ایتمه ، تره ن :
 « ایلری ! » امرینی آلدقدن صوکره بتون ایچنده کیلر
 ایلری بی ، هپ ایلری بی ، یالکز ایلری بی دوشونیورلردی ؛
 شمدی آرقه لرندن آغلایان و آرقه لرندن طاغلری آشرق
 کندیلرینی تعقیب ایتمک ایسته یین مشفق کوزلری بر کره
 دهها کورمک ایچون واغون پنجره لرندن کری به اوزانان
 آنجق بر ایکی باش واردی ...

*
 *

خارجده ینه او ایچه یاغور ، دایما اوسینسی سر بنقی ...
 بوراده بتون حزنی و بتون یأسیله صوکه بهار ایچنده یز .
 روزکار صووق ایصلغیله عولفون یپراقله سانکه دییور :
 « ایواه ، موسم حیات ییتدی ! » کنارلرنده کی او یالری
 چامورلر اوستنده تکرلیه رک قورقاق فیصلیلرله بری

برینه چارپیشان صاری وقیرمزی خزان یاپراقلری ،
قیریق قانادر کچی بدبخت و بی تاب ، مزارلرینه طوغرو
یووارلانیورلر .

مغموم و ماتمناک برسا آلتنده آلمانیا و آوستریا
اردولرینک کوچک برصفحه سفرینی سیر ایله براز حیات
عسکریه یاشایه رق (زیمه رینغ) ه کلدک ویانه یه نسبتله
بو کوچک استاسیون استانبوله نظر آیدی قوله کیدر .

- برلین -

(ألبه) نهری نعیب ایدرک چهستاندن آلمانیا به
کیدرک. (شہین) دن اعتباراً (ہیندنبورغ) ک بیوک
وطنده ایدم .

اووخ، آلمانیآ ... بودرت شعبه لی برداثره در: مکتب،
قیشله، فابریقه، بانکہ ! بودرت شعبه بری برینہ آچیلیر وبری.
بری ایچون چالیشیر؛ وجموعنک مدیری فن در .

بو عظیم مملکت ایکی قاعدہ متینہ اوستندہ طورییور:
غلبہ عسکریه، غلبہ اقتصادیہ... آلمانیا برقطعه یہ تفنکریخی
اوتہ کنہ دنکریخی دیکور؛ صناعی ایلہ فتح ایتدیکی رلر
اسلحه سی ایلہ ضبط ایلدیکی تجارتکاهلردن نہدا آزواسع،
نہدا آقیمتداردر؛ حرب طوپلرینک کورلہ یہرک کیردیکی
قطعه یہ قماش طوپلری سسسنزجہ داخل اولور؛ فتوحات صائتہ
وفتوحات صامتہ : ایشته آلمانلرک سرمایہ جہدی بوایکی
مقصدہ مصروفدر .

وهر یرده وهر یرده — بازارلرده وقلعه لرده ،
 سپرلرده و دکانلرده ، دائما و دائما ناظم حرکات و ملهم
 تشببات عینی شی در: فن !... عصر حاضرده دماغ بشر
 ایچون نه لری بیلیمک ممکنسه آلمان اوبضاعه معلوماته تملک
 ایتدی. آلمانیاده تسهیل تعلیم نامنه زوائد قلع اولتماز و تفصیل
 اهل ایدلز: حدود علم و فن داخلنده کی شیلردن اک ناجیزی
 بیاه استقلال واستحقار کورمز.

آلمانلر بیلدکلری حقایقه اقتدا و اقتفا ایدرلر. زمانک
 علمی اونلرک پیشواسی در. قنون عصری تعقیب ایله هر کس
 آیری آیری وهر فرد کندی حسابنه چالیشیر؛ فقط بر
 آلمانک سعی بر دیکرینک متمم سعی در، بر نفرک سونکوسی
 آرقاداشنک معین سلاحی اولدینی کبی. آلمانلر یکدیگرینه
 قارشی عینی زمانده هم حائر استقلال و هم مجبور استکمالدر.
 اکرچه بر آلمان اوته کنه یول ویرمز؛ فقط هیچ بر آلمان
 اوته کنک یولنی کسمز: اوافق دره لر بیوک نهره صو
 طاشیدینی کبی افرادک قطرات مساعیسی ملتک سیل فعالیتنی
 وجوده کتیرر و بوسیل معظم بر (میدیسپی) ویا بر
 «وولفا» کبی کاه سکوت ایچنده سوزوله رک و کاه کوپوره رک
 و کوروله به رک یورور، ایلر بهر و... اوکنه کچی آزد!

ایکی آلمان آره سنده رقابت آنجق بر رقابت اجنیه یی
 ازمک اچون مسابقه در . آلمانلر عن صمیم شوکا ایمان
 ایتشلردر که بر آلمانک غنیمت اقتصادیه سندن هر آلمان بر
 حصه انتفاع آیره بوندن ناشی آلمانلرک یکدیگری ایله
 مناسبی دائمی بر مبادله خیر خواهی، انقطاعسز بر اخذ
 واعطای معاونت در : فقط آلمان تعاون نامه بیله کوزی
 قابل حرکتدن خوشلانماز؛ کیمه یار دیم ایتدیکنی ونیچون
 ونصل یار دیم ایتدیکنی بیلیمک ایستره . آلمانیاده هر شی
 کبی تعاون ده علم وخبره مستند در : بر آلمان بر آلمان اچون
 مقبوض مقابلنده ایتدیکی فدا کارلنی دفتر فدایه دکل، دفتر
 کاره قید ایدیور .

آلمانیاده هیچ بر صنف دیکرینی استحقاق ایتمز . بر
 طبقه بالعکس اوته کی طبقه یه استناد ایدر . بر زمره نک دماغی
 اچون اوته کی زمره نک دماغی جزئی کلی آیندینلاتان بر
 منبع ضیادر . آلتمش بیش میلیون آلمانی ال اله طوتوشمش،
 تصور ایدکنز ؛ آلدنماز سکنز ... میلیونلره آلمان مشوق
 جرأندر ؛ میلیونلره آلمان ناصح بصیرت در ؛ میلیونلر
 دوشونور و میلیونلر حاضر لار : اک کوچک ایشک تفصیلاتی
 یوزلرجه دماغه توزیع اولنور . هر فردک تشبثی بتون

جمعیت محیطہ حمایہ و تسہیل ایدر؛ ہر آلمانک حرکت مفیدہ سنہ بتون آلمانیا یقیندن و اوزاقدن ، طوغر و دن طوغر و یہ ویاطولا ییسیلہ جبہ فکرینی و قطرہ سعینی کتیرر؛ برسور و قوش بر یووا یاپارکچی بر اردو آلمان بر « ایش » کورور . ہر آلمان باشی و ہر آلمان بازہ سی بر آلت درو آلمانیا بو آلتلردن مرکب بر جسم ما کنہ در ؛ قطعیت ریاضیہ ایلہ ایشلہر .

آمانلر ، دوستلری و دشمنلری نسبت حقیقہ لرنده کورمکہ چالیشیرلر . دشمنلری نہ دوستلری قدر طائیرلر . هیچ کیمسہ یہ عدسہ شعرو حس ایلہ باقازلر . نہ دوستلری نہ لیاقتلردن زیادہ بر قیمت و برلر ، نہ دہ دشمنلری بولندقلری موقعدن آشاعیدہ کورورلر . بر آلمان بر آلمانی نصل اولچر ، پیچر ، طارتار ، معاینہ و تحلیل ایدرسہ اجانبہ قارشیدہ اولہ حرکت ایدر . سزکلہ اوچ کون مناسبت تجاریہ دہ بولتان بر آلمان ایچون ، امین اولکنز ، ذوقکنز ، اخلاقکنز ، ثروتکنز ، ذکاکنز ، وحتی آمال و خیالاتکنز آرزوق مضبوطدر . سزکیفکنز کندیکنزی مستقل صانیرسکنز ؛ خایر ، بعدازین آلمان تاجری حوصلہ تحقیقاتی ایچندہ ہوساتکنزی حبس ایتمشدر : او، سزک یالکنز بوکون نہ ایستدیککنزی دکل ، کلہ جک سنہ نہ ایستہ . جککنزی دہ بیلیر . شمدیکی آرزولرکنزی طاش تحتہ سہ .

اوسته چیزه دك ایلریده نه لره هوسلنه جککزی کشف ایدر ؛ حروف و خطوط ایله خریطه معاملاتنده سزك اك خرده احتیاجاتکزدن اك چیلغین تصوراتکزه قدر هر شیشه اشارت اولنور. یاشامه کزایچون نه لر لازم، اکلنجه من ایچون نه لره محتاجز : بونلری بر آلمان تاجری قدرحتی کندیمز بیله میز!... آلمان تاجری آکلادی که سوسلو شیلری سویورسکز، لکن فیات مسأله سی سزی دوشوندو- ریپور ؛ او ، در حال اونلری سزه او جوزه مال ایتمه نك یولنی آرار و بولور . کیسه کزی، ذائقه وشامه کزی، میل نمایشکزی ، ظامر و باطنکزی ، هپسنی ممنون ایدر . وسزه اطاعت ایده ایده سزی کندیسنه مطیع قیلمش اولور. فقط تاجر بو هنری کوستره بیلیمک ایچون درسخانه لرده یورولان معلملره ، دیار مساعیده ترله یین متفکرلره ، هر آن صنعته منقلب اولمق ایسته یین دستورلره ، فابریقه لره و بانقه لره احتیاجی واردر . بانقه و فابریقه نك ایکی برادر قافیه اولدقلرینه آلمانیا ده دقت ایتدم ؛ بر کشف فنی ایله بر اختراع براتی آراسنده کی قرابتی هر یردن زیاده آلمانیا ده کوره بیلیرسکز. آلمانیا ده بر حقیقت علمیه کشف اولندی می ، - دستکاهلر ، ماکنلر ، تجار تخانه لر ، بوتون اجهزه اقتصاد او حقیقت

اوسته آتیلیر؛ اوندن بر یگی سهولت، تازه بر منبع کار
چیقارمق ایستلر.

برشعله ترقی، واجهه سنده هیچ بر آلمان لاقید طور ماز.
بالکیز تجارتده دکل، حربده، صنعتده، سیاستده، هر
شیده، عینی انتباه، عینی بصیرت و عینی انتظام و نظام جریان
ایدر... اوزون حاضر لقلری تعقیب ایدن امین اجراآت:
ایشته هیچ دیکشمنین پروغرام!...

آلمان تشبئاتنده - قضا، تصادف، طالع، و بونلره
بگزه یین مؤثر ایگ نفوذی حد اصغره ارجاع ایدلمشدر.
آلمانک آیاق باصدینی طوبراق، تحلیل اولونمق اوزره
اجزاخانیه کوندرلمش برشیشه مایع حکمنی آلیر: آرق
هر فن او طوبراق اوسته حصه ضیاسنی دو که جکدر.
علم الارض اونک طبیعتنی کوسترد؛ علم المعادن قیمت معدنیه سننی
تعین ایدر؛ علم زراعت درجه انبانیه سننی بیلدیر؛ علم الروح
و علم الانساب سکنه سنک اسرارینی آکلاتیر؛ تاریخ ماضیسننی
سویلر؛ دیپلوماتلر اهمیت سیاسیسننی آراشدر لرلر. قوت
طوغوران طوبراق، قوتی سپرله یین طوبراق، دشمنی
کچیرمه یین طوبراق، دشمنی ازن طوبراق وارددر: بوکا
طوبراغک کیفیت عسکریه سی دیه بیلیرسکنز، بونک

تقدیری ده ارکان حرییه قایر !.. وایسته بویه هرفنک
شعاع نورینی اوزرنده استقطاب ایتد کدن سوکره برطوپراق
حقنده قرار ویریلیر. طیبعدرکه بوشبکه تحقیقات آره سنده
بخت وقضایه ترک ایدیلن یر پک آذرر .

اقطار مدنیتده ارض ده شیلیر ؛ آلتونی وپاسی اورتیه
دوکولور؛ دیمیر، کوموش، باقیرطوپراغک قارندنن اکمک،
پاره و ماکنه چیقارمق ایچون قازمه، بورغو وفتار اولورلر؛
اورالرده زمین صانکه جانلیدر ، هرکون برائر ترقی
طوغورور . بواعتبار ایله آلمان طوپراغی هر یردن زیاده
ادعای ولودیت ایده بیلیر. صوگ اللی سنه نک ال کسمیح مشیمه
هرفانی آلمانیا اولمشدر . بونک مکافاتی ده سعادت عمومیه
اولدی: آلمانیا ده انسان مائی ، افلاسی ، زوالی ، ثولومی ،
انقراضی خاطرینه کتیره میور . بر یر یوق که مرض
واضطرابه ، فقر و انحطاطه یاراشسین !.. بکا اویله نکدی که
بومملکتک خسته خانه سی یوق ، حبس خانه سی یوق ، قبرستانی
یوق ، هیچ برالتجاگاه آلامی یوق در !.. صانیرسکنر که بوراده
تاریخ بر قلم بر دماغ ، بر قول و بر ماکنه در : فاجعه سقوط
وقضای انهدامدن مصون ایشله یور ... آلمانلرده طبیعتدن :
« دوشون وچالیش ! » فرماتی آلمشدر ؛ ومع الممنونیه

دوشونبور ومع الممنونیه چالیشیور لر . اونلرجه ضیافت
فکریه چالیشمق و ضیافت بدنیه چالیشمق درر . آلمانیا ده
تقویم هر کون عینی بایرمی اعلان ایدر : عید مساعی !....
بتون ملت چالیشمنی محبوب و مقدس بروطفه طانیور .
آلمانیا ده حقوق اعتباریله هر کس حر ، فقط وظیفه اعتباریله
هر فرد برحقیر زنجی کبی اسیردر ؛ حتی هر فرد حاکم
اولان ایمراتور بیله نفسنی وظائف تاج و تختک عبد
مؤبدی عدا ایدر . ونه بیوک ، نه کوچک هیچ کیمسه
اسارت و وظیفه دن آزاد اولمق ایسته مز . هر آلمان معده سنده کی
آچلنی حس ایدر کبی وجداننده مسئولیتنی طویاز . وظیفه
ومسئولیت ، بوا یکی فکر هر آلمانک ناصحی و مستشاری در ؛
هر خطوده امر و اخطار اونلردن بکله نیر .

آلمانیا ده هیأت مجتمه نك کافه افرادی یکدیگریته رغماً
باش اولمق امل و دعوا سنده دکلدر : بوراده فرقه دو کوشمه سی
و فرقه سو کوشمه سی یوق !... قرار بر قاج دماغدن و قوماندا
برتك آغز دن چیقیور ، و یتمش میلیون آماده قبول قولاق
بولیور . آلمانلر کوندوز منازعه ایدر لر سه مقصد نزاع آنجق .
کیجه راحت او یومقدر ، امین اولیکز ....

*
**

اوزون بر او یقوسزلقدن طاتلی بر رؤیایه اینر کبی پک
یوروجی بر سیاحتک نهایتده (برلین) ی بولدم . متاعب
سفر دن اوصاندقجه دقیقه لری ساعتلر قدر امتدادلی بولمغه
باشلامشدم . و صانیوردم که آلمانیا یا تختی افق کاذب حالده
دائما اوزاغه قاچور ....

شهره یا قلاشدیفکنزی براز اوزاقدن مژده لیه این جوار
کویلری یوف کبی در : (درسد) دن حرکتکزدن
علی التقریب اوج ساعت سوگره همان همان چبلاق و ابکم
بر محیط اورتیه سنده ناکاه بر ایکی قبه و بر قاچ فابریقه باجاسی
ایله برابر (هوهنزولرن) تحتکاهنی قارشیکزده بولیورسکنز .
گیده جگم (برلین) غالباً نم خویامده اولجه تشکل
ایتمشدی : غاره آیاق باصدیغ زمان اطراف ایله خویلیائی
بر آشنالق حس ایتمدم . بوزلو الکتریق ضیالری آلتنده
پیرلدايان بودوز ، تمیز و گورولتوسز آسفالتی بر رؤیاده
گوروش کبی ایتم ....

هامش : ویانه ، آوستریا و جهستاندن عودتده بحث ایده جگم .

- برلین -

بتون گيجه پارق اوتلنده ديگنند کدن صوگره شمدي
بيوك شهري گزمکه چيقيوردم . کوموشي وافلاطون بر
صباح ايچنده (برلین) شفاف بر طبقه صدفله اورتولوگي
حس اولونيوردي ؛ رنگسز جاملري وبياض طاشلري بيله
رقيق وخفيف برسراب الوان آتنده براز هر جاشلشمش
بوليورديگنز . رطوبت ليلک بقيه سندن آلدیي برجلای
کاذبه آسفالت پارلايور ، ابنه پارلايوردي ؛ پارلاق
حقيقت بلده اوستنده بر نسج خيالدي ...

بيوك آروپا شهرلرنده - اوتوبوس ، اوتوموبيل ،
الکتریکلی ترامواي گي يکي وسائط نقلیه نك تحقير
زيفوسلري آره سنده فايظون اويله بدبخت ، اويله مقهور ،
اوقدر محکوم انقراض گورونورکه براز امداد و براز اعاره
حيات ايچون ايچريسنه آتلامني برنوع وجيهه مرحمت کي
حس ايدرسکنز : بنده برليني گزمک ايچون ديسکلري

اوستنده آلام احتضارینی غیجردانان کارقدیم آرابه لردن
برینی ترجیح ایتمدم ...

(براندبورغ) ایالتنک اورتته سنده، قوملو برارض اوستنده
(برلین) بیوک شهر لرك الك گنجی صفیله اختراعات صنایعه نك
الك ترفنده لری کندی سنده جمع اییدیور: وسائط نقلیه، وسائط
تنویریه، وسائط تسخینیه، پوسته، اداره، بلدییه، انتظام
ضابطه والحاصل هر تورلو تسهیلات حیاتییه اعتباریله برلینه
قارشى هیچ بریاخت ادعای تفوق ایده مز. همان هر حقیقت
فیه ایلك شکل عاملنی بوراده آلیر. اللی سنه اول ملوٹ ومضر
صحت دینه بیله جک بربلده مرکزیه ایکن شمیدیک دنیا نك
الك تمیزی اولمشدر. ارفرانسز محوری: «نظافت بلده
اعتباریله برلینه قیاس ایلمنجه، پارس برآخور، لوندیره
برلغم ونویورق برطوموز یوواسی در! ...» دییور.

فقط، بیلم نیچون، بوممتاز پایتخت لایق اولدیغی
درجه ده سوله دی: برلینی (وولتر) سومه مش،
(موزارت) بکنمه مش، شیلر ذوقه مضایر بولمش،
(کوته) کندی نظریاتیله طبان طبانه ضد بولدیغی اعلان
ایتمشدی. دیگر جهتدن (مونیک)، (هامبورغ)،
(شتوتفارد)، (لایپسیغ)، المانیانک بتون بیوک

شهرلری برلینی کندیلرینک دوننده گورورلر. (رودنبرغ) و (فون لایکسنر) کی برلینک موترخلری بیلہ شهر اوستہ برر فیسکہ مؤاخذه دن منع قلم ایده مه مشلردر؛ (رودنبرغ) ک اوج جلدلک قوجه برلین تاریخی شو جملہ ایله اجمال اولونه بیلیر: « برلین بره جائی در! ... » و (فون لایکسنر) ده - برلینک حیات اجتماعی سی - عنوانی اثرنده عینی آتہامی تأیید ای دییور: « اوتہ کی پائختلره نسبتله برلینده ثبات یوقدر؛ هرشی اوراده لاینقطع ده کیشیر! ... »

فی الحقیقه برلین ده کیشمش، ده کیشیور، ودها پک چوق د. کیشہ جکندن شہہ یوق: چونکہ کینچ در. برشہرده براز ماضی آرایانلر برلیندن خوشلانمایہ بیلیرلر؛ بوراده روحگزی براز فعالیت تاریخیہ سوق ایده جک عصر دیده برتک بنا یوق کی در. بوراده اینہنک اک یاشلیسی اختیارجه بر آدمدن دها یاشلی اولماسہ کرک. حال بوکہ دیار مدنیت اما کنی ایچون برانسان عمری پک حقیر بر رقم در. بوجهتله برلینده براز - بایرامقلرینی کیش برطوی گینچ - حالی حس اولونیور.

برمعتاد بیوک اوروپا شهرلرینک ایلک تأثیری داتما فسونکاردر: برسوقاقدن اوتہ کنہ کچرکن بر مکملیتدن

دیگرینه انتقال ایندیکنیزی ظن ایدرسکز!... ابتدای امرده انسان هیچ بر طرفده شایان اشارت بر تقیصه کوره مز؛ بلده نك سیهای حقیقی آنجق ایلک سحر نفوذدن قور تولان نظر لرده منکشف اولور. (برلین) ، بالعکس ، بر طوی گنج کبی ایلک نگاه مشاهده گزه رام اولیور . بونک سببی ده ، صانیورم که ، کنجلیکی در . (برلین) بر تاریخ دکل ، بر شعرده دکل ، فقط بر غزته ، سوسلو و کوزل بر غزته : منظره سی دماغیزی بو کونکو حسن وقبی ایچنده ، سانکه حدود جریده ایله حبس ایدیور؛ نه بر خاطره ایله اوائله چکیور ، نه بر خیال ایچنده آفاق آتی به کونوریور؛ بوراده همان همان تخطر سز و تخیلسز ، منحصرآ بر دائره مشهودات اورته سنده قالیورسکز . بوشهر آرتق چوجوقلقدن چیقمش و هنوز شیخوخته کیرمه مش ؛ چوجوغه باقارکن انسان براز کله جک زمانی واختیاری کورونجه براز کچمش زمانی دوشونمک احتیاجنی طویار ؛ آنجق کنج سیالردر که دماغیزی بو کونکو منظره لرله مص ایدر لر . برلین ده صفحات شبانی ایلا اونفوذی اجرا ایدیور؛ سزی حیات حاضره سندن اوتیه و بری به صالیور میور؛ و بوتأثیر بر نوع کیزی تحکم کبی

ملکھ انتقاد کزہ برمساعده جريان ويريور؛ شهرک
 مزينا تندن اول تقايصندن بجنه براحتياج حس ايدييورسکزر .
 نيم بيوک اوروپا سوقاقلرنده سومديکم حال اومعاند
 ومتمرد اطراددر : از جمله پارسده عيني تقرات شکل ايله
 اولر اولرک ياننه ديزلمکده اوقدر اصرار ايدرلرکه بخيل
 تنوع منظره لرک و يردیکی اوصانج ايله اُسنه به جککزر کلير؛
 برجاده يه باقارکن کچيد رسمنه حاضر لائمش برطابوری
 خاطر لارسکزر . برلينده بوافراط نسق يوقدر . ايستر
 (فرهدريق) و (لاپيسغ) سوقاقلری کبی تجارتکاه
 جاده لره ، ايستر (تيرفارتن) جوارنده کی کبار محله لرينه
 بايکزر : تسليم ايده جکسکزر که خريطه بلديه ده پرکال آنجق
 وزن وتناسبي محافظه ايده جک قدر اسقععمال ايدلمش در .
 و بر بنا اوته کنک بلکة قرداشی ، فقط اُشی دکل ...
 مع مافيه ، بيلم نه دن ، سلسله ابيه ده بحر طویلی آکديران
 آغیر بر آهنگ وار . دوز ، کنیش وتميز سوقاقلر ايکی گچه لی
 طاش وقايا صيغه لر، تصریف ايدييورلر . بنا همان داتما
 ثقلت وصلابت آلتنده استعداد موسيقیسنی اُزدير ييور .
 بوفانی اقامتکاهلرده برآبده ادعاسی استنشام ايدييورسکزر :
 (غرهک) ، (رومان) ، (بيزانس) ، (قوموزيت) ،

(آر-نووو)، بتون اسلوبلر بر سودای عظمتله مرمرلری، مالطه لری، طبیعی و صناعی قایالری شیشریور؛ اگرچه بر پیرایه معماری اولق ایچون تخنه، دمیر، ساچ، چنقو، چنتو، آلچی، هپسی قیورانیور؛ بوکلوملر، ابرولر، اوایلر و اویمالر تشکیل ایتمک ایچون بتون مالزله هر تورلواوضاع و جمع واضطرابده بورقولیور؛ و بونلر بلکه سوس اولیور، فقط شعر اولیور. هر طرفده خیالدن زیاده حساب کوریورسکز. صنایع نفیسه ده ماده قوللانیدیگنر حس ایدلمه ملی، ادیبانده الفاظ قوللانیدیگنر حس ایدلمه مک لازم کلدیکی کبی ... (برلین) انشا آتنده صنعت مرمری اونوتدورمیور. سزی برفردوس خولیا به رفع ای ن نشیده معماری نه اون سو قانده بلکه بر کره آنجق راست کلیرسکز. بر معتاد قارشیسنده طوروب باقدیگنر بر بنا دماغنری قاپوب سائره اوچورماز. پروازلر هر قانده سزه سانکه : « طور !... دیر؛ نظر کنری دائما تملره عودته مجبور اولیور، صانیرسکز. (اوتل آدلون) کبی مقیاسنی بدیعدن آلان اینیه اندردر؛ اوته کیلره آنجق بر زاده هندسه، دییه بیله حکم؛ بلانلری حساب و اقتصاد رسم ایتمش؛ هر بری متین بر معادله ریاضیه حالنده زمینه قورولمش؛

نہ کنڈیسی قلمداپور ، نہ دہ سزک رو حکنزده بر شی
 قیلدا تیور .... هیچ کیمسه ، انشا آتہ ارقام قاریشما سین ،
 دیمز ؛ فقط جناب حق عوالم علویہ بی نصل سمیح و واسع
 بر ضرب و تقسیم ایله فسحت فضاده خلق ایتیش ایسه ، صنعت
 ایستکه معماریه اینہ سنی او یله بر مساحتہ سماویہ ایله ابداع
 ایتین ! .. بنا وارد رکہ مناسبتی طوبراقلہ دکل ، کویا هوا
 ایله در ؛ سبز کوزلر کوزله باقار کن سانکه آیاقلر کوزک آلتنه
 کیرر ، سزی قانادلان دیرر ، بر رؤیای اعتلا ایچندہ مست
 ایدر ؛ سیر ایدر کن او یله صائیر سککز کہ باشکز سما ایله
 طولمشدر . و کونش قلبکنزده بر آلتون پنجرہ آچور :
 (موزارت) ک ، (بہ توقن) ک ، (واغتر) ک هیکلری ایله
 مزین مملکتده بن او بنای آرایوردم ... هیچ بر ملتک
 واصل اولامادیغی درجده شعر اصواتہ تفوذ ایدن آلمان
 دہاتی ، او یله امید ایتشدم کہ ، اینہ نک الحان تشکنده دہ
 تمیزاید جکدر . آکلادم کہ آہنک معماری ہنوز (باخن) ی ،
 (ہایدن) نی دکل ، حتی (شتر اوس) نی بکلور . بودیارک
 بیوک معماری (شلوتر) لر ، (مسسل) لر بیله نیم
 اوزرمدہ بر (مایر بر) تأثیری اولسون ، اجرا ایدہ مدی .
 باخصوص شہرک یکی کنار محلہ لرنده او یله بنا لروادکہ

اوزرلرنده ایتالیا نلرک لوجیالرنی، انکلیرلرک بوو - ویندو -
 لرینی، موسقوفلرک یالیزلی قبه لرینی، بوهمیانک رنکارنک
 کره میدلردن یاییلمش هر جائی طاملرنی جمع ایدیورلر،
 کووده لری قیرمنزی، بالقونلری یشیل، پانجورلری منکشه
 موری... سوکره هپسنک اوستنده یالیز، اووف، او
 یالیز، وزن جبهه بی اوتده بریده اخلا ل ایدن اوصووق
 یالیز... یالیز دائما اثر معمارینک آهنگ عمو میسنه تابع اولمق
 لازم کلیرکن بوراده چوق کره متبوع اولیور؛ بواد عالیله
 بر ساخته وقار کی صووقلاشیور؛ خسیسک چوملکنده کی
 لیرالر حالنده بی حیات قالیور. بو بنالر یالیزله سوسلنمیور،
 یالیزی یوکلہ نیور. آلتونک غروری آنجق پیمانہ حسن
 ایچنده کیزله نیر، بنا اوستنده یالیز بر نوع شریان ضیا،
 بر پارچه اویتمش کونش کی اولمالی، کوزل بر اثر معماری
 بو یوک بر کوکل کی آلتوندن مستغنی در؛ کوزل لکنه قانع
 اولدیغم بنانک حتی کولک کسی بکا سیاه الماس کی قیمتلی
 کلیر. برلینده بر از زیادده جه منتشر کوردیکم بوشیوه مذہبه
 بعضیلری، (بیوک فرہ دریق) یادکاری دییورلر.

هر اعتبار ایله متوازن بنالر کورمک ایچون شهرک
 غرپ محاسنه وقصورسز بر منظره صنعت سیرایتمک ایچون

براندبورغ قپوسندن چیقہرق (تیرغارتن) جوارینه
 کیتلیسکنز. (تیرغارتن) - صو، کولکه، چیچک و آغاج -
 بتون طبیعی کوزلککری جمع ایتمش بر اورمان در. اورایه
 کیرمه دن اول هرکس - (زیکس آله) ، دیدکری
 مظفریت جاده سندن کچمه کزی توصیه ایدیور: بوی نظیر
 جاده باشدن باشه بی نظیر برده لیز صنعت و نفاست در. تصور
 ایدکنز: (تیرغارتن) کنارنده یشیلککر آره سنده کومولش
 کنیش ، طوغرو ، پرسایه و پر طراوت بر شهراه ؛ ایکی
 کچلی ، دالر و باپراقلر ایچنده سود کبی بیاض مر مردن
 تراشیده اوتوز آلتی (هوهنزولرن) هیکلی : (براندبورغ)
 امیرلی ، پروسیا قرالری ، آلمانیا ایمپراطورلری ، سالون
 قدر جسم تختلر ایچنده قرالیچهلر... و جاده نك نهایتده کی
 واسع میدانده بر طرفه (بیسارک) ک ، دیگر طرفه
 (مولتکه) نك دیو نسبت هیکلرینی آلمش آبدۀ ظفر ،
 میدانک قعرنده معظم و محتشم (رایخشتاغ) بناسی !...
 (زیکس آله) نك قیمت بدیعیه سی هر تخمینک
 فوقنده در. بوراسی روحواز بر صدای نفاستله بتون بر
 سلسله حکمدارانک کوبه شان و شکوهنی تر تم ایدیور ؛
 بوشهراه - مرمر و تویج ایله ، هیکل و معماری ایله نظم

ایدلمش برقصیده غالبیت در: ... آبدۀ ظفرک قاعده سنده پارس
محاصره وقتحک فرانسزلر ایچون الک الیم و آلمانلر حسابنه
اک شانلی خاطرآتی نه مغرور ونه مدهش بر بلاغت صنعتله
افاده ایدلمش: فرانسه نك سلاح و -نجاغی - خردخاش
ولیمه لیمه ، - کیلیومک آتنگ آیاقلری آلتنده سورونورکن
جنرال (رهی) ، - حقیر ، مایوس و بی تاب - پارسک
تسلیمنامه سنی اوزاتسور: برفرانسزایچون بولوحه کیم بیلیر
نه الیم بر رؤیت در! ...

شهره اظفرده شان و شرف بر حیات صنعت آلیور.
ایلاک دفعه اوله رق بویله مظنن برنشیده زور و غلبه ایچنده
بولونیوردم . بو آبدۀ ظفر ، بوشهره اظفر ، بتون بوابینه
فتوحات کویا دییورکه :

— فابریقه لرینه و بانقه لرینه رغماً بوملت شان و شرف
ایچون یاشار . و شان و شرف ایچون تولور . میلیونلرجه
کنجکلک قانی تولومی بهاسنه قازانیلان بوجاده (یه نا) ده ،
(لایپسیغ) ده ، (سادووا) ده ، (سه دان) ده فدای
شباب ایدن آلمانیایی حافظه ارضه رکز ایدیور . آلمانلر
حیات جاریه و عادیه نك فوقنده بیک کره ده کوزل و بیک
کره ده اوزون بر حیات افتخار تأمین ایتمک ایچون آلمانیا

اوغرنده فدای حیات ایدر لر. هر آلمان کنجی نفسنه «دیری کوپک اولمقدنسه ٹولو آرسلا اول!...» دیر. بزھائنه ظفردہ ٹولمکه یالکز دشمنی دکل، فانیت بشری ده مغلوب ایتمش اولیورز. ناملرینی یاشامق ایچون بدنلرینی ٹولومه آتائلر عمر انامک کیم بیلیر قاچ بیک کره فوقندہ برطول حیات قازانمش اولور لر. آلمان عسکری ابعاد زمینہ تملکله قناعت ایتمز، ابعاد زمانہ ده مالک اولمق ایستز: قطعات مفتوحه اوسته وارلفنی دوک رک برکولکه وبرخاطره شکلنده ابدیتی فتح ایتمک سودانده در!...

(زیکس آله) نی کورد کدن صوکره تسلیم ایدر. کنز که برلینده سودای فن، کین صنعتی تولید ایتمه مش. بیوک ریاضیه مراقلیلری علی الا کثر شعر و نقشی قادینلره ترک ایتمک رأینده در لر: عالم آلمان علوم نفیسه یی بویله تلتقی ایتمیور. آلمانیایی اداره ایدن قندر، دیمشدم: افاده حس، مقصود اولنجه فنک آدی صنعت اولیور. وبونک ایچون صنایع بدیعہ نک اکتیسی اولان موسیقی بوراده نائل اولدینی فیضی بلکه الی الابد هیچ بر یرده کورده میه جکدر...
بیلیم، بر استہزای تصادقندر؟ شہراہ ظفر جوارندہ بعض فرانسزجه اسملر کورییورم: (بل - وو) سواقعی،

(بل - وو) شاتوسی ، (مون بیژو) سرایی ، (پازس) میدانی ، الی آخره ...

لاقلری ، قورولری ، عطر و طراوتی ایله (تیرغارتن) یازین دلکشا برتفر جگه اولسه کرک . فقط صوک بهارک بوصوؤق صباحنده ، دوکولن یار اقلرک احتضار شکل ورنکی ایله مفروش خیابانلر کویا بر برودت وداع ایله تتره یور و تتره تیور لر دی : لاقلر بیوه عکوس ، قورولر یتیم سایه ، بیوک پارک متروک حیاتی ... آنجق هیکل لرا طرفه براز نفخ روح ایدیور لر دی . (موزارت) ک ، (به توفن) ک ، (واغز) ک ، (له سینغ) ک ، (کوته) نک ، (هایدن) ک ، قرالیجه (لوئیز) ک ، ایمپراطور اوچنجی (فره دریق کیلیوم) ک ، ودها بیلیم هانکی مشاهیرک هیکل لری بتون بر جمعیت متحجره خلوت مشجره به بر حیات صنعت اعاره ایتمشدی .

(تیرغارتن) برلینک منهای شمایل سیدر ؛ اوته سندھ (شارلوتبورغ) ایله باشلایان کنار قریه لری واردر ...

- پوتسدام -

بعدالظہر براوٹوموبیل ایچندہ (برلین) جواریخی
گذرم :

(تیرغارتن) • کیردکدن صوکرہ بیوک شہرک غلغلہ
جیانندن آیریلورسکنز ؛ جوار کویلرہ ترقی طاتلی
برسکوت ایچندہ ترنم ایڈییور .

(برلین) ، (ویانہ) و (پارس) کبی اطرافنک کوزللیکی
ایلہ شہرت بولمش بر پایتخت دکل در : اگر غربندہ کی
(غرونوالد) اورمانی ایلہ (ہافل) نہری طی ایڈیلیرسہ
صولغون ویاس آور برچیلقلقلہ محاط قالیر .

(غرونوالد) ، (ہافل) ی تعقیب ایڈہرک ،
(شارلوتنبورغ) و (شباندو) قریہ لرنندن تا (پوتسدام)
قرینہ قدر - مشہور سفارتنامہ سندہ (احمد رسمی) اقدی :
آرابہ ایلہ یدی ساعتک بر مسافہ ، دییور - کوزل و زنکین
چاملرخی تمدید ایڈییور . آغاچلر آره سندہ جابجا

بر پریشانی، آهنگدار ایله سر بیلیمش لافلر و لافلرک
کنارنده صانکه بر مسابقه ملاحه ایچون تسیحله ن یالیر
وار. ایکی صره یشیلک آره سنده بروقار و لاجورد خار له ن
(هافل) ک ساحلنده بری برندن کوزل کوشکر، شاتولر،
و باغچلر، بری برندن کولکلی بیراخانه ولوقطه لر له مناوبه
ایدیور. آره صره صو اوستنده بر قوغونک بیوک
وذی روح بر قارطوبی حائنده قایدیغی کوریور سکز :
کویا نهرک خیال بریسی در .

بتون بورالده صو، آغاچ و صنعت بر امتزاج
خارق العاده ایله تأمین شعر ایدیور : اورمان متفکر،
نهر مترنم ؛ (غر و نوالد) بر فیلسوف، (هافل) بر شاعر؛
دره و مشجره - ندیمک دایه و لالا استعاره سنی خاطر لاتان
برر همشیره شفقتله ساحلخانه لری قوجا قلا یور لر . چاملر،
طالغالر و بنالر - یان یانه، دیرسک دیرسک طولانیور،
آقیور، قاریشور، آریلیور . مساکنک سکوتی صو
برایجه و نازنین موسیقی ایله بسته لیور و آغاچلر کولکلیور .
(هافل) ی بر یول تعقیب ایدیور، اوزون و تنها
صانکه ایصزلق و ایشمز لکدن کرینن و کریندجه
اوزایان بر یول ... بیلیم نیچون بو یول بکا نهرک حیات

استهزاسی ایله اورمانک حیات غروری آره سنده حقارت
 جاده سندن براز اوتامش کبی کلدی ! بر طرفنده بولو طرز،
 شمشکلر وییلدیره ملرله مناسبه آلیشان (غر و نوالده) ،
 بر طرفنده بولو طلردن ایندیکنی وقایلی اویدیفنی اونوتمایان
 و بلکه حالا خاطرهُ طوفان ایله غرورلانان (هافل) کویا
 متمادیاً بویوله : « سنک آنک قازمه و باباک طوقاق ... »
 دییورلر، طبیعتک او ایکی بیوک یا و روسی بو حقیر بشرزاده نک
 فرومایه لکنی یوزینه ووریسورلر .

یاز بازارلرنده اورمان قالابالق اولورمش : بوسرین
 صوک بهار کوننده چاملر آره سنده بر قاق چفت معاشق
 و بر قاق طبیعته عاشقندن باشقه کیمسه یوقدی . یول اوستنده کی
 تکرک ، نمل وقوندر ایزلری آنجق صیجاق آیلرک
 یادکاری ایدی . هیچ بر ذی روحه راست کلمکسزین
 اوتوموبیل کیلو مترولر و کیلو مترولر طی ایدیوردی .

ناکاه بولک بر انحناسنده ایکی رنک بلیردی : لاجورد
 ماتوسی ایله والده و قرمزلی واروزی ایله یا و روسی ..
 بو تنها طبیعت ایله بنم کیمسه سزلکم آره سنه بو چوجوقلی
 قادین ایکی نانیه ایچون بر پارچه انسانیت وضع ایتدی ؛
 حمایه ایدن ضعف ایله حمایه ایسته یین ضعف ال اله شمدی

بو یولده نئم ایچون بر قوت اولملاردی . بکا اویله کلدی که
دره و مشجره نك طبیعتدن آلدیقی نجابتی شوآ نده یول
شوضیف چفتدن آلیوردی ... لاجورد تازہ و قرمنزی
ببک یولک دیکر انخاسندن غائب اولدیلر و بن، بو طبیعت
اجنیه ایچنده گویا برشی غائب ایتدم .

*
*
*

کیمسه سنزلکدن چیقماق ایچون (پوتسدام) .
کیرمیلیسکنز . پک سوکیلی و پک عزیز مبعومنز صلاح
جیمجوز بک ، مملکتیزک او بی نظیر بلبل ذکاسی بو بی
نظیر بلده دن بحث ایدرکن دیمشدی که :

— وزن و قافیه ایله هیچ مناسبتی اولمایان بر آدم
(پوتسدام) ک بر اوچندن کیرسین ، اوتہ کی اوچندن
چیقارکن شاعر اولور !

فی الحقیقه بو شهر مستثنایه کیررکن حس ایدیورسکنز که
حقایق حیاتیه یاواش یاواش قولکنزی ترک ایدیور .
بوراده صو ، طوپراق و نبات صانکه بررشته بلاغته
بری برینه صارلمش وزن ، قافیه و خیالدر . شهرک هر
طرفده غایت آسوده بر منظره مسعودیت وار ؛ هرشی
جاذبه حسندن امین تازہ بر کلین کبی ممنون ، تبسم ایدیور .

بوراده محاربه چیغیلغندن اوزاق، بتون کشمکش بشریتدن اوزاق، شایان حرمت بر آسایش ایچنده سکز... (پوتسدام) ده اسالیب معماریه پی، رصانت ابنیه پی، هندسه و حسابی دوشونه مزسکز. صو ایچنده بر کوزل بلده نك عکس مناظرینی سیرایدر کیسکز. موجوداتکمی، یوقسه خیال موجوداتکمی قارشینده سکز، هر زمان بیلنمز. یکی واسکی پارقلره، اسکی ویکی سربلره، قیلوله خزان ایچنده صاراران یشیلکلره، یشیلکلر اورته-سندره پر خیال حوضلره باقدنجه چوللرک قعر وسعتنده حسن بی مثالنی تتره تن سربلر خاطر کزه کلیور؛ بوراده هرشینک بر ازحیرانی و براز عاشقی اولیور سکز... شرقلی برشاعر، رؤیاسنده حکمدار اولسه، صنعت نظمنه بویه پایتخت یاپاردی.

بیوک (فره دریق) شرقلی دکل فقط شاعر دی :
 یرکون پیکر یله برلکده بتون بر برج احتشام کو که سیله
 بورایه اینش و بورانک تنهالغنی قصرلر و حدیقهلر، قبلر
 و قولهلر، محاربلر و متفکرلرله طولدورمشدی. پیکر
 کو کبلری و کو کبلر شمس مرکزی پی تقلید ایتدیلر؛
 اوشاغک اوشاغی نفسنده مینی مینی بر فره دریق شوکتی

حس ایدہ رک اویسہ خردہ بینی بر سرای زینتی ویرمک
ایستدی . (پارس) ایچون (ورسای) نہ ایسہ برلینہ
نظراً (پوتسدام) او اولدی؛ شو فرق ایله کہ بوراسی
یالکز برماضی عیش ونوشک اریکه خاطرہ سی دکل در .
بورادہ (موپرتوئی) نک فنی ، (ووتر) ک ادبی ، مارکی
(دارژانس) ک ظرافتی ، (مندلسون) نک فلسفہ سی ،
(لہ سینغ) ک وسعت عرفانی برلشہ رک (فرہ دریق) ک
دہانت حربیہ سی اطرافندہ برہالہ کمال اولمشدی .

(پوتسدام) ی بوکون اسکی برحمای ذکانک نوم
تقاہتندہ صائرسکنز؛ ہر بنا بر (وولتر) ک مومیاسی ایچون
یایلمش تربہ ظن اولونور . بورادہ بررؤیایہ عودت ایدر
کچی آیاقلمک اوجنہ باصہرق کورولتوسز ، محترز و براز
حرمتکار یورومک لزومنی حس ایدی یورکیدم . (پوتسدام)
صانکہ مفرط بر غیرت اصالتہ عنعنہ سی کوکسنہ باصدیرہرق
(برلین) ک غمغمہ ترقیسنہ قولاقلرینی طیقماش و کچمش
بردور مسرتک یادکار شعریلہ یاشایان براژمتعصب بر پرنسس
کچی محافظہ کار قالمش در . بورادہ نظر کزہ قارشی کویا ہر
کوشہ برسعادت تاریخیہ یی تخطرلہ متحسر و متأثر باشنی
صالایور : « آہ ، او کچمش زمان ... »

بو تحسّر و تأثر بالخاصه اسکی شاتوده برنسبت بلیغه
آلمش: اوراده ماضی قیریق برهیکل کبی صانکه محزون
ومتفکر در . سرای تاریخه کچن (فرهدریق) ک براز
طول براقدینی بوسرایده زنکین ومحتشم برملال ، کویا
برملال تاج حس اولونیوردی .

پارقدہ - آدی ، غمسر یارق ، در - سہای خزان آرتق
کندیسنہ بتون آ تشیلہ باقمایان کونشہ یالواریر کیدی ،
یازین آغاچلری برسلسلہ وصال ایدن یپراقلر آرتق
دوکولور ، دالدر بری برندن آریلیور ، ہر آغاچ بتون
قیشی کچیرمک ایچون کندی حیات ہجرانہ چکیلیوردی .
یردہ ، خیابانلردہ و کذرکاہلردہ صاریلنگک وصولغونلنگک
بتون آ ناتی سوروکلہ بن مردہ خزان یپراقلر صانکہ
ضیای صیفک پارچہ لامش برنعشی ایدی ... (فرہدریق)
ثقلت شان وحشمتندن بر باش یورغونلغی حس ایتدکجہ
تاجنی بورادہ بردالہ آ صار ، وبر (صاقسونیا) فتجانی
ایچندہ تازہ سوت ایچرکن قوشلری وصولری دیکلیہ رک
بودالدر آ لتندہ برساعت برچوبان وبرشاعر حیاتی ایلہ
دیکلنیردی . شمدی بوخاطرات اوستہ کبریتی ، ترنجی ،
باقیری ، صولوق ، چوروک ، وقورو یپراقلر ٹولو طالغہ لرلہ

اینیور ، اینیوردی .. پوتینلرمک اوجی ایله چیتردانه رق
ماضی بی بویا پراقلردن صورمق ایستیوردم؛ بر قورو یا پراق
سانکه شکلی ایله جواب ویردی : او یله مقعر لاشمش که
بر پیمانہ وداع اولمش ، دینه بیلیردی .... اوتده برنجی
(کیلیوم) ک ، ایکنجی (فره دریق) ک سرایلری ، بریده
یکی سرای ، هپسی هو هنزولرن سطوت متابعه سندن
بی تاب کبی ساکت طور بیور وهر بری کندی اسرار شرفی
ترنم ایتمک ایچون کویا مجهول برساعتک طنیتنه و مجهول
برامرک ورودینه منتظر ..... .

(برلین) ده کی عاجل یورویش بوراده هیچ کیمنسه ده
کورولیمور . بوراده هر فرد بردامن نازی تعقیب ایدر کبی دره
قادین ، ارکک ، هپسی براز خیالزده خطوه لرله برسایه
استغراق ایچنده یورورلر . بوراده او یویان بر کوزلکی
انسان آباق پتیردیمی ایله بیحضور ایتمکدن عادتا قورقار .
سکوت ایچنده قوشان یالکنز چو جو ققر ، وکولن یالکنز
چو جو ققر در .

بو بلده نك قانون حیاتی شعر در . بوراده مخیله کنز اک
شوریده و شیدا طیرانلرله لایتنقطع سماوات تشبیهاتی
طولاشیور ؛ بر ذوق و ذکا مبعوثمکز دیدیکی کبی شاعر

اولیورسکیز. مثلاً دیوارلری صاماشیق طالع‌لریله کوپورن شوپکی سرای سزه عمان نبات ایچنده برسفینه، هیکل و معماری شکلنده یوزلرجه ویوزلرجه کوزلککر یوکدلمش برسفینه صنعت کبی کلیور؛ دیوارلرنده یپراقلر وداللر آره‌سنده طاشلر اوپله یونجه‌لانیور و اوپله سنبلله نیور، و طاشلر اوستنده یپراقلر وداللر افتراق وتلاقیلریله اوپله ایشلمه‌لر، اوپله اوپالر، اوپله دانتلار ابداع ایدیورلرکه قارشیلرنده سز علی‌العاده برشاعری دکل، برشاعری (هند و ایران) اولیورسکیز، بلکه‌ده ایشلمه، اوپا ودانتلا یررزاده (هند و ایران) اولدقلری ایچون!

غمسز پارقدہ شمدی‌صانکه برآیدینلق کیجه‌واردی، ضیا او قدر ملایمدی. اطرافک کوزلککرینه قارشی دیزلمک آرزوی انخار احترامنی حس ایدہ رک کزرکن صانیوردم که یرحکایه اساطیر ایچنده‌یم: شوراده نای نالانی دوداقلرنده یرچوبان کویا برجزمن برنسسنه حقیر و محقر اشتیاقنی مهله‌یور؛ اوتده یشیلککر آره-سندہ پارماغنی دوداقلرینه دایامش بر پری سنکین هرشینه: «صوص!...» دیور؛ فقط خاشاری سرچه‌لر برر طیرجمانی دکل که امر ونهیه

بر مسارعت عسکریه ایله اطاعت ایتسونلر: ایشته صوصها پورلر،
 وعاصی و مستهزی و سرباز او تیورلر، و او تیورلر...
 بکا اویله کلدی که (پوتسدام) ده هیچ برکوز معنای
 کینه و هیچ بردوداق چین استحقاره ملتفت دکل. هر کس
 و حتی هر شی منون: یان یانه طوران سوسلو بنالر قول قوله
 کیدن سوسلو کنجلی تنظیر ایدیور. اولر طور اراق اوستنده
 طاشدن بر چیچک کبی، انسانلر قالدیرملر اوستنده حیادن
 بر چیچک کبی... بالقونلر صانیرسکنز که اولرک رخسارنده
 بوصباح آچیلمش برر غنجه در، و بو آقشام کونش باتارکن
 وریقانی طاغیله زق صولاجق در؛ اوقدر نازک و نازین...
 سیس یالکنز شهرک سماسنه اوغرایور؛ یرده و کولکلرده
 دائمی برکونشک ضیا و حرارتی وار. اویله حس ایدیورم که
 شو آنده (پوتسدام) ده بر حزن کز دیرن یالکنز بن ایم.
 بوسفورک حسندن آلدیغم ملال بوراده بیله ایشته قلبمده
 یاشایور. یاربی، تورک شاعرینه (پوتسدام) دده بر مسرت
 موعود دکلی؟ باقیکنز، شو کولکلر روحه نه قدر
 یالتاقلانینور: شو چیچکلر، وشو اویمالر نصل حسیاتمه
 صاریلیور، نصل قلبی صاریلیور و نصل اوقشایور؛
 بتون شو بلده و بتون شو پارق سکوتی آغریسان شاقاقلر مه

بر یوز یاصدینی کبی اوز آتش . . فقط ، خایر ، هیچ
 بر نوازش ، وهیج بر تسلیت تور که مغمومیت فطریه سنی
 اونوتدورماز ؛ اوکا سرور آنجق قمر آلامنده موعود در !
 غمسنز پار قده شعر اطرافی اخلاص ایدن یالکز بر قاچ قادین
 کوردم که هر برندن اوچر ، دردر قربان خیال چیقار :
 بو محیط بدیع ایچنده بو جوق یاغلی قادینلر حسن و صنعتک
 ثور کوچی کبی ایدیلر ! آغاچلرک شعر احتضاری آتنده
 بو آغیر قادینلرک نفسلری اشتها کبی شاپردایور و صانکه
 نشیده خزاندن ماما ایسته یوردی .

افقده آقشام کونشی هر دقیقه باشقه بر صنعتکار شکل
 ورنک اولیور : مغربده طوغارکن ثولن بر عمان حریره
 طوغارکن ثولن بر جزیره دم استخلاف ایدیور . سرچهلر
 آرتق صوصمشلردی . شمدی شاتو ، پارق هرشی کول
 رنگی بر کولکه ایچنده مدفون قالدی . کیجه نک صوؤق
 روزکاری کیزی کیزی اُسْمکه باشلا یوردی . یوکسکدن
 بر قارتال کچدی ، بولو طلره سورونه رک او قدر یوکسکدن که
 ایچمدن : « هو هنزولرن قارتالی ! » دیدم . آقشامک بو صوک
 قوشی ایدی !

- برلینده حیات -

« برلینده حرب حس اولنمایور . » دیمشلردی ؛ ظن
ایدیوردم که برلینده حربی حس ایتمه جکم . حال بوکه ایلك صباح
ایلك آیاق باصدیغم سواقغك همان بتون پنجره لری بکامحاربه یی
حایقردی : پروازلردن طاشه رق شوراده باد مباحات ایله
قارتالیرینی اوچوران ، اوتوده سیاه و بیاض برشسوار
هوا غروریله شاخلانان ، دها اوتوده متحسر سینه لر کبی
بری برینه صاریلان ، صاللانان ، طالغولانان ، اوزانان ،
طوپلانان ، و برنانه متفکر طوره رق برغلیان متضاعفله
تکراز کوپورن بایراقلر لهستان جبهه سنده کی صوک مظفریتک
سرمستی ایدیلر . هر بایراق ، سواقدن کچنلرک جبهه لری
فوقنده ، برمنسادی ظفردی ؛ زیرنده دوشون باشلره
عصبی خیشیرتیبی و متلاطم کولککسی ایله توزیع امید
ایدیوردی ؛ هر بری صانکه جبهه اینی دن جبهه حربه سلام
کوندون برالدی ؛ و جبهه حربده مظفرتی چاغیران بایراقلری
آلغشلامق ایچون چیرپنیوردی ...

صوگره خلقك اویله واضح برصبر سز لقله موزعلر
اوزرینه آیلینشی واردی که بو آنجق پک فوق العاده حوادث
آره سنده سینیرله نن بر جمعیتده کوروله بیلیدی . ایشته
کوزمک اوکنده مطبوعاتی ، رعشه اندیشه ایله تیره یین
پارماقلرک عجله استطاقی اویله آچور و اویله بوروشدور-
یورکه هرال کندی ایچنده کی غزته یی کافی درجه ده واسع
و واضح بولمادینی ایچون درت کوشه سندن طوتوب چکمک
وچکدرک اوزاتمق ایستیور ، صائیرسکزر... و ، یاربی ، نه
قدر عصبی ، نه قدر حریرص و نه قدر مستغرق اوقوییش : بو بزم
بیلدیکمزعلی العاده قرائت وعلی العاده مطالعه دکل ، هر قاره
زیر نظرنده کی جمله لری و سطرلری قازمق ، ستونلری
وصحیفه لری اویمق ، حروف و کلمات آلتندن حقایق مختلسه
چیقارمق ، آنده کی ورقه حوادثه هر بیلدیکنی سوبلتمک ،
وهیچ بر خبری سکوت آلتنده بر اقامق ایستیور ؛ اوقیور ،
اوقیور ، قائماور ، ینه اوقیور .. حس ایدیورسکزر که
برلین ایچون جریده لر بو کون باشقه بر قیمتی حائر درر : هر
غزته بر ازیازی شکلنه کیرمش بردوست ، بتون حقیقتلری
و بتون مزده لری حامل بر ساعی ، هر نظرانتظاری فارسیلایان
برسیای مشفق کبی تلقی اولتیور ؛ صباحلین بتون جمعیتک

مرکز حیاتی اولیور، یر آغاریرکن آچیلان کوزلر و او یانان
دماغلر غزته طومارلری اطرافنده طوبلانیور. هر طومار
صانکه بر تاریخ کتله سیدر؛ (فهنیک) نی اوزاتوب اورادن
بر ی اراق ایدینن آلمانک کوزی بارز برسوینجه پارلایور؛
اوله که داستان ملتدن بر صحیفه الده ایتدی، صانیرسکنز...
شمدی بر دقیقه بر قارنک اوضاع مطالعه سنی تعقیب ایدیکنز:
غزته اوسته اکیلن باشنی بر پارماقلغه طسایامش، میدان
حربه باقیور، دینه بیلیر؛ اوله طالقین و او قدر دقتلی...
او قورکن، کوریورسکنز، شمدی کیزلی بر خیر چینقله
یومر و قلیرنی صیقیور، صوکره حدقه سی بر شله غرورله
طولیور؛ وناکاه کوزلرینی قاپایه رق جبهه لرك ولوله
مصادماتی دیکلیور..

بو تماشادن صوکره ایسترسه کزینه دییه بیایرسکنز که :

« برلینده حرب حس اولنمایور ... »

*
**

بونلردن باشقه حال حربی اعلان ایدن دها واضح علامت لر
وار : قولتوق دکنکلیری اوستنده بر از صجرایه رق یوروین
فقیرالدم کنجلر، مآتمزده اختیارلر و قادینلر، و باخصوص
وسائط نقلیه نك ندرتی ...

برلین سوقاقلرنده آراهه و اوتوموبیل او قدر آلامش که بردانه سنی تدارک ایدہ بیلیمک ایچون بعض محله لرده بر قاق کیلومترو یورومکه مجبور اولیورسکزه . (اوتردن لیندن) دیدکلری اخلامور آلتی جاده سی ، (فرہ دریق) سوقاغی ، (پوتسدام) میدانی کبی شهرک شدت ازدحامی ایله مشهور یرلری بیله تکرک قالابالغندن مضطرب دکل . پاتختک وسائط نقلیه سنی حرب سرحدلر تقسیم ایتمش . مرکزک فعالیت حرکیه سی بالخاصه تراموا یلرو اومنیوسلرله تأمین اولونیور . بوشرا ط تحتنده اویله ظن اولنورکه موقفلر یر قایمق ایچون یری برینی آزن آملرک ولوله سیله ایکلر : خایر ، نقلیاتک اک فعال ساعتلرنده بیله هیچ بر طرفده سکوت وانتظامدن باشقه بر حال کورولمیور . چونکه آلمان اساساً حرمتکار نظامدر . برشی ممنوعدر ، دینلیدی ، خلافتده حرکت هیچ کیمسه نک خیالنه اوغراماز . بومناسبتله حکایه ایدیورلر : بر آدم سوقاقتده کندی خانه سی اوکنه تصادف ایدن برالما آغاجنه : « بو آغاجدن میوه قوپارمق ممنوعدر ! » لوحه سنی آصمش ؛ اون سنه او آغاجدن بر تک الما قوپاران کیمسه کورولمه مش ... خلقک قانونه حرمتی نتیجه سی اوله رق هر مأمور ، بر قومانداندن بر تراموای بیلتجیسنه قدر هر

مأمور، حدود مأموریتی داخلندہ برحاکم در. « ممنوعدر! »
 لوحه سنی هر آندان برنهی سماوی کبی تلقی ایدر. وطن
 ایتم ملی که بولوحه به نادراً تصادف ایدیلیر؛ بالعکس یالکمز
 بر تراموای آرابه سنده یدی دانه سنی تعداد ایدہ بیلیرسکنز:
 « ۱ » سیفاره ایچمک ممنوعدر « ۲ » توکورمک ممنوعدر
 « ۳ » باشنی پنجره دن چیقارمق ممنوعدر « ۴ » بیلتجینک
 یرنده طورمق ممنوعدر « ۵ » تراموای یورورکن اینوب
 بینمک ممنوعدر « ۶ » نیساندن ایلوله قدر تراموای قاپیلرینی
 قاپامق ممنوعدر « ۷ » کیده جکی یره وارمه دن بیلتی آتمق
 ممنوعدر .

وشاید خلاف ممنوعیت حرکت ایدن اولورسه درحال
 تأدیب اولنور . مثلاً تراموای یورورکن بریسی ایچریسنه
 آتلائیویورسه مأمور همان آرابه بی طور دورر ومتجاسری
 ایندیرر، واوآدم ایندیکه آرابه حرکت ایتمز؛ مأمورک
 اخطارینه رغماً اینمک ایسته مزسه ضابطه نك مداخله سیله
 جبراً ایندیریلیر وخلاف ممنوعیت حرکتنن طولانی دوچار
 عقوبت اولور .

روایتہ نظراً بو ممنوعلرک غریبلری وحقی تحفیلری
 وارمش . از جمله برسایح عمومی آبدستخانه لردن برنده

شولوحه به تصادف ایتدیکنی سویلیور : بوراده یوکسک
 سسله ترنم و بر ساعتدن زیاده توقف ممنوعدر! «
 آلمانلر قبرستانلره : « محل حضور » دییورلر. خلقک
 نظامه رعایتی وضابطه نك فعالیتی سایه سنده آلمانیا نك
 هر طرفی ، پر حیات اولقله برابر ، محل حضوردر .
 دینه بیلیرکه آلمانیا داخلنده ضابطه جه مجهول الاحوال
 برتک کیشی بولونه ماز. مرکزده و محیطده ، شهرده و کویده .
 هر زرده بولنسه کز نفسکز ، تعلقاتکز ، خدمتکارلر کز
 حقیقده پولیس اداره سنه معلومات مفصله ویر مکله مکلفسکز .
 مملکت دیکشدر دیکجه ، او دیکشدر دیکجه و حتی خدمتی
 دیکشدر دیکجه عینی مکلفیت عودت ایدر . سز اعطای
 معلوماتده تأخر ایدر سه کز خانه کز قابوجیسی وظیفه
 اخبارده قصور ایتمز و سز تأخر کزدن طولایی جزای
 نقدی به محکو اولورسکز. آلمانیا ده همان هر کسک آدرسی
 امنیت عمومی جه مضبوطدر : بوجهتله همان هر مکتوب
 مرسل الینه قاووشور .

بونباهت ضابطه یی آلمان اداره سندن زیاده آلمان
 روحی وجوده کتیر مشدر . آلمان ، دینه بیلیرکه ، حکم
 و اطاعت استعدادیله دنیا به کلیر . خلقه امر و خلقه

مأموردرد. سرخوشکن بیله مافوقه قارشی حرمتی اونوتمش
 برنفر بتون آلمان اردوسنده بی مثال براعجوبه کبی تلقی
 اولتور، هر آلمان بشیکدن اعتباراً وظیفه انقیادی او کرمکه
 باشلار. آلمان ایجاب وظیفه سی امر ایسه امر ایدر،
 اطاعت ایسه اطاعت... بر باشقه سنه خوش کورونمک،
 مدح ایدمک و یا تکدیردن قور تولق کبی ملاحظه لر ذهننه
 وارد اولمق سزین هر آلمان کندی ایشنی کوزور، چونکه
 کندی ایشی در. آمری حاضر اولسون اولماسون،
 مأمورک کندی ایشنه قارشی وضعی دیکشمز؛ افای وظیفه
 آنده پک اعلی حسن اولتور که منفعت ذاتیه سنی دوشونمور،
 مکافات امیدی عقلنده دکل، قید وظیفه دن باشقه مجبری
 یوق... فکر وظیفه ایله آلمانی قارشیلایدیر انلر بر تک
 وسیله مؤاخذه بولیورلر: آلمان وظیفه سنی یاپار، فقط
 اوندن زیاده برشی یابماز.

امر و انقیاد استعدادی آلمانلره بر نوع سلسله مراتب
 سوداسی ویرمشدر؛ مثلا غازینو ولوقظه غارسونلرینک
 بیلهدرت مرتبه سی وار: (پیقولو)، (کلنر)، (اوبرکلنر)،
 (ههراوبرکلنر)!. دیکر جهتدن قادینلر، باخصوص
 ضابط حرملری، قوجه لرینک عنوانندن حصه دار اولیورلر:

بزدہ یوزباشینک خانمی ، بیکباشینک خانمی دیندیکہ کچی
برلیندہ (مادام جنرال) ، (مادام قولونہل) ، دینیور .

*
*

انتظارمک خلافتدہ اولہرق برلینک همان ہرشیئندہ
حال حربدن تائر کوریورم ، حتی ذوق وسفاہت محافلندہ .
بیلہ . تیاترو اعلانلرینہ باقسہ کنز او قویہ جفکنز او یون
آدلری شونلردر : بابام حربہ کیدیور ؛ وطنداشئر سلاح
باشنہ ؛ باربارلر ؛ دکنز خرسزلی ؛ ...

آکلاشیلوریہ ، باربارلر روسلر ودکنز خرسزلی
انکلزلردر . براز استغراب ایلہ کوردم کہ آلمانلر بو حربدہ
فرانسزلرہ قارشئ یک شدید برغیظ بسیلہ میورلر ، فرانسز
تیاترولردن بتون آلمان آناری وحتی (واغنز) ک انافس
موسیقہ سی تبعید ایلدیکہ برلیندہ مجھول اونامقلہ برابر
مقابلہ بالمثلہ لزوم کورولمیور ؛ بعض صحنہلر فرانسز او یونلرینہ
رغبتدہ دوام ایدیور . بورادہ غرض عمومینک ہدفی
بالخاصہ (ماش) ک قارشئ یقہ سیدر . آلمانلرک نفرتی ،
تعبیر جائز ایسہ ، فرانسزلرلہ روسلرک بشمرہ سندہ قالیور ،
و آنجق انکلزلرک صمیم روحنہ قدر کیدیور ؛ انکلزلردن
بحث ایدرکن (اریھابند) دیورلر کہ خصم ازلی دیمکدر ...

اعتقاد بجه برلینده محاربه نك حس اولونمادینی یالکنز
 بریر وار : لوقطه لر !.. بیلیم کیم دیمشدی :
 — (لوندرا) جسیم الجه براختاپوتدر . فقط باشی
 « نایمس » نهرینک آلتندمه کیزله ن بو حیوان دیکر اختاپوتلر
 کبی سکز آیاقلی دکل، بیک قوللی و بیک آیاقلی در . هر قولی
 و هر آیاغی ربع مسکونک برکوشه سنه سولوک کبی یابشمش ،
 اورانک قانی آمر . (بریتانیا) آطه لرینک هر لیمانی
 انکلتره نك بر آغزی وانکلیز بایراغنی طاشیان هر واپور
 لوندرا نك بر حجات شیشه سیدر . شیلپر دومانلرینی
 صاوورده رق واصل اولدقلری لیمانلرک ریختمه لرینه
 خرطوملرینی یاپیشدیررلر و او قطعه نك نه قدر عصاره
 حیاتی وارسه هپسینی سومورورلر . بتون انکلتره یه بیوک
 برلوندرا دینه بیلیر . بو اعجوبه خلقتهک آغیزلرینی طیقاییکیز ،
 یاخود قوللرینی کسکیکز ؛ کره نك خزائن غدا سنه
 اوزانه میه جق برحاله کسین : در حال هلاک اولور !

انکلیزلر برلین لوندرا و آلمانیا یی (بریتانیا) آطه لری
 کبی تلقی ایدرک شهادت کیزی قابانجه آلمانلرک آج قاله جقلرینه
 حکم ایتمشلردی . بو حکمده کی حصه غفلتی آکلامق ایچون
 برلین طعناخانه لوندن بر قاجنی کورمک کافی در . « طعناخانه »

دیورم؛ زیر برلینده یالکز لوقنطه لرده دکل، قهوه خانه لرده، پیرا خانه لرده، اوتل لرده، وحی (آشینکر) دیدکلری دکانلرده یمک بولنور. یالکز (فره دریق) سوقا غنده ایکی یوز اللی قدر ییه جک ساتان یر تعداد اولونیور. بتون یو اما کن غدائیه ده هان هر زمان مستهلکله تصادف ایدرسکز. یمک ساعتلی برلینده، بعض بیوک شهر لرده، مثلاً پارسده اولدینی کبی، محدود دکلدر. آرزو استد بککز دقیقه ده بکندی بککز لوقنطه ده ییه جک بوله بیایرسکز. باخصوص بیوک اوتلرک لوقنطه لری کونده هان هان یکر می ساعت قدر آچقدر، وبویکر می ساعت ظرفده هیچ بر لوقنطه تمامیه بوش قالماز. آلمانیا ده ییه جک بول واشتا چوقدر. آلمان، اشتها سنی کندی معده سنده بولدینی کبی ییه جکنی ده کندی ملککنده بولور. بیوک ایمپراطور لوق غداسنی کندی طوپراغندن چیقاریر؛ انکلتره کبی اقطار جهانندن طوپلاماز. برلینی بر عظیم چفتلکک کهیا اولطه سنه تشبیه ایده بیلیرز: ایمپراطور لنگ زنگین بوغدایی اورادن دکر منه کیدر خاص اون اولمق ایچون و فرونه کیدر بیاض ا، کک اولمق ایچون.

« طاتلی صو آلمانی » اولمق « طاتلی صوفره کی » اولمق

کچی قولای برایش دکلدرد. آنجق یورولوق بیلمز برجهاز
 هضمی به مالک اولانلر آلمانلری تقلیده یلته بیلیرلر .
 بر آلمانک یکریمی درت ساعتده استهلاک ایتدیکی اغدیبه
 علی العاده برفانی بی هیچ اولمازسه اوچ کون طویورور .
 بو آهین معده آلمان دیدکاری آهین جهاز مساعی به اک
 مناسب قازاندر : بزم اوچز قدر بین آلمان بی شبهه بزم
 بشمز قدر چالیشیر ؟ اونک معده سندن دها بیوک ودهامتین
 بر قلبی واردرکه اوکا : « یدیکک نسبتده چالیشمق شرطیه
 ایستدیکک قدر به ! » دیر . فقط ، بک قوی وخیلیجه
 متوسع اولمقه برابر ، آلمان معده سی ایجاب ایدنجه طارانغی
 بیلیر ؛ یوره کلرک امری اوزرینه بطنلر قاصیلیر و تخصیصات
 طعامیه قیصیلیر : بو کون دینه بیلیرکه آلمانیا ده جان بوغازدن
 کلیور ؛ وجود ملت بالخاصه سودای موجودیتله بسیله نیور .
 اشتها سی نسبتده یه مکه هر آلمان راضی در ، بآن شرطکه
 هیچ بر آلمان آج قالماین !

آلمانیا ناک شمیر مزیتی کندی ملتق کندی عائله سی
 کچی تلقی ایتسیدر . وصیتنامه سیله اولادینه براقدینی میراث
 قدر اخوان ملتیه میراث براقایان اصحاب ثروت آلمانیا ده
 بک نادراً کورولور . اوراده بیوک زنکینلره « بیوک

خیر خواہوں ، دینہ بیلیر . تعاوندن بومملکت خلقی عادتاً ذوق آلیور ، زیرا منفعت عمومیہ نیک آنجق افراد آرمہ سندہ جریان تعاونہ تأمین ایدیلہ بیلہ جکی آکلشلمش . بونک ایچون عالمده شرکتلرک اک مبذول یری آلمانیا در : (قارتہل) لر ، (سندیقہ) لر ، (فہراین) لر ، (فرہائند) لر ایچرا طور لغتک ہر طرفدہ مانظار برکتیلہ تورہر . تصور ایدکنز کہ یالکنز برلین شہری داخلندہ ایکی بیک بش یوزدن زیادہ شرکت تعداد اولونیور : ادانہ ، آلم ، صاتم ، محصولات ، استہلاک ، مواد مصنوعہ ، ودہا بیلیم نہ شرکتلری .. وبونلرک یانندہ جمعیتلر : فنی ، ادبی ، سیاسی ، اجتماعی ، بدیہی ، الی آخرہ ، چشید چشید جمعیتلر ... وبونلرک غریب لری دہ وار : ازجملہ « دیلسز بیسیقت جیلر جمعیتی » ، یہودی لر آرمہ سندہ « نشر نصرانیت جمعیتی » ، « ایصلق جیلر جمعیتی » واک تحفی بو : « جمعیتلر علیہندہ اولانلرک جمعیتی » !

برلیندہ بر ایکی شرکت وبرقاج جمعیتلہ علاقہ دار اولمایان آلمان برنادرہ کچی کوستریلیور . بو قدر شرکتلر و جمعیتلر آرمہ سندہ اولیلہ تخمین اولتور کہ آلمانک خصوصیت وشخصیتی خیلیدن خیلی بہ توزولمش

وزده لئمش در . خایر، حریت وجدانیه واستقلال افکارینه متعلق امورده آلمان نفوذ اطرافدن همان هیج متأثر اولماز. شرکتره و جمعیتلره انتسابی بررقت فطریه اثری دکل، آنحق حبنسق ونظام سائقه سیله در. هیج بر آلمان امارت دماغیه سنی فدایه راضی اولماز . (یسمارق) آلمانلرک بواعتسانه تلمیح ایله دیرمش که : « یان یانه کلن اوج آلمان اوه سنده درت رأی وجود بولور! »

بو عشق استقلالک آنارینی هر خطوه ده کورورسکنز : سو قاقده آلمانلر علی الا کثر یالکنز، ونادر آچفت کزیورلر؛ سو قاقده طوروب بری بریله قونوشمبورلر؛ یکدیگرینه تصادف ایدن ایکی دوست : قوری بر « غوتن تاغ ! » دیوب کچور . بو حاللرینه باقنجه آلمانلری کبر وجبروت ایله آهام ایده جککنز کلیر . حال بوکه اونلر مغرور دکل ، آغیر باشلی درلر؛ دائما جدی کورونمک ایستلر و اوبله کورونمک ایسترن بعضاً متکبر کورونورلر . اوضاع خارجه لرینه نظر احکم ایتمک لازم کلسه دیملی نرکه قوجه آلمانیا ده برتک نکره پرداز آدم بوقدر . فی الحقیقه هیج بر یرده بر دودا قدن کورولتولو بر خنده نک صدورینی ایشیتمزسکنز؛ آلمان تحفنی آنحق چهره لرده تبسم تولید ایده جک قدر آغیر

ودریندر ! بود یارک منابع شطارتی سیر ایچونک مساعد
یر اولق اوزره مزاح غزله لرنی تبع ایدم بیلیرسکنز :
کرك (سمپلیسیموس) کبی ، (قلادر اداچ) کبی مقصد
سیاسی تعقیب ایدنلر ، وکرك (فلیغنده بله تر) کبی ،
(ماغندور فر بله تر) کبی غیر سیاسی اولانلر آره سنده برتک
رساله مزاح یوقدر که غانه ماصه سنه وضعنده محذور حسن
اولنسون . تحفلق معصوم لطیفه لردن خارجه طاشماز .
ایشته بر قاچ نمونه :

۱ — ایکی دوست قونوشورلر :

— نزه دن کلپورسکنز ؟

— ایچکیدن . سز نزه یه ؟

— سزک کلدیکنز یه !

۲ — برفقیر سرسری آینه ده کندیسنه باقیور :

— نه غریب حال ! باشمده بر بارونک شایقه سی ،

صیرتمده بر بانکرك ره دینغوتی ، باجانمده بلدییه اعضاسندن

برینک پانطالونی ، مع ماقه ینه اوستمده برسفیل منظره سی

وار ! ...

۳ — ایکی آلمان سیاحی آره سنده بر لوقظه ده :

— بورانک طبیعی کوزلاککرتی نصل بولدیکنز ؟

— کلام کله لی لوقظه دهیم ، دها قارنمی طویوروب
چیقامادم که ! ....

کورییورسکزیایا ، انسانی قاتیلاته جق لاقیردیلمر دکلم ،
مثلا فرانسز لک توزلو ، بیبرلی اضحوکه لرینه آلیشانلرک
بونلری براز یاوان بولمه لری طیبی در .

*
*

قیشک و صوک بهارک صوؤق کونلرنده برلینک حیات
سفاهتی قهوه لره ویراخانه لره قاپانیر . بوچالیشقان مملکتده ،
بیلیم نصل اولیور ، قهوه خانه لری ویراخانه لری هر آن
طولو بولیورسکز . واورالرده ، بزم استانبولده اولدینی
کبی ، مبالاتسز لقلره مساغ یوق : کیرنلر کمال حرمتله
شاپقه لرینی چیقادیورلر ، ایچریده غایت یاواش سسله
قونوشیورلر ، ودیه بیلیرم که بیرایی بعض مراسم تشریفه
ایله ایچیورلر . بو عیش ونوش عالمندمه بزه برآز تحف
کله جک برشی وار : برآلمان برآلمانی : « رجا ایدرم ،
شوراده برر بیرا ایچمه لم ... » تشویقیله برقهوه خانه یه
صوقیور ، صوکره یالکنز کندی ایچدیکی بیرانک پاره سنی
ویروب چیقیور !

قید تصرفله مهمانسوازلنی اوزلاشدیرمه نک یولنی

بویله بولش لر! .. برلینده قید تصرفک شایان دقت آتارینه
تصادف ایدرسکنز: از جمله اکثری بیوک مغازه لرك مدخلنده
متموج باقیردن بر راف کوریورسکنز ؛ مستتیرلردن
سیغاره سنی تمامیله ایچمه مش اولانلر کیررکن بقیه بی سوندروب
بورافلره بر اقبورلر، چیقارکن آلوب تکرار یاقق اوزره!
طیبی درکه بو قدر مراعاتکار تصرف بر خلق پک شیق
اولاماز . فی الحقیقه ظرافت عشقنه فداکار لقا یمش آدملره
برلین سوفاقلرنده پک صیق راست کلزسکنز . بوراده
ملبوسات ، شداند خارجه یه قارشى ، برواسطه استحفاظ
موقعنده قالمشدر . بتون شهرده « سوسلو » شهرتی
قازانان یالکنز بر پرنس (فرهدریق - لئوپولد) وار ؛
روایتہ نظر ابرنسک آیاقده طورمق ایچون آری ، اوطورمق
ایچون آری بانطالونلری وارمش ، و آیاقده طورمغه
مخصوص بانطالونیلہ اوطوره جق اولسه بیرتیلمه و پاتلامه
تهلککسی محقق ایمش ! ...

*
*
قهوه ویراخانه حیاتی نصف اللیلدن سوکره یه قدر
دوام ایدیور . ایشته صباح ساعتلری باشلامش اولدیغی
حاله (باور) قهوه خانه سنده عیش ونوش ، کئول وعشق

عالی هنوز قاپانماشدی. اورتہ یاشلی، یورغون وصولغون
قادینلر مدورماصہ لردہ قُدحلینی سوزن دموی ارککلره
برر معما کبی کیزی و برر هائله قدر آجی تبسملریله صوک
عباره دعوتلرینی یوللا یورلردی ....

- آلمانیاده اردو -

« بر مملکتک طرز مدینتی آکلامق ایسترمیسکز؟
صنف ممتازینی تحقیق ایدیکر ! » دیرلر؛ و بوسوژتاریخک
تکذیب ایتدیکی بر دعوادر . بوکون آلمانیاده شایان دقت
ذکالری بالخاصه ایکی دائرة بلع ایدیور : قیشله و فابریقه ...
زنکین و منور عائله چوجوقلری یا مکاتب عسکریه ده
یاخود قنون صنایعه مدرسه لرنده طوبیلا-ورلر . حال
حاضرده فابریقاتورلرله ضابطان آلمانیاک صنف ممتازینی
تشکیل ایدر و دینه بیلیر که شمدیکی آلمان مدینتی بر مدینت
اعمالیه و بر مدینت حریبه در . انکلیز فیلسوف مشهوری
(هربرت اسپنسر) بر قانون اجتماعی کشف ایتشدی؛
دیوردی که : « افکار صنایعه ایله افکار عسکریه آره سنده
ضدیت واردر ؛ برینک ترقیسی دیکرینک تدنیسی موجب
اولور . و ترقی مدینت ترقی صنایعدن آریلامایه جغه کوره
یک مدنی ملتلر فضائل حریبه لرندن آرزوق غائب ایتمش

بولتورلر . « آلمانیا بوادعانک محتشم برحمت بطلانی اولق اوزره کوستریلیور ؛ زمان صلحه دستکاهلری ناصل غلبه اییدیورسه هنکام حریده سلاحلری ده اویله غالبدر، دییورلر . و بو حقیقی انکار ایتمک آنجق حقیقه حرمتی اونو تمقله ممکن اولور . آلمانیا مدینت عسکریه ایله مدینت صنایعه یی موازی یوروتتمک کبی بر خارقه کوستر مشدر .

آلمانیا آنجق (یه نا) مغلوبیتدن صوکره بومسلکی اتخاذا ایتدی . اوزمانه قدر آلمانلر خیال برور ، حساس ، مبتلای شعر اولقله مشتهردیلر ؛ حیات ارضیه یی عاداتا استحقار ایدر ، آنجق حیات دماغیه یی شایان حمایه کورورلردی . مشهور (شیللر) دییورکه :

— دکزی انکلیرلر آلدی ، قره یی فرانسزلر ؛ بزه

نه قالدی ؟ عالم افکار !

فی الواقع آلمان روحی عصر لرحه عالم افکاردن باشقه فتح واستملاکه دکر برقطه کورمدی . مشهور درکه فیلسوف (هغل) ۱۸۰۶ سنه سی تشرین اولنک اون دردنجی کونی دارالمساعیسنده مشغول ایکن آنسزین یازی ماصه سی اوستته دمیر وجام بارچه لری یاغمفه باشلادی . (هغل) خدمتجیسنی چاغیردی ، صوردی : « نه اولیورز ،

بوکورو لوتو نه در؛ « و آنجق خدمتجیسندن خبر آلدی که
تیهده فرانسر لره پروسیالیر محاربه ایدیور لردی و فیلسوفک
ماصه سی اوستنه دوشن شیلر (یهنا) محاربه سنک اوبوس
پارچه لریدی .

بونی خبر آلان فیلسوف خدمتجی قزه یالکز شونی
دیملکه اکتفایتدی : « محاربه ، اویله می ؛ اوبکا عائد برایش
دکل ... سن ایجاب ایدنی یاپده بن راحتجه چالیشمقده
دوام ایده بیله می ! »

فقط ، تکرار ایدیورم ، (یهنا) مغلوبیتندن سوکره
(ورتر) تولدی ، آلمانیا مسقُ حسیاندن آیلدی . یاشامق
ایچون دیگر اوروپا ملتلی کبی آلمانلرده شعردن ، حسدن
وحسندن آیرلغه مجبور اولدیلر . حیات ایچنده رؤیای
مرحت کورن ، وجسمی یرده ایکن فکر وخیالی آیده
وییلدیزلرده کزن ساده دللر شال وسجاده کبی امتعه
شرقیه عدادینه کیردی !

نظریات فلسفیه یه بدل فتوحات ماده تعقیب اولنغه
باشلادی : « (شامپانیا) یی آلاجفز ؛ (بورغونیا) یی
آلاجفز ؛ (فلاندرا) یی آلاجفز ؛ (پیقاردیا) یی آلاجفز ؛
(مانش) ساحلنده انکلیز دوستمزک قارشیسنه قورولا جفزا »

ایشته اسکی حساس آلمانیا نك نقرات مقاصدی بو اولمشدی. آرتق دره لر زمزمه لر یله دشمن قانی ایستور، و آرتق روز کار: « دو یچلاندر او بر آله ز ! .. » دیوردی.

معلومدرکه متوفی (مولتکه): « حرب مقدسدر ! » دیمشدی و بوسوزی اوزمان بر ازی رحمانه تلقی ایدن حساسلر کورولمشدی. اونلر عجبشاعر مشهور (هاینر یخ فیرارط) ک حرب حاضرک ایلك کونلرنده نشر ایتدیکی منظومه نك شو قطعه سنی او قوسه لر نه دیه جکلردی:

« ای سن ، آلمانیا ، شمدی شیدای کین اول ، شونسل
« ابلیسک میلیونلرجه افرادینی بر روح آهنین ایله بوغازلا...
« اطرافزده سکا قارشی بر نطق خصومت تشکیل ایدن
« دیاری بر چوله قلب ایت ! .. »

صوك سنه لرده آلمان سوسیالیستلری بیه قوت و شدتک طرفدار و تقدیرکاری اولمشلردی. (قارل مارقس) ک مشهور سوزی خاطر لرده در: « قوت ده ملت لر آره سنده بر رفاه ایه سی در ! »

بو فکر لر سایه سنده آلمانیا قوتلندی، قوتلندی و قوتلندی. او قدرکه اسبق حربیه ناظری جنرال فون (شلندورف)، « سلاح آلتنده فرانسه » عنوانلی اثرنده:

— نصل پروسیا تصدیق وقوعات ایله آلمانیانک نوہ
 مرکزہ سی اولدی ایسه تجدید حیات ایدن آلمانیاده مستقبلک
 غرب ایمپراطور لغنه نوہ مرکزہ اوله جق در. هیچ کیمسه جه
 مجهول قالمیق ایچون شمیدین اعلان ایدیورز که ملت
 بریه مزک دکزه احتیاجی وارویالکز (شمال) دکزینہ دکل ،
 (اتلانتیق) دکزینہ وآق دکزه ده ... بونک ایچون
 (پروسیا) نک جوارنده کی ایالاتک کافه سنی مص ایده جکز ...
 دیمکدن ، و بر آ آ شاعیده :

— هیچ قور قوسز تشهرایتدی کمز بو پروغرامی بر
 اثر جنون کی تلقی اتمه ملیدر . تأسیس اتمک ایستدیکمز
 غرب ایمپراطور لئی بر خیال محال دکل ذر : بونی قوه دن
 فعله کتیره جک وسائط شمیدین المزده بولونیور !!

سوزلرینی علاوه اتمکدن چکنمکه لزوم حس
 ایتیموردی . دها کوزه کور ونمہ دن قاصیر غہ تپہ لک وسنه لک
 اورته سنده کورله یوردی . آلمانلر مظفرتی قبل الحرب
 ضبط ایدلمش براسیر حالنده تلقی ایدیورلردی . حربدن
 اول ظفر ارکان حربیه نک دمیرقضنه کیرمشدی . سعی
 وبصیرتک حاضر لادینی قوت بوامیتی ویریوردی .

آلمانیاده برضابط دینه بیلیرکه بر «قوت مهندسی» در :
 کندی قوتنی اولچر ، خصمک قوتنی اولچر و کندی قوتنی
 خصمک قوتنی فوقه چیقار مادجه حق استراحت حس ایتمز .
 آلمان ارکان حربی ایچون خصم حقیقی طالع و تصادف در .
 آلمان ضابطی لسان حالی ایله دیبورکه : « معجزه انبیاه
 و کرامت اولیایه عاُددر ، بز ، علی العاده انسانلر ، آنجق
 حساب ایده بیلیرز و ایکی معلومک اعانه سی اولمادقجه
 بر مجھوله نفوذ ایده مه بز ! » آلمان ضابطی دینسزدکل در ؛
 فقط نصرت الہیہ یی آنجق همت بشریہ یه موعود کورور :
 چیچک آچایان آغا جدن میوه بکله مز . (پروسیا) قیشله لرنده
 کتاب ظنون و کتاب افسانه ابدیاً قاپاتمشدر ؛ قهرمان
 جھلر آنجق پک مستثنی نانیه لرنده خاطر لره کلیر و سرعت
 برقیه ایله خاطر لردن چیقار .

(آنیال) میدان حربده عادتاً بر قمار باز دی ؛ (ناپولئون)
 بختندن بحث ایدردی و حسابی قدرده عون قضایه استناد
 ایدردی . حال بوکه آلمان ارکان حربینک اعتقاد نجھ طاق ظفر
 آنجق هندسه ایله ناپیلیر ؛ بصیرتدن و ریاضیہ دن باشقه
 هر امید بر طاوله زاریدر ؛ عدد ، قوت ، علم و ذکا : بونلرک
 خار جنده کووه نیله جک برشی اولاماز .

آلمان ضابطی نظر نده غلبه و مغلوبیت هر ایکسی ده برر
 نتیجه در ، بر نتیجه حرب ، ایشته اوقدر ... آلمان ضابطی
 نه بوبور لٹک بیلیر ، نه بر نیک ؛ نه غلبه دن سر خوش اولور ،
 نه مغلوبیتدن مایوس . بر غلبه آنجق دیکر غلبه به کچمک ایچون
 بر منزل ، و بر مغلوبیت باشقه بر مغلوبیته اوغرامامق ایچون
 بر درس در . بالخاصه یأس اردوده تمامیله مجهولدر : نه افرادک ،
 نه ضابطانک روحلری هیچ بر تشبث مواجهه سنده استعفا
 ایتمز . عسکر لکی بر یول و مظفر تی او بولک مراحل اولمق
 اوزره طی ایدر لر . و کوز لر نیک او کندن ظفر چکیله جک
 اولسه مقصد سفر قالماز . آلمان یاده سیاست عسکر به منحصر آ
 سیاست حرب در . اردونک امراسی ایچون بر آدم بر سلاح
 کبی و بر حیات بر رقم کبی تلقی اولنور : ریاضیه عسکر به بودر ...
 بومد نیت عسکر به ایچنده یاشایان ملنک اعتقاد نجه میدان حرب به
 سعی و بصیرتک حاضر لادینی مفتاح ظفر له کیدیلیر ، بر قلعه ،
 بر طایبه نصل اعمال حسابیه ایله بنا اولنور سه محاربه به عاند
 هر شی ده او یله حاضر لانیز ؛ سفره چیقان بر کمی ایچون
 هر فیر طنه احتمالی ، طائفه نرک حد اعظم ارتفاعنی ، هپسنی حساب
 ایدر نک باد قضایه یلکن قاید بر مامق بر قبو دانک وظیفه سی
 اولدینی کبی بر ضابطده هر حادثه نی قبل الظهور کورمه لی ،

افقک اوتہ سندنہ کی اوچوروملری ٹولچمہ لی ، طوزاغک
 قوقوسنی آلمالی ، سراب ایله حقیقی آیرمالی ، طریق غلبہ نی
 خطوه خطوه قازمالی وقازمالی... اثنای حربده اک خردہ
 شیلر مستنی براہمیت آلیر: بردمت آغاج، برینغین طوبراق،
 برچوقور، برتپہ، ہرشی... ضابط بونلرک ہپسنی برسلاح
 کبی اردوسی لہنہ استعمال ایده رک حاکم برسسلہ معیتہ
 حایقرمالی: « مظفریتہ!... » ایشته آلمان قوماندانی بو
 قوماندانی دوداقرندنہ بسیلہر... نفر باصدینی یری کورسون
 ونشائیلینی ایله قورشوننہ برکوزاعارہ ایده بیلسین: بو قدری
 کافی کورولور. فقط قوماندانک ہر فکری برقرشون کبی
 کیدہ جکی یری کورمہ لی... بورادہ حربک صوکی وار،
 سعیک صوکی یوقدر: آلمان اردوسی ایچون زمان صلح زمان
 استحضار وزمان حرب زمان استعمال درہ. قیشلہ لر بورادہ
 محاربہ ومظفریتدن یورولانلرک محل آرامی دکل. برظفردن
 چیقانلر قیشلہ لردہ دہامتین اساسلراوزرنده ایکنجی ظفرک
 اسبابنی تدارک ایدیورلر. قیشلہ قابولرنده نوبتیلر ایام حرب
 وصلحدہ، ہرآن برپارولاکبی: « ہر احتمالہ قارشی مہیا ز! »
 دیہہ بیلیر. ضابطلر قیلجلیرینی بللرندن وامنیت فتوحاتی
 دیلرندن دوشورمز لر.

بومدهش اردو حیاته آمجق فکر وطنه مربوطدر؛
رتبهلی ورتبهسز برتک آلمان عسکری یوقدرکه وطن
بولنده ثولمه مک آرزوسنی حس ایتسین .

برنظام ، اعوجاج وانحنا بیلیمین آهنین برنظام قوجه
اردویی برضوباق خامورکی دیلهدیکی شکله صوقیور: هانیا
یکی بایلمش شوسه لری تسویه ایچون طاشلرک اوزرندن
آغیر براسطوانه کچیرلر ، ایشته آلمان اردوسنده کی نظامی
اوکا بکزه ته بیلیرم ، رکره افراد وضابطان اوزرندن
یووارلاندمی ، هپسی دوم دوز اولیور!

*
*
*

خالقک اردویه فارشی ضعیته کلنجه : آلمانیاده برنفر
قران کبی محترم وبرضابط برصم قدر مقدس در .

ضابطانک نه قدر ممتاز برصنف تشکیل ایتدکلرینی
آکلامق ایچون خلقک اونلره فارشی اتخاذا ایتدیکی وضع
احترامی کورمیلی؛ دییه بیلیرم که آلمانیانک ساداتی ضابطانی در .
آلمانلرک اک نازک ، اک ظریف ، اک تربیه لیلری
اردوده صاحب رتبه اولانلر آره سنده کورولور . برازدیک ،
خیلیجه سرت ، فوق العاده وقور وبلکه ده مغرور اولمقله

برابر آلمان ضابطی آداب معاشرتده دینه بیلیرکه هیچ
 قصور ایتمز .

آلمان ضابطنک دوداقلرینه تبسم بک نادراً وکویا کرها
 اینر . ضابطان آره سنده آلائی، شاقالاشمه وباخصوص
 هزل وتهکم جاری دکلدر . آلمان ضابطی آره صره استحقار
 ایدر، فقط هیچ برزمان استهزا ایتمز . وکندی حسابلرینه
 استحقاره دکل ، خفیف برشمه تخفیفه بیله طایانه مازلر .
 معصوم نکره لره اوموز سیلکرلر و ذکایه نسبتله ظرافتی
 سکه خالصه یه نظراً قالب آخه کبی تلقی ایدرلر .

آلانیاده بیرا عوام ایچکیسیدر ؛ صنف ممتاز سفرده
 شرابی ترجیح ایدر : بونک کبی، پورو ایچمیوبده سیغاره
 ایچمکده کبارلق عد اولنور : ضابطانی بتون بولوازم
 ممتازیته رعایتکار کورورسکنز .

ضابط هیچ برزمان وضع وقیافتنی اهمال ایتمز ؛ دائماً
 قیلغنی وحرکتنی کوزه تیر . ضابطانک معین اونیفورماسی
 اولدیغنی کبی معین اطواری ومعین اقوالی واردر : سیویل
 کیندکلری زمان بیله خصوصیت حالیه ومقالیه لرندن اردویه
 نسبتلرینی سزرسکنز . اوطوروشلرنده ، قالدیشلرنده ،
 سلام ویریشلرنده وسلام آلیشلرنده اویله ریاضی وغیر

متبدل برانظام وارددرکه ... فلان وفلان حالده طوبوقلرک
تشکیل ایتدیکی زاویه ، کووده نك درجه انحناسی ، بالديرلرک
وضعیتی اصلا دیکشمز ... آلمان ضابطنك عضلات
وجهیه سی او قدر آز ونادر قلدارکه کوزلرک جلای حیاتی
اولماسه برسیای هیکل دییه چککز کلیر .

عناصر غیر عسکریه یه قارشی ضابطانك بر حرمت عمیقہ
بسیله دلکری ادعا اولونه ماز . اگرچه عسکر اولمایانلری
تحقیق ایتمز لر ، فقط بک زیاده شایان تعظیم کورمدکلری ده
کوزو کور ، بر مزاح غزته سی بوکا تلیحاً ؛ قالابالق
بر ترا ماویده بولنان ایکی ضابطدن بریسنه دیدیر تیورکه :

— بوراده ایشته ایکی آدم وار !

بوسوزده کی حق مبالغه تنقیح ایدیلنجه شایان دقت
بر حصه حقیقت قالیر . روایتہ نظراً اردوده سواری صنفی
بر فائزیت خصوصیه یی حائز مش ؛ سواری ضابطلری سائر
صنوف عسکریه ضابطاننئ بیلہ براز یوکسکدن سوزر لر مش .
هله احتیاط ضابطاننك ، باخصوص حال حضریده ، اقران
عد ایدلدکلری محقق در . مع مافیہ عسکر لکله افتخار
خصوصنده احتیاط ضابطلری هیچ ده نظامیه ارقاداشلرندن
کیری قالمازلر . جهت ملکیه ده اک یوکسک مقاماته ارتقا ایدن

ذوات اکر صنف احتیاطده بررتبه یه مالک ایسه لر هر فرصتدن
انتهاز ایده رک اونیفورمالری ایچنده پیرلدا مق ایسترلر .
بیوک کوچک هر آلمان آرزوایدر که حیاتنده براز عسکرلک
قوقوسی بولنسون . بوجهتله صنف احتیاطده کیره مینلر
(قرینرفه راین) دیدکلری جمعیه قید اولتیورلر که بو، تعیر
مغذور کورولسون، بر « عمل مانده عسکرلر » فرقه سی در،
بویله اولدینی حالدہ اعضاسی بوکون اون بش بیکدن
زیاده ایمش !

- آلمانیاده صنایع -

آلمانیانك هر دائره سنده مشیت عسكریه حس اولنووه اردوده کی نظام ، ملتك صنوف ساثره سنده اصول وانتظام نامیله ، یالكز آدینی دكیشدیره رك حكم سورهر . بو عملكتده بر فابریقه ، دینه بیلیر كه ، بر صنایع قیشله سیدر . بویله آهنین بر شیرازه تنسیق ایچنده ایشله یین دستكاهلر دنیانك باشقه هیچ بر طرفده كوسترمدكری بر ولودیته مظهر اولیورلر .

كچن عصر ك مبادیسنده - بونی هیچ بر آلمان انكار ایتمز ، - آلمانیسا حقیر وفقیر بر مملكتدی : اون یدنجی عصرده اوتوزسنه محاربه سیله خیر بالانمش ، اون سكزنجیده داخلی وخارجی صدمه لرله پیرانمش ، صلح سنه لرنده ایسه ا كول ومستبد بر نسلرك دیدكله ملرندن یتاب دوشمشدی ، بویورغون ولاغر جمعیت ، فضله اوله رق ، طبیعتك ده محروم معاوتی ایدی : اورمان محدود ، معدن بك آز ، لیمان هیچ یوق ؛ طوپراق ، قسم اعظمی اعتباریله ، بخیل وحق عقیمدی .

دیگر جہتدن بو محیط خسیس ایچنده اون طقوزنجی عصری
 سلاملایان آلمان براختیار ملتدی؛ فلسفہ تاریخک هر مدیده
 اقوام حقنده کی قراری ایله محکوم زوالدی . حکم تاریخه
 نظراً افراد کی هیأت مجتمعه ده بر کره اختیارات ادا قدن سو کره
 آرتق کنج لکه عودت ایدہ منزلردی . بناءً علیہ یوز سنہ اول
 آلمانیایی تتبع ایدن بر متفکر المانلر حقنده : « ایشته
 متقرب الاتقراض بر ملت! » حکمنی ویر مکده معذوردی .
 فی الحقیقه اوزمان بوسالخورده جمعیتک ٹولومه قارشی نه سی
 واردی؛ پیرا ، فلسفہ وچاودار ا کمکی : بونلر اعاده شبانه
 کفایت ایدہ بیلیر میدی ؟ ...

برکت ویر سین که آلمانیاده آنجیق بیوک (فرہ دریق)
 زمانندنبری نظر حرمتی دعوتہ باشلایان بر زمره متواضعه
 واردی : ارباب فن .... حتی ایکنجی طبقه دن بر شاعر
 ویا بر موسیقی شناسک ، مثلاً بر (قلوبشتوق) ک ویا بر
 (غلوق) ک دوننده کندیلرینه تخصیص ایدیلن موقع
 اجتماعی به قاعت ایدہ رک صبور و ساکت چالیشان زوالیلر
 کیم دیردی که مملکتک صوک نگاه امیدینه اماچ اوله جقلر ؟
 بر کون آلمانیا مستعد علم اولدیغنی خاطر لادی و شیخوخته
 مخصوص او یوشوقلقدن سیلکنه رک اولیای فننه مراجعت

ایتدی؛ طبیعتک دریغ ایتدیکی لطف و سماحتی معرفندن ایسته دی .

وقوعات پک آز سوکره کو سترمشدی که اختیار آلمانیا ایچون بوندن دها مصیب براتخاب ممکن دکلدی . بوکون مملکتک برآبدۀ ترقیسی اعلان ایدمک لازم کلسه هیچ شبهه ایتم که جبهه سنی (هومبولد) لرک، (لیسخ) لرک، (هوفمان) لرک، (تاثر) لرک، (نوزن) لرک، (فیرخوو) لرک، (قوخ) لرک، (رونسکن) لرک ... الی آخره اسملرینی توشیح ایده جکدر . چونکه آلمانیایی موتدن وحقی شیحوختدن قورتاره رق حیات شبابه ارجاع ایدن فن وارباب فن اولدی .

*
* *

فرانسز صنایعنده سودای بدایع و حرمت عنعنات ایله، انگلیز فابریقه لرنده استحکار نظریات ایله، آمریقا دستکاهلرنده افراط تجددات ایله آز چوق بولانان فن بتون صفوت و قوتی ایله آنجق آلمان دارالصناعه لرنده اجرای سلطنت ایدر . ملت کویا قه قارشیمیون اولدینی منقی احکام قه رعایت تامه ایله تأدییه ایدیور .
مع مافیله ظن اولماسین که فن آلمانیا نیک ایلک دعوتنه

بوتون خزائن ثروتی ایله اجابت ایتدی . حتی تجارب ابتدائیه نك نتیجه سی دوامه تشویق ایده جك برنسبتده بیله مأموله موافق دکلدی . (۱۸۷۱) سنه سنده فرانسه دن آلتان معهود بش میلیارک بر قسم مهمی بو تاجر به لراوغرنده اریدی ؛ غنیمت حربیه بویله اریرکن تصرفات ملیه نی ده برابرنده سور و کله یوردی .

آلمان صنایعه فن براز صوک بهار فورطنه سی شکلنده کیردی ؛ اصلاح ایدرکن اسقاط ایتدی کی ده کثیر الو قوعدی . اوزمان دو کولتوردن حالا حقیر یازینخانه لراوکنده حزین بقیه لرا کورولور ؛ بو کونکی آق صاچلر آلتنده انتباه صنایعک ایلك قره کونلر نی یاشامش باشلر نادر دکلدر .

فنون ایله صنایع آره سنده آثار وفاقاً بحق (۱۸۸۵) سنه سندن صوکره کورولمکه باشلایور . بو اتفاقک ال بارز فیضی اول باول دمیر و کومور کوسترمشدر : فی الحقیقه محروقات معدنیه صوک یکر می سنه ده (۷۲) میلیون طونیلاتودن (۲۲۵) میلیون طونیلاتویه و دمیر (۲) بحق میلیون طونیلاتودن (۱۵) میلیون طونیلاتویه صعود ایتدی . بوسرعت ترقینک شمدی به قدر تاریخ مدنیتده بر مثل ده کورولمه مشدر . انسانلر ایلك دفعه اوله رق

آلمانیاده بوخطوه دیوی آنیورلردی اون طقوزنجی
عصرک صوگ سنه لرینه قدر عموماً تسلیم ایدلمشدی که هیچ
برملت دمیرجیلکده انکلزک کعبه واصل اولاماز. آلمانیای
یکرمی سنهده بواعتقادک بطلانی کوستردی. بو حقیقه
پک زور اینانیله حق برحادثه خارق العاده در.

*

**

حقیر و فقیر آلمانیای دوشوندی که برحیات قالمق ایچون
کندیسنه ایکی شی لازمدی: برطرفدن بیه جک وکیه جک،
دیگر طرفدن بونلری وجوده کتیره جک نفوس... بوجهتله
باشامنه قرار ویردیکی کون عالمه لردن ذریت، بازولردن
سی و فندن نورامامت طلب اولندی. عزم حیات، مملکته
بوواج واسطه ایله اعاده حیات ایتدی.

بو انتباهدن پک آرزو کره سهرلرده آرزوی فعالیتله
تیره یین کنج بر جمعیت جولان ایدیوردی؛ بونسل جدید
بیوک بلده لر اطرافنده فابریقه باجالرندن اورمانلر یاپیوردی.
اسکی چفتجی جرمنلر آرتق برر شجره صنایع اولمشاردی.
سی و نبات بتون منظره مملکتی دیکشدر مکده کجیکمه دی:
قریه لر برر پایتخت جسامتی آلیور، سرایلردن محتشم
موقفلر دمیر بوللر اوزرنده یوکسلیوردی. بویله جه مدنیت

عسکریه به موازی اوله رق برمدنیت صنایه انکشافه
باشلامشدی ...

صنعتک مادری علم در . تشویق صنایع انجق نشر فوندن
صوکره متمر اولور . بونک ایچون آلمانیا هرشیدن اول
خلقک تنویر افکارینی تأمینه توسل ایتدی ؛ تارلایه تخم
سرپیلیر کبی مملکتک هر طرفه مکتبلر سرپیلدی ؛ تحصیل
ابتدائی به مجبوریت قانونیه شکلی ویرلدی . شمدی آلمانیا
هیچ برچو جوغک مکتبسنز قالماسی ایچون بتون تدایر
اداریه متخذدر . آلمانیا قیرلرنده سرینتی حالنده شهرلردن
وقریه لردن اوزاق اولر کوره مزسکنز ؛ اوراده انسانه
بکندیکی وکوزینه کسیدردینکی یرده او یاپدیرتمازلر .
اوطوره جفکنز یر بر مکتبه مجاور اولمالی که چو جو قلا کزک
تحصیل ابتدائیسنی اشکال ایتمه سین . مکتبسنز کوی یوقدر .
یوجهتله بای حال برشهره ویا برکویه یقین اوطورمغه قانوناً
مجبورسکنز . شهرلردن اوزاقجه مواقعه کی فابریقه لرک
صاحبلری عمله چو جو قلا رینی جوارده کی مکتبلردن برینه
کوندرمک ایچون لازم کلن وسائلی تدارکله مکلف در .
بواسباب تعلیم حاضر لاندینی ایچوندر که مکتبه منتظماد اومده
بلامعذرت قصور ایدن چو جوغک ولیسی تمقیب وتادیب

اولئور . بوتداییر ئمره سیله آلمانیا ده اول باول جهل
قالدیریلدی ، دینه بیلیرکه او قومه یازمه بیلمه یین اوراده الیوم
براعجوبه کچی تلقی ایدیلپور .

عمله صنفی داغنیق یاشامقدن وقایه ایتمکده منافع
عدیده واردر : از جمله بوسایه ده آلمان کویلولری یاریم
شهرلی حیاتی یاشارلر ؛ بولوشورلر ، طوپلانیرلر ، آرزوق
اهمیتلی بزم الفت تشکیل ایدرلر ؛ ایجابات معاشرته
آلیشیرلر . شهرده یورو رکن هرکسک آیاغنه باصازلر ؛
راست کلدکلرینی دیرسکله مزلر ؛ کویلرده قلوب ، قهوه
خانه ، کتبخانه ، کوچک نسبتده هرشی واردر .

آلمان کویلوسنک ذکاسنی ادعا ایتک بلکه براز مفرط
برطرف کیرلک اولور . بتون آلمان ضابطلرینک تحت
اعترافنده درکه کویلولر اردویه پک او یانیق کملرلر . مع مافیه
بلا تردد دییه بیلیرم که جهانک اک معلوماتلی کویلوسی اودر ؛
ومعلوماتی بالخاصه زراعته ویاصنایعه عأنددر . زیرازراعت
وصنایع ، وبالخاصه عملی ونظری صنایع ، کوی مکتبلرنده
پروغرامک محوری تشکیل ایدر . مکاتب ابتدایشده زراعت
وصنایعه متعلق تابلور ، آتئر ، قولاکسیونلر وحقی
عملیاتخانلر ، الحاصل زراعتک ویاصنایعک تحصیلنی تسهیل

ایده بیله جک وسائٹک هیچ بری اہمال ایڈلمز۔ چو جوق
 قرائتہ بدء ابتدیکی کون ، ایلریدہ آتخاب واجرا ایڈہ جکی
 صنعت حقندہ ایلک درسی دہ آلیر۔ درسخانہ لردہ باشلایان
 بوتربیہ صنعت ہر فرستدن اغننام اولونہ رق تقویہ ایڈیلیر :
 معلم صیق صیق شا کردلرینی آلیر، جواردہ کی دستکاہلری
 وفابریقہ لری کزدیرر، درسخانہ دہ آکلادق لری اورالردہ
 کوسترر ، ہر دارالصناعہ معلملرہ کشادہ بر تطبیقات
 مکتبی در۔ ابتدائی تحصیلنی اکال ایڈنلر عقل معاش ایلہ
 سلوک ایڈہ جکلری صنعتہ متعلق معلوماتی ہمان کاملاً
 استصحاب ایتمش بولنورلر۔ صنعتی یالکز اوستہ سندن
 اوکرہ ن عملہ آلمانیادہ شمڈیلک اندردر، یارین هیچ
 بولنیمہ جق ۔

آلمان کویلوسی ایشیتسہ کہ ، مثلاً بزم مملکت مزدہ
 اولدینی کبی ، هیچ مکتب کورمکسزین چلینکرک یا خود
 مارانغوزلق ایڈن آدملر واردر : امین اولکز کہ بوخبری
 سمع اعتماد ایلہ تلقی ایتمزہ اونک اعتقادنجہ بر صنعتہ آنجق
 بردرسخانہ دہ باشلانیرسہ نفوذ ایڈیلہ بیلیر ۔

*

*

مکاتب ابتدائیہ دہ اکال تحصیل ایڈنلر علی الاکثر

(تکنیقوم) دنیلن صنایع مکتبلرنده توسیع معلومات ایدرلر. بومکاتب تالیه نك عددلری نامتاهیدر، دنیلسه پك چوق مبالغه ایدلمش اولماز. تکنیقوملرک پروغراملری یکنسوق دکل دز؛ عائد اولدقلری قطعه نك ایجابات اقتصادیه سنه کوره دکشیر. مثلاً (مونسخ) ده کی تکنیقومک هدنی بیرا اعمالی در، پروغرام اوکا کوره ترتیب اولنور. (أ کس لاشاپل)، (شارلوتنبورغ)، (قوتبوس) ودها بعض مواقعه کی تکنیقوملرده بالخاصه صنایع نسجیه اوکره تیلیر. صنایع فاخوریه [*] (بوزلاو)، (هور) شهر لرنده، صنایع کیمیویه (مولهاوز) مکتبنده و صنایع الکتریقیه بالعموم تکنیقوملرده تعلیم اولنور. مع مافیه امور الکتریقیه ده متخصص اولق ایسته یئلر (میتوایدا) مکتبنی ترجیح ایدرلر که صوك استاتستیکلره نظر آ عدد شا کردانی بیک یدی یوزدن دون دکل در.

تکنیقوملره اجانبده قبول اولنور، فقط براز فرق فیأناه: مثلاً (قره فلد) صنایع مکتبنک مصارف تحصیلیه سی پروسیالیر ایچون اون بش لیرا، پروسیالی اولمایان آلمانلر ایچون یکر می بش لیرا، اجنیلر ایچون یتمش بش لیرادر.

[*] فاخوریه (Céramique) مقابل در.

بوفرق فیأندن مقصد ، استفادہ نقدیہ دکل ، استقلال
اجانب در . آلمانر عالم صنعتارینه قارشى بر غیرت کم
واستحفاظ بسیله رلر ؛ اسرار ثروتلرینی یابانجیلردن
قیصقانیرلر . مع مافیہ بتون موانعہ رنمأ مراجعت اجنیہ پی
تقلیل ایتمک هنوز میسر اولمامش .

تکنیقو ملر سایہ سنبہ صنایعدہ اختصاص حاصل اولیور .
مثلا دباغندہ متخصص اولمق ایستہ یکنج (فرایبرغ) دہ کی
تکنیقو مہ کبرر ؛ اورادہ صنایعہ متعلق معلومات عمومیہ دن
باشقہ دباغتہ عائد کافہ خصوصاتی عملی ونظری اولہرق
اوکرہ نیر : درى ، کاوسالہ ، مشین ، سختیان ، ویدالا ،
لوسترین ، غلا سہ ، کودری الخ ... صنایعدہ قوللانیلان
جلودہ دائر - بیلان وتمساخت دریسندن طوموز دریسنہ
قدر - فنا مضبوط نہ قدر معلومات وارسہ ہیسی ایلہ پیدای
استیناس ایدر . عینی زماندہ معلمی ایلہ صیق صیق جواردہ کی
دباغخانہ لری کزہ رک اونلرک بتون اقسام و تفرعاتی ،
وہر شکل فعالیتتی کورور ؛ اویلہ کہ مکتبدن چیقوبدہ
دباغخانہ یہ کلدیکی زمان اصلا یابانجیلر و عجمیلک حس ایتمز ،
نظریات دائرہ سندن عملیات سالوننہ کچمش کبی اولور .

*
**

تکنیقو ملرک فوقندہ (پولیتکنیقوم) دینلن مدارس واردرکہ بونلر صنایع مکاتب عالیہ سی در؛ صنایع مهندسری بومکتبلردہ یتشدیریلیر . الیوم بتون آلمانیاہ اون بر پولیتکنیقوم موجود اولوب مجموع شا کردان اون ایکی بیکدن دون دکل در . ہر سنہ بومؤسسادن عالم صنایعہ اوچ درت بیک مهندس اهدا اولنور . طبق دارالفنون مآذونلری کبی پولیتکنیقوملردن چیقانلرہ دہ (دوقتور) عنوانی ویریلیردی، آنجق دارالفنون ہیأتلرینک اعتراضات شدیدہ ومشرکہ سی اوزرینہ بو عنوانہ (مهندس) کلمہ سی دہ بالآخرہ علاوہ اولندی؛ شمدی پولیتکنیقوم مآذونلرینہ (دوقتور - مهندس) دیورلر .

صنایع مکاتب عالیہ سی ایمپراطورک بالخاصہ مظہر حمایہ وتشویقی اولمشدر . بومکتبلردن چیقانلرہ ویریلہ جک عنوان مناسبیلہ ایراد ایتدیکی نطق مشہوردہ قیصر دیمشدی کہ :
 — صنایع مکاتب عالیہ سی مآذونلرینہ دوقتور عنوانی ویرمک ہم اچون حقیقہ بیوک بر نمونیتی موجب اولیور . بیلیرسکنز کہ بو خصوصہ غایت شدید مقاومتلرہ تصادف ایتدم، بو کون ہر مانعہ کسر وعدم ایدلمشدر . بن بومکتبلری الک یوکسک طبقہ یہ چیقار مق ایستدم، چونکہ بونلرک یالکنز

تطبیقات فنیہ دہ دکل اصلاحات اجتماعیہ خصوصندہ ایفا
ایدہ جکلری وظائف مهمہ واردر .

فی الواقع پولیتکنیقو مدن چیقان مهندسلسر سایہ سندہ
آلمان فابریقہ لری یالکنز زنکین برر منبع مصنوعات دکل
عینی زماندہ برر مشیمہ اختراعات اولشلردر . سنین اخیرہ دہ
کوک تریتیات وتشکیلات وکوک مولودات و مصنوعات
اعتباریلہ فابریقہ لردہ کورولن تجددلرک قسم اعظمی آلمانیادہ
باشلادی .

پولیتکنیقو ملردہ صنایعہ متعلق فنونک کافہ سی
علی التفصیل تدریس اولتور؛ اوزاقدن یقیندن علوم صنایعہ
ایلہ علاقہ دار اولان شیلردن هیچ بری اہمال اولنماز .
مع مافیہ مکتبک بولوندیغی قطعہ دہ رواجی حس ایدیلن
صنعتہ عائد معلوماتہ بالنسبہ دہا زیادہ اہمیت ویریلیر . مثلاً
(اُکس لاشاپل) پولیتکنیقو منندہ بالخاصہ معدنیات
و (داتریخ) صنایع مکتب عالیسنندہ باخصوص انشات
بحریہ براعتنای فوق العادہ ایلہ اوکرہ تیلیر .

صنایع مکاتب عالیہ سی کاملاً حکومتک زیر ادارہ سندہ
بولندقلرندن ہپسندہ عینی نسق ونظام جاریدر؛ حال بوک

تکنیقو ملر قسماً حکومت و قسماً هیأت محلیه طرفندن اداره ایدلدکلرندن اشکال داخلیه اعتباریله غیریت کوستر لرلر .

*
**

آلمانیاده کوچک فابریقه بر نادره در . علی العموم دارالصناعه لرده هر شی ایچون نسبت عظیمه ترجیح اولنور . آلمان فابریقه لرینک اکثرینده قدیم شاتولری آکدیران بر منظره ثروت کورورسکنز .

بیوک کوچک هر اعمالخانه ده دستور حرکت تقسیم مساعیدر . فابریقه لرك چوغنده قسم تجاری ایله قسم صناعی بیله آیریلیر : یاپانلر باشقه ساتانلر باشقه در . دیگر جهتن آرامق و وظیفه سی مهندس لره و وظیفه تطبیق مدیر لره تودیع اولنور . تجدد دائماً دو قور - مهندسک حجره مساعیسندن چیقار ، عمله نك دستکاهنه کیرر ؛ فیزیق و یا کیمیا ایله باشلار ؛ ماکنه ده نهایت بولور .

بعضی مواد کیمیویه فابریقه لرنده یوزدن زیاده کیمیا کر چالیشیر . بونلرک لا اقل الیسی منحصر آتحریات فیه ایله مشغول اولورلر . شبهه یوق که بو آرایانلرک اوندی طقوزی هیچ بر شی بولمق سرین امام حیات ایدر ؛ فقط او تخیسنک

بولدینی برممتاد او قدر سیمیج و مشردرکه طقوزینک
عقامتی اونوتدورر .

بوراده بردها تکراره مجبور اولیورم : آلمان آمر
و مأمور یارادلمشدر ؛ اطاعت ایدر و اطاعت ایستر . بو خاصه
موهوبه آلمان مؤسساتنده شایان حیرت بر منظره آهنگ
تأمین ایدیور . هر فابریقه ، ایجریسنده کی ما کنه لردن بری
کبی ، دائما بر انتظام ریاضی ایله ایشله ر . عینی دارالصناعه ده
چالیشانلر آره لرنده کی علاقه و ظائفدن تامایله آگاه اولدقلری
حالده هیج بری دیکرینک وظیفه سنه علاقه دار کورونمز .
هر تازمه اختراع آکر یوزده اون کار براقه جنی تخمین
ایدیلیرسه در حال تطبیق اولتور . بو خصوصده تأخر
تجویز ایدلمز ، زیرا تجربه آلمان ارباب صنایعه کوستر مشدرکه
تردد هر تشبثک کارینی آزالتیر و بالعکس مصرفی چوغالتیر
بر کون برچلیک فابریقه سی مهندس لرندن بری مدیرینه یکی
بر تصورندن بحث ایتمش ، فقط تصورینک قوه دن فعله
چیقما سی پک بویوک کلفتله محتاج اولدیغدن تطبیق
تکلیفده تردد ایتدیکنی بیلدیرمشدی . دیرکتوردن
شوجوابی آلدی :

— سز باشی براقوب قویروغی دوشونیورسکز .

اول باول تصور کوزک تآمین ایده جکی منافی کوسترکز ،
باقلم : مصارف تطبیقه مسئله سی غایت تالیدر .

بوجواب هر فابریقه مدیرینک تجدداته قارشى وضع
ومسلکنی پک کوزل اجمال ایدر .

برکله واردر که آلمان ارباب صنایعجه مجهولدر ،
دینه بیلیر : بزم معهود « معلوم ! » کله سی ... آلمان
فابریقاپوری صنعته متعلق هر شیئک عالمی اولدینی حالده
سزک اوشعبه صنایعه دائر رطب ویابس سویلیه جکلر کزی
کمال دقتله دیکلر ؛ هیچ بر زمان « اوت ، اوت ، معلوم ! »
دیمز وبوصبر و تحملنک سببی منحصر آ نزاکت دکل ، یکی
برشی اوکره نه بیلیمک امیدى در ؛ بوا احتمال نه قدر آزا اولورسه
اولسون آلمان انتظاردن یورولماز . وعینی امید وانتظار
ایه آلمان اهل صنایعی ایشلرینه یارایه بیله جک کتاب ،
غزته ، رساله ، هر شیئی او قورلر ، مسلکرینه عائد کشفیات
وتحقیقاتی کمال دقتله تعقیب ایدرلر . هر صنعته دائر متعدد
جراند ورسائل نشر اولنور وهپسنک نسبت مطلوبه ده
قارئی واردر ، وبتون قارئین متحداً شونی بولمق ایستر ؛
یکی ! .. یکی : بوکله نك جاذبه سنی حس ایتمه یین برنک آلمان
فابریقاپورینه راست کله مزسکنز . « نای ! » دیدیکی زمان

هپسی قلباً آز چوق تتره ر . بوجهته فابریقه لرده اسکیلر
- اصول اولسون ، ما کنه اولسون ، محصول اولسون -
لاینقطع ده کیشیر و آلمان صنایعی قوه حیاتیه سنی بالخاصه
یوتجددن آلیر .

- آلمانیاده زراعت -

آلمانلرک حیات فعالیتته هانکی جهندن باقلسه (۱۸۴۰) سنه سی مقابله نظرده بر سرحد شکنی آلیور : اوته سنده فقر ور کودت ، بریسنده اتباه ورفاه ...

پک کوچکلکه اینانه بیله جکمز حقیقتلردندر : اون طقوزنجی عصرک مبادیسنده آلمان چفتهجیلری هنوز قرون وسطی حیاتندن چیقمامشدیلر ؛ کویلرده دور زعامت دوام ایدیوردی . کوی کویلیر کدی ؛ فقط حق مالکیت کویلرده دکل ، کویده ایدی . هرقریه «غروندههر» دیدکلری بر (دره بکی) نک مالکانه سی حکمنده ایدی ؛ کویلیر «غروندههر» ک عادتارنجیرلری ایدیلر . هرقریه نک اقسام سکناثیه سی ، اراضی زراعیه سی ، اوتلاغی ، اورمانی ، چایی ، کولی ، یولی ، بتون لوازم ولوا حق آیری ایدی . هرعائله یه اولاد درجه فعالیتی ودرجه احتیاجی ایله متناسب بر قسم سکناثی ویریلیردی که « هوفه » دیدکلری بو عرصه عائله نک محل اقامتی اولوردی ؛ نانیآ بر « یوخ » وسعتنده

اراضی زراعیہ تخصیص اولنوردی ، فقط ابعادی نہ قدر محدود اولورسہ اولسون برعائلیہ اعارہ ایدیلن اراضی زراعیہ ہیچ برزمان یکپارہ دکلدی ، قریہ نک جواریہ طاغیلمش کوچک پارچہ لره منقسمدی . کویلو کیف مایشاء اجرای زراعت ایدہ مز ، فلان پارچہ دہ فلان شیئی ا کسکہ قانوناً مجبور طوتیلوردی . درہ بکنک « شولتزه » دیدکلری کتخداسی امر زراعتی اداره ایدردی . « غروندهر » اراضی پی ایستہ دیککی کبی پابلاشدیررودون برینہ ویردیکنی بوکون کیری آلہرق باشقہ سنہ ویرہ بیلیردی .

کویلو مساعی استثماریہ سنی اداره دہ مختار اولمادینی کبی ثمرات مساعیسنک آنجق برجز شدن مستفید ایدی . زیرا کندی تارلا سندن زیادہ « غروندهر » ک تارلا لرنده چالیشمق مجبوریتندہ ایدی . کوچک برسرکشک کوسترنک الندہ کی سکنا وتارلا مصادره ایدیلیر ، وعاصی کویلو موقعندن رنجیر صنفنہ اسقاط اولنوردی ؛ آرتق باشقہ لرینک تارلا لرنده چالیشہرق یاشامقدن باشقہ چارہ سی قالمزدی .

بتون بو حیات اسارتی تلخیص ایتک اوزرہ دینہ بیلیرک کویلولر « غروندهر » ک اوکوزلری ایدی ...

ایشته علی التقریب یوز سنہ اول آلمان چفتجیسی

بو حوضیض سفالته سورونیوردی. نظری حدود قریه دن اوتیه تجاوزدن عاجز ، سعه اندیشه سی احتیاجات عائله ایچنده محبوسدی. هر کویلو بتون فعالیتنی منحصرأ مساعی اهلیه یه صرف ایدردی . هر قولوبه قاپالی بر تنکنای اقتصادی : هر عائله نك افرادی یالکنز کندیلری ایچون چفتجی، کندی محصوللرینک بایع و مشتریسی ، کندی ماللرینک مستهلکی ایدیلر. جریان اقتصادی هر فاملیا ایچون کندی سکناسنک دیوارلریله محدوددی. قرون ابتدائیه ده اولدینی کبی کویلونک صنعتی و مساککی ... « کویلولک » دی : اوتارلاسی باشنده چفتجی، مسکننی تعمیر ایتمک لازم کلنجه دولکر، سو کوکنه قارشی ترزی ، الحاصل ایجاب احتیاجنه کوره دمیرجی ، آرابه جی، طوغرامه جی، هرشی اولوردی. هر عائله پک آز شی ساتار ، وپک آز شی ساتون آلیردی ، بوجهته احکام عرض وطلبه بیکانه ، تموجات نرخ و فیاتدن بی خبر ، عالم اخذ و اعطایه قارشی براز قلندر یا شارلردی . فعالیت طائله نك بازارده استعمالی خاطر لرندن کچمزدی .

(یه نا) مغلوبیتی ایله (واترلو) مظفریتدن سوکره بو عالم غفلت صارصیلدی و مخمور ظلمت کوزلر ایدینلاندی : بعدازین هر فرد کندی اوجاعی باشنده آز جوق قصورلی

بر صورتده هر صنعتی دکل، فقط عمومی دستکاهلرده یالکنز بر صنعتی اوکره نه جک، انجق اونی شرائط مطلوبه ده اجرا ایده جکدی. « هزار قنک » دوری کچمش، عصر اختصاص باشلا یوردی.

کویلو - قادین، ارکک - ایکی بیوک صنفه آرلدیلر: ارباب زراعت، ارباب صنایع... فقط چفتجی اولسون، صنعتکار اولسون، آرتق بر کویلو ایله يتشديرديکني اوينه برلشدير ميور، بازاره يوللا يوردی؛ کندی عائله سی حقنده ده مشر اوله جغنی آکلادینی ایچون مساعیسنی یوردینه دکل، مشتریینه توزیع ایدی یوردی. ایسته دیکنی یابه میور، فقط اوکر ندیکنی ای یابه بیلیوردی؛ آرزوایتدیکی ساعتلرده دکل، اوقات معینه ده چالیشیوردی؛ اکچوق خوشنه کیدن آوادانقله دکل، سعی اک مشر قیله جق آلات ایله ایش کورو یوردی: حریت ظن ایتدیکی اسارت قدیمه یی حسب الظاهر اسارته بکزه یی حریت مدنیله مبادله یه باشلامشدی. بومبادله ده بتون کویلولرک سعادت اقتصادیه ارتقا ایتدکری ادعا اولونه ماز. هر مملکتده کوبکلری غننه یه باغلی زوالیلر واردر: بونلر ماضی ایله علاقه لری قطع ایدیلنجه یاشامازلر. (۱۸۴۰) بحرانی بویله لرک سبب

انقراضی اولدی . ماکنه به بازوسی و فابریقه به دستکاهی ایله قارشى قویمق ایستهین محافظه کارلر ، تشکیلات اشتراکیه نك نه بیوک منبع قوت اولدیغنی ادراك ایده میه رك سى مجتمعه سى منفردی ایله مقابله به اوغرشان غافلر برر برر کرداب اضمحلاله دوشدیلر . سربستق رقابت اک صادق معیارلیاقت در : (۱۸۸۰) سنه سنه قدر دوام ایدن قرق سنه آلمان قولی و آلمان دماغی ایچون کوزل بر دور امتحان ماهیتی آلدی . عجزه هلاک اولیور ، ذکیلر و قویلر حدود رفاهیتی توسیع ایدیوردی .

(۱۸۸۰) سنه سى « سلطنت سرمایه » نك مبدئى حکمنده در . بوتاریخدن صوکره هر فرد یا سرمایه سیله حاکم ویا سہمی ایله بر سرمایه نك زیر حمایه سنه داخل اوله جقدی ...

*

**

بوحادثات اقتصادی آره سنده آلمان زراعتی غریب برمنظره ترقی عرض ایدر : « غروندهر » لرك ربقه اداره سندن قورتولان چفتجیلر بدایت امرده شاشالادیلر؛ اوت، آرقق بوتارلا کندیلرینکدی ، اورایه ایستدکلرینی اکیبیلرلردی ؛ فقط شمدی به قدر ا کدکلرندن باشقه

أکله جک نه واردی ؟ اعتیادک ثولو طالعه لری اوستنده
 کچیریلن بو ایام تردد کویلیله بر طاقم غرابتلر کوستریوردی :
 وقتیه تهوین احتیاجاتی ایچون یوز کیلو محصول ساتانان
 بر چفتیجی شمدی ایکی یوز کیلو ساتمالی ایدی که محتاج الیهنی
 ساتون آله بیلسین . بومقدار محصولی یتشدیره مینلر مغلوب
 وسفیل اولویور لردی ، چونکه فضلہ محصولی ایله الده
 ایدمه مدیکی مبلغک آنجق بر چاره تدارکی واردی : استقراض !
 فقط علاج کبی کورون بوشی پک نادراً تداوی ایدیور ،
 برهتاد تولدوریوردی . بوسنه استقراض ایدن کویلو
 کله حک سنه هر سنه کندن فضلہ اوله رق بور جنک تقسیطی
 ایله فائضی ده تدارکه مجبور اولویوردی ؛ بو بر چیقماز
 سوفاقدی . وبوکا دوشن چفتیجی بلای افلاسدن قورتولمق
 ایچون بر طرفدن خارق العاده بر سعی وتصرف کوسترمه لی ،
 دیگر طرفدن خارق العاده بر جلوه طالعه مظهر اولمالی
 ایدی ... کریوه استقراضدن کویلولرک چوغنی النده کی
 تار لایی غائب ایدهرک رنجبر حیاته دوشمکه چیقدیله .
 رنجبر حیاتی بالخاصه آلمانیا ده پک آجی در : تار لاصاحبلری
 غایت جزئی بر اجرتیه مقابل رنجبر لردن تولدوریجی بر سعی
 ایسترله . بوکا آنجق موسم زراعتده لهستاندن وجه تاندن

کان یا بانجی رنجبر لر تحمل ایدہ بیلوردی . بوجہ تہ طور پر اغنی
 لندن قاجیران آلمانلر تار لایہ وداع ایدیور ، نفقہ سنی
 عالم صنایعدن ایستہ یوردی . بویله جه آلمان زراعتی میلیونلرله
 قول غائب ایتدی . کچن عسرك مبادیسنده نفوسك بشده
 دردی چفتجی ایکن او اخرنده چفتجیلرک نسبتی اوندہ
 اوچه ایندی . برجهتندن ده نفوس بر برکت نادیدہ ایله
 تکثر ایدیوردی . عسرك باشنده اجانبہ صانہ حق محصولات
 زراعیہ بولان آلمانیا شمدی هر کون طوغان اوچ بیک
 آلمانی بسیلہ مک ایچون چاره تحرینہ مجبور اولمشدی ؛
 باخصوص کہ آلمان طور اغنی نه زنکین ، ونه ده سمیح در . .
 انسان هیچ برشی خلق ایدہ مز ، حتی آلمان ده اولسه !
 ذکای بشر آنجق طور اراق اوزرنده بروظیفہ تلقیحیہ اجرا
 ایدہ بیلیر . طور اغنک سفالتی دائمًا سکنہ سنہ سرایت ایدر .
 ا کدی کمزی بسیلہ مین بر طور اراق اوستنده بز آچلغه محکومز .
 کیسه ثروتی بر ملت آیاغی آلتندہ آرامالی ؛ دینہ حقیقہ
 چیکنه دیکمز عرصہ نک - تعداد انسانی درہ خزینہ بیتر ، معدن
 توکه نیر ، آنجق منبت بر تار لایک سماحتی بیتمز وتوکنمز .
 فقیر یاشامامغه قرار ویرن آلمانلر خسیس طور اقلرینک
 ویردیکی قوت لایموت ایله قناعت ایدہ مز لر دی . اوزمان

دوشندیلر ، طوپراغک خست طبیعیه سنی ازاله دن باشقه چاره یوقدی . بوکا تشبث ایتدیلر وموقی اولدیلر .

*
* *

بوندهده فنه مراجعت واوامر فنه اطاعت ایتدیلر . اولاشونی اوکرندیلرکه « دیکلندیرمک » بهانه سیله هرابکی اوچ سنه ده برکوره برتاو لای غیر مزروع براقق بر اثر جهل ایمش : فصل که بر آلمانک برایشدن طویدیغی یورغونلغی بر باشقه ایشله ازاله ایتمک ممکن اولیوردی ، طبق بونک کبی طوپراغک بر تخمه قارشى کوستردیکی یورغونلق ده بر باشقه تخمه دفع ایدیله بیلیردی . آرتق طوپراق « دیکلنسن » دیه تخمسز براقلمیور ، آنجق باشقه بر تخم اکیلیوردی .

براز صوکره (لیسخ) کبی کیمیای زراعی علماسنک غیرتی ایله بر حقیقت مهمه دهها معلوم اولدی : تارلا نباتک آتاسی دکل ، لوقظه سی ایمش !.. نبات اوراده نه قدر چوق بولورسه او قدر سومورور وسوموردکجه سمیررمش ، بر ترلانک سرمایه تغدیه سی نه قدر تزید ایدیلسره محصول نباتیسی ده او قدر آرتارمش ... بو حقیقت آکلشلقدن صوکره کوبره نک قیمت واهیتی بیلندی وطیبی ، کیمیوی هر نوع کوبره ایله آلمان طوپراغی بر ثروت فوق العاده یه نائل اولدی .

بونلره علاوه اولته جق براوچنجی عامل ترقی وار :
آلات زراعیه ... اوکوز یرینه بخار ، قول یرینه ماکنه
قائم اولدی : سورمه ، اگمه ، بیجمه ، خرمن ، بتون عملیات
زراعیه ایچون ماکنه لرایجاد اولنمشدی .

بوعوامل متنوعه نك ثمره سی اوله رق بوکونك بر
چفتجیسی اسکی زمانك اون چفتجیسندن زیاده ایش کوربیور ،
اسکی زمانده بیش هکتار یردن آلنان محصول شمدی برهکتار
طوبراقدن آلنیوردی . آلمان ترلاسی هم وسعت وقوت ،
همده ثروت وساحت کسب ایتشدی . اراضی مزروعه
اسکیسه نسبتله اگرچه آنجق برنك درجه سنده آرتدی ،
فقط محصولات زراعیه اسکیسنگ اوچ مثلی چوغالدی .
آرتق آلمانیاده طوبراغك اجل زراعیسنه اینانان یوقدر .
بوراده اواعتماد حاکمدرکه اوزرنده کیلر یاشامق ایسته نیجه
طوبراق تولمز :

کوره نك یرینه علمك قائم اولماسی نتیجه سی اوله رق
زراعت بر فیض محیر العقوله مظهر اولورکن چفتجی ده اسرار
اقتصاد نفوذ ایدیوردی . اسلافی کبی یالکز عالمه سنك
محتاج اولدینی شیلری دکل ، ائک یوکسک فیاتاه صانه بیله جکی
شیلری یتشدیرمکه باشلامشدی . مثلاً شکر فابریقه لرینه

یقین یرلرده پانجار ، بیرا فابریقه لری جوارنده آرپه ، کئول
 فابریقه لری اطرافنده پاتاس زرعی ترجیح اولونیوردی .
 بیوک مرعاله مجاور یاشایانلر چوبان ، سودجی ، یاغجی ؛
 اورمانلره قومشو اولانلر کراسته جی ، اودونجی ،
 کومورجی اولدیلر .

بیوک چفتلکیر بیوک فابریقه لره تآمین ایتدکلری
 منافی بخش ایتدکلری ایچون رغبتدن دوشمکده تاخر
 ایتدیلر : بیک هکتاردن زیاده وسعی حائز بک آز چفتلک
 قالدی . عالم صنایعده طوبلانمقله استحصال ایدیلن فوآئد
 عالم زراعتده طاغیلمقله الده ایدیله جکی تحقق ایتدی .
 مع مافیہ بتون بواسباب ترقی (۱۸۸۰) بحرآنک
 ظهورینه مانع اولامامشدی .

*
 روسیه ، آمریقای شمالی ، هندستان ، آرژانتین ،
 ئوروغوای ، رومانیا کبی طوبراقلری مدهش برثروت
 طبیعییه نائل مملکتلرک رقابته قارشى آلمانیا ضعف حس
 ایتدی . محصولات زراعیه فیآئنده یوزده اون اوچدن یوزده
 یکرمی بشه قدر تدنی کورولدی . آلمان چفتجیلری بحق
 تلاشه دوشدیلر ؛ افلاسک تحت تهدیدنده ایدیلر .

ایشته اوزمان متوفی (بیسارق) ك (اصول حمایه) می
ایله باشلایان برسلسله تدایر انخاذا اولندی : کومروک
رسمنک تزییدی ، اجرت نقلیه نك تنقیصی ، زراعت
بانقه لرنده مقدار فائضك حد اصغرہ تزییل ، وباخصوص ...
تدریسات زراعیه نك تعمیمی . چونکه الك متین سلاح
مدافعه فن اولدینی آکلا شلمشدی .

بو تدبیر لر سایه سنده آلمان زراعتی قورتارلدی . فقط
آلمان صنایعه نسبتله ضعف وعجزی غیر قابل انکاردر .
آنحقی بر شکل صنایعی ویرلمک صورتیله آلمان زراعتک
فیض آتیبی تأمین اولنه بیله جکی امید اولونیور .

فی الحقیقه بو کونکو حربہ تقدم ایدن سنه لرك
استاتستیکلری کمال وضوح ایله کوستریورکه علی التدریج
زراعت غدائیہ آزالمقده وزراعت صنایعه - مثلا شربتیجی
اوتی زرعی کبی ، - جو غالمقده در . بوجهته مواد غدائیہ
ادخالاتی کیتدججه یوکلیوردی . (۱۹۱۳) سنه سنده
آلمانیانک خارجدن صائون آلدینی ذخائرک بدلی اوج میلیار
مارقندن دون دکلدی !

خلاصه : آلمانیاده اراضی منبته پک محدود اولدینی
ایچون علوم زراعیه نك فوق العاده تعمیم وترقیسنه رغماً

محصولات غذائیہ کثافت نفوسیه ایله متناسب اوله رق تزايد ایدمه مشدر . بوجهته ایام صلحده آلمانیا دیار اجنبیه دن زاد و ذخیره اشتراسه مجبور اولیوردی . ظهور حر بد نبری بوجبوریت ، زراعت صناعیه نك زراعت غذائییه تحویلی ، ومثلا پانجمار ا کیلن تار لالرك بغدادیه تخصیصی صورتیله صوك درجهده تخفیف ایدلمشدر .

- آلمان عرفانی -

آلمانیاده مدرسه لوك برکتی ایله امیلرک ندرتندن بحث ایده جك دکلم . اوراده ایلك آدیملرینی آتمغه باشلایان چوجوقلر هیچ یورولمقسزین بر (آنا مکتبی) بولور و صوکره درسخانه لرده ، جریده لرده ، رساله لرده و کتابلرده عمر لرینک نهایتنه قدر او قور و او کره نیرلر : بو ، مملکت مزده هر کسک بیله دیکی بر حقیقت در . خرج عام اولان بونقراتی تکرار لاقصدنسه آلمان اکثریت منوره سنک ربط افکار ابتدییکی فلسفه نی آرایه جغم .

هر قومک حسیاته توافق ایدن بر شعر اولدینی کبی استعداد ذکاسنه ملایم کلن بر فلسفه ده واردر که تاریخ مدنیتده بر نوع محور دماغی تشکیل ایدر ؛ دیگر مذاهب حکمت و فلسفه اطرافنده کاه اوزاقلاشهرق ، کاه یا قلاشهرق دوزر و هیچ بری عقل ملتی بتون بتون اوندن مهجور ایده مز . مثلاً او یله صانیورم که یونان قدیمک حکمت نظریه سنی

(نہ پیکور) ، عربلر ککنی (ابن الرشد) ، انکلیز ککنی (بہ قن) ، فرانسز ککنی (دہ قارت) تمثیل ایتمشدر وینہ مثلا ایرانک فیلسوف طبعیسی (زردشت) در ، روح فرسی ، باقکز ، هیچ بر قوت وحی سینف اسلام بیلہ تمامیلہ «زنداوستہ» دن آیرامادی ، عشق نیران ایلہ قاب ایران آره سنده سانکہ ازلی برشمعه و پروانہ نسبتی وار ... (قانت) ہ آلمانلرک زردشتی دینہ بیلر. آلمانلر، براز ہندلیلر کچی ، متخیل بالطبع در؛ مادیاتک فوقندہ مساعدہ جولان ویرمہین فلسفہ لرلہ او یوشاما زلر. اون سکزنجی عصرک صوکنہ طوغرو (کونینسبرغ) ک بوزلو طاغلری آره سندن (قانت) ک چیقاردینی دستور افکار آلمان روحی ایچون بر «زنداوستہ» اولدی: زیرا (قانت) منبع معرفت اولہ رق انسانلرہ یالکنز حواس خمسہ کافی کور میورد، دماغمز ایچون وجدانی دہ آیری برمشیمہ نور اولمق اوزرہ تلقی ایدیوردی؛ ازجملہ فکر زمان ایلہ فکر مکانک زادہ حواس اولامایہ جقلرنی ادعا ایتدی؛ بر علم مکان اولان (ہندسہ) یی و بر علم زمان اولان (حساب) یی آنجق ملکات عقلیہ منزله بولدیغمزہ حکم ایتمشدی. اونک اعتقادنجہ افکار ظاہر بہ منزی محسوساتمزدن، افکار باطنیہ منزی معقولاتمزدن آلیوردق.

(قانت) حکمت مادیه به معترض و اجزای عضو به مزدن باشقه اقسام موجود تیز اولدیغنه معتقددی ؛ بدنده وجود روحه و عالمده وجود واجبه اظهار ایمان ایدیوردی . فلسفه سنی بالکز فیکریات ایچنده حبس اتمدی ؛ عینی نظرله اخلاقیاتی و بدیعیاتی ده معاینه ایتدی : قید وظیفه برمسأله نفع و ضررمی، یوقسه نیک و بد فوقده بر فرمان وجدانمی ایدی ؛ کوزل و چیرکین حکملری حواس خسدنمی طوغیوردی، یوقسه قمر و خمرده مکنوز بر معیار طبعینک محصولریمی ایدی ؛ (قانت) ه کوره وجدانمزه خیر و شری تمیز ایدن بر قوه فطریه ، حسن و قبحی بیلدیرن ازلی بر محک واردی ؛ اخلاقیات و بدیعیات هب حکم وجداندیلر .

(قانت) انسانی حیات و حرکاتنک امری اولمق اوزره کوسترییوردی :

— سقوط ایدیورسهک ، نفسکی مسئول ایت . آلدانکسه قباحت سنده در . فقر و عجز ایچنده ایسهک ، دیمک که ، قوی و زنکین اولمق ایچون برشی یا پامامشسک ... دییوردی . بو حکمت عامله برا کسیر عنزم و استقلال کبی تلقی اولوندی ؛ کرک منفعت شخصی و کرک منفعت عمومی به خادم کورولدی . (قانت) آمانلرک حکیم مطاعی اولدی .

مذهب (قانتیہ) بی رد ایدن فلسفہ لرہ آلمانیا دہ طول
التفات وعد اولونہ ماز ؛ اونلرہ آنجق قیصہ بر حیات
موعوددر .

وبالعکس « قانت » ک نظریاتی تأیید ایدن حکمتر
آلمان اکثریتی ہر زمان آمادہ قبول بولور : (یاقوبی) ،
(فیختہ) ، (شلینغ) ، (ہکل) بالخاصہ (قانت) ی
تعقیب ایتدکلر یچون مرغوب اولمشردی .

* * *

(۱۸۵۰) دن سوکرہ آلمان روحی - بر قاج کرہ در
سویہ یوروم ، - بیوک بر انقلاب کوستردی . خیال پرور
آلمانیا شمدی یابس بر عاشق حقایق اولمشدی . بتون بنای
مدینتک بر صنع فنون اولدیغنه حکم ایدلدی . آلمان متفکرینتہ
اواعتماد عارض اولدی کہ حقیقت وسعادت آنجق مشیمہ
فندن طوغہ بیلہ جکدی . صنایعہ ، زراعتہ ، تجارتہ ، بتون
مساعیٰ اجتماعیہ بر استقامت قیہ ویردیلر . بوجریان عمومی
انسانسندہ یالکز فلسفہ طریق فنون خارچندہ کندی
کندینہ یاشایہ بیلیر میدی ؟ ہر کس کبی فیلسوفلر دہ مفتاح
مسائلی البتہ فندن ایستہ یہ جکلر دی . میل خیال ایلہ بر لکدہ
(قانت) و (ہکل) فلسفہ سی ترک اولوندی ؛ آلمان دماغی

دوقنور (بوخنر) ه دوندی: حیات تاریخیه سنده بردوام
نظام کوسترن هیئت مجتمعه ایچون بوتیجه طبیعی ومنطقی
ایدی .

آرتق دوشونن شقاقلر عقلیاته التفات ایتیه بور، فکر
نامنه آنجق تجربه نك کوستردیکی نتیجه لر قبول اولونیوردی.
حیات عامله سنده آلمان ایچون سینک ثمره سی پارلاقه .
آلتوندن باشقه برشی اولمادینی کبی حیات عالمه سنده فعالیتک
محصولی ده آنجق سرمایه رفاهی آتیره بیله جک بر حقیقت
مادیه اولمالی ایدی .

بومیلک عاقبت افراطی اوله رق برآردلق ماده نك
خارجنده وفوقنده دوشونجولر برآز وهن روح آتارندن
عد اولونمغه باشلامشدی ؛ موجودات مجردده دن ایمان
حقیقی ایله بحث ایدنلر صافدل وحتی غافل تلقی اولونیوردی .
(بوخنر) ، (مولسقوت) ، (شتر اوس) بتون بوسر آمدان
مادیون اساتذه زمان اولمشلردی .

فقط افکار عمومیه بوجریانک مبالغه سنی حس ایتمکده
کچیکمه دی ؛ مذهب مادیه یه قارشلی مقدمات غلبان کورولدی
فک و عدلرینی انجازه ایده مدیکی وحقایق اشیا یه نفوذ ایتمک
ایسته ین بر نظری مذهب مادیه نك خشنودا یتدیکی سویلندی .

فی الحقیقه یانکیز تجربه دن استنباط اولونه جق بر حکمت ،
 پک ضروریدرکه ، وجدان عمومینک حلنی ایستیه جکی
 مسائلدن آنجق پک آزینه تماس ایده بیلیر . فلسفه ماده
 انسانک از یاده تها لکله اوکرنمک ایستدیکی شیلری ناقابل
 تهیز بر سکوت آلتنده بر اقیوردی ؛ اک چوق علاقه دار
 اولدیغمز ظلمات دفع ایتمه یین بو چراغ ، هیچ شبهه یوق که ،
 مدت مدیده معبود انظار اولامازدی . آلمان ذکاسی چنبر
 تجربه دن صیقلدی . تجربه نک یتشه میه جکی معماره جواب
 ویره جک برشی آرانوردی ، و منطق مادی اوهام و اباطیله
 استنادیدن قیاسلر قدر استتقال اولونوردی . احکام فیه
 فعالیت عمومیه نک دستوری اولمقده دوام ایتمکله برابر علمای
 ماده نک اخباراتی ، کرك اوزاق ماضیره و کرك اوزاق
 آتیره متعلق اولسون ، هپسی برازماصال و برازفال کبی
 تلقی اولوندی . بو حسیاته اشتراک ایدن حکومت برکون
 مشاهیر مادیونی کرسی تعلیمدن عزل ایتدی ، (بوختر)
 وامثالی آرتق رسمی درسخانه لرده معلملکدن منع ایدلایلر .
 دولت و ملت ینه «قانت» ک فلسفه سنه رجوع ایدیوردی .
 افکار عمومیه مذهب ماده یه صاپدیغی صره لرده آلمانیا
 برسلسله بجرانه مقاومت مجبوریتنده قالمشدی . هر بری بر

مصیبت حیانیہ کترین مشوم سنہ لر بری برنی تعقیب ایتدی .
 اوزمان نجات اقتصادیدن قطع امید ایدنلرک بر قسمی ده سوق
 یأس ایله (شوپنهاور) ی دیکله دیلر . فلاسفه مادیه کچی
 (شوپنهاور) ده ، تریبه فکریه سنی (قانت) ک آناری ایله
 تأمین ایتیش ایکن ، اونک مسلك حکمتنه دشمندی .
 (شوپنهاور) شوکا قائلدی : بز انسانلر بتون مخلوقات ایله
 برلکده بر اراده خفیه نک بازیچه سی ایدک ؛ حکمت موجودتی
 ومعنای حیاتی آرامق عبثدی ؛ بزہ المدن باشقه خبر موعود
 دکلدی ؛ وار لغمزی آجیلر سایه سنده آکلایور ، آجیلری
 تخفیف ایچون صرف حیات ایدیوردق . نیجه اضطرابدن
 آنجق موت وعدمله قورتوله بیله جکسدک . بو محکومیت
 ابدیه نهایت ویرمک ایچون (شوپنهاور) عزوبت وحقی
 امساک مطلق ایله نسل بشرک قطعنی توصیه ایدیوردی .
 بوفلسفه بدینانه ابتدای امرده همان هیچ بر طرفکیر
 بولماشدی . (شوپنهاور) ، (هه کل) ایله عینی زمانده
 درس حکمت ویریوردی ؛ لکن (هه کل) ک درسخانه سی
 طلبه ایله طولوایکن (شوپنهاور) آنجق درت شاگردک
 بولایلمشدی : برسایس ، بر صراف ، بر دیشچی ، بر متقاعد
 یوزباشی ....

چونكه (وولتر) ك تأسیس ایتدیكى دور ضحك واستهزا
هنوز ختام بولمامشدی. اون سکزنجی عصر ك : « یاشا ..
واكلن ! » دین سسی حالاقولاقلرده حاكم ایکن (شوپنهاور) ك:
« دوشون ... و ما یوس اول ! » توصیه سنی کیم دیکلیه جکدی؟
فقط مصائب اقتصادیك توالیسی روحلرك دوام
انبساطنه مانع اولدی؛ ادبیات آرتق اتخارایدن شعر و حکایه
قهرمانلری یثدی ر مکه باشلادی. آلمان کنجلیکی (ورتر) ده
تمثل ایدییوردی. آوروپانك روحی، کیجه یی دوکون اونده
کچیرمش بر سرخوش کچی یورغوندی؛ بوفتور بر یأس
مستولی شکلنی آلدی. اوزمان ایچون (بودا) چاشنیسنده
بر فیلسوفدن مناسب بر قطب الافکار اولامازدی: بتون
آوروپاده اولدینی کچی آلمانیا ده برفرقه شباب (شوپنهاور) ك
فلسفه یأسنه آیلدی ...

مع مافیسه بحر انلر کچوبده آلمان مظفریات حربیه
واقتصادیه سی توالی یه باشلاینجه مملکت بدینلکی شایان
اجتباب بر خسته لوقوردی؛ و (شوپنهاور) ك دور اقبالی
سوندی. باخصوص که (شوپنهاور) اصلاً فلمنکلی ایدی.
کرك فیلسوفدن کرك فلسفه دن صوؤمقدمه آلمانیا
کچیکمه دی؛ ینه « قانت » نه عودت ایتدی.

*
**

عصر سابق مدھش بر فورطنہ کبی صارصان ویبقان
 برشدتہ آلمان عالم فلسفہ سنہ کیرن (نیچہ) نک شو حکمی ایلہ
 قاباندی: «مایہ حیاتی بوزولمایان استحقار حیات ایدہ مز!»
 بو حکم (نیچہ) فلسفہ سنک خلاصہ سیدر . مایہ روحنی
 (قانت) ک فلسفہ سندن آلان (نیچہ) ایچون شایان حرمت
 آنجق «شخص و حیات» دی؛ رکن فلسفہ سی، دینہ بیلیرک،
 «اعرف نفسك!» امری ایدی . بعضی مشایخ انشای انا بہ دہ:
 «حضرت پیری بولدک، کندکی غائب ایتمہ لیسک!» دیر لر مش؛
 (نیچہ) مریدانہ بالعکس: «بخی غائب ایدہ رک کندکزی
 بولکزی!» دیبور . اونک اعتقاد نیچہ انسان کندی جسمنی،
 روحنی، ملکات و خصائصنی بیللمہ لی کہ اوکا کورہ حیاتیہ
 بر استقامت مفیدہ ویرہ بیلسین . (نیچہ) ہر فردہ تطبیق
 ایدیلہ بیلہ جن عمومی قواعد حیاتیہ بولونمادیغہ قانع در؛ ہر
 شخص کندی استعدادینہ کورہ بر طرز تہمتی تعقیب ایتمہ لی،
 دیبور . حقایق اخلاقیہ و بدیعہ ، ہپسی نسبی در؛ کندی
 شخصنی و طولایسیلہ کندی نوعنی تمیہ ایدنلر (نیچہ) نک
 اعتقاد نیچہ ال ک بویوک واک انی آدم لردر . انسان بر قوی میشہ
 کبی کرک ہوادہ دال لریلہ و کرکرا: طوپر اقدہ کو کلریلہ فتح مسافات
 ایتمہ لی ... (شوپنہاور) بر ادای انکار ایلہ صور مشدی:

« معنای حیات وارمیدر؟ » بوسؤاله (نیجه) شو جوابی ویردی: « حیات بر آلت علم و عرفان در: بر یالان دکل، بر عارضه دکل، بر وظیفه دکل، فقط لای تقطع تجدید ایدن بر تجربه در. » و فلسفه سنک نهایتده بو تجربه لک یتشدره جکی مخلوق فوق البشری کور بیور که (اوبرمنش) [*] نامنی ویردیکی بونمونه کمال ایچون انسانیت حاضره هر فدا کارلنی اختیار ایدیور؟ (اوبرمنش) ه نهر فاندولی ایسه حقیقت اونلدر.

(نیجه) نک فکر نیجه آوروپا وخیم صورته خسته در؛ هر طرفده علامت تدنی کورونیور؛ مدنی حاضر کلال وملال ایچنده یو وارلانمقده.. عالم مدینتک کهنه بهارنده یز. فقط شو بحران بر موت عمومی ایله نهایتانه جک دکل در، بالعکس صولغون و دوشکون یا پراقلر طراوت ربیبی حاضر لادینی کبی بو کونکی آ نار انقراضدن بشر حاضرک فوقنده بر بشر استقبال طوغه جق ...

*
**

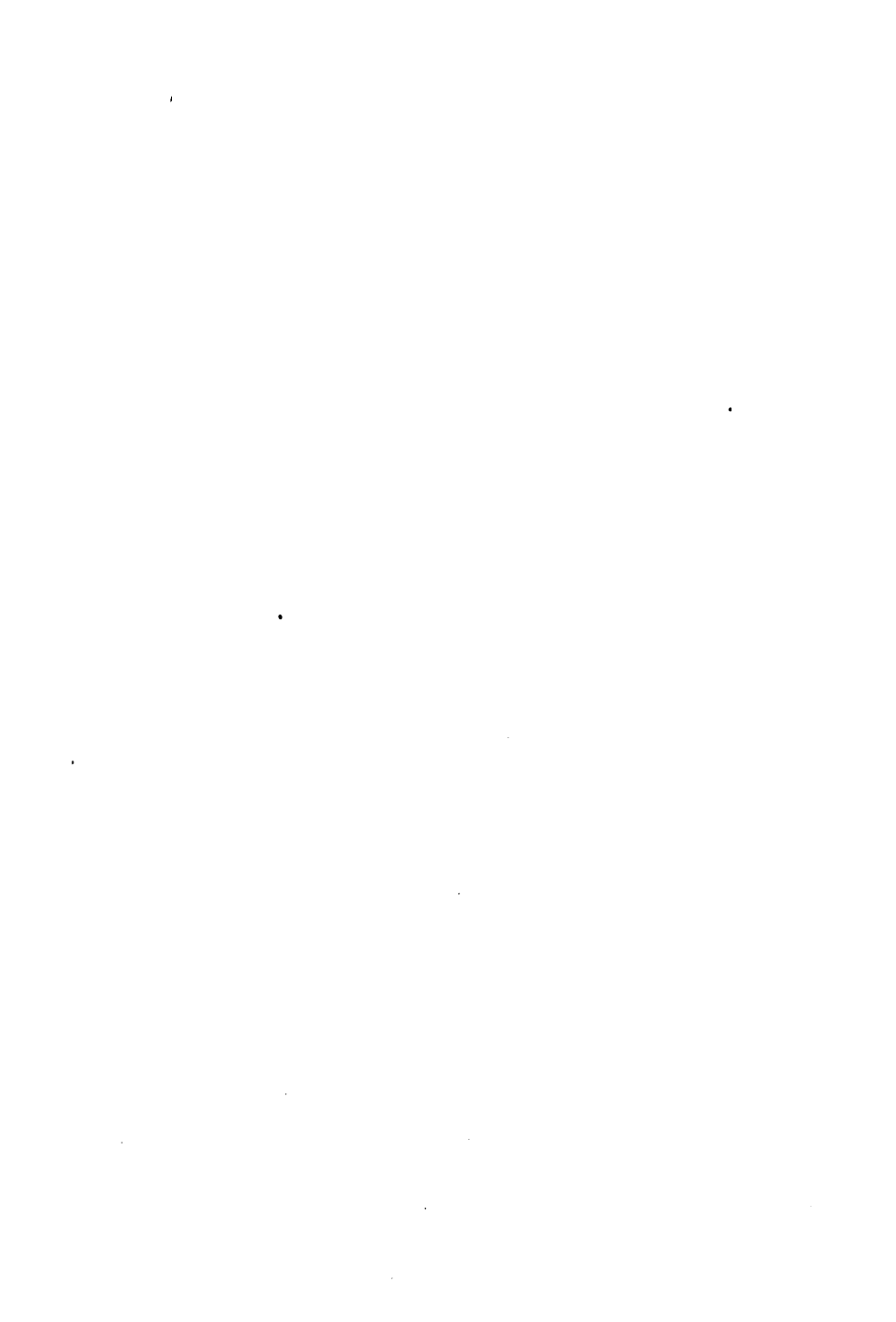
آلمان روحی مجتنب افراط در. اقصای تمایلاته وارمق ایسته مز. خیر الافکار اوسطها! ایشته هان بتون آلمانیا

[*] فوق البشر دیمکدر.

بونى دیر و بوکا اینانیر . (نیچه) آلمانجه یازدی ، فقط :
 (پولونیا) اصیلزاده سی ایدی ؛ اونک فلسفه هدم وانکاریه
 آلمان روحی نامزد طبیعی دکلدی . بوجهتله قیصه بردو
 اقبالدن سوکره نیچه نك فلسفه سی ده (شوپنهاور)
 بدینلکی ایله برابر دیار اجانبه و باخصوص فرانسه یه تر
 اولندی . و آلمانلر کندی فیلسوفلرینه عودت ایتدیا
 صوک سنه لرده آلمانیا نك پیشوای حکمتی ینه (قانت
 اولمشدی . برفلسفه برملتق ایقاظ و تحریک ایده مز . بوج
 « قانت » . بریوک حصه نفوذ آیرمق بلکه مبالغه لی اول
 فقط شوراسی محقق درکه هرملت مزاج افکارینه مز
 اولمایان فلسفه یی قبول ایدر : بوجهتله آلمانلرک
 فلسفه سنه ارتباطی هیچ شبهه یوق بر بشارت تاریخیه ای

- آلمانیاده صنایع نفیسه -

آلمانیاده صنایع نفیسه موضوع بحث اولونجه امینم ،
هر کسک خاطرینه اول باول موسیقی کلیر . اکرچه (شیلر)
و (غوته) کبی شاعر لر و (آلبرت دوره) و (هولباين)
مهارتنده رساملر يتشدیرمش بر ملتک هیچ بز شعبه
بدیعه ده بضاعه سز قالمادینی انکار اولونه ماز ؛ فقط قانون
تعویض آلمانیاده بیله اجرای احکام ایدر : قولاقدن
قازاندیغمیزی همه حال کوزدن و یا ذاقه دن غائب ایدم جکمز .
مشهوردر ، رسام (شفر) کبان چالارمش ، موسیقیده کی
درجه لیاقتنی بیلمم کیمه صورمشلر :

— اوت ، دیمش ، چالیور . . . (راقائل) کبی ! لا اقل
یوزده الیسی ضعف بصرسا ئقه سیله تک و یا چفت کوزلک
طاشیان آلمانلرده حاسه سامعه بر رقت خارق العاده آلمشدر
و موسیقی بالخاصه آلمان صنعت نفیسه سیدر . مثلا انکلیرلرک
بر (پارسل) نه و فرانسزلرک (بیزه) لرینه و (رلیوز) لرینه

مقابل آلمانرک اباتذہ موسیقیسی صایمقلہ توکنمز۔ چالشقان
 آلمانیایہ موسیقینک اهتزاز تشجیعی لازمدمی ؛ علی الاکثر
 برآلمی ویا برقائطوشکلندہ شعرایہ موسیقی : لشیر ، ملنک
 حیات مساعیسی اوستندہ آھنک الفاظ ایہ آھنک اصوات
 برمنبع امید وقوت اولور۔ ملل سائرہ نک حتی مشاہیری
 آرسندہ موسیقیدن خوشلانمایانلرہ تصادف ایده بیلیرسکنز۔
 ازجملہ (ویقتور هوغو) موسیقی یہ : « بوش بر کورولتو »
 دیردی ! و مشهور دوقتور (جوآنسن) بیلیم ہانکی
 (پارچہ) نی چالمقدہ فوق العادہ زورلقدن بحث اولتورکن :
 « آہ ، کاشکی محال اولسہیدی !... » دیمشدی ۔

آلمانیاسادہ موسیقیدن آکلامایان بر حیوان وحظ
 ایتمہین براعجوبہ تلقی اولونور۔ ہر آلماندہ موہوب و مکسوب،
 ازچوق براستعداد موسیقی وبرعشق موسیقی واردر۔ بر
 استاد دقت ایتمش : اوپردہ فرانسزقادینی کوزینی، ایتالیان
 قادینی کوکلنی ، انکلیز قادینی آغزینی آچور ، وقولاغنی
 آجان یالکنز آلمان قادینی در؛ چونکہ اورایہ فرانسزقادینی
 تووالت کورمک ایچون، ایتالیان قادینی عاشقی ایہ بولوشمق
 ایچون ، انکلیز قادینی ... بیلیم نہ ایچون کیدر ؛ موسیقی
 مراقنی یالکنز آلمان قادیندہ بولورسکنز ۔

اك بيوك دهات موسيقى واك مهم ترقیات موسیقه
 آلمانیدن چیقدی. هر کسک بیلدیکی معظم اسملری بوراده
 تکرار اتمک ایسته م. یالکز شونی خاطر لاتنه جنم که
 (۱۸۳۵) تاریخی آلمانک عرف تریمی اوزرنده بيله
 اجرای نفوذدن خالی قالمشدر .

فی الحقیقه آلمان حیات عمومیه سنده کی فعالیت مفرطه
 عصر سابقک واسطه طوغرو ذکای ملتده برنوع غلیبان عصبی
 تولید ایتشدی : آلمان آرتق شدید الانفعال وسریع التأثر
 بر مخلوقدی ، بالخاصه حسیت سمعیه سی پک بيله نمش و پک
 آتشلنمشدی . بویکی قولاق بر یکی موسیقی ایسته یوردی .
 اکر چه (موزارت) و (به توفن) حالا تقدیر و حیرتله
 دیکله نیور، فقط آرتق سمع صنعته اسکی ذوقی و بر میوردی .
 ایسته بواننده شعری ، فلسفه سی ، پک بیوک ذکاسی
 و باخصوص محیر العقول دهات موسیقیه سی ایله (ریخارد
 واغنز) ایشیدلدی . (واغنز) صنعت موسیقیه ده بر انقلاب
 کیر ایتقاع اتمک ایچون یارادلمشدی . موسیقینک لایتزلزل
 ولایتغیرظن اولونان ارکان وقواعدینی برضربه ده صارصدی
 و دیکشیدردی ؛ عقد مؤبدله بری برینه باغلی صاندیغمز
 (ماژور) ایله (مینور) . بر حریت نسبییه ویردی ؛ آرتق الحان

موسیقیه بهمه حال برتک صورتله حل اولنه بيله جک بر معادله^۱ اصوات دکلدی؛ وزن موسیقینک حدود جولانی آچیلدی؛ جریان آهنگ ناشیده ، رنگین وزنکین بروسعت شعریه آلدی .

ملتک قولانغی (واغز) ی دیکله مک ایچون حاضر دی؛ برانتظام معماری ایله آهنگلرک امتزاجی او قولانغک احتیاجنه کافی کلیوردی : صنعت نامنه دیکله دیکی بر سسدن شمدی بر معنی ، بر حس ، بر فکر ، قلبه و یاروحه عائد بر شی ایسته یوردی . یالکز حسابات فیه ایله دماغدن چیقاریلان وحشیات ایله علاقه دار اولمایان بسته لر - قیمت انشائی لری هر نه اولورسه ا لسون - هدف استتقال واستبراد اولیوردی . بر رعشه وجدانی و یا بر راز درونی افشایتمه یں لسان اهترازه رغبت کیلیمشدی .

(واغز) ک افاده موسیقیه یی تأمین ایچون اختیار ایتدیکی قاعده شکنلکر معذور و حتی مقبول کورولدی . مثلا اصوات تالیه نک چوق کره اصوات اصلیه فوقنده موقع آلماسی هیچ کیمسه نک غیرت فیه سنه طوقونمیوردی . (واغز) برداهی^۲ موسیقی اولمق اوزره بلاقیذ و شرط آلفسلاندی .

بوکون ینه اسکی اسانده موسیقی حرمتله یاد اولونور.
 مثلا (باخ) ی، (شوبرت) ی، یاخود (هایدن) ی هیچ
 برآلمان استحقار ایتمز. فقط ذوق عمومی (واغنز) ی وعینی
 مسلکک ایکی مهم رکنی تشکیل ایذن (لیست) ایله (ریخارد
 شتراوس) ی صراحةً ترجیح ایدیور.
 (واغنز) ک اسباب مظفریتدن بری ده کفته لرینک
 موضوعی روایات و حکایات لیه دن اقتباس ایلمش اولماسیدرکه
 بونی ایضاح ایچون براز آلمانلرک صوک حرکات ادبیه سندن
 بحث ایتملی ز.

*
*

عصر سابقک مبادیسنده آلمان ادباسی یونان قدیمه حیران
 کچینیرلردی. فقط حیران اولدقلری اسکی یونانلیلری باصمه
 قالب تقلید ایتمک ایسته مدیلر: او حیرتدن استعداد ملی یه
 موافق برادبیات خیالیه طوغدی. (غوته) بو ادبیاتک
 پارلاق تجلیکاهی واک بنام استادی در.
 آلمانیا یه نسبتله فلسفه ده (قانت) کیم ایسه ادبیاتده
 (غوته) او اولدی. حس ایله فکردن، و حقیقت ایله خیالدن
 ترکیب ایدن بو ذکا بالخاصه درینلکی ایله تمیز ایدیوردی.
 آلمان ذهنیت شعریه سی اوندن مناسب بر موقع تمثل

بولامازدی. آلمان خیالک مزیتی شعشعه فوق العاده دکلدرد، او آنجق عمقی ایله قدرتی اظهار ایدرد. (غوته) ایسه شعرای جهانک بی شبهه اک عمیق در.

آلمانلر حسن ایله خیر و حقیقت آره سننده برقرابت ازلیه کورورلر. اونلرک اعتقاد نجبه حسنک تجلیات مختلفه سی اخلاق و معارفی تهذیب و تأمین ایله ر؛ و بوکا مقابل قنون و فضائلک طبقات کالنده حسنک تجلیاتنه ملاقی اولورز. بناء علیه خیال و حقیقت بری برندن و از کجه مز؛ حقیقتدن محروم بر اثر خیال جانسزدر؛ و خیالدن مهجور بر حقیقت چیلاق و صوتوق اولور. بونک ایچون مثلا «خیلات عزیز افندی» بر اثر صنعت دکل، بونک ایچون بر «فوطوغرافی» بر اثر صنعت دکل و بونک ایچون «فونوغراف» بر آلت موسیقی دکل در.

بونظریه به (غوته) نک فلسفه بدایعی تامیله موافقدی. او، طبیعتدن و حقیقتدن عبارت بر «ادبیات» قبول ایتیموردی: «صنعت طبیعت دکل ده اونک ایچون صنعت، دینیور.» «دیمه مشمی ایدی؛ اونک ایسته دیکی (هوغو) نک بک شیشکین و لزومندن زیاده مطمئن خیالاتی ده دکلدی. شویله دبیهم: فرانسز (رومانتیزم) ی ایله یونان قدیم

اوروپا مکتوبری

مسلکی آرہ سندنہ برشیدی . واقعا (غوتہ) یہ دہہ رومانٹیک دیدیلر ، فقط اونک مسلکی مثلا (هوغو) نککی کبی مذهب اسلافہ قارشی بر اثر عصیان دکلدی . (غوتہ) براز حقیقتک فوقدن کورمک ایستہ یوردی ، ایستہ بوقدر ! وبونظرده آلمان تلقیاتنہ ملایم کلیہ جک برجهت یوقدی . (غوتہ) پی یتیزلندیرن اسکیلر دکل ، یکیلر دکل ، فقط ایکسی آرہ سندنہ خسیس وعقیم حسارلہ تفت ایدہ رک آلمان ادبیاتنہ برمنظرہ انقراض اعارہ ایدن (ایقلاند) ، (قوتز بو) (ورنایخن) کبی محررلردی ؛ (غوتہ) کندیسندن بر بطن اول کلنلرک ادبیات سطحیہ وحکمت باطلہ سنہ قارشی کوپورویوردی .

(غوتہ) ادبیاتنک نظریاتی بالخاصہ (فرہ دریق شلہ غل) ایلہ برادری (ویلہلم شلہ غل) دن او کرہ نہ جکنز : (غوتہ) یہ نظر آ شعرك حدودی اولاماز ؛ شعرك قانونی آنجق شاعرک آمال ذکاسی در ؛ شاعر کندی ارادہ دماغی فوقندہ آمر طانیماہ جق . حال بوکہ روح شاعر برانقلاب دائمی یہ معروضدر ، لاینقطع دیکشیر ؛ بیوک شاعر او ، درکہ مرہ دیکشدکجہ یوکسلیر ودائما آثارینک فوقندہ قالیر ... واعترافہ مجبورزکہ (غوتہ) بو بیوک شاعر دی !

(غوتہ) مسلکندہ شعرک قانون اساسی سلطنت خیالیدی . شاعر اول باول برحسہ ویابر فکرہ خیال ایله برشعشعہ شعریه ویره جکدی . برسوز برشعر اولمق ایچون اک شدید احتیاجی « آهنگ » ایدی . بواعتقاد ثمره سی اوله رق آلمان ادبیاتی کچن عصرک صوک نلثنده موسیقی به یاقلا شمعق اینسته دی ؛ بعض شعرا اثرلرنده فوق العاده بر جریان موسیقی کوزتمکک باشلادیلر ، وکله لرک امتزاجندن « نغمه » لر چیقارمغه اوزندیلر ؛ ادبیاتده برنوع « ترانه الفاظ » موداسی چیقدی . (نووالیس) ، (هایزخ هاینه) ، (هوفمان) وحتی (نیچه) یازیلرنده تأمین موسیقی به چالیشانلرک اک ممتاز لریدر .

(غوتہ) ورفقاسی ابتدای امرده یالکز یونان قدیمک تقدیرکاری کورونمشلردی . بالآخره بتون انافس جهانہ توسیع میل ایتدیلر : آلمان هرملتک آثار بدیعه سنی روحنه تمثیل ایتمه لیدی . بوقرار ایله انگلیز ، فرانسز ، ایتالیان ، اسپانیول ادبیاتلرنده کی بتون کوزل اثرلر ترجمه اولوندی . ملتک کتبخانه ادبی هرکون برازدها زنکین اولیوردی . برسرعت فوق العاده ایله آمریقادن هندستانه قدر بتون

غرب و شرق نُه لندی . جهانک خزائن فکر و خیالنده
آلمانیا جه مجهول برشی برامق ایسته میورلردی .

دیگر جهندن آلمان ماضیسنی حفره باشلادیلر .
قرون وسطادن فکری و مادی هر نوع آثار صنعت
چیقاریورلردی . (شله غل) برکون « نیه لونفن »
ترانه لری اوزرینه نظر دقتی جلب ایتدی . بوناظملری مجهول
نشیده لر ملتک الحان ذکاسی کبی تلقی اولوندی . بوداستان
پارچه لرنده هر آلمان براز کندی شعر روحنی حس
ایدیوردی . « نیه لونفن » آلمانلره :

— قهرمان اولکنز !

دین بروصیتنامه اعصار ایدی . شاعر لرایچون اوسلسله
روایاتدن اقتباس موضوع برنوع احتیاج اولدی . نفیحه
ادب بالخاصه احیای مافاتیه مصروف اولیوردی .

(واغز) شعر مترنمی ایله موسیقی بی ده بوجریانه
اماله ایتدی . اونک عالم صنعتده تترالوژی ، یعنی « آ ناراربعه »
نامیله طاینلان درت بیوک اوپراسی (نیه لونفن) ترانه لرندن
چیقدی ... ایشته (واغز) ک ایلك خطوه ده مرغوب
قلوب اولماسنده کی اسبابک اک مهملرندن بری ده جریان
ملی به توفیق آهنگ ایتمه سی ایدی ...

*

**

مع مافیہ بوجریان صنعت آلمان روش حیاتی ایلہ ہما
 دکلدی۔ جمعیت سیاسیہ فنہ، حقیقتہ، منافع مادیہ بہ طوغرو
 قطع مسافات ایدرکن خیالہ موقع سلطنت تخصیص ایدن
 برفرقہ صنعت آلقشلا متقدمہ دوام ایدہ مزدی۔ واہمہ شعرانک
 انشآت منورہ سندن روح عمومی یورولمشدی۔ موسیقی
 وادیاتدن صدای حقیقت ایستممکہ باشلادی۔ شاعر لره
 دیسورلردی کہ: «آرتق خیالکزدہ قوردیفکزی
 کوسترمہ یک؛ فقط حال و ماضیدہ کوردکلرکزی عناصر
 ادیبہ قورکز!» آرتق مخیلات یرینہ مشہودات طلب
 اولونیوردی۔

— یکمش زماندن بحث ایدہ جکمیسکنز؟ ماصال
 یرینہ تاریخ یاپیکنز... حال حاضر می ترم ایتمک
 ایستہ یورسکنز؟ حقایق موجودہ بی تفضیش ایتمہ بیکنز۔
 ہر آتی و ہر شیئی موضوع اتخاذ ایدہ بیلیرسکنز، هیچ
 برینی تحریف ایتمہ مک شرطیلہ!

ایستہ ارادہ قومیہ بونلری آمردی: عالم فلسفہدہ
 (بوخنر) لرک، (مولسقوت) لرک نظریاتی قبول تامہ بہ
 مظهر اولدقدن صوکرہ ادبیاتدہ مذهب خیالیہ نک یرینہ
 مذهب حقیقیہ قائم اولدی۔

مذهب خیالہ آرزوق محافظہ کاردی؛ دینداری؛
 مذهب حقیقہ بیکانہ دین و طرفدار انقلاب اولدی . فرقه
 عملہ ایله سوسیالیست متفکر لر کبی مذهب مادیونہ صاپانلر
 صنایع نفیسه ده مسلک حقیقہ یه بتون روحلریه تمایل ایتدیلر
 مع مافیہ (هاو پتمان) ، (زودرمان) کبی برقاچ تیار
 مؤلفی ، ایکنجی صنفدن بش آلتی رومان محرری استت
 ایدیلنجه دینه بیلیر که مذهب حقیقہ بین الادبا مظهر رغبه
 اولمادی . حتی سالک اولانلر بیله دوام ایدمه مدیلر : مث
 (هاو پتمان) « چولخلر » عنوانلی مشهور بریسه سن
 تمامیله حقایق پروردی ، صوکره « بوغولمش چالا
 اسمنده کی اثرنده خیال پرور اولدی ، زیرا آلمان روح
 میل طبیعیسی - که حب خیال در ، - نفوذینی کوسترما
 تأخر ایتمه مشدی .

صوک شاهر لر برآز خیالی ، برآز حقیقی و باخصو
 حسی در لر .

*
 برآره لوق عصر سابقک صوکنه طوغرو ، (:
 فلسفه سنک اک ذی روح زماننده آلمانیا یه شمالدن وجنو
 فرانسه دن ونور وچیان ، هر طرفدن مذاهب صنعت :

باشلامشدى . آمانیادهده تمثالیه ، انطباعیه ، روحیه ، ...
الی آخیره بر الای مسلکله توره دی . مثلا (تیق) کبی
منظومه لرندن آلات موسیقیه سسلرینی ایشیتدیرمک
ادعاسنده شاعرلر ، قوقولرک قیمت موسیقیه سندن بحث
ایدن بسته کارلر ، پالطوسنک یه سی (ره به مول) یاخود
(فادییه ز) رنکنده اولدیغی هیچ تبسم ایتمکسزین
سویله یین سازنده لر کورولدی . فقط بونلری بر حسیت
مرضیه نکه مبتلاری کبی عدایده رک سکوت آلتنده براقق
اولادر .

خبر

برلین - ویانه

صوؤق ورطوبتلی برصوک بهار آقشامی ویانه یه
کیده جک تره نه بینمک اوزره غاره ککدم . صیق صیق
قطارلر طولیور و شهردن اوزاقلانیوردی . برقاچ دقیقه
شاهدی اولدیغ بو عزیزمتر بیلیم نیچون وناصل بکا ،
نفوس بلده نك غارلرده تیفتیکلندیکی حسنی ویردی ...
نهیات ایشته ویانه یه کیده جک واغونلرده حاضر لائمش
وزنجیر لئمشدی . غروب دن ایکی ساعت صوکره حرکت
ایتدک . برآز مائل یاغان بر یاغمو رله برلکده اطرافه
کولرنکی بردومان و بودومانله برابر آقشام قارا کلنی ثقیل
وکشیف اینمشدی . قطار من غاردن چیقارکن کوك یوزی
سیم سیاه چیسلیوردی . پک آغیر برکیجه : کویا قارانلق
طیشاریدن واغونک پنجره لرینه طایانیور .. یاغمو ر کسنی
تکر لکلرک چاتیردیسی آزه رک صوصدوردی و خارجه صانکه
یالکنز بر سکوت قالدی ، آغلایان وتیتره یین قاره بر سکوت !

بومغموم ویا غمورلو ظلمت خزان ایچنده کاه و بیگاه
 تیمور یول فنارلرندن بری ویا بر قاجی ایصلاق آتیش
 بوجکلری کبی قاجیور و نادراً بیوک بر الکتریق فانوسی
 قانلی بر کولکه قیزار تپسی ایله قارانلی باتلاتیوردی ...

* * *

ایرته سی صباح او یاندیغمز زمان - ایجریسندن طلوع
 گونشی کچرکن قومرو کوکسی گبی یانار دوز بر ثروت
 حرنک آلان سیس افقده بر بوهمیا کوبنه کویا صدف
 توزندن بر خوطوز طوقویوردی . بتون بر عید خزان
 ایچنده جنوب شرقی به طوغری کیدیوردق . ایلك موقعک
 جوارنده کی صارارمش اوتلر آره سنده یالکز ایسکی
 کورون بر خروس اوتدی : صاندم که صوک بهار ایچندن
 بر کلینجک حاقیریور ! .. بر بر سیس پارجه لری مینی مینی
 بولو طلر حانده اوتلره طاقیلور ، کوچک فدالری
 اورو مجکله یور ، صولنون یاراقلی داللی تولندیلور ،
 هر ایلیشدیکنه خفیف بر عمامه رؤیا صاریوردی . اورمانلر
 موسمک صاری وقیرمزی کوپوکلریله جابجا تاجلانمش
 بو بعضی آغاچلر عادتاً اوزون برر خروس کبی اییکلنمشدی .
 بکا اویله کلیرکه کوز فصلی طبیعتک بالخاصه وداع

ایچون حاضرلادینی نفیس بر صحنه در . شمعی اطرافه
باقدجه هر شیدن آریلیر کبی ایچمده بر آجیلق حس
ایدیوردم .

اورماندن چیمش ، اووایه طالمشوق ، عارضه لی وچیلایق
بر اووا ... کولکده اربدمش کبی خیف ورطوبتلی برضیا
اورتالغه بر رؤیا آیدینلی ویریوردی : دون آقشامکی
یاغموری خاطرلاتان بر کونش بولوطلرک آرقه سنده کیزی
ایدی . تا اوزاقده کولرنکی بر کوی بودور بر چاک قوله سیله
افقک سیدلری آلتنده ازیلوردی . ترندن کویه قدر تارلار
بری بری یاننده وبری برینک آردی صیره کیدیور ،
چیفتیجی روحی وچیفتیجی حیاتی کبی را کد و مطرد کیدیور
و کیدیور ، قویونلردن و اوکوزلردن دها مطیع و دها
ساکت کیدیور و کیدیوردی . یوزلری طوبراق رنکنده
قادینلر - کونشدن دباغلامش اللری قازمه و کورک صاپلرنده
منقلص ، - تارلار اوستده اکیلمش چاپالایور و طوبراغی
اکمکه قلب ایتمک ایچون چاپالایوردی . هربری مست قوت
و محور متانت ، سس سز و جانلی برر صاباندی ! بو قادین
جلدلی ایچنده کی آهنین ماکنه لرینی دوشونندوردی ؛
بومستنی مخلوقلره : « طوبراغک قوجه لری ! » دییه حکم

کیوردی . اونلری سیر ایدرکن ایچمدن : « یاری ، عفو ایت . بنده آره صیره : چالیشدم ویورولدم ! دیمکه جرئت ایتدم ! ، دیوردم . حیانده تعب واستراحت قیرلرده بولنور ؛ بز ، شهرلیر ، نه سعی ، نه راحت ، تمامیه طانه مایز ؛ هانکیمز برچیتجی کبی اوپور و برچیتجی کبی اوپایر . حیات حقیقیه یی عالم زراعت یاشار ، بزمنکی آنجق تقلید حیات ... آنجق اکیئر آره سنده انسان برنات کبی طبیعی یشایه بیلیر . . . . .

خرچین بر روزکار سیسی پارچه لیوردی . کول آلتدن بر قور پارچه سی چیقار کبی بخار ایچندن آتشی بر کونش طوغدی . شمدی ، طاغینق بوهمیا قریه لری آره سندن کچوردق . آره صیره طوبارلاق براغاجده صوک بهازک لپسقه باشی تمئل ایدیوردی . بوهمیا کویلرینک بر خصوصیتی وار : خانه لرك سوسی جبهه لرده دکل ، قاپیلرده و پنجره لرده دکل ، فقط . . . . . طاملرده . . . . . اعتراف ایدرم که طاملری بو قدر آرایشلی ابنیه یی باشقه هیچ بر برده کورمدم . تصور بیورگنز : رنگا رنگ کیره میدلر خرده پسند براعتا ایله اوپله بر حسن ترتیه مظهر اولمش که اکثر مساکنک اوست سطح لرینه ،

سپایه قارشی بر حدیقہ معلقہ ، دینہ بیلیر . مذهب
 طوغله لرله طاملرده گاه بنانک تاریخ انشاسنی ، گاه بانینک
 نامنی ، و گاه ایکدینی بر لکده کور بیورسکنز . بوهمیاده
 پک حرارتلی بر حیات حس اولنمیوردی . اون بش عصر لق
 حمای تاریخیدن سو کره مملکت کویا دیکلنمک ویا او یومق
 احتیاجنی طوممشدی .

پراغ جوارندن کچرکن اطرافده بولدینم سکون وسکوت
 نی ، ایشته اعتراف ایدیورم ، متعجب ایتدی و بیلیم
 فصل بر تداعی افکار ایله (سقوبلاف) ک مشهور سوزنی
 خاطر لادم : «اسلاولرله جرمنلر آره سنده مصادمه ناقابل
 اجتناب در وقیویلجم چهلردن صچرایه جق ! ، ایله ظن
 اولونیوردی که حرب عمومینک سببی چهلر اوله جق ...
 بو وجهته بر عصر دنبری جهستان بتون اوروبادیپلومانلرینک
 مطمح نظری ایدی و باخصوص اوراده کی انتباه ملی بردقت
 عظیمه ایله تعقیب اولونیوردی . بو حرکت اتیاهیسنی
 بعضی دولترسون دورمک وبعضیلری آلوندیرمک ایتدیلر .
 (۱۸۶۶) ده سادووا محاربه سی انشاسنده آلمانیا جهستانه
 کیردیکی زمان پر ووسیا قرالی برنجی کیلیوم بوراده نشر
 ایتدیکی بیاتامده مملکتک حقوق سیاسیسنی طانیش

و « شانلی بوهیمیا قرالیتی سکنه سنه ، خطاب ایتمش در .
 (۱۸۷۱) ده فرانسوا ژوزف ده بوهیمیا به بعضی امتیازات
 ویردی . (پالاجکی) ، (یونگمان) ، (شافارییق) کبی
 صنادید ملیه نک و ، (قولار) ، (سه لاقوفسکی) کبی
 شعرای حیتک و (سمه تانا) کبی دهات صنعتک همت
 مشترک سیله چهستان نهایت الامر نیم مستقل بر موقع سیاسی
 آلدی ؛ بوکون [قرالسز بر بوهیمیا قرالیتی] واردر !
 بودیاریک حرکات ملیه سندن بحث ایدیلیر کی خلقک
 بک زیاده حرمتله بحث ایتدیکی بر اسم عقله کلیر :

دوقتور ریگر . . . . . بر پروسیا جنرالی — جنرال
 پایکه ، — دیمش که : « بن اگر اوستریا ایمراطوری اولسه یدم
 دوقتور ریگره سن — لئوپولد نشاننک برنجی رتبه سنی
 ویردم ؛ واکر پروسیا قرالی اولسه یدم شپانداوده حبس
 ایدردم ! »

بونلردن باشقه کبار عالمنده هرادشین ، شوارزنبرغ ،
 لوبقوویچ ، چرنین ، تون ، لیختنشتاین ، واللنشتاین ،
 صنایع نفیسه عالمنده نواواق ، یوزف سوک ، فورستر بک
 بیوک اسملردر . . . .

آرتق چهستاندن چیمش ، آوستریا به کیرمشدک ؛
ایکی اوج ساعت سوکره و یانه ده بولنه جقدق . آرتق خط
بوینده طوماتس رنکلی طاملر و هاووج رنکنده دیوارلر
کورلیوردی . اخلامور دالری و چمن صولغونلقری
اوستنده قیراغی بریر بر کوموش او یا ایشله مشدی .
آن بان اطرافک چیلالغنی آزالیوردی . اووخ ،
ایشته بر اورمان ! چاملر دالریخی اورمانک هدیه لری کبی
بزه اوزاتیسورلردی .

براز سوکره چام اورمانندن چیققدق ، میته اورمانه
کیرمک ایچون ! بوراده بیلیم نصل اولمشده بعضی
اغاجلرک یا لکنز اورتله لرنده بر قاچ صیره یا پراق صارار مشدی ؛
تپه لری و کوکلری یشیل طور بیوردی : بو آغاجلر بکا
کوکوسلرینی آلتون دیزیلریله سوسله بن کویلی قادینلرینی
خاطر لاتدی !

- ويانه -

مه ترينخ ديرمش كه: اوروبا (لاندستراسه) ده بتير ،
(لاندستراسه) ويانهك بر كنار محلهسى اولديغه نظراً
بيوك ديپلوماتك آوستريا پاتختى غرب وشرق آره سنده
سرحد كې تلقى ايتديكنى آكلايورز. فى الحقيقه ويانه ده
براز پارس و براز بك اوغلى رايجهسى واردر. بوجهته
برتورك روخه اوروبا شهرلرينك هپسندن زياده مونس
كلير. بن كندى حسابمه اوراده هيچ بر يابانجيلق حس
ايمدهم، حتى اون طقوز ، يكرمى ياشلرنده ايلك دفعه
اوله رق كچديكم زمان بيله... ويانه ده بيلمم نصل بر منظره
مودت وار: سز بر غاردن كيرر كن سواققر و ميدانلر
سزه قوللرني آچيورظن ايدر سگنز. زيرا ويانه «سكره دن
كوزمش» بر شهر دكل در ، اوراده هابسبورغ خاندانى
قدر قدملى بر اصالت حس اولنور. ايام حاضره نك تقدير
و تحسيتندن مستغنى كې كورونيور : ماضينك اوزون

آلایشلری حالا قولاغنده در . بویوک بلده ، طونه نك
 وتاریخك كئازنده ، طونه کبی وقور یاشادی وتاریخ کبی
 صحیفه صحیفه تکامل ایتدی . بوشهر من القدیم حسن ایچنده
 انکشاف ایتشدر ؛ دین وصنعت ، حرب وعشق ، هر حادثه
 سیاسیة و هر حرکت ذکائیة بوراده بر تحفه زینت شکلنده
 یاشار . کچمش زمانک بتون حیات زائله سی سیما ی بلده ده ،
 ماری تهره ز کبی متعظم و ماری انطوانات قدر کوزل بر شاهدر
 ظن اولتور . ابنیه او-تنده طاشلر ، سنه لرك نجات و یردیکی
 اختیار طاشلر بر آهنگ اشتیاق ایله اعصار سابقه پی
 خاطر لاتیرلر : کویا قورنیشلر بر ابروی خاطره و نچره لر
 بر دیده خاطره در .

ویانه عصر لرجه وعصر لرجه جرمن شعاعات فکریه سنی
 سواقاقرنده جمع ایتدی . مع مافیة بو خصوصیت متنوع
 مدینتلك بوراده تلاقیسنه مانع اولمامش در .

رومان ، جرمن ، رونسانس ، غوتیک ، هر اسلوب
 بوشهرده حالا یان یانه یاشیور . شومیدانده ونیدک طاقلرینه ،
 اوته کی جاده ده فلورانس قوسلرینه راست کلیرسکز
 وبونلرك معنای مشترکی هپ فکر ، هپ حس و هپ شعر در .

یالکز برنجی وایکنجی دکل ، حتی اوچنجی ودرنجی
درجده کی سواققر بیلہ برر آبدۂ بدیعہ یہ اتکا ایدرلر ؛
برلینده وپارسدہ اولدینی کبی بولو اولرک منتهاسی بوشلق
دکلدر ؛ هر کذرکاهک قمرنده نظرکز بر نفیسۂ صنعت
بولور ...

*
**

ایواہ، کہ ویانده زمینک کوزلکنہ سما پک نادراً
اشترک ایدیور. باخصوص آغستوسدن صکرہ شہردائما
یاغور قورقوسیلہ خاک کی پالطوسنی کیمش وقوقولتاسنی
باشنہ کچیرمش کبی در. ایلولدن قیش نہایتہ قدر آیلر بری
بری ایلہ مقفی : ستمبر، اوقتوبر، نووہمبر، دہ چمبر! ...
اسمردہ کی بواطراد آہنکہ کوک یوزی دہ اطرادقسوتیلہ
کویا اظهار حرمت ایدر :

سیس همان هر صباح کول رنگی بر بویون آتقیسی
کی سواققرہ وبنالره سازیلدور، بولانیق ترقوس صوبی
رنکنده برسا شہرک طاملرینہ قدر اینور. بویلہ قابانیق
هوالی کونلرده کیرلی برضا هر شیشی وهر کسی براز کیرلی
کوسترد: اوزاقدن هر کوردیککنز آدم، اویلہ ظن ایدر-
سکزکہ، هنوز یوزینی ییقاماشدر . یاغور بیلہ، بمضاً

بکا اویله کلیورکه ، یولانیق یاغیور : سما اوقدر چامور
رنکنده !

کونش صوک بهار وقش آیلرنده ویانه ایچون بر ترفنده
قیمتی آلیر . احياناً سیس یاریلوبده شمسک بر پارچه سنی
کوستردیمی ، صانیورسکنزکه ، کوانش کوکده بر محبسدن
قورتولدی ، سزیرده بر زنداندن آزاد اولدیکنز؛ ومست
نجات بری بریکزه آتیلیورسکنز . قلبکنز بر حس بهار
وشباب ایله سوسلنش کبی اولیور .

*

وهلهٔ اویله ظن اولتورکه بوسهای مغموم آلتنده
وشوبلده تک بدرنک دیوار نری ایچنده آنجق جان صیقینتیبی
اقامت ایده بیلیر . خایر ، سہاسنده کی منظرهٔ ملاله رغماً
بوراسی بر بلدهٔ حزن وخولیا دکل در . ویانه خلقی بالعکس
خفیف و پارلاق بر شامپانیا کوبوکئی خاطر لاتیر . هر ویانه لی
ساعت جدیدنی ساعت وظیفه یه حصر ایتمش در ؛ ایش
باشندن آیریلنجه مشاق حیاتی وآلام جمیاتی اونوتوق
کندیسی ایچون سانکه یکی بر وظیفه اولور . بتون کون
بر رنجبر کبی چالیشیر ، فقط آقشام اولنجه برحق کبی
اکلنجه سنی آرایان بر « اقدی » در .

علی الا کثر غروب دن صوکره قادینلرک کردنلری
 و او موزلری آچیلیر وار ککلرک صرتلرینه « فراق » و بویو-
 نلرینه « بیاض قراوات » کچر. ویانه نک بوشهرت شطارتخی
 بیلدیکم ایچون ایچریسنده « حرب » ک حسن ایلمدیکی
 روایتی استغراب ایتمه دمدی. حیاتی کنیش بر فلسفه
 تبسمله تلقی ایدن ویانه لیلرک حدودده حرب ایدیلیوردیه
 مرکزده آلام محاربه یی تشهیر ایتمه لری پک طبیعی ایدی.
 فی الحقیقه بوراده حسیات حربیه پنجره لردن صارقان
 بایراق لره سو قاقلرده طالغه لانیمور. ویانه شمدی برسینه ما
 شریدینه کچیر لسه هیچ شبهه یوق که تماشنا کران « بوشهرک
 حرب عمومی ایله هیچ بر مناسبتی یوق ! » دیر: اوستریا-
 لیلر حسیات حربیه لرینی صحنه ایچون حاضر لامامشیر ،
 بتون خلجان عسکری یی قیلرلنده مکتوم طوتیور و باده
 ظفردن بیله خارجه بر قطره مستی صیزد بر میورلر. بوراده
 حتی افراط سرور ایچنده کندیخی اونوتان کیمسه یی کورمه دم؟
 کورولتیلی سعادت و بی فائده نمایش یرینه بر دمیر سکوتی
 و بر چلیک متاتی ترجیح اولونیور. بوراده (حرب) ی
 کورمک ایچون نافذ بر نظر دقت لازم دره: فی الحقیقه سینلر
 حسیات ایله مملو؛ هر کوکوس اولاد ملتک اولنلری ایچون

نالان برتابوت، و طوغانلری ایچون مترنم بر بشیک ..
 دقله جبهه ره بافکیز: بر تر به ده بر کیزلی قدیل کبی هپسندہ
 کتوم و عمیق اندیشه وطن یانیور. یا تختک سکوت ظاہر یسی
 آلتندہ حدود فیرطنہ لرینک بتون انکاساتی ایکلز، اک
 ساکن کوردیککز پارماقلر صاحبین نہ قدر آشکار بروعشہ
 حمی ایله غزته لره صاریلدورلر، کورمہ لی! او غزته پی
 کوزلر او قومپورہ عادتا او پیور. سطرلری او یق، حر وفک
 آلتندہ و غزته نک نسجی ایچندہ قالان بر خبر وارسه اونی ده
 آلمق ایچون حدقلر ستونلر اوستہ او یله کریلپور کہ ...
 کویا هرستون بر حدود، هر کله بر عسکر و هر عبارہ
 بر بولوک در! قارہ غزته اوستندہ بتون اردوی، بتون
 حربی، بتون وطنی، تاریخ ماتک اک مهم صفحه سنی
 کورپیور، طوب سسلرینی ایشیدپیور، باروت قوقوسنی
 تنفس ایدیور. غزته او قویان برویانه لینک معنای سیاسی
 قبع ایدکز: جبہ عین اوستندہ شمدی سرور، شمدی
 اسف، شمدی غضب، شمدی اندیشه، شمدی، امید،
 بتون تأثیر حوادث تجلی ایدر.

او قویان کوزلرده او قودقلری شی صانکه یازیلیور
 و باصیلپور. دنیلہ بیلیر کہ بورادہ بر جریدہ ستونہ یا صالانان

کوز بیکی بر مدور ورقه حوادث در . ویا نه مطبوعاتی
 بن هر صباح بر از قارئلرک یوزلرنده اوقویورم ! فیرطنه
 بردکزک سطحی نصل بوروشدورسه ناخوش بر خیرده
 دوداقلری اویله تقلص ایتدیریور . اعتراف ایده لم : بزده
 غزته مطالعه سی براز اکلنجه در ؛ بوراده آغیر و جدی
 بر وظیفه شکلنی آلمش . بتون اهل وطنک کوزلری
 هر صباح نویه فرایه پره سه ، فرمدنبلات ، یاخود دیگر
 بر روزنامه وقوعات اوزرنده کمال دقتدن ، همان همان
 دییه حکم کلیورکه ، ترلیور ! . . . اوقونان غزته وطنک
 برهنیز پارچه سی کبی دورولوب بوکوله رک بالطولرک ایچ
 جیلرینه ، تاقلبرک یانه یرلشدیریلیور : هیچ شبهه یوقکه
 مطبوعاتک بوغزنی موسم حربک بر جلوه سیدر .

*
 **

مع مافیله فکر ملیت بوراده بتون بتون خصوصی بر
 تلقی به مظهردر : بو طرز تلقی ایجه آ کلامق ایچون
 تحظر ایتملی بزکه نمجلی ، نمسلی ویا آوستریالی تعصیری
 دماغده بر خیال ملی او یاندیرماز . بو جهته آمانلر و اشلاولر
 کبی بعض عناصر فکر ملیتی بز مسأله عرقیه عدایدرلر ؛
 موسویلر و بوشاقلر کبی بعض عناصرده بر مسأله دینیه

صایر لر . ملیت جریانلری انجق مرکزدن اوزاق یرلرده
 حس اولنور . پایتختده « ناسیونالیزم » فکری بر قوه
 تفرقه طرزنده تلقی اولونیور . آنجق بر قاچ روح ممتاز
 اوستریا - مجارستانده بر تک وطن کورور . و نه کیلر
 بولوک بولوک یکدیگرینه گاه رشته لسان ، گاه رابطه دین
 و گاه علاقه دمله باغلی حس ایدر لر . عناصر مختلفه یی
 برلشدیرن ماتک باندیراسی دکل ، ایمپراطورک تاجی در .
 هابسبورغ تختی اطرافسده طقوز قوم ال اله وبرهش :
 ایشته آوستریا - مجار ملتی !... بر معتاد ملتک بنسه دیکی
 سرایک آمالی در . بر آن ایچون حکمدار ایله آوستریانک
 علاقه سنی معدوم فرض ایدکنز : فی الحال باغی چوزولمش
 بر دمت دیکن کبی عناصر ملت بری برینی طیرمالایه رق
 طاسغیلیر . حکومت مرکزیه بو حالی اسکیدنبری خوش
 کوره کلشدر . اوستریا ایمپراطوری ایکنجی فرانسوا
 علی التخمین بر عصر اول دییوردی که : - بنم تبعه م بری
 برینی طانماز ، نه موطلو !... عینی مرض هپسنه استیلا
 ایده مز . ایتالیا به مجارلر ، مجارستانه ایتالیا نلر یرلشدیریرم .
 هر فرد قوموشونک قاراغولی اولور . آ کلاشه مازلر ،

سویشه مزلر ؛ منافرتلرندن نظام و نسق ، و خاصمه لرندن
امن و آسایش طوغار ....

بوفکرک تحلیل اصابتی بنم وظیفهم دکل در . بن
شوندن امینم که ویانه لیلر قدر مملکتلرینی سون ، اونلر
قدر مملکتلریله افتخار ایدن هیچ کیمسه کورمدم .
اونلرجه ویانه دنیاده کی بیوک شهرلرک اک کباری ، اک کوزلی ،
اک طاتلیسی ، اک اکنجه لیسى در . سواقلرینی ، بانجه لرینی ،
جوارینی ، شطارت و احتشامنی مدح ایتمکله بتیره مزلر .
ویانه بو قدر مدحه لایق اولماسه بیله هیچ شبهه یوق که
ویانه لیلر مدایحک دها یوکسکلرینه بیله سزادولر .

شاعره محترمه مزنکارخانم اقدی ایلمک ویانه سیاحتندن
عودتنده ، پک اپی خاطرلارم ، دیمشدی که : « ویانه ده
هیچ چرکین یوق : چوجوق ، قادین ، ارکک ، هرکس
کوزل ؛ « بن بو طوغر و سوزه علاوه ایده جکم : و هرکس
تربیه لی و هرکس نازک ، و بوتربیه و نزاکت ظاهری و سطحی
دکل ، ناصمیم روحدن کلیور ، قلبده قان کبی طبیعی ....

- ويانه -

ويانه ده نزاكت فلان و فلان صنفله مخصوص دكل،
فقط عمومي در: تراموای بيلنجيسي، آرابه جي، غارسون،
هر كسده اثر تريبه كورورسكنز. عبوس بر چهره ايله
خشين بر معامله يه بوراده هدف اولمش بر كيمسه كورمدم
وحتى ايشتمه دم. شهرك نره سنده كزرسه كز كز يكنز،
اطراف كزده كي سپالرده راكد بر تبشم قاعده عموميه در.
سوقاقدن كچنلر برى برينه دوست كچي باقار و دوست كچي
معامله ايدر: مثلا پالطوكزك يا قاسي ايجري بوكولمش،
يا خود پوتينلر كزك باغچي چوزولمش، سز فرقنده دكلسكنز؛
در حال يانكزه بريسي صوقولور، و كال نزاكتله سزي
سلاملاقدن صوكره قيافتكزده كي قصوري قولاغكزه
فيصلدار. ويانه ده طانيما ديفكنز بر ذات سزه برشي سويلديمي،
امين اولابيليرسكنز كه خير خواهانه براخطارده بولونيور،
نه ديديكني آ كلاماسه كز بيله همان تشكر ايدكز.

خلق یالکنز اشخاصه قارشى دکل، اشیا به قارشى ده نازک و تربیه لیدر : از جمله سوقاقلرک نظافتنه هرکس بیوک بر آرزى محافظه ایله باقار . بزده سوقاقلر - لاقیردی بینمزده ! - براز انقیه منسدیلی ، براز توکروک حقهسی و برازده سوپرونتو تنکه سیدر؛ شهرامانتک اوتیه بری به قویدوردینی مزخرفات سپتلیرى مستثنی اولق اوزره استانبول جاده لرنده نظافتنه حرمت اولنمش بریر طانییورم ! ویانه لیلر بالعکس شهرک بولوارلرینی کندی آپارتمانلرینک سالونلری کچی تلقی ایدرلر . ایچریسندله اوطوردقلری برقدر اوزرنده کزیندکلری قالدیرمی ده تمیز طوتارلر .

بو نازک ، تربیه لی و تمیز خلقک تمیز ، نفیس و ممتاز اکلنجه لری واردرکه اوچ بیوک صنفه تقسیم ایده بیلیرز : تفرج و سیران ، قهوه خانهلر و باسته جی دکانلری ، قونسر و تیاترولر...

دیدم یا ، ویانه لیلر اوینای اولمقسزین شن و شوخ درلر . کندیلرینک (دراره ر) دیدکلری صنف بوراده اکثریتی تشکیل ایدر ؛ بر ، ایچر ، کولر ، سوپلر ، رقص و ترنم ایدرلر ! .. بونلرک ساحه تفرجی اینلک بهار و یاز کونلرندله شهردن یوز کیلو مترو مسافه ده کی کویلره قدر امتداد .

ایدرمش؛ بویله جوار قریه لرك با خصوص تازه شراب
 عالملى دنیانك الكطاتلى اكلنجه لرندن برى عد اولونیور؛
 فقط قیشك یاغمورلو و صوؤق زمانلرنده حدود سیران،
 پایتختك بیوك جاده لرینه منحصر قالیر: رینگ، غرابن،
 کرتز شتراسه، ... باخصوص بو صووك جاده كونك همان
 هر ساعتده كزی یحیلرله مملودر.

اوروپانك بیوك جاده لرنده كز نمك بنمده بك خوشمه
 كیدر. اورالرده انسان هوا تنفس ایدرکن تنویر افکار
 ایدیور؛ پاره دن وا ككدن وهرشیدن زیاده ذکا صرف
 اولونیور. بیوك بر بولوار دن كچرکن، هیچ بر درس خانه یه
 کیرمكسزین بك چوق درس آلیرسكز. محیطدن محاطه
 طوغرو کیزی بر جریان فکر وحس واردر؛ انظار و اشیاء
 وحتى انظار وانظار آره سننده مبادله ذکا منقطع اولماز.
 قالابالق ایچنده روحكزك بر انسانیت بانوسی آدیغنی
 طویارسكز؛ سزه اویله کلیرکه هر نظر وهر منظره براز
 پوروزلر کزی تور پولیور ... بوندن باشقه، اعتقادجه،
 بر مملکتك معیار ذوقی بیوك جاده سیدر: مثلا توندن
 تقسیمه قدر ایکی طرفنی سوزه رك كچن بر آدم اکر بندن
 ده دقتسز دكسه، بزم اسرار ذوقره نفوذ ایتش اولور.

ویانده بولدیغمدتجه آیا قلم صیق صیق کرتن شتراسه یه کیدردی. بوجاده شهرک سوس و ذکامشهری در: کوردیککنز هرشیئی ویانه لیلرک بروئیقه دماغی کبی تلقی ایده بیلیرسکنز؛ اک خرده واک کینه شیئه دوشونلکسزین شکل و موضع تخصیص اولماز... کرتن شتراسه ده براز کناری کولکه لشمش بریاقلق، کوکسی براز بوروشوق برکوملک، دیبه بیلیرم که، کوره مزسکنز. بتون ظواهر، چاشیرجیلرک همی وترزیلرک غیرتی سایه سنده برر قویوجی جامکانی کبی ایشلدار. انسان البسه نک کرامت ستریه سنی بالخاصه بورالرده اوکره نیور. مدینت اول باؤل طیشنی پارلاق طومنی امر ایتمش در: یایا قالدیرمندن دها کیرلی بر قلب طاشیه بیلیرسکنز، بان شرط که کوملککنز نا قابل مؤأخذه برنظافته پارلا سین. اووخ، شو قولایی و اوتویی ایجاد ایدن داهی عالم مدینته نه بیوک لطف ایتمش!... کرتن شتراسه ده اشتهای عمومی یی غیجیقلا یان جامکانلر بری برنجی تعقیب ایدر: ایشه برچیچکچی جامکانی یاننده بر قماشچی جامکانی، وایکی منظره بری برینه او قدر مشابه که چیچکلر زرده بیتور، قاشلر زرده باشلایور، پک قولایلقله کسدریله مز؛ ایشه جاقیر کوز قدر فیروزه لر، کوز یاشی کبی پرلانطه لر، قان طامله سی

رنکنده یاقوتلر، وپک درین دکزلری خاطر لاتان زمردلرله
 مملو قویو بچی جامکانلری؛ ایشنه یاریم دوزینه سی بر آووج
 ایچنه سیغه جق قدر ایجه نانسوق چاشیرلر؛ ایشته بالمومی
 قوقلالر اوستنده تتره یین فستانلر وقوستوملر ... وهیسی
 بر نظر دعوت کبی نوازشکار و بردراو چوروم کبی خطرناک!
 بیلمم نیچون بوتهلکلی مناظر بالخاصه سورمه لی کوزلری
 جذب ایدیور؟

ویانه نک بیوک جاده لرنده راست کله جککز قادینلر
 وار ککلر سزه صیق صیق شاعره محترمه من نکار خانم
 افدینک سوزینی خاطر لاتیر: یاربی، بوشهرده هیچمی
 چرکین یوق؟ باخصوص قادینلر، هان هپسی سحر کبی پنه
 ومعصومیت قدر بیاض در؛ ایواه که، اهل خبره نک روایتنه
 نظر آ. او پنه لکله بیاضلق برلشنجه یکونی همان دائما بر مرض
 ساری اولورمش!

کرتن شتراسه یه، بر نظره کوره، «شهره محبت» در،
 دیه بیلیر سکز. هیچ شبه یوق، آوستریا پاتخنک کذرکاه
 فضا ئلی بوراسی دکلدر. او قدر دکلدر که جاده نک همان
 هر مغازه سی فنان عشقه «بوصر» خدمتی کورورمش،
 دیورلر. فقط نه باس وار؟ جاده نک صوک بناسی بیوک

بر عبادت مغازه سیدر : اوروپانک اک مرتفع معبدی اولان
ستفان کلیسای ! جاده ده کناها کیرنلر بوراده استقفار
ایده بیلیرنر !

*
*

سوقاق کزینتیسندن بورولانلر بر معتاد بر قهوه خانه ده
دیدکلنیرلر . ویانه قهوه خانه لری بزم استانبول ککیله هیج
بکزه مز ؛ بوراده قهوه خانه دیدکلری مؤسسهرلر براز
کتبخانه ، براز قلوب ، براز لوقنطه و براز سالون در . اک
ای عائله لری کنج قیزلرینه وارنجیه قدر هر کس بر قهوه خانه ده
صیقل مقسزین یر بولور . اوراده بر قهوه ، بر پاسته ، بر سوت
ویا بر قونیاق ایستیه بیله جک کز کبی بردافادان بومورطه ،
بر صوؤق ات یا خود . پارچه پینرده اصهار لایه بیلیرسکز .
بزم موعده ملاقات اولمق اوزره بر قهوه خانه بی هر که
کوسترهمه بز . بوراده بلکه یالکسز ایمپراطور مستثنی اولمق
اوزره هر کیمه اولورسه اولسون بر قهوه خانه ده بولوشمنی
تکلیف ایده بیلیرز . تصور بیورکز که پک حالی وقتی
یرنده ماداملر حبه لر بیله قهوه خانه لرده مبادلہ زیارات
ایدیورلر . همان هر قهوه خانه ده اولدن طوتمش بر قاج ماصه
کورورسکز . بونلردن بری فلان مادامک واته کی فلان

مادامک قبول سالونیدر ؛ فی الحقیقہ برمدتدنبری ویانہدہ
 مودا اولمش : ماداملر مجہلرینی قہوہ خانہلردہ قبول
 ایدیورلر! شوکوشدہ مثلاً مادام موللر جمعہ ایرتسی کونی
 اوتہ کی ماصدہ مادام روزنتال صالی کونی مجہلرینہ ساعت
 بش چایی ویرر . بوجہتلہ اقشامہ طوغرو قہوہ خانہلر
 براز دیدی قودی چتیردیلریلہ طولیور !

مثلاً « قافہ زاہر » کبی بعض قہوہ خانہلردہ فضلہ
 اولہرق موسیقی دہ وار : بویلہ قہوہ خانہلردہ یر بولق
 برحقیقی موفقت در . اورالردہ کی ازدحامک درجہ سنی
 آکلاتمق ایچون بزم فاتح - حربیہ تراموائنک ساعت بشدن
 سوکرہ کی حالی خاطر لاتہ جفم ! ازجملہ قافہ زاہرردہ
 مستہلکلر معنای حقیقیسی ایلہ دیز دیزہ ، اوموز اوموزہ
 وصیرت صیرتہ اوطورورلر ؛ غارسونلر براز اوزرکزدن
 آتلا یہرق کچرلر . ازدحام ، حرارتی آرتیرر ؛ حرارت دہ
 یومورطہ ، زانبون ، چوقولاتہ ، پیرا ولیکور قوقولرینی
 تشدید ایدر ؛ وبونلرک ہپسنک فوقندہ ہررایحہ یی اورت
 باص ایتمک ایستین عطریات ادعالری حس اولنور : یاربی ،
 بوملمکتدہ نہ قدر مسک ونہ قدر عنبر صرف اولونیور ..
 بیلم ہانکی کبار قادین : « لاوانطہ کبارلق کبی در :

اوزرنده طاشیان وارلغنی حس ایتمز. « دیمشدی ؛ ویانه نك
ازدحاملی قهوه خانه لرنده صیق صیق اوسوزی خاطر لایبور،
وباشمده خفیف بر آغری طویدینم دقیقه لرده : « الك کوزل
قوقو .... هیچ برشی قوقامق در ! » دین متفکری
تصدیق اییدیوردم .

بومدهش رغبت و هجو مک سببی موسیقیدر .... اوو،
ویانه ده موسیقی آداب بلده دن در ، دیه بیلیم . برویانه لی
موسیقیدن آکلانامق اولاماز . ویانه ده اکلنجه متصور
دکلدرکه موسیقیدن بالکلیه خالی اولسون . موسیقی خلقت
بر یوع معشوق ذکاسی در و اوپرایه بوراده بر محتشم معبد
کبی حرمت اولنور . حکایه اییدیورلر : درت فقیر عمله
چو جوغنی دیشلرندن طیرناقلرندن آرتیردقلری پاره ایله
بر معلم طوتمشله ، موسیقی اوکرتمشله ! .. ینه حکایه اییدیورلر :
بر دوکون خلقی آرابه لرله جوار قریه لرده کی لوقنطه
سالونلرندن برینه کیتمشله ، دانس ایتمش ایستیورلرمنش ،
فقط دعوتلیلر آره سنده رقصدن محرومیته قاتلانده جق
برفداکار بولنمادینی ایچون پیانو باشنه کچه جک کیمسه
بولنممش ، نه یایه جقلرینی دوشونورکن آرابه جیلردن بری
« آرابه اجرته یاریم مثلی ضم ایدرسه گز سزه چالقی جیلقد ده

ایدیویریرم! « دیمش و فی الحقیقه سازک سیاه و بیاض دیشلرینه
اک مرقص هوالرئ کمال سهولتله سویلتمش .... اعتراف
ایتلی که بویله صنعتکار آرابه جیلر آنجق ویانه ده بولنور .

*
**

براز اهتزاز موسیقی اومدینی یره اهالی جان آثار؛
قونسرلر، اوپرا، اوپرت تیاترولری هیچ هدف استقال
اولماز. بی محابا ادعا اولونه بیلیرکه ویانه لیلر عرفان موسیقیسی
آلمانلر قدر انکشاف ایتش بر جمعیت در .

ویانه نك شعشعه موسیقیسی بالخاصه اون سکزنجی
عصرده (یوزف هایدن) ایله باشلا بور . سازاره توزیع
آهنک دینه بیلیرکه هایدنک زاده دهاسی در . هایدنه قدر
ساز موسیقیسی منحصر آسس موسیقیسنه رفاقت ایتمک ایچون
ابداع اولنوردی . یالکز آلات موسیقیه ایچون یاپیلمش
بسته - مثلا سینفونیالر، سونات لر کبی - معروف دکلدی .
هایدن کفته سز بسته بی ایجاد ایتدی . و بو حادنه موسیقی
عالمده بیوک برخطوه تکاملدی .

اوستریا عالم موسیقیسنده هایدنی تعقیب ایدن یوهان
شتراس اولدی . مشهور شتراس عائله موسیقیه سنک
رئسی . یوهان شتراس خفیف بر موسیقی ایله والس

واوپرمت بسته کاری در . بر رقص شادی و برترانه سرور :
 ایشته یوهان شتراوس برر مضمون موسیقی ایله بونلری
 افاده ایدردی . هر بسته سنه برترانه حرکت دینه بیلیر .
 اون سکنزنجی عصر موزات ایله قاپاندی : بزم ادبیاتمزده
 ندیم ، فرانسر ادبیاتنده موسسه ، نقش و رسم عالمده واتونه
 ایسه آوستریا موسیقیسنده موزارت ده اودر ، او عشق ،
 او کنگلک ، او مفتونیت حسن و آن ... فقط موزارتک
 بروصف میزی واردر : ولودیتی ! .. باقکز ، بواعتبار
 ایله کنیدیسی عالم صنعتده بی نظر درر .
 اون طقوزنجی عصر فرائج شوبرت ایله باشلا یور .
 یونحیف ، فقیر ، محجوب و بدبخت دلیقسانلی غایت حسی
 نشیده لر بسته کاری ایدی ، بووادی رفته پک بیوک بدایع
 صنعت کوستردی ، افاده حسیاتده بلاغت موسیقیه نک
 صوک حدینه واصل اولدینی ادعا اولونیور . بینه نغماتی
 بسیط اولدینی نسبتده مؤثر درر . سسده و سازده ، تعیر
 جائز ایسه ، سهل ممتنع لر وجوده کتیردی . هر حالده
 شو برتک دهائی آوستریانک ذوق عمومیسنه پک موافقدی .
 ویانه نک حسیت حاضره سنده شو برتک ذکاسی اهم عوامل
 اوله رق ارانه اولونه بیلیر . هر ویانه لینک دوداغنده اونک

برخاطره الحانی وارد ر . باقکمز ، کچن سنه شهرک الک مهم
 اوپرت تیاترولرندن برنده « درای مه دلرهاوز » عنوانلی بر
 او یون اوینا یوردی ؛ بو او یون شو برتک بد بختی عاشقانه سنی
 مصوردی وبتون نغمه لری کندی آتارندن آلمشدی ،
 بو اوپرت ویانه لیلری چیلدی رتدی ؛ درای مه دلرهاوزی
 سیره کیمه یین بلکه برتک ویانه لی یوقدره ، حال بوکه بش اون
 کره کیدوب کورنلر شهه سز بیکرله تعداد اولتور .
 ایوم ویانه نک موسیقی قهرمانلری قالمان ، له هار وباخصوص
 له ثوفال در . بوصولک صنعتکارک اخیراً « استانبول کلی »
 عنوانلی براوپرتی اوینادی .

« استانبول کلی » برویانه بلبینه اعاره ایدیلن اسم در . بو عنوان
 آلتنده استاد (له ثوفال) ک براوپرت بسته لدیکی شهرده
 آیلردنبری شایع اولمشدی . بسته کار له ثوفالک هر اثری
 موسیقی عالنده مهم بر حادته صنعت اولمق اوزره تلقی اولتور .
 « پرنسس دولار » ، « طول قادین » ، « ایمبراطوریمچه » کبی
 انافس موسیقیه نک مبدع ممتازی هر نه وجوده کتیرسه بر بدیعه
 آهنگ اولاجنی حقنده قناعت عمومیه وارد ر . « استانبول
 کلی » یالکمز بسته سنک نفاستی دکل ، موضوعنک مستثنایتی
 اعتبار یلده ویانه نک آرزوی تماشاسنی تحریک ایدیوردی :

غریبہ دائمی اسرار آمیز عدایدیلن تورک حیاتی اوزرنده کی کثیف اور تونک « استانبول کلی » هیچ اولمازسه بر قاج قتمرنی قالدیره جق دکلی ایدی ؟ ایشته بو وعد ضمنی ویانه لیلری صبر سزلاندیر بیوردی . تجسس عمومینک بوش بوغازلی شونی ده اشاعه ایتشدی که اثرک نه بسته کاری ، نه محررلی ، نه تیاترو مدیری ، نه رژیسوری ، نه ممثلری ، نه هیچ بریسی نه استانبولی ، نه ده تورکیانک باشقه بریرینی کورمه مشلردی . بو خبر نی ثورکوتمدی ، دیسه م شهبه سزگتم حقیقت ایتش اولورم ؛ کندی کندیسه : « یاربی ، تورک اسرار حیاتی نامنه کیم بیایر نه لر کوره جکنز ! » دیدم . مع مافیہ اون بش کوندنبری « ته آتر آن دروین » ده برلر کیرالانیوردی . عثمانلی ادبیاتنه نازکانه برجیله کوسترمش اولوق ایچون استادله ثوفال محرر ناچیزی کندی لوجه سنه دعوت ایتدی . موسیو له ثوفال مبهم صورتده بزم پارس سفارتی مستشاری رؤف بکی خاطر لاتیور : اونک کبی صاری ، اونک قدر طیقناز ، واونک کبی تک کوزلکلی !...

ایلک برده نک سنفونیاسی برطنبورک سبحة اهترازی
آکدیران متقطع و متوالی ، براز عصبی و براز ملول موسیقی
قطره لریله زمزمه شرقی احیایه باشلادینی زمان له ثوفال

اورکسترانی اداره ایدیوردی . پرده آچیلنجہ استانبولده کمال پاشا یالیسنک بر سالوننده بولنیوردق ؛ صحنہ نک قعرندہ براز مہم کورون بیاض منارہ لر اوستہ اینجہ بر ژالہ ضیا یاغیوردی . سالونده چرکس جارہ لر اللرنده « باغلامہ » لرلہ « غنجہ کل » خانمک اوصاف ملاحظتی ترنم ایدیورلردی . غنجہ کل کمال پاشانک قیزدرہ ، اوکون احمد بک اسمندہ کنج برضابط ایلہ نشانلانہ جق ؛ فقط غنجہ کل نمون دکل ، چونکہ رومانلری اوقودینی « آندرہ لہری » نامندم بر فرانسز محررینہ عن الغیاب عاشق اولمش .. معشوقہ قاجق تصویرنی ترک ایتمکسزین کرہا نشانلانمغہ راضی اولیور ، فقط نکاح ایچون بر آی مہلت ایستیور وعین زماندہ « آندرہ لہری » یہ بر مکتوب کوندرہ رک اوروپاہ فرارہ قرار ویردیکنی ، کندیسنہ آتارندن طولایی حیران اولدیغنی بیلدیریور وبر موعده ملاقات تعین ایتمسنی رجا ایدیور . . مخبرہ اولونیور ، موعده ملاقات اولمق اوزرہ اسویچرہ دہ بر اوتل کوستریلیور ، غنجہ کل خانم فرارہ قدم باصیور ؛ فقط بیلمدیکی بر مہمہ وار : نشانلیسی احمد بک ومعشوقی « آندرہ لہری » عینی آدم درہ اوقدرسورہ رک اوقودینی رومانلرک مؤلفی کندی یاووقلوسی ایمش !

ایشته خلاصهٔ «استانبول کلی» نك موضوعی بودر. آکلادیکزیا، اترك محررلری پیهرلوتینک «Les désenchantées» عنوانلی روماتی خاطر لامشله و بو اقتباسی انکار ایتیمورلردی. «استانبول کلی» نك حقیقتله مناسیتی آنجق لوتینک روماتی قدردی. مع مافیہ اعتراف ایدہم کہ بن آثار صنعتده بک بیوک بر حصہ حقیقت آرامام و اعتقاد مجہ بر از شاعر اولانلر ایچون اک طوغرو وقعه کلرک کوزل قوقوسی و بلبلرک طاتلی ترانه سی در. کوزل اولسون و بی لذتیاب ایتسین ده ایستر منظره تاریخ و ایستر منظره خرافه اولسون! هیچ شہہ یوق کہ «استانبول کلی» نك کوستردیکی عثمانلی پایتختی شو حرب عمومی ائسانسده کی استانبول دکل و حتی لاله دورینک استانبولی بیله دکلدی. زواللی استانبول هیچ بر تاریخده بیوک بر سرور ایله ترنم ایتهدی و قهقهه نك بویله حسیننی پرده سنه چیقامادی.

«استانبول کلی» هیچ بر رایحهٔ حزن و ملال نشر ایتیموردی. هر نوطه قولاقلا ایچون بر قطرهٔ نشاط و هر جمله دماغلر ایچون بر نغمهٔ شطارتدی. قره جه احمد سرویلری آره سنده قومرو لئرک ایگلتیلری هیچ ایشیدلمدی. حال بوکه بر شرق قولانغی ایچون بلوری دره لر کیزلی برانین ایله آقار! فقط نه باس وار؟ اوکلبن صنعتدن هر تماشا کر بر غنجهٔ

حظ ولذت قوپارمشدی . کوزلر ، قولاقلر و دماغلر پک
 خشنود اوله رق « ته آترآن دورین » دن چیقديلر. اثر بر
 شمس موسیقی کبی اطرافنی شعاعات شادی ایله طولدورمشدی .
 تیاترودن چیقديغ زمان قولانغده قهقهه لر و آلقش لر
 چینلایوردی . سواقده یانمدن کچرکن : « شون ، اوو ،
 شون ! » دینلرک هپسی صانیوردم که « استانبول کلی » ندن
 بحث ایدیورلر .
 استادله ثوفال ، اثرینه دائر کوروشدیکمز صروده ،
 دیدی که :

— حقیقی براز آرزوی عمومی به فدا ایتکه مجبورز...
 ویانه لیلر صحنه لرنده کندیلری کبی شوخ و شن اثر
 ایستلر. فاجعه وهائله به تخصیص ایدلن ایکی اوچ تیاترویه
 بدل شهرده صعب التعداد مضحکه مؤسسہ لری واردو. خلق
 بوراده آه و فغان صاتون آلمق ایسته میور؛ پاره ویره رک
 کیردیکی یره کوزیاشلرینی طولدوره جق مندیلر کوتورمز.
 سزی تأمین ایدرم که « استانبول کلی » نی سیر ایتدیکم
 مدتجه دودانغده یکی برقان و قلبنده تازه برخلجان واردی .
 بونک ایچون استاد ثوفالی ازدل و جان تبریک ایتدم و پک
 تمنی ایدرم که مملکت مزه کلسین ، بو نفیسه موسیقی بی عزیز
 وطنداشلمده اذاقه ایتسین .

- ویانه -

ویانه حقنده الك بیوك اثری یازان بر آلمان - هرمان
بار - دیورکه : « برویانه لی ویانه لیلردن متفردر ، فقط
ویانه لیلردن محروم یاشایه ماز . نفسی استحقار ایدر و بوندن
طولایی محزون اولور ؛ لایق قطع عدم ممنونیتله خوموردانیر
و ایسترکه لایق قطع مدح ایدلسین . کندیسنی بدبخت حس
ایدر ، فقط طالعه سز لکنده بر حظ تسلیمت بولور ؛ دائما
مشکی و هر زمان تهدید کار اولمقله برابر شیشه متحمل در .
تحمیل ایده میسه جکی برشی و ارسه آخرک معاوتی در :
کندیسی ایچون باشقه سنده بر میل مظاهره کورنجه
ایر کیلیر ، چکیلیر ... »

بوندن باشقه بتون ویانه لیلرده کیزی بر کبار ان ادعاسی
حس ایدر سکنز . وقتیه آوستریاده :
— انسانیت بارونلره باشلار !

دیر لرمش . شیمدی زادکانلق اسکی اهمیتنی غائب

ایتش اولقله برابرینه خلقك مقلدهبی ارباب اصالت در .
اوتومویسلرک تکثرندن اقدم شهرک بیوک جاده لری و با
خصوص « برتر » بولی بولجه صولانیر و عاداتا چاه وورلا تیردی :
سرعتله کچن کبار آرابه لرینک ایچنده کیلرده آرزوچوق
چاموره باتاردی ، پانظالوننده چامور کبارلق نشانه لرندن بری
صاییلیردی . اوزمان زوکورت پیاده لر دن کبار کورونک
ایسته یین بدلالر یولده طورور ، پانظالونلرینه زیفوس
آتارلر مش . بومناسبتله بر سفیر ظریفک : « ویانه ده هر
کبارلق وار ، حتی چامور کبارلنی بیله ! » دیدیکی روایت
اولونیور .

بوراده مع الا-تغراب کوردیکم کبارقلردن بری ده
قادیلرک سیغاره ایچمه لری در . ویانه نک همان بتون
ماداملری و مادموازللری - با خصوص یوکسک صنفه
منسوب اولانلر همان کاملاً توتون تریاکیسی اولمشلر ؛
باشکه یاپراق سیغارده سی ایچن ار ککلردن زیاده سیغاره
دوشکونی تازه لر وار ....

خصوصات - اثره اعتباریله ویانه برلینک بر نظیره سیدر ،
دینه بیایر ...

*

**

اوروپا مکتوبلری

بر اقسام غزتلر کنارلری سیاہ چیزکیلی علاوه لر
 نشر ایتدی لر : آوستریا ایمپراطوری فرانسوا ژوزف
 وفات ایتدی . ایرتسی صباحدن اعتباراً بیوک جاده لرک
 قورنیشلرنده سیاہ توللر و سیاہ قره پلر فستولانمغه و بمضی
 نجره لردن اوزون سیاہ بایراقلر طالغه لانمغه باشلادی ؛
 قادینلرک یوزلرنده بچه لر ، و مغازه لرک پیشکاهلرنده جامکانلر
 قاراردی ؛ بتون شهر بر منظره مآمله تور تولدی . و یانه نک
 عنغه شطارتی ایچون بو بر دور تعطیلدی . برکوز دیکرینه
 نظر تعزیتله باقیوردی . پک ای حس ایدیوردیکزکه
 فرانسوا ژوزف آوستریالیرک متبوعی اولدینی نسبتده
 محبوبی ایشده .

دیگر جهندن متوفی شیخ حکمداراندی : چوقدن بری
 یاشی سکسانی و مدت حکومتی التمش سنه نی کچمشدی .
 کثرت عنوانی آلتنده اسی عادتاً غائب اولور : فرانسوا
 ژوزف آوستریا ایمپراطوری ، مجارستان قرالی ، بوهمیا
 قرالی ، دالماسیا قرالی ، خروانتستان قرالی ، اسقلانیا قرالی ،
 گالیچیا قرالی ، لودومریا قرالی ، ایلیریا قرالی ، ترنته
 یرنسی ، ترانسیلوانیا پریمی ، موراوایا مارغراوی ، تریتسه
 سنیوری ، بوسنه و ویووداسی ، الی اخره ، الی اخره ایدی .

یاربی ، بو قدر تاجی او سالیده باش هیج اکیلکسزین
نصل چکدی و بو قدر زمام اداره بی او اختیار حکمدار
نصل انه صیغدیردی ، باخوس که الی پک کوچک اولدی
محققدی ..

فرانسوا ژوزف اوروپانک بلکه ال معروف سیاسی ایدی ؛
دوداقلرنده کی التوای ملالی و کوزلرنده کی حلاوت سمایی
طانیایانلر پک آزر . رسمجی و فوطوغراف جامکانلرنده
بتون طبقات حیاتی کوسترن یوزلرجه فوطوغرافیاسی خاطرہ
انامده شیمدی کندینی احیا ایدیوردی .

تریبسنه بیوک پدری ایمپراطور ایکنجی فرانسوا
باشلامشدی . دده ایله طورون پک سویشیر ، دایما برابر
اوینار ، برابر کوزر ، برابر چالیشیرلردی : زمانک مشهور
رساملرندن (پهر قندی) جد ایله حفیدک بورابطه محبتنی
بر لوحه سنده تثیت ایتمشدر . فقط چوجوقلرک نازلی
بیودلمه مسی هابسبورغ خانداننه مخصوص بر عننه ایدی ؛
ماری-تہرز : «چوجوقلری صیجاغه ونعیمه آلدشیر ماملی !»
دیغمه مشمی ایدی ؛ بونک ایچون کوچک فرانسوا ژوزف
بیوک باباسنک قوجاغندن پک چابوق ایندی ؛ سرت بر
تضیق آلتنده دور تلمیم وتدریس اچیلدی : چوجوق دها

اون اوج یاشنی طولدورمادن یونان ، لاتین ، فرانسه ،
انگلینز ، ایتالیا ، ماجارلساقلرینی اوکرنمشدی ؛ کندیسو :
— بوالسنه قازغاشه لغنده نصل اولدی ده المانجه می

غائ - ایتهمدم ، اوکا شاشارم :

دیرمش . دها سوکره میرالای هاوزلابدن عسکرلکی ،
مشهور معلم بیلگرامدن حقوقی ، زاهب راوشردن علوم
دینیهی ، صنعت نقش و ترسیم پیهر غایگردن ونهایت فنون
سیاسیهی پرنس مه ترنخیدن اوکرندی . پرنس هفته ده ایکی
ساعت بازار کونلری درس ویریوردی . مه ترنسخ سزه
نه اوکرتدی ؟ سؤاله متوفی :

— تولومدن باشقه هرشینک قابل تعمیر اولدیغنی
وبناء علیه هیچ بر زمان مایوس اولمق جائز اولمادیغنی !
جوابی ویررمش .

فرانسواوزوف (۱۸۴۸) سنه سی مایسنگ التیسنده
اون سکزیاشنده ایکن مارشال رادچکی قومانداسنده سانتا
لوجیا محاربه سنده بولندی ، و آ ز قالدی بر مرمی مهلمکک
هدفی اولیوردی . . عینی سنه نك تشرین اولنده اختلال
معلوم قوپدی : ایمراطور فردیناند ترک نخته مجبور اولدی ؛
ارشیدوق فرانسوا شارل - که فرانسواوزوفک

پدری در ، - تاجدن فراغتنی اعلان ایتدی و کانون اولک
ایکنجی کونی صباحک طقوزنده پرنس دوشوار سنبرغ
بیاننامه حکومتی او قودی : فرانسوا ژوزه فک رشدی
قبول و جلوسی اخبار اولونیوردی .

رشداعلان اولنه بیلیر، فقط رشادتنی احراز ایتمک لازم در،
دیر لر . اون سکز یاشنده طقوز قومک بار متبوعیتنی
اوموز لرینه آلان فرانسوا ژوزه ف محجوب فقط متین ،
جمعیت کریز فقط وظیفه اجتماعیه - نه متقیددی . ماری
- ته رزی خاطر لاتان متاتی سایه سنده چابوجاق اوبات
رشادت ایتدی . کندیسنی تابعلرینه و تابعلرینی بری برینه
سودیردی . طقوز عنصر آره سنده قوتلی بر رابطه اخوت
اولدی . دینه بیلیر که طقوز قومک قلب مشترکی ایدی ؛
هر عراق شفقّت خصوصیه سی حکمدارک سینه سنده عروق
سائره مک شفقتلرینه کشاده بر مرکز ملاقات بولوردی .
کنج امپراطور (۱۸۵۳) سنه سی شباطنده بر تعرضه
هدف اولمش و یارالانمشدی ، بوقرمزی نشان محبت
عمومیه پی تضعیف ایتدی . بعدما قلب ملت سوکیلی
حکمداری مجادلات سیاسیّه و منازعات قومیه نک فوقده
طوتمغه قرار ویردی . مع مافیه هیچ برشی فرانسوا

ژوزه فک دوداقلرنده کی چین ملالی دفع ایده میوردی ،
 حق بوملalde برخاصه سرایت بیله حس اولونیوردی :
 ایمبراطور یچه الیزابت ده ازدواجندن پک آز سوکره کوزل
 برلوحه ملال اولمشدی . حزن کویا بونلرک حسنه یاراشان
 برشعردی . زوج وزوجه دن بری قیلیجک ، اونه کی قلمک
 عاشق ایدی ؛ فرانسوا پارلاق مظفریتلر تخیل ایدرکن
 الیزابتک خیالی هازی هاینه نک عالم اشعارنده اوچار ،
 قلبنده کی رباب خونینه اونک مغموم نشیده ریخی از برلندیرردی .
 (۱۸۶۹) ده فرانسوا ژوزه فک قدس شریفی زیارت
 ایتدی ؛ ۱۸۶۶ سنه سنک خاطره موله سنی بروض عبادت
 ایچنده براز آوومق ایستیوردی . بلده مقدسه کورونور
 کورونمز ایمبراطور آتندن اینمش و قطعه مبارکه نک
 طوبراغنی اوپمشدی ...

(۳۰ کانون ثانی ۱۸۸۹) تاریخی هابسبورغ خاندانی
 ایچون بیوک بریوم المدر : اوکون (مایرلینغ) ده آز
 چوق اسرار آمیز بر صورتده آرشیبدوک رودولف -
 فرانسوا ژوزه فک تک اوغلی ، - وفات ایتمشدی .
 او زمان اتحارندن بحث اولندی ، حال بوکه ولی عهدک
 قتل ایدلدیکی بالآخره تحقیق ایتدی . آرشیبدوک رودولفک

قیمتی آکلامق ایسته یئر بیسارقه اسناد ایدیلن شو
سوزی خاطر لاتیرلر :

— رودولف بېم المه کچسه یدی بیوک فره در یقندن
دها بیوک بر بیوک رودولف یاپاردم ! ...

ویانه جاده لرنده کی آثار تعزیتی کوزدن کچریرکن
متوفانک حیات سلطنتده چکدیکی آلام سیاسی و آلام
عائله برر برر عقلمه کلیوردی :

— آلمش سکنز سنه طاشیدینی تاج عجبا بر دمت
دیکن دکیدی ؟

دیوردم . اوزون فیرطنلر و سریع الافول قوس
قزحدر : ایسته فرانسوا ژوزفک خلاصه عمری بودر .
تاریخه متبسم کیرمشدی ؛ تاریخده بیوک المریاشادی ؟
وتاریخک اک قانلی صحیفه سنه دفن اولونیوردی .

*
* *

جازه آلاینک صوک حد بساطته ارجاعی تقرر
ایتمشدی . جوشقون بر قیش کونشی آلتنده مراسم تدفینه
براحتشام نسبی ایله اجرا اولندی .
بو آلائی بکا بالخاصه بر پنجره نک اهمیت و قیمتنی

آکلاتدی : آلایک گذرکاهنده کی بنالرده اون بشر لیرایه قدر کیرالامش پنجره لر واردی . او زمان دوشوندم : پنجره هیچ شبهه یوق بر اؤک کوزی در ؛ پنجره قاپاتجه اوپه کور کبی قالیر . پرده پی ایندیرمک ویا کوز یومق دماغمزده عین حمی تولید ایتمزی ؟ پرده لر اوپه لرك کوز قاپاقلری دکیدر ؟ پرده لری قالدیروب پنجره لر انطباق ایتمدجه کوزلرمز حیات خارجه یه ملاقی اولاییلرلرمی ؟ ایشه بنده « رینع » . ناظر بر پنجره دن جنازه آلاینی ، وبا خصوص آوستریا اردوسنک سوسلو سواری آایلرینی تعقیب ایده بیلیوردم ؛ آوستریانک هر شعبه اداره سندن زیاده اردوسی شایان تتبع و جالب حیرتدر : طقوز قوم سیاست داخلیه ده کی تفرقه لره رغماً اردوده وحدت اتفاقیه سنی محافظه ایدیور . تعلیمات هر آلایک لسان قومیسسی ایله ، فقط قوماندادانما آلمانجه یعنی ویانه نک لسان رسمیسسی ایله ویریلیر . مختلط آایلرده لسان اکثریت لسان تعلیمات اولور .

اردو کندیسنی آوستریا اردوسی یا خود مجارستان اردوسی دکل ، آوستریا - مجارستان اردوسی طانیور . مع مافیه اوچ بیوک قسمدن متشکلدر : « ۱ » لاندوه

دیدکاری آوستریا مدافعه ملیه سی ، « ۲ » هونوه دینلین
مجارستان مدافعه ملیه سی ، « ۳ » مدافعه عمومیه که
لاندشتورم دیورلر .

هر شعبه مدافعه نك بر ناظر خصوصیتی واردر :
لاندوه ناظری رایخشرات مواجهه سنده ، هونوه
ناظری مجاربارلمتوسنه قارشی مسئولدر . مدافعه عمومیه
طوغرودن طوغرویه حربیه ناظری اداره ایدر .

بو اوچ قسم ارکان حربیه عمومیه یه تابع اوله رق بر
نك ماکنه کبی ایشلیور . اوستریا اردوسنک مزایای
عسکریه سندن بحث ایده جک دکلم ؛ بو ، یوزلرجه میدان
مجاربه سنده تظاهر ایتمش بر حقیقتدر . ناپولون بوناپارط
اردوسنه اپلک هزیمتی (آسپرن) ده آوستریا اردوسی
اذاقه ایتشدی .

ضابط قادروسی ، آلمانیا ده اولدینی کبی ، یالکنز
ارباب ثروت واصلته کشاده دکلدر . شرائط متوسطه ده
یاشایان عائله اولادی ده اردوده صیرمالی اونیفورما
طاشیه بیلیر . حتی مسلک عسکریه کیرن ارباب اصالت
بیله براز عوام حیاتی یاشامغه مجبور اولورلر ، زیرا
هانکی صنفه منسوب اولورسه اولسون بر ضابط ایچون

افراد ایله معاشرتده بولنمق اگ مهم وظائفدن عدا اولونیور .
مع مافیه ضابطلر علی العموم نازک و تربیه لیدرلر . آلمان
ضابطلری قدر کوستر شلی دکلسه لرده مشافهه متحمل
ومتین درلر .

بزم یکچریلرمز ، ژاپونیا نیک سامورای لری کبی ابا
عن جد عسکر اولان و عسکر قالان عالیله لر آوستریا ده
پک نادر دکلدرد : بونلرده بر نوع نجات عسکریه
حسن اولتور .

*
**

هان هر آوستریالی : « آه ، دواتر سائره مزده
اردومز کبی ایشلسه یدی ! .. » دیر . دواتر رسمیه ده کی
بطاات معامله دن شکایت هان هان عمومیدر . مشهور
آوستریا ایمپراطوری ایکنجی ژوزه ف مخرطره سننده
یازمشدی که :

— هیچ بر مأمور چالیشمیور . یانه نیک اون داتره
رسمیه سننده سکز کونده استهلاک ایدیلن یوز طوب کاغد
اوزرنده دوت طبقه لوق ذکا ، یاخود یکی فکر و یاخود
مطالعه خصوصیه بولتماز .

فی الواقع مصالح عامه براز طولانبا جلی قلملردن

کچهرک تمشیت اولونیور . مثلاً بر مکتب مبصری بر خدمتہ مقابل مکتب مدیردن یوز غروش اجرت ایستیه جک ؛ بونک ایچون ایجاب ایدن معاملہ رسمیہ شودر : اولاً استدا ایدہ جک واستدعا نامہ سی ترویجاً مکاتب ایالت مجلسنہ حوالہ اولنہ جق ؛ ثانیاً مجلسک محاسبہ شعبہ سنہ کوندریلہ جک وبوشعبہ نک افادہ سنہ کورہ ویردیکی قراری مجلس نافعہ نظارتنہ بیلدیرہ جک ؛ ثالثاً مجلس مکاتب قراری نافعہ ده اوچ بیوک مأمورک قبولنہ اقتزان ایتدکدن سوکرہ مالیه نظارتنہ تبلیغ اولنہ جق ، رابعاً مالیه نظارتندہ بش آلتی شعبہ یی کزدکدن سوکرہ ینہ عینی دوائر و عینی مجرای مراسمدن طولاشہ رق مکتب مدیرتنہ عودت ایدہ جک و . . . اجرت مطلوبہ نک تسویہ سی جهتنہ کیدیلہ میہ جکی آ کلاسیلہ جق !

سرعت و سهولت طرفداری اولان آوستریالیر ، طبیعیدرک ، دواژده کی محافظہ کارلقدن پک ممنون کررونیمورلر . بونی مؤید بر فقرہ ایله مکتوبہ نہایت ویرہ جکم :

بر جنرال غالفونجی واردی که عفت واستقامتی ،

درایت و فعالیت ایله ممتازدی . کندیسسی بوسنده ایکن
 بر یول یاقمق لازم کلدی . وقت طار ، پاره آزدی .
 آنجق معینک همق ایله جنرال بالنسبه پک حقیر بر مبلغ
 صرف ایدره رک یولی یاپدردی . و محاسبه مرکزیه نک
 صورت صرف حقنده کی استیضاحنه شو تلغرافنامه ایله
 جواب ویردی : « یول یاپیلدی . یکر می بیك فلورین
 قبض ، یکر می بیك فلورین صرف ایدلدی . متباقی بر
 پول قالمادی . » فقط محاسبه رسمیه بونکله قناعت
 ایدرمی یا ، تقیر و قطمیر تفصیلات ایستدی . مع مافیله
 جنرال دن آنجق شو جوانی آله بیلدی : « یکر می بیك
 فلورین قبض ، یکر می بیك فلورین صرف ایدلدی .
 اینانمایان اشک در ! » محاسبه مرکزیه ایمراطوره رفع
 شکایت ایتدی . متوفی ایمراطور : « دیمک که اینانمورسکز ،
 اویله می ؟ » دیمزمی ؟ ....

- پشته -

صبح تره نیله و یانه دن چیقدم؛ سیسلی بر صباحدی، طلوع
روز کار یله خیفجه ساللانان دالیر صانکه اطرافلرنده کی
بوغو ییغینلرینی یوقلا یورلردی .

ایکی ساعت صوکره مجارستانه کیردک . همان شیمیدین
خبر ویرهیم : ایکی مجارستان واردر . بری مجارلرله مسکون ،
حقیق مجارستان که کندیلری (مجار اورساغ) دیورلر ؛
دیگری (مجار ییرو دالوم) دیدکلری سیاسی واداری
مجارستاندر که اوچ پارچه دن ترکیب ایدر : خروااتستان
واسلاوونیا ، ترانسیلوانیا ، اصل مجارستان .

خروااتستان واسلاوونیا اسلاولرله مسکوندر ؛
ترانسیلوانیاده بالخاصه رومنلر ساکندر ؛ مجار عنصرینک
غالییتی اصل مجارستانده کورولور . بوندن باشقه منظره
جغرافییه اعتبار یاده بو اوچ قطعه بری بوندن آریلیر :
خروااتستان واسلاوونیا اولدجه عارضه لی ، ترانسیلوانیا
طاغلق ، اصل مجارستان ایسه باشند دوزبر اووادر .

شیمدی قطار بو دوز اووا اوزرنده کیدیوردی .
 اطرافده بر طاغ ، بر تپه دکل ، شایان دقت بر قایا ، بر
 تومسک بیله یوق . اکر اوتهدده بریده ، قویو قهوه رنکلی
 بر طوبراق اوستنده یوکسلن صاری اوت بیغینلری ومصر
 کومه لری اولماسه نظر تا قوس افقه قدر هیچ بر حائله
 تصادف ایتیه جک . دینه بیلیرکه مدنی بر چوله یز . بو
 اووا یه مجارلر : « پوستان » دیورلر . ومملکتک خزینتسی
 بو « پوستان » در ؛ مجار بتون حوایجینی بوقاره طوبراقدن
 ایستر وآلیر : کیه جکنی تدارک ایتک ایچون کنور وکتن
 اکر ؛ یاخود بوراده اوتلایان قویونی قیرپار ؛ یمک ایچون
 بوغدای ، مصر ، پانجار ، - باخصوص پانجار ، -
 یتشدیرر ؛ کویلرده بر معتاد مسکنلر بو طوبراغک چامورندن
 یابیلیر ؛ وحقی قبرستانلر ، مزارلر اوستنده بیله طاش بوقدر ،
 ٹولولرده بو یومشاق طوبراقله ٹورتولور !

آره صره قویون وطوموز سورولری ، قیر رنکلی
 کوزل اوکوزلر ، اوتهدده بریده سربست آتلر ، اویویان
 بر چوبان ، قوشولو بر آراهه ، باشلری قانادلری آلتنده
 قازلر کورولور . . و نادراً آقاسیا آغاچلری بر یولک
 ایکی کنارنده صره لانیور ، واقفده دونن ویا طوران بر

دکرمک قانادلری کریلور ... و بونلرک آره لرنده قورشونی
دوماندن سورغو جلری ایله کوی اولری ....

مجارستانده بالنسبه شهر آزه، کوی بک چوق .
کویلرک بک مهملری ، مثلا سبادقا کبی سکسان بیک
وحتی سه کد کبی یوز بیک نفوسلی کویلر وار . بو کویلر
سکهنه سی اعتباریله علی الا کثر مختلط ، بعضاً خرستیان ،
نادراً موسوی ، وحتی برقاچی چنکانه در ! مجارستانده
ایکی یوز بیک قدر چنکانه واردرکه اوروپانک چالغیلی
مؤسه لرینه کمانجی ینشدیرلر ! چنکانه لر مشهور آغان
شاعری (له ناو) ک دیدیکی کبی سیفاره ، اویقو و قانطو
ایله هر دردک تسلیسنی بولورلر . کیسه لری بوشدر ،
فقط خیال لرینک دائمًا خارستان حقایق فوقده نهایتسز
بر جولانکاهی واردر . هر چنکانه تنبل و خولیا پرور ،
قوش کبی سر آزاده و روز کار قدر سر سری در ، هر برده
اقامت ایدر ، هیچ بریده تمل آتماز ؛ چادرینی برپاردسسو
کبی دوشیرر ، و برقات چاماشیر کبی بوغچه سنده طاشیر .
آلنده براز چمن ، اوستنده براز کونش ، یاننده قره
کوزلو بر یولداش بولدیمی ، افق لار اونک اولور ، دره لر

اونک ایچون ترنم ایدر ، آرتق بتون جهان اونک وطنی ،
اونک مالکانه سیدر .

چنکانه لر بالخاصه مجارستان پوستاسنده واسع بر عالم
سعادت حسن ایدر لر . مجارلرک مهمانسوازلنی اونلره قدر
شامل اولور .

مجارلره مشترک فضیلتلرمن و مشترک قیصه لرمن
واردر : اونلرکده بزم کبی مهمانسوازلقلرندن بحث
اولور ، اونلرک بزم کبی دیلدرده طولاشان مناقب حماسی
واردر .

مجارلردن بحث ایدیلنجه هانری هاینه نک برمنظومه سنی
خاطرلارم ؛ بوانیجه آلمان شاعری دیورکه :
« مجارستان نامی قولاغمه وورونجه نیم فانیله آلمان
« یلکم طار کلیر ؛ ایچمده برقان دکزی طالغه لانیور کبی
« اولور ؛ بوری سسلری ایشیدییورم صانیرم ....
« مجارلرک چوقدنبری اونوتولان خرافه آمیز خاطرات
« حرییه سی قلبمده اعصار قدیمه نک آهنبوش الحاتی عکس
« انداز ایدر ... »

*
*
*

شیمدی ساکت ، چبلاق ، حرکتسز برعثمان تراب

اورته سنده یز . اطرافده نه بر قوش ، نه بر حشره ، نه قلدایان بر دال ، نه دوشن بر یپراق . . . بو او یویان نامتاهی دوزلکه مجارلر طاشقدرلر ؛ وطنلرینه : « آلدوت مجار اورساغ ، دیرلرکه مقدس مجارستان دیمکدر . بزم کبی عرفلری و تاریمخلری ایله افتخار ایدرلر . مجارلرک اصللری فنلاندیالی اولدینی و بر آره لوق تورک عشائرینه قاریشدن صوکره . پچه نکلرک تضییق اوزرینه غربه هجرت ایتدکلری روایت اولونیور . بالاخره شرقدن کلن پک چوق عناصری و از جمله بولغارلری ، پچه نکلری ، قومانلری تمیل ایتمشلردر . بونلردن باشقه مجار قانه داچیا لیلردن باشلا یه رق غوتلرک ، آوارلرک ، و انداللرک ودها کیم بیلیر هانکی اقوامک کریواتی قاریشدی .

مجارلر بر آره لوق شهراه تاریمخدن بر قاصیرغه شدت ودهشتی ایله کچمشدیلر ؛ اوزون مدت آقینجیلوق ایتدیلر . فرانسیز لساننده کی (ogre) کله سی ولسانمزده کی (اوغری) تعبیری (مجار) دیمک اولدینی بعضی ائمه اشتقاق ادعا ایدیورلر .

مجارلر پک آز مدیر و پک چوق دیپلومات درلر ، بزم کبی ! پک بیوک ایش آدمی اولدقلرینی ظن ایدرلر ؛

« بونی بز یابدق ! » دیدکلری زمان حس ایدرسکنزکه
 آغیزلری طولیور . ملیت نامنه بالا پروازلی خوش کورورلر ،
 بزم کبی ؛ و بزہ کبی ہر تثنیٰ حکومتدن بکلرلر ! . .
 دین خصوصندہ خلیجہ لا ابالی درلر : ا کر قانونیستک
 وقا تو لیکلک مسألہ لری اولماسہ مجارستاندہ موجودیت دین
 بلکہ ہیچ حس ایدلزدی . ا کر چہ بورادہ بر مسألہ
 موسویہ وارسدہ بونک دین ایلہ علاقہ سی یوق کبی در .
 موسویکریزان : « یهودیلر غیرت وطنیہ نک تعمنہ مانع
 اولیور . « دیورلر ؛ و بر مشهور سوزی تکرار ایدیورلر :
 « بر مملکتدہ یهودیلر بر یمکدہ طوزہ بکنزلرلر : آزی
 طادویرر ، چوغی طاد قاچیرر ! ، بوفکر طوغر و میدر ،
 بیلمم ؛ فقط بونی تا صوفیہ و بکرشدن برلینہ قدر ہر
 یردہ منتشر بولدم . آز مقداردہ موسوی مایہ ترقی
 اولور ، فقط عددلری بر حد معینی تجاوز ایتدیمی خیری
 ا کثیتلر ، دینلیور . حق بالذات موسویلرک بیلہ بونی
 تصدیق ایتدکلری مرویدر ؛ از جملہ بر موسوی یہ اسناد
 ایدیلن شو اعترافی دیکلہ بیکنز :

— بر شہردہ بر قاچ عائلہ دن عبارت اولدیغمز مدتیجہ
 ہم بز مسعود یاشارز ، ہم دہ اطرافزده کیلر بز دن ممنون

اولورلر . چوغالدقی ، رقابت تجاریه بانسلار ، رقابت تجاریه پک آرزو کره موسویکریک شکلنی آلیر ، کیندیجه حرارتلنه جک بر مجادله دوری آچیلیر ؛ بز راحتیزی غائب ایدهرز ، اوته کیلرک حضوری ده منسلب اولور !

موسویلرک غالبیت مالیه سی حس ایدلمه مش اولسه ائیمک که مجارستانده هیچ بر مسأله عناصر تبارز ایتدی . بوراده هر عنصر بر از مجارلاشمش در ، حتی آلمانلر بیله . یهودیلرک ربه تروتی مجارلره آغیر کلیور . مجار وقوردر ، حیات تابعیته تحمل ایده مز ؛ ایپک ویا قووا آراناوودی ، یاخود چول بدویسی کبی استقلالنی عاشقانه براعتنا ایله مدافعه ایدر . عجبا بر قوم حریتی بویله مقتونانه سومک ایچون قرارکاهی صرپ طاغلق ، یاخود دوم دوز اووامی اولق لازم ؛ بن صانیورم که مجارلرده کی میل آزادکی بر موجب صر قیه در . زیرا پوستانک مجار اولمایان سکنه سنده حیات رقیندن نفرتی عینی درجه شدتده بولمایز . مجارستانده مجارلردن باشقه آلمانلر ، سلاو وکلر ، سلاوونیالیلر ، خرواتلر ، صرپلر ، اولاحلر ، روتنلر واردر . مجارلرده کی سودای استقلالی عناصر سائره نک هیچ برنده کورمزسکنز .

مجارستانك نفوس استاتستىقى براز بزم بدبخت
 ماكدونيانككى عقلمه كتيبرر : ماكدونىاده هر عنصر
 كندى نفوسنى مبالغه لاندیرمى بر فریضه قومیه تلقى
 ایدردى ، بوراده ده اویله اولیور . مثلا حقیقته مجارستانده
 قاج مجار وار ، بو پك معلوم بر کیفیت دكل در . تصور
 ایدكز كه مجارلك عددی بر روایت كوره آنجق بش
 میلیونه بالغ اولور ، روایت اخرايه كوره اون میلیونی
 تجاوز ایدر ! محقق اولان یالكز چكانه لك ایكى یوز
 بیک راده سنده بولتان عددلری در ؛ بو محقق در ، چونكه
 هیچ بر عنصر چكانه لری كندى عدد نفوسنه علاوه
 ایتمك ایسته مز ! چكانه لره مقابل بر میلیون قدرده
 موسوی وار كه هر عنصر كندیسنه قید ایدر ، زیرا كورور كه
 عناصر سائر دن هیچ بریله علاقه دمویه سی یوقدر .

مجارستانك عناصر مسأله سنده بالخاصه تحف بولدیغ
 شو اولدی : فرانز لر بیله طمشوار جوارنده فرانز
 عنصری كشف ایتمش لر !

••

آرتق پشته یه یا قلاش مشدق . شیمدی طونه شبعه لرندن

بری یانمزدن کچیوردی . بو بیوک ایر ماغک حیات تاریخیه سنی خاطر لادم : بونهر اوستنده ایلك دفعه اوله رق سیر وسفره ایکی بیک بش یوز سنه اول یونانیلر جسارت ایتمشدیلر . طونه نك او زمانکی آدی « ایستر » دی . او دورده اویله ظن اولونیوردی که « ایستر » نهری راآپ موقعی ایله دمیر قابو آره سنده بری برینه اولانان کوللردن مرکب در . « ایستر » ک کشف منبی رومالیره میسر اولدی . اونلر صو اوستنده اجرای نقلیات ایله قناعت ایتمدیلر ؛ ساحلهه جابجایمهم شهرلر بنا ایتمدیلر که باشلیجه لری ویندا بونا (ویانه) ، سیقامبریا (بودا) ، و بزم سلستره دیدیکمز ده قاستروم در . فقط طونه کنارنده بلادک اک محتشمی شهبه سز قارنوتوم شهری ایدی که بو کون پرسبورغ جوارنده آنجق خرابه سی کورولور . قارنوتوم بلده سفاهت ، بلده صنایع و بلده حرب و ضرب ایدی . سرایلری ، حاملری ، معبدلری ، تماشاکاهلری اعتباریله رومالیرک اک پارلاق مراکز مدینتدن بری اولمشدی : مارق - اورهل مشهور « فکرلر » نی اوراده یازدی ؛ دییوقله تین اوراده ترک سلطنت ایدی . و کندیسینی تختنده ابقایه چالیشانلردن برینه اورادن : « ا کدیکم کوزل

لخنه لری کورسه کزبکا تاج حکمداریدن بحث ایتزدیکز ا ،
جوابی کوندردی .

شبهه یوق که رومالیرک التده طونه یه بیوک برحیات
ترقی موعوددی . فقط برکون شرقدن آقان باصیق بورونلو ،
چیقیق یاناقلی وکوزلری چکیک آدملر رومالیرلی هجرته
مجبور ایتدی : بونلر ووژیلاس و آتیلا اداره سندده
هونلردی .

هونلرک تغلی ایله برابر طونه ساحلنده اعصار و وحشت
باشلادی . هونلره خلف اولان غوتلر ، وحق غوتلری
تعقیب ایدن واندالر تخریب معموره ده دوام ایتدیلر .
آنحجق شارلمانک زیر حاکمیتده طونه قیصه بر دور تجارت
یاشادی . صوکره یه مجارلرک اداره سی آلتنده متروک
وخراب قالدی . زیرا مجارلر هر زمان بوکونکی مدنی
و عمران پرور مجارلر دکلدی . اویله اولسه یدیلر ، شبهه
یوق که ، آره مزده یاریم عصر قدر دوام ایدن قانلی مصادمه لر
وقوع بولمازدی .

ایکی قان قرداشی جهل سائقه سیله ایکی جان دشمنی
اولمشدی . برجفت قهرمانلق الی سنه چارپیشدی . قنیزه ،
مهاج ، و ارادین : یاربی ، نه مدهش مقانله ر ...

ایلك مصارعه فاتح ایله هونیاد آره‌سندنه باشلادی .
بایزیدک طبعی مائل آسایش اولدینی ویاووزک جلاقتی‌ده
غریبه انکشافه ملتفت اولمادینی ایچون ایکی قهرمان قوم
آره‌سندنه بردور متازکه آچیلدی . قطعی ملحمه لر سلیمان
قانونی بی بکلوردی .

فی الحقیقه مجارستان سفری قانونینک ایلك تشبثلرندن
بری اولدی . خارق‌العاده براحتشام و دبدبه ایله استانبولدن
چیقان اردوی هایون بر حمله‌ده بلغراد دی دوشوردی ،
بلغراد که دیار غربک قاپوسی عد اولتوردی . بوسه ققوط
عاجل بتون مجارستانی تترتمشدی ؛ آرتق مجار شهرلرنده :
« تورک کلیور ! » نعره‌سیله برقانی قلیج طولاشدیریلور ،
هرکس مدافعه و مخصوصه به تشویق اولونوردی .

مع مافیه قانونی ایکی یوز بیسک کشتی ایله دراوایی
کچدی . تورک - مجار ملحمه کبراسی (۱۵۲۶) سنه
میلادیه‌سی آغستوسنک نهایته مصادف در . مهاج مجار به سنک
تفصیلاتی بوراده تکرار ایده جک دکلز . یالکز شونی
خاطر لاق ایسته یورم که اون بر کون صوکره یعنی ایلول
افرنینسک اوننجی کونی (۳ ذی‌الحجه ۹۳۲) کتاب
عثمانیه (اوفن) شهری پیشکاهنه واصل اولدیلر که

مجارستانک پایتختی ایدی . (اوفن) دن بر هیئت مبعوثه
تا (فلدوار) قریه سنه قدر عسا کر منصوره بی استقباله
گمش و مرکز حکومتک آناختار لرینی تسلیم ایتمشدی .
پادشاه مظفر پک آز سو کره بشته و بودایی کزدی .

*
**

بشته ده مدت اقامت پک قیسه اولاجنی ایچون استاسیون
جوارنده کی یازق اوتله اینمکی ترجیح ایتشدم . ایلك
ایشم بزم خاطرات تاریخیه مزله مملو بیلدیکم (بودین) ی
کورمک اوزره طونه کنارینه قوشمق اولدی .

یولده قیافت ملیه لر یله کزن مجار کویلولرینه راست
کلیسوردوم : مدنی بر شهرک مطمئن جاده لرنده ژوپونلی
ارککلر ، ویا باشلری آتی ایله اورتولو قادینلر کورمک
خوشمه کیدیوردی .

بر نوع یر آلتی ترامواینه پینه رک طونه کنارینه
چیقدم . بوساحل کوزل و تمیز غازیولری و کینش ریختمی
ایله بشته لیلره کزینتی موقعی اولمشدر . شیمدی هر صنفدن
قادین ، ارکک غازیولر اوکندن کچیور ، ویا غازیولردن
برنده دیکلنیورلردی .

ایلك نظرده حس ایدرسکنز که مجارلرده قادینلره قارشى بیوک بر حرمت واردر . « آقوتى پارانساب ! » جمله سی مثل مشهور حکمنده درکه اوزون صاج حکم ایدر ، دیمکدر . قادینلر قوجه لرینه بر معتاد : « اورام ! » دیه خطاب ایدرلر که علی التقریب : « افندی ! » کله سیله ترجمه اولونه بیلیر . ارککلر زوجه لرینی : « آسوتی ! » دیه چاغسیرلر که بزم لسانمزده کی : « خانم ! » لفظنه معادل صابیلیر . مع مافیه قولنده کی قادینه : « روزام » یاخود ، « جیونجیوم ! » دینلری ده صیق صیق ایشیدیرسکنز که « کلم ! » یاخود « اینجیم ! » مقابلی کلمات زندوستانه در .
 ... شیمدی طونه پیش نظر مده وقور و بوی آقیوردی .
 دینه بیلیر که مجارستانک ایکی بیوک منبع حیاندن بری پوستا ، دیکری ایکی بیوک نهر در : طونه ایله تیزا .. بو ایکی سمیح ایرماق مملکتک عینی زمانده هم سقاسی ، هم شوسه سی در . تصور بیورلسون که مجار ممالکنده نهرلر علی التقریب بش بیک کیلو مترولق یول تشکیل ایدیورلر .
 مجارلر بر عصر دنبری بو بیوک آقار صولرک بتون مواعید حیاتیه سنی آکلامش و اوکا کوره حرمتله معامله یه باشلامش در .
 طونه وتیزانک مجارستانه بر لطف مهمی ده بالق شکلنده

تجلی ایدر . بو نهرلرده صید ایدیلن بالقلرك مقدارى
سنه دن سنه یه عقله حیرت ویره جك برنسبته آرتیورمش .
طونه وتیزا بالقلرى آره سنده لذتجه پك نفیسلى . از جمله
مشهور فوغاش . بولندینی کبی حجم اعتباریله ده خارق العاده لری
وحتى یوز کیلولقلرى واردر .

*
* *

طونه نك قارشى ساحلنده بلوقسبرغ اوزرنده اجداد مزك
بودین دیدکلى بودا شهرینك محله لری یشیلککر آره سندن
برر اوسوروسى حالده تبه دن ایرماق کنارینه اینیورلردی .
ایکی یوز سناهول اذان سسلریله تتره یین شهرك نفقى وساکت
کولککلى شیمدی ، شو غروب ساعتنده طونه نك وقور
وکتوم طالغهریله ییقاممقده ایدی . عصر لرك اونوتدینی
برقلعه کبی سرای ایمراطوری اوراده ، بودین محله لرینك
اوزرنده بلوقسبرغك برتاجی کبی در . بر بچق عصر اول
مارى رته رز طرفدن تعمیر ایدیلن بو طقوز یوز سنه لك
سرای ، یارقی ، نه مدهش هائله لرك قانی صحنه سی اولدی !
شیمدی بوقصر مهیيك آرقه سندن قیزیل آلورله باتان
کونش بیلم نصل اولدی ده ینه نیم سوکیلی وعزیز
بایراغمی خاطر لاتدی : اوبر زمان شو قارشیکى نپده ،

بیوک بابا لرمزک انشا ایتدک لری بلوقهاوزا وزرنده غرو بک آل بولو طلرینه قاریشور دی. اوزمان بشته بک اهمیتسز برکوک کویدی؛ بوکونکو کبی آلتندن واپورلر کچن آصمه کوپرو ایله بودینه باغلی دکلدی؛ یوز سنه نبری کوچک کوی متادیا بویومش، اوروپانک ایکنجی صنف پایتختلرندن بری اولمشدی؛ مع مافیة عظمت حاضره سییه ده بودینک زیر پاینده ازیلش کبی طور میور میدی؛ بونی حس ایتک ایچون - بردال دن برداله اوزانان اوروجک آغی کی ظریف کوپرو دن کچرک بلوقسبرغ تپه سنه چیه الیسکز.

شهره بودا نامنی ویرن - المهدة علی الراوی - (آتیلا) درکه قارداشنگ آدی ایمش؛ بزم دورقتمزده بلده بی آمانلر «اوفن» تسمیه ایتشدیلر؛ بزده نام قدیمی براز تعدیل ایده رک «بودین» دیمشز. اوتاریخده (بلوقسبرغ) ده (که اراد طاغی) دیرلرمش.

شهرده خاطر ات عثمانیه دن اوله رق اولاطاغک اتکنده (رودا سفوردوا) دینک لری قابلیجه واردرکه سلیمان قانونی طرفندن انشا ایدلشدر. بقیه خاطر اتمزی بولوق ایچون دیک یوقوشلری طرمانه رق تپه چقا جغز. بوزحمتک

ایلیک مکافاتی بشته نك منظره سی در : قوجه پاتخت آیاغکزک
آلتندہ مذہب قہلری، معظم ابنہ سی، بری برینہ آچیلان
کنیش و طوغر و جادہ لری، غارلری، کلیساری، دارالفنون،
شہر ماتہ، بورسہ سی ایلہ تا افق شرقیدہ کی اورمانہ قدر
امتداد ایدیور .

بورادہ کی خاطر ات عثمانیہ نك اک مهمی شہہ سز گل
بابانک مشرف خراب اولمش تربہ سیدرہ گل بابا (بودین) دہ
طوغمش و اورادہ ارتحال ایتش بر ذاتدی ؛ طریقت
بکتہ شیمہ بنسبتی روایت اولنور . قارلو بیچ مصالحہ نامہ سنک
بر مادہ مخصوصہ سیلہ دولت علیہ حاجی گل بابا تربہ سنک
حسن محافظہ سنی تأمینہ چالیشمشدی . فقط بویلہ تمہدلر
بر معناد کاغذ اوستندہ ٹولو قالیر . شیمدی حاجی بابانک
تربہ سنی کورن ،

چشم عبرتین چہ ابر قصر شان تکرہ
تاجان از حادثات دور کردون شد خراب
پردہ داری میکند بر طاق کسری عنکبوت
بوم نوبت میزند در طارم افراسیاب
قطعہ مشہودہ سنی خاطر لامقدہ مضطردر . بزجہ موجب

تسلی اولان برشی وار : محترم باش شهیدرمن و عزیز
ادیجز حکمت بک تر به نک تعمیر و احیاسی ایچون چالیشمقدن
گیری طور میورمش . ان شاء الله زوار تر به قریباً گل بابانک
شانی ایله مناسب بر مقام بولورلر .

تاریخشناسلر منک روایتنه نظراً تیریاکی حسن پاشاده
گل بابا جوارنده مدفون ایمش ؛ فقط مزارینک ایزینی
ییلن یوقدر .

کوزلرم افقاردن بومر قدمبارکی صورارکن آشاغیده ،
صواستنده (طونه اینجیسی) دیدکلری مارغریت اطهسنی
کوردم : وقتيله مارغریت اسمنده کناهکار و تائب برپرنسس
بوراده چله چقارمشدی . ازمنه اخیرده آرشیدوق
ژوزهف اطهیی آلدی ؛ پارقلر ، باغچلر ، یوللرله تزین
ایتدی ؛ طونه اینجیسی ، دیدیرتدی . شیمدی یازین ارباب
ذوق و صفانک موعده ملاقاتیدر . . .

طونه اینجیسی : بواسم نیم خیالده بوداپشتهیی تمثیل
ایده جک . مجارستان پایتختندن چیقوب راقوسی اوواسنه
کیردیکم زمان خاطرمدده شهر ایله جزیره امتزاج ایتمشدی . . .

ختام

B

1,029,684